

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

BILAG TIL

HELHEDSANALYSE AF DET DANSKE ADOPTIONSSYSTEM

– de strukturelle rammer og tilsynet

Udgivet af: Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold

Juni 2014

KOLOFON

Af Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold
Juni 2014
ISBN: 978-87-7546-493-7

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K
T: 33 92 93 00

Kilder:

Bilag:

"Det danske adoptionssystem med særligt fokus på international fremmedadoption. Kommissorium for en helhedsanalyse", 28. juni 2013

Adoptionsloven, lovbekendtgørelse nr. 392 af 22. april 2013 af adoptionsloven

Akkrediteringsvilkår i skrivelse nr. 9277 af 6. juli 2011 om akkreditering af DanAdopt til at yde adoptionshjælp

Akkrediteringsvilkår i skrivelse nr. 9278 af 6. juli 2011 om akkreditering af AC Børnehjælp til at yde adoptionshjælp

Akkrediteringsaftale fra juli 2011 mellem Ankestyrelsens Familieretsafdeling og DanAdopt

Akkrediteringsaftale fra juli 2011 mellem Ankestyrelsens Familieretsafdeling og AC Børnehjælp

DanAdopt organisationsplan 2014

AC Børnehjælp organisationsplan 2014

Skema til ansøgning om godkendelse af ny samarbejdspart, Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, 2012

Statistik 2013, Internationale og nationale adoptioner, Adoptionsnævnet, 2014

Udviklingen i antallet af godkendte adoptanter pr. år i perioden 2004-2013, Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, 2014

ISS/IRC contribution on the in depth analysis of the Danish Adoption system, International Social Service, General Secretariat, Geneva, July 2013

ISS report in the frame of the in depth analysis of the Danish adoption system, with a special focus on intercountry adoption, International Reference Centre for the Right of Children Deprived of their Family (ISS/IRC), Genève, April 2014

Skriftligt bidrag fra Statsforvaltningen

Skriftligt bidrag fra Adoptionstrekanten

Skriftligt bidrag fra Adoptionspolitisk Forum

Skriftligt bidrag fra Korea Klubben

Skriftligt bidrag fra Dansk Psykolog Forening

Skriftligt bidrag fra Adoption & Samfund

Skriftligt bidrag fra PAS Rådgivningen

Skriftligt bidrag fra Adoptionskurserne

Skriftligt bidrag fra Dansk Socialrådgiverforening

Skriftligt bidrag fra DanAdopt

Skriftligt bidrag fra TænkAdoption

Skriftligt bidrag fra Foreningen Adopteret

Skriftligt bidrag fra 121Adoption

Skriftligt bidrag fra AC Børnehjælp

Minutes from the meeting with the Dutch Central Authority for international adoptions, the Dutch Department of Justice and Security, October 3rd 2013

Report of the meeting between the Danish authorities and the Permanent Bureau on the implementation of the 1993 Hague Convention in Denmark, The Hague, 4 October 2013

Minutes from meeting with UNICEF and ISS/IRC on 5 December 2013

Referat af arbejdsgruppens møde med DanAdopt den 7. maj 2014

Link:

Betænkning nr. 1053 om adoption af udenlandske børn og adoptionsformidling: betænkning IV fra Justitsministeriets adoptionsudvalg, 1985

(http://www.statensnet.dk/betaenkninger/1001-1200/1053-1985/1053-1985_pdf/printversion_1053-1985.pdf)

Betænkning nr. 1323 fra 1996 om Haager-konventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner sammenholdt med dansk adoptionslovgivning

(http://www.statensnet.dk/betaenkninger/1201-1400/1323-1996/1323-1996_pdf/searchable_1323-1996.pdf)

Betænkning nr. 1338 om international adoption af 4. juni 1997 afgivet af Justitsministeriets adoptionsudvalg

(http://www.statensnet.dk/betaenkninger/1201-1400/1338-1997/1338-1997_pdf/printversion_1338-1997.pdf)

Bekendtgørelse nr. 125 af 4. december 1997 af konvention af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=86208>)

Bekendtgørelse nr. 6 af 16. januar 1992 af FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=60837>)

Adoptionsbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 807 af 21. juni 2013 om adoption

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=152667>)

Bekendtgørelse nr. 808 af 21. juni 2013 om forretningsordenen for Adoptionsnævnet

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=152670>)

Bekendtgørelse nr. 809 af 21. juni 2013 om forretningsordenen for et adoptionssamråd

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=152671>)

Vejledning nr. 9652 af 28. november 2013 om adoption

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=159137>)

Vejledning nr. 9312 af 28. juni 2013 om frigivelse af børn til national adoption

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=152700>)

Vejledning nr. 9316 af 27. juni 2013 om vurderingen af adoptionsansøgeres fysiske og psykiske helbredsforhold

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=152746>)

"Notat om tilsyn på adoptionsområdet", Kammeradvokaten, 11. oktober 2013

(<http://sm.dk/nyheder/2013/kammeradvokaten-anbefaler-stramninger-i-tilsynet-med-de-adoptionsformidlende-organisationer>)

Convention of 29 May 1993 on Protection of Children and Co-operation in Respect of Intercountry Adoption

(http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.text&cid=69)

The Implementation and Operation of the 1993 Hague Intercountry Adoption Convention, Guide to Good Practice, Guide No. 1 under the Hague Convention of 29 May 1993 on Protection of Children and Co-operation in Respect of Intercountry Adoption, Hague Conference on Private International Law 2008
(http://www.hcch.net/upload/adoguide_e.pdf)

Accreditation and Adoption Accredited Bodies, General Principles and Guide to Good Practice, Guide No. 2 under the Hague Convention of 29 May 1993 on Protection of Children and Co-operation in Respect of Intercountry Adoption, Hague Conference on Private International Law 2012
(<http://www.hcch.net/upload/adoguide2en.pdf>)

Conclusions and Recommendations of the Second Meeting of the Special Commission on the practical operation on the Hague Convention of 29 May 1993
http://www.hcch.net/index_en.php?act=publications.details&pid=3630&dtid=2

Conclusions and Recommendations adopted by the Third Meeting of the Special Commission on the practical operation on the Hague Convention of 29 May 1993
http://www.hcch.net/index_en.php?act=publications.details&pid=5458&dtid=2

Explanatory Report on the Convention on Protection of Children and Co-operation in respect of Intercountry Adoption
http://www.hcch.net/index_en.php?act=publications.details&pid=2279&dtid=3

Questionnaire on the practical operation of the Hague Convention of 29 May 1993 on Protection of Children and Co-operation in Respect of Intercountry Adoption (Preliminary Document No 1 of July 2000 for the attention of the Special Commission of November/December 2000 on the practical operation of the Hague Convention of 29 May
(http://www.hcch.net/upload/ado2000quest_e.pdf)

Report and Conclusions of the Special Commission on the practical operation on the Hague Convention of 29 May 1993 on protection of children and co-operation in respect of intercountry adoption, 28 November - 1 December 2000
(<http://www.hcch.net/upload/scrpt33e2000.pdf>)

Preliminary Document No 3 of August 2005 for the attention of the Special Commission of September 2005 on the practical operation of the Hague Convention of 29 May 1993 on Protection of Children and Co-operation in Respect of Intercountry Adoption, Permanent Bureau, August 2005.
http://www.hcch.net/index_en.php?act=publications.details&pid=3658&dtid=2

A discussion paper on the financial aspects of intercountry adoption, Information Note of August 2012 for the attention of the Members of the Expert Group on the financial aspects of intercountry adoption, constituted on the recommendation of the Council on General Affairs and Policy of April 2011
http://www.hcch.net/index_en.php?act=progress.listing&cat=8

Monthly Review No 6/2005, International Reference Centre for the Right of Children Deprived of their Family (ISS/IRC), June 2005
(<http://www.iss-ssi.org/2009/index>)

Monthly Review No 177/2013, International Reference Centre for the Right of Children Deprived of their Family (ISS/IRC), November-December 2013
(<http://www.iss-ssi.org/2009/index>)

Fact Sheet No 47, International Reference Centre for the Right of Children Deprived of their Family (ISS/IRC), October 2007
(http://www.iss-ssi.org/2009/assets/files/thematic-facts-sheet/eng/47.Aspect%20materiel_eng.pdf)

Forskrift af 30. november 1999 nr. 1195 om krav til organisasjon som formidler barn fra fremmed stat med sikte på adopsjon
(<http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1999-11-30-1195>)

NOU 2009:21"Adopsjon - til barnets bedste. En utredning om de mange ulike sidene ved adopsjon"
(http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dok/nouer/2009/nou-2009-21.html?regj_oss=1&id=579104)

Lag om internationell adoptionsförmedling
(http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Lag-1997192-om-internatione_sfs-1997-192/)

Myndigheten för Internationella Adoptionsfrågor, "Villkor för sammanslutningar auktoriserade enligt lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling"
(<http://www.mia.eu/Documents/Auktorisation/villkoren.pdf>)

Regeringens proposition 2003/04:131 om Internationella adoptionsfrågor
(<http://www.mia.eu/Documents/prop131.pdf>)

”Det danske adoptionssystem med særligt fokus på international fremmedadoption. Kommissorium for en helhedsanalyse”, 28. juni 2013

28. juni 2013

Det danske adoptionssystem med særligt fokus på international fremmedadoption Kommissorium for en helhedsanalyse

1. Baggrunden for og indholdet af helhedsanalysen

Den seneste tids adoptionsdebat har ført til en række undersøgelser samt en række skærpede krav til de danske formidlende organisationer. Samtidig har debatten også været med til at fremhæve foranderligheden på området, og de særlige krav, det stiller for alle implicerede, og dermed også behovet for at se på systemet ud fra de præmisser, der gælder i dag.

Det er derfor besluttet, at der skal foretages en samlet og helhedsorienteret gennemgang af adoptionssystemet med henblik på at kunne vurdere, om systemet er organiseret på en tidssvarende og relevant måde, som understøtter etisk forsvarlige adoptioner til børnenes bedste.

Det er hensigten, at et bredt spektrum af elementer i adoptionssystemet belyses gennem dette arbejde, sådan at der med afsæt i hensynet til børnenes bedste ses på centrale elementer i forhold til adoptanterne, centrale elementer i forhold til adoptionens karakter, formålet med adoptionsinstituttet samt adoptionsformidlingen og tilsynet hermed.

Nedenfor gives et kort rids af udviklingen i adoptioner og adoptionsforløbet, hvorefter de centrale elementer og analysen af disse præsenteres nærmere i punkt 3 om analysens omfang og perspektiver. Til sidst findes en opsummering af arbejdsgruppens opgaver og en oversigt over det tidsmæssige forløb af analysen.

1.1. Et historisk rids

Siden omkring 1950'erne har der i Danmark været adoptioner af børn fra udlandet. I mere end 20 år kom adoptivbørn til Danmark hovedsagligt fra de nærmest liggende europæiske lande, og i særlig grad fra Tyskland, hvorfra ca. 58 % af alle udlandsadoptioner blev gennemført i 1968. Også adoptioner fra Finland udgjorde en stor del af de udenlandske adoptioner, og i perioden 1967 til 1972 var det årlige gennemsnit på ca. 46 adoptioner herfra. I 1970 udgjorde de europæiske adoptioner størstedelen af alle udenlandske adoptioner. I 1980 var der sket en tredobling af antallet af adoptioner fra udlandet, hvoraf de europæiske børn nu blot fyldte 3 %, mens 88 % af alle udenlandske børn blev adopteret fra Asien, langt de fleste fra Korea. Adoptionerne herfra faldt dog drastisk i 1980'erne. Lande som Kina og Indien har også i en periode været store giverlande i forhold til Danmark. Hjemtagelsen fra disse 2 lande er faldet i løbet af de seneste 10 år – fra i alt 238 børn i 2002 til 27 børn i 2012.

Adoptionsverdenen ændrer sig således løbende bl.a. i takt med, at børnevelfærden forbedres i afgiverlandene, og i takt med at disse lande dermed bliver i stand til selv at håndtere udfordringer i forhold til forældreløse børn eller børn af fattige forældre. Som eksempel kan nævnes, at Danmark i 1982 hjemtog i alt 636 børn, og at dette hovedsagligt var børn fra Korea, Sri Lanka og Indien. I dag er nogle af Danmarks primære afgiverlande Sydafrika og Etiopien. Samtidig med at sammensætningen af afgiverlande har ændret sig, var Danmark i 2012 med i alt 219 hjemtagne børn tilbage på et niveau svarende til 1970, hvor 226 børn blev hjemtaget.

Måden at organisere adoptionsarbejdet på i Danmark har sin oprindelse i 1970'erne, hvor også sammensætningen af afgiverlande i forhold til adoptioner til Danmark ændrede sig. Dette system er løbende blevet udviklet i takt med de behov, der er opstået, ligesom der har været behov for udvikling og tiltrædelse af bl.a. Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

Det er et grundvilkår for international adoption i dag, at vi modtager børn fra verdens fattigste lande. Dette grundvilkår må i sig selv give anledning til en yderst forsigtig tilgang til området. Ønsket om at hjælpe børn i nødlidende lande står på denne måde side om side med en grobund for uønsket adfærd. Samtidig er det en præmis for international adoption, at denne form for hjælp til børnene skal komme i anden række. Børnene skal så vidt muligt hjælpes i hjemlandet, og organisationer og lande kan inden for rammerne af konventions-samarbejdet på området derfor støtte børnehjem m.v. i landet. Denne støtte vil også i sig selv kunne rumme kimen til mistro og uønsket adfærd.

2. Forløbet af en international fremmedadoption – en baggrundsbeskrivelse

Et adoptionsforløb er i dag – både i forhold til adoptanter i Danmark, børn i afgiverlandet samt i forhold til selve matchningen af børn og forældre – inddelt i flere faser.

I forhold til adoptanterne er der indledningsvist tale om et undersøgelses- og godkendelsesforløb opdelt i tre faser. I første fase vurderer adoptionsrådet i statsforvaltningen, om forældrene opfylder de generelle krav, der stilles til alder, samliv, helbred, strafforhold, boligforhold og økonomi. Anden fase består af et adoptionsforberedende kursus. Kurset er obligatorisk for alle, der søger om adoption for første gang. I sidste fase frem mod en godkendelse som adoptant vil samrådet vurdere, om forældrene også efter en individuel vurdering kan anses for egnede til at adoptere. Statsforvaltningens sagsbehandler laver en beskrivelse af ansøgerne på baggrund af en samtale og et hjemmebesøg.

Forud for at der søges om godkendelse i fase 3, skal ansøgerne tilmelde sig en formidlende organisation¹. Hvis ansøgerne bliver godkendt tilbydes de kommende adoptanter en samtale hos organisationen med henblik på landevalg. Der vil derefter ske en klargøring af ansøgernes sag til det valgte land. Landet skal tage stilling til ansøgningen efter de nationale regler, før der på et senere

---

¹ Efter adoptionslovens § 30 kan social- og integrationsministeren give en eller flere private organisationer tilladelse til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har dansk statsborgerskab. Ministeren fastsætter nærmere regler og vilkår om adoptionshjælpen og fører tilsyn med virksomheden.

tidspunkt foretages en matchning mellem et konkret barn og ansøgerne. Når der fra afgiverlandets side er foretaget en matchning mellem barn og godkendte ansøgere, vil organisationen med inddragelse af lægefaglig ekspertise foretage en vurdering af, om barnet ligger inden for ansøgerens godkendelsesramme. Hvis dette utvivlsomt er tilfældet, får ansøgerne barnets papirer fra organisationen, og de skal så inden for kort tid beslutte, om de er indstillet på at modtage barnet.

Hvis barnet imidlertid enten af adoptionssamrådet eller af den formidlende organisation vurderes at ligge uden for ansøgerens godkendelse, kan ansøgeren søge adoptionssamrådet om udvidelse af godkendelsen til at omfatte barnet. Det bemærkes, at organisationen skal sende matchningssagen til adoptionssamrådet, hvis der er tvivl om, hvorvidt barnet ligger inden for ansøgernes godkendelsesramme.

Den formidlende organisation skal også sende sagen til adoptionssamrådet, hvis de udenlandske myndigheder ikke på forhånd har taget stilling til, hvilken ansøger barnet ønskes adopteret til, medmindre organisationen matcher barnet med den ansøger, som står øverst på ventelisten.

Forløbet i afgiverlandet har sit afsæt i, at et barn har behov for hjælp gennem international adoption. Det er afgiverlandets ansvar at fastslå, at barnet kan bortadopteres, hvilket bl.a. forudsætter, at de legale krav er opfyldt, herunder at der i forbindelse med afgivelse af et samtykke til adoption er givet den nødvendige rådgivning og information til de biologiske forældre m.v., og at samtykket er frivilligt og gyldigt. Afgiverlandet skal også påse, at barnets psykosociale situation gør det egnet til adoption, og samtidig foretage en vurdering af barnets helbred. Det er også afgiverlandets ansvar at fastslå, at det ikke er muligt at gennemføre en national adoption for barnet.

Som anført ovenfor tager afgiverlandet stilling til ansøgningen fra de kommende adoptanter. Når denne er godkendt, kan matchningen med et barn ske. Afgiverlandet kan matche til et konkret ansøgerpar på baggrund af oplysningerne i deres ansøgning og oplysningerne om barnet. Matchningen er udtryk for en vurdering af, hvad der vurderes at være bedst for barnet. Et mindre antal afgiverlande matcher ikke til et bestemt ansøgerpar, og i disse tilfælde sker matchningen i Danmark, jf. ovenfor. Afgiverlandet er ansvarlig for, at der i sagen er dokumentation for, at barnet er legalt frigivet efter landets lovgivning.

3. Analysens omfang og perspektiver

Det er som nævnt hensigten, at et bredt spektrum af elementer i adoptionssystemet skal belyses og overvejes. Nedenfor gengives analysens hoveddele. Disse dele vil i nogen grad være sammenhængende, hvorfor en samtidig belysning og afklaring vil være nødvendig, mens andre dele vil kunne undersøges mere isoleret. Opregningen er således ikke udtryk for en tidsmæssig rækkefølge, jf. også nedenfor.

3.1. Hvilke lande skal Danmark samarbejde med fremover og hvordan

Danmarks ageren i forhold til international fremmedadoption sker i overensstemmelse med Haagerkonventionen, som også er tiltrådt fra dansk side.

Med et afsæt i, at de tiltrædende stater skal arbejde for, at børn kan forblive i deres oprindelige familier, men at international adoption kan være den måde, hvorpå barnet kan få mulighed for at vokse op i en varig familie, opstiller kon-

ventionen rammer og krav, som skal være med til at sikre, at adoptionerne sker på ordentlig og redelig vis til børnenes bedste.

I erkendelse af, at en del afgiverlande i nogen udstrækning er afhængige af den støtte, der kan opnås fra modtagerlandene i forbindelse med international adoption, rummer konventionens retningslinjer også en generel accept af donationer og børnehjælpsarbejde i afgiverlandene. Dette skal ses i sammenhæng med konventionens subsidiaritetsprincip, dvs. princippet om at børn først og fremmest skal hjælpes i deres oprindelsesland, og i sammenhæng med et ønske om solidarisk medansvar for de børn, hvor adoption ikke er en mulighed. Behovet for økonomisk gennemsigtighed understreges dog samtidig for at gøre det muligt at imødekomme konventionens krav om, at der ikke sker uetisk økonomisk vinding eller utilbørlig påvirkning.

Der samarbejdes fra dansk side ikke alene med Haagerkonventionslande, og der kan også indledes samarbejde med lande, som ikke har tiltrådt konventionen, hvis lovgivningen og adoptionssystemet i landet lever op til principperne i konventionen. De danske organisationer har for tiden samarbejdsparter i 5 ikke-konventionslande.

Endvidere er det danske formidlingssystem indrettet på en sådan måde, at det i overensstemmelse med konventionen er tilladt for de formidlende organisationer at yde donationer til samarbejdsparter i udlandet, hvilket også fra nogle afgiverlandes side er et krav for at kunne operere i landet. Dog er der i akkrediteringsaftalerne fastsat visse begrænsninger.

Arbejdsgruppen skal tage stilling til, hvilken betydning Haagerkonventionen skal tillægges i forhold samarbejdslande, herunder om Danmarks samarbejde skal begrænses til kun at omfatte Haagerkonventionslande. Samtidig skal betydningen af sammenkoblingen mellem adoptionsformidling og børnehjælpsarbejde overvejes, og mulighederne for en anden tilgang belyses. Disse problemstillinger har også en nær sammenhæng med en stillingtagen til, hvor mange lande det vurderes at være hensigtsmæssigt at samarbejde med fra dansk side, hvilket igen har nær sammenhæng med, om formidlingen også fremover skal ske gennem akkrediterede organisationer, jf. nedenfor.

3.2. Centrale elementer i forhold til adoptanterne

Det er på baggrund af debatten og de fortællinger, som er givet i forbindelse med beskrivelsen af området, relevant at gøre sig overvejelser i forhold til, om de krav, der stilles til kommende adoptanter, er tilstrækkelige, og om de allerede godkendte adoptanter i tilstrækkelig grad hjælpes i forhold til at få skabt grobunden for et godt adoptionsforløb.

Som adoptant vil man blive stillet i situationer, som kræver rummelighed og overskud – og man vil også kunne blive stillet i situationer, som vil kræve en udpræget grad af forståelse for barnets situation. I den forbindelse kan bl.a. barnets alder spille en rolle. Som modtagerland har Danmark ansvaret for at finde egnede adoptanter, ligesom Danmark som modtagerland har pligt til at fremme udviklingen af adoptionsrådgivning og støtte efter adoptionen.

Ved lov nr. 358 af 2. juni 1999 om international adoption, som bygger på Adoptionsudvalgets betænkning nr. 1338/1997, blev det faseinddelte godkendelsessystem indført. Forløbet består som ovenfor nævnt af 3 faser, hvor ansøgerne i 2. fase bl.a. bliver undervist og rådgivet om en række forhold, der er af betydning ved adoption af et udenlandsk barn, herunder adoptivbørnenes bag-

grund, børnenes tilpasning i familien, børnenes reaktioner på nye omgivelser og omgivelsernes reaktioner på børnene m.v.

Familiestyrelsen (nu Ankestyrelsen) gennemførte i årene 2007-2010 som forsøg et PAS-projekt, hvor adoptivfamilier kunne få gratis rådgivning af statsforvaltningens familiekonsulenter efter, at barnet er hjemtaget. Også i 2012 og 2013 gennemføres et projekt med rådgivning til adoptivfamilierne om de problemstillinger, der kan opstå i tiden efter adoptionen.

Arbejdsgruppen skal beskrive eventuelle muligheder for yderligere at sikre, at de ansøgere, der godkendes, er i stand til at møde det konkrete adoptivbarns behov, og at godkendelsesproceduren også afspejler behovet for undersøgelse i den konkrete sag. Et naturligt aspekt heraf er også at undersøge, hvilke muligheder der er for fra myndighedernes side at understøtte forældrene i dette både før og efter hjemtagelsen af barnet.

3.3. Centrale elementer i forhold til adoptionens karakter

I udgangspunktet er internationale fremmedadoptioner til Danmark anonyme, og adoptionen er samtidig et fuldt familieskifte. Det er dog ikke ualmindeligt, at den adopterede søger tilbage til sin oprindelige slægt, ligesom der også ud over de opfølgingsrapporter, som udarbejdes, og afhængig af afgiverlandets lovgivning i nogle tilfælde videregives til den biologiske slægt, kan være en eller anden form for kontakt mellem den adopterede og dennes biologiske slægt. Der er ikke i dansk lovgivning hindringer for såkaldte åbne adoptioner, men der er heller ikke lovgivning eller andet som fremmer og understøtter åbne adoptioner.

At der i nogle tilfælde er tale om adoption af ældre børn peger også på et behov for at tage stilling til, om der bør ske en ændring af adoptionens karakter, sådan at der ikke længere som udgangspunkt er tale om anonyme adoptioner. Nogle af disse børn vil således også kunne have haft et familieliv med deres biologiske forældre inden adoptionen, hvilket Danmark i et vist omfang kan være forpligtet til at beskytte efter internationale konventioner.

Arbejdsgruppen skal derfor belyse, hvilke fordele og hvilke problemer, der knytter sig til henholdsvis anonyme og åbne adoptioner. Det skal samtidig beskrives, hvilket system der bedst muligt imødekommer konstaterede behov for åbenhed samtidig med, at det imødegår de problemer, der måtte knytte sig hertil. I den forbindelse vil anvendte procedurer i forhold til aflevering af opfølgingsrapporter til afgiverlandets myndigheder også skulle belyses for – med relevant hensyntagen til den nationale lovgivning – at sikre, at de fastlagte procedurer imødekommer eventuelle biologiske slægtnings behov for orientering om barnet, samtidig med at barnets tarv varetages.

3.4. Adoptionsformidlingen og tilsynet hermed

Udviklingen på adoptionsområdet har gennem årene stillet øgede krav til adoptionsformidlingen og til tilsynet hermed. International adoption foregår i dag fra en lang række lande, og størstedelen af adoptionerne finder i dag sted fra nogle af de fattigste lande i verden.

Adoptionsformidlingen foregår i Danmark gennem to akkrediterede organisationer, der aktuelt til sammen opererer i 20 forskellige lande med en række samarbejdsparter der. Der er tale om en forholdsvis vidtforegrenet måde at organisere formidlingen på, og dette stiller nogle særlige krav til organiseringen af området. Det er nødvendigt, at myndighederne har relevant information om

formidlingssituationen bredt set fra det enkelte land, sådan at det er muligt for de danske adoptionsmyndigheder at agere og reagere i overensstemmelse med lovgivningen og Haagerkonventionen. Forgreningen i samarbejdsparter har også betydning i forhold til det økonomiske tilsyn med området. Forskelligheden mellem afgiverlandene øger samtidig kravene til formidlingssystemet og tilsynet med formidlingen. Endelig har måden at organisere adoptionsformidlingen på en afgørende betydning for tilrettelæggelsen af tilsynet, da denne organisering skaber afhængighed.

Tilsynet på området varetages af Ankestyrelsens Familieretsafdeling og Adoptionsnævnet.

Ankestyrelsens Familieretsafdeling fører løbende og regelmæssigt tilsyn med de formidlende organisationers virksomhed her i landet og i andre lande, og Ankestyrelsen undersøger således bl.a. organisationernes generelle faglige kvalifikationer og de økonomiske samt organisatoriske forhold.

Tilsynet med de formidlende organisationer er samtidig en hovedopgave for Adoptionsnævnet ifølge nævnets forretningsorden. Dette tilsyn vedrører organisationernes behandling af matchingssager og den del af organisationernes virksomhed, der relaterer sig til børnenes psyko-soziale og helbredsmæssige forhold. Nævnet gennemfører også tilsynsrejser til udlandet, hvor nævnet bl.a. undersøger, hvordan de formidlende organisationer tilrettelægger og gennemfører formidlingen af børn.

Der er over tid sket en ændring i fordelingen af tilsynsopgaver, sådan at Ankestyrelsen i højere grad har påtaget sig nævnets tilsynsfunktion, og nævnet i mindre grad af egen drift har været det udførende og agerende organ, hvilket også har medført, at de to myndigheder nu i højere grad må anses for sideordnede myndigheder på tilsynsområdet, herunder på tilsynsrejserne².

Når oplysninger gør det nødvendigt for organisationerne eller tilsynsmyndighederne at reagere på uønsket adfærd vil det altid have konsekvenser for de involverede parter, og i tilfælde hvor reaktionen er at stoppe samarbejdet med et land, kan der opstå særlige udfordringer for de ansøgere, der står på venteliste til det konkrete land, ligesom lukningen også vil kunne få betydning for ansøgere på andre lister, hvis der sker en flytning af ansøgere fra den lukkede venteliste til andre lister.

Arbejdsgruppen skal overveje, hvilken organisering af adoptionsformidlingen som må anses for at give den største sikkerhed for, at adoptioner gennemføres på en ordentlig og etisk forsvarlig måde, og for at myndighederne er i besiddelse af de nødvendige oplysninger i forhold til at kunne reagere adækvat. Gruppen skal således også overveje, om formidlingen fortsat skal ske gennem akkrediterede organer, og om tilrettelæggelsen heraf i givet fald skal ændres, eller om formidlingen fremover skal gennemføres på anden vis.

Samtidig skal adgangen til at yde donationer og børnehjælpsarbejde undersøges nærmere, herunder muligheden for at adskille dette fra formidlingsarbejdet. Dette element skal ses i sammenhæng med, hvilken form for formidling arbejdsgruppen peger på.

---

² Snitfladen mellem Adoptionsnævnet og styrelsen blev justeret med bekendtgørelse nr. 662 af 25. juni 2012 om adoption.

Et andet element i denne del af arbejdsgruppens opgaver er en belysning af, hvordan tilsynet med adoptionsformidlingen kan skærpes og fokuseres, herunder hvilke myndigheder der skal varetage hvilke opgaver.

Social- og integrationsministeren har i maj 2013 anmodet Kammeradvokaten om at gennemføre en undersøgelse af tilsynsmyndighedernes rolle og organisering med henblik på at belyse, om den eksisterende organisering af tilsynet giver det nødvendige grundlag for et effektivt tilsyn. Resultatet af denne undersøgelse vil danne grundlag for en vurdering af den eksisterende organisering af tilsyn. Som følge heraf vil der kunne vise sig behov for en ændring af organiseringen af tilsynet, inden arbejdsgruppen har afsluttet sit arbejde. Som et integreret led i arbejdet vil arbejdsgruppen i 4. kvartal 2013 skulle komme med mulige anbefalinger vedrørende det uafhængige tilsyn, som udøves i forhold til det nuværende adoptionssystem.

Resultatet af Kammeradvokatens undersøgelse vil samtidig udgøre et grundlæggende afsæt for arbejdsgruppens overvejelser om den fremtidige organisering af tilsynet. Også muligheden for i endnu højere grad at udøve tilsynet i alliance med de øvrige skandinaviske lande skal indgå i overvejelserne om tilrettelæggelsen af tilsynet fremover. Dette element skal ligeledes ses i sammenhæng med, hvilken formidlingsform gruppen peger på.

4. Indsamling og formidling af viden om adoption

Adoptionsnævnet har til opgave at indsamle, bearbejde og formidle viden om adoptionsområdet både på nationalt og på internationalt plan. Hertil kommer, at Ankestyrelsen i almindelighed bl.a. gennem sit tilsynsarbejde og arbejdet med PAS-rådgivning er at betragte som et dansk videnscenter for adoption. Disse myndigheders viden formidles bl.a. gennem hjemmesider og publikationer og også i den daglige rådgivning af professionelle aktører på området samt vejledning af borgerne.

Der er vigtigt, at den viden, der allerede findes i dag, på bedst mulig måde kanaliseres derhen, hvor der er behov for den. Arbejdsgruppen skal derfor i sit arbejde overveje, hvordan den eksisterende vidensformidling kan udbygges, sådan at det sikres, at den fornødne viden om adoption er til stede hos myndigheder m.v., når det er nødvendigt.

Samtidig kan arbejdsgruppen pege på eventuelle identificerede behov for forskning på området.

5. Analysens form

Arbejdsgruppen skal gennemføre en helhedsanalyse af adoptionssystemet særligt med afsæt i international adoption.

Arbejdsgruppen skal som anført under punkt 3 tage stilling til følgende hovedelementer:

- Hvilke lande Danmark skal samarbejde med, herunder betydningen af Haagerkonventionen
- Sammenkoblingen mellem adoptionsformidling og børnehjælpsarbejde
- Godkendelsen af kommende adoptanter med henblik på at styrke gode adoptionsforløb

- En forbedring af støtten til adoptanter før og efter hjemtagelsen af et barn
- Muligheden for åbne adoptioner, herunder procedurer i forhold til opfølgingsrapporter
- Organiseringen af adoptionsformidlingen ud fra et krav om etisk forsvarlige adoptioner
- Tilrettelæggelsen af et skærpet tilsyn

For at få de udvalgte elementer tilstrækkeligt belyst og for at sikre et tilstrækkeligt bredt perspektiv, vil arbejdet blive organiseret på en sådan måde, at der er tale om en åben og involverende facon.

Den ministerielle arbejdsgruppe vil være forankret i Social- og Integrationsministeriets departement og bestå af et mindre antal personer fra departementet og fra Ankestyrelsen. Gruppen sammensættes sådan, at både adoptionsfaglig, psykologfaglig og juridisk indsigt er repræsenteret. Herudover vil der til arbejdsgruppen blive tilknyttet særlig ekspertbistand på områder, hvor dette vurderes relevant. Dette gælder f.eks. i forhold til spørgsmål om internationalt humanitært arbejde og særlige juridiske problemstillinger

Gruppen vil i høj grad have en understøttende og proceskoordinerende funktion for den vidensindsamling, som er nødvendig for analysen, og som også vil udgøre en stor del af denne. Det er således en forudsætning for denne organisering, at arbejdsgruppen i meget høj grad orienterer sig mod videnskilder uden for gruppen.

Analysen vil således bl.a. indebære inddragelse af interesseorganisationer, herunder eksempelvis Adoption og Samfund og deres ungdomsafdeling samt Ko-reaklubben, der for de to sidstnævnte vedkommende repræsenterer de adopterede, og de to adoptionsformidlende organisationer. Også Børnerådet vil være en relevant bidragsyder til analysen. Derudover vil analysen indebære, at der indhentes oplysninger fra relevante lande, der organiserer adoptionsarbejdet på forskellig vis, og de øvrige skandinaviske lande. Også inddragelse af organisationen International Social Service (ISS), Det Permanente Bureau i Haag samt Unicef vil være relevant.

De relevante aktører vil blive inddraget på samme måde dels gennem skriftlige høringer og dels gennem dialogmøder.

I analysen vil resultater og erfaringer fra de tiltag, der er iværksat på baggrund af Ankestyrelsens undersøgelse om DanAdopts adoptionsformidling fra den etiopiske samarbejdspart ”Enat Alem Yehitsanat Merja Orphanage” endvidere løbende blive inddraget.

Arbejdet indledes i forsommeren 2013 og forventes at kunne afsluttes med en rapport med anbefalinger til et fremtidigt system i løbet af sommeren 2014. Der vil blive tale om afrapportering til de politiske partier undervejs, hvor både arbejdet med helhedsanalysen afrapporteres og drøftes, og hvor andre iværksatte tiltag vil blive fremlagt, når resultaterne af disse foreligger.

Under hensyn til behovet for en bred belysning af de udvalgte temaer vil der indledningsvist blive indhentet oplysninger og viden fra de relevante aktører på området. Der er således tale om en ganske omfattende vidensindsamling, som vil blive forelagt partierne. Denne forelæggelse sker med henblik på en nærme-

re konkretisering af det videre arbejde. Det forventes, at forelæggelsen vil kunne ske i december 2013.

Dog vil anbefalingerne for så vidt angår PAS-rådgivningen blive forelagt i løbet af efteråret 2013, ligesom mulige anbefalinger i forhold til det uafhængige tilsyn, der i dag udøves med de formidlende organisationer under hensyn til det eksisterende adoptionssystem, vil blive forelagt i løbet af 4. kvartal 2013. Kammeradvokatens undersøgelse forventes således afsluttet i løbet af efteråret 2013.

Efter forelæggelsen af vidensindsamlingen, jf. ovenfor, vil der også kunne ske afrapportering på delelementer af arbejdet.

Der vil kunne afrapporteres på anbefalinger i forhold til de centrale elementer for adoptanterne først, da disse elementer i højere grad end de øvrige elementer i helhedsanalyse kan beskrives isoleret. Det drejer sig bl.a. om anbefalinger i forhold til tilrettelæggelsen af godkendelsessystemet og i forhold til spørgsmålet om åbne adoptioner. Disse elementer i helhedsanalysen vil således kunne fremlægges i 1.kvartal 2014.

De øvrige elementer i analysen har en sådan indbyrdes sammenhængende karakter, at en tilfredsstillende gennemførelse af helhedsanalysen vil forudsætte en mere samlet afrapportering, da relevante tilvalg og fravalg vil få betydning for de samlede anbefalinger. Det vil således eksempelvis have betydning for spørgsmålet om tilrettelæggelsen af tilsynet, at det er afklaret, hvordan adoptionsformidlingen fremadrettet skal ske.

**En foreløbig oversigt
over det tidsmæssige forløb for iværksatte tiltag og afrapporteringer fra
arbejdsgruppen om det danske adoptionssystem**

Maj 2013:

Redegørelse fra DanAdopt om organisationens tilstedeværelse og organisering i Etiopien

Juni 2013:

Helhedsanalysen af det danske adoptionssystem indledes

September/oktober 2013:

Redegørelse fra DanAdopt om organisationens tilstedeværelse og organisering i samtlige øvrige samarbejdslande

Gennemgang af AC Børnehjælps samarbejdspartner i Etiopien

Gennemgang af første kvartalsmæssige redegørelser for de formidlede organisationers arbejde i ikke-konventionslande, herunder Etiopien

Arbejdsgruppens anbefalinger vedrørende PAS-rådgivningen, som vil indgå i satspuljeforhandlingerne for 2014

Kammeradvokatens undersøgelse af tilsynsmyndighedernes nuværende rolle og organisering

4. kvartal 2013:

Arbejdsgruppens anbefalinger i forhold til det uafhængige tilsyn, der i det nuværende adoptionssystem udøves med de formidlende organisationer

Adoptionsnævnets/Ankestyrelsens tilsynsrejse til Nigeria

Gennemgang af afsluttede etiopiske sager fra begge organisationer med henblik på at følge op på udviklingen i forhold til formalia og procedurer – implementering af de skærpede procedurer fra maj og september 2012

Undersøgelse af danske adoptivforældres vurdering af deres etiopiske adoptivbørns alder og helbred med henblik på en stillingtagen til oplysningerne herom forud for adoptionen

Undersøgelse af de ikke-konventionslande Danmark modtager børn fra

Afreportering fra arbejdsgruppens grundlæggende vidensindsamling

1. kvartal 2014

Arbejdsgruppens anbefalinger i forhold til tilrettelæggelsen af godkendelsessystemet

Arbejdsgruppens anbefalinger i forhold til åbne adoptioner.

2. kvartal 2014

Arbejdsgruppen afsluttende rapport med anbefalinger til et fremtidigt adoptionssystem.

Adoptionsloven, lovbekendtgørelse
nr. 392 af 22. april 2013 af
adoptionsloven

LBK nr 392 af 22/04/2013 Gældende
(Adoptionsloven)
Offentliggørelsesdato: 24-04-2013
Social-, Børne- og Integrationsministeriet

Senere ændringer til forskriften

- LOV nr 647 af 12/06/2013 § 24
- LOV nr 652 af 12/06/2013 § 2
- LOV nr 552 af 02/06/2014 § 8

Dokumentets indarbejdede forskrifter

- LBK nr 905 af 28/09/2009
- LOV nr 602 af 18/06/2012

Yderligere dokumenter:

- [Alle bekendtgørelser m.v. og cirkulærer m.v. til denne lovbekendtgørelse](#)
- [Afgørelser truffet i henhold til denne retsforordning](#)
- [Beretninger fra ombudsmanden, der anvender denne retsforordning](#)

Oversigt (indholdsfortegnelse)

- [Kapitel 1](#) Betingelser
- [Kapitel 2](#) Retsvirkninger
- [Kapitel 3](#) Ophævelse
- [Kapitel 4](#) Forskellige bestemmelser
- [Kapitel 5](#) Formidling
- [Kapitel 6](#) Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

Den fulde tekst

Bekendtgørelse af adoptionsloven

Herved bekendtgøres adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 905 af 28. september 2009, med de ændringer, der følger af § 3 i lov nr. 602 af 18. juni 2012.

Kapitel 1

Betingelser

§ 1. Adoption meddeles ved bevilling, der udfærdiges af statsforvaltningen.

Stk. 2. Ved adoption af et barn fra et andet land har bevillingen virkning fra barnets ankomst her til landet. Hvis der er knyttet en prøveperiode til adoptionen, har bevillingen dog først virkning fra udløbet af prøveperioden. Statsforvaltningen kan fravige bestemmelsen i 2. pkt., hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Stk. 3. Ved adoption af en registreret partners barn, hvor samtykke til adoption modtages efter § 8 a, har bevillingen virkning fra barnets fødsel.

§ 2. Adoption må kun bevilges, når den efter foretagens undersøgelse kan antages at være til gavn for den, som ønskes adopteret, og denne enten ønskes opfostret hos adoptanten eller har været opfostret hos denne, eller der foreligger anden særlig grund til adoptionen.

§ 3. Bevilling til adoption af eget barn kan ikke meddeles.

§ 4. Bevilling til adoption kan kun meddeles den, som er fyldt 25 år. Når særlige grunde taler derfor, kan bevilling dog meddeles den, som er fyldt 18 år. Ved adoption efter § 8 a kan bevilling meddeles den, som er fyldt 18 år.

§ 4 a. Er den, som ønskes adopteret, under 18 år, må adoption kun bevilges, når ansøgeren er godkendt som adoptant, jf. §§ 25 a og 25 b.

Stk. 2. Godkendelse kræves dog ikke ved adoption af ægtefælles barn eller adoptivbarn eller efter regler fastsat af social- og integrationsministeren i tilfælde, hvor der består nært slægtskab eller andet særligt tilknytningsforhold mellem adoptanten og adoptivbarnet eller dets forældre.

§ 5. Den, som er gift, kan bortset fra de i § 5 a, stk. 2, nævnte tilfælde kun adoptere sammen med sin ægtefælle, medmindre denne er forsvundet eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftmæssigt.

Stk. 2. Kun ægtefæller kan adoptere sammen.

§ 5 a. En ægtefælle kan adoptere den anden ægtefælles barn eller adoptivbarn (stedbarnsadoption).

Stk. 2. Stedbarnsadoption kan endvidere ske af en tidligere ægtefælles barn eller adoptivbarn. Er ægteskabet ophørt ved skilsmisse eller omstødelse, kan stedbarnsadoption kun ske, hvis den, der ønskes adopteret, er myndig.

§ 6. Er den, der ønskes adopteret, fyldt 12 år, bør bevillingen ikke meddeles uden den pågældendes samtykke, medmindre indhentelse af samtykket skønnes at være til skade for barnet.

Stk. 2. Samtykket skal afgives under personligt fremmøde for statsforvaltningen eller for anden myndighed eller institution, der er godkendt i medfør af § 8, stk. 1. Inden barnet afgiver samtykke, skal der finde en samtale sted med barnet om adoptionen, og barnet skal gøres bekendt med adoptionens betydning.

Stk. 3. Er barnet under 12 år, skal der foreligge oplysning om dets holdning til den påtænkte adoption i det omfang, barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det. Ved afgørelsen skal der i videst muligt omfang tages hensyn til barnets holdning til den påtænkte adoption.

§ 7. Adoption af en person, som er under 18 år og umyndig, kræver samtykke fra forældrene.

Stk. 2. Hvis den ene af forældrene er uden del i forældremyndigheden, forsvundet eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftmæssigt, kræves kun samtykke fra den anden.

Stk. 3. Gælder det i stk. 2 anførte begge forældrene, kræves samtykke fra værge.

§ 8. Samtykke efter § 7 skal afgives skriftligt under personligt fremmøde for statsforvaltningen eller for anden myndighed eller institution, som er godkendt dertil af social- og integrationsministeren. Kravet om personligt fremmøde gælder dog ikke den forælder, der afgiver samtykke til vedkommendes ægtefælle eller partners stedbarnsadoption.

Stk. 2. Samtykke kan ikke modtages før 3 måneder efter barnets fødsel, medmindre ganske særlige forhold foreligger.

Stk. 3. Forinden samtykket modtages, skal forældrene (værger) være vejledt om adoptionens og samtykkets retsvirkninger.

Stk. 4. Samtykke kan meddeles til, at barnet adopteres af den, som udpeges af en myndighed eller institution, som har beføjelse til at medvirke ved adoption af børn.

Stk. 5. Social- og integrationsministeren eller den, social- og integrationsministeren bemyndiger dertil, kan bestemme, at samtykke afgivet for en udenlandsk myndighed eller institution ligestilles med samtykke afgivet for dansk myndighed eller institution, og kan i så fald tillade afvigelse fra reglerne i stk. 1-3.

§ 8 a. Samtykke efter § 7 kan uanset § 8, stk. 2, modtages tidligere end 3 måneder efter barnets fødsel, hvis adoptanten ønsker at adoptere sin registrerede partners barn, der antages at være blevet til ved kunstig befrugtning med donorsæd, hvis donor ikke udlægges som far, jf. børnelovens § 28, stk. 1, og hvis partnerne boede sammen på tidspunktet for den kunstige befrugtning.

Stk. 2. § 8, stk. 1, 3 og 5, finder tilsvarende anvendelse på samtykke afgivet efter stk. 1.

§ 9. Tilbagekaldes et i overensstemmelse med § 8 meddelt samtykke, kan adoptionsbevilling dog meddeles, såfremt tilbagekaldelsen under særlig hensyntagen til barnets tarv ikke er rimeligt begrundet.

Stk. 2. Selv om forældrene ikke vil give samtykke efter § 7, stk. 1, kan adoptionsbevilling i særlige tilfælde meddeles, hvis væsentlige hensyn til, hvad der er bedst for barnet, taler for det. Er barnet anbragt uden for hjemmet, kræver meddelelse af bevilling samtykke fra Ankestyrelsen.

Stk. 3. Adoption af et barn under 1 år kan meddeles efter stk. 2, hvis det er godtgjort, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet og heller ikke vil være i stand til at spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær.

Stk. 4. Adoption af et barn, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, kan meddeles efter stk. 2, hvis det er godtgjort, at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet.

§ 10. (Ophævet)

§ 11. Træffer statsforvaltningen beslutning efter § 9, selv om samtykke til adoption fra forældrene efter § 7, stk. 1, ikke foreligger, underrettes barnet, forældrene, indehaveren af forældremyndigheden, hvis denne er en anden end forældrene, værgen og den, der søger om adoption, herom.

Stk. 2. En beslutning som nævnt i stk. 1 skal være skriftlig og udleveres af statsforvaltningen til de pågældende personligt eller forkyndes for dem. Beslutningen skal indeholde oplysning om adgangen til at få afgørelsen prøvet af retten og om fristen herfor, jf. stk. 3.

Stk. 3. Inden 14 dage efter at en beslutning som nævnt i stk. 1 er modtaget eller forkyndt, kan sagen forlanges indbragt for retten. Statsforvaltningen kan, når særlige grunde taler derfor, fastsætte en længere frist eller inden fristens udløb forlænge denne.

Stk. 4. Modtager statsforvaltningen anmodning om, at beslutningen prøves af retten, indbringer statsforvaltningen sagen for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 b, medmindre bevilling er udfærdiget efter udløbet af fristen i stk. 3.

Stk. 5. Opretholder retten statsforvaltningens beslutning om, at bevilling efter § 9 skal meddeles, eller beslutter retten, at bevilling kan meddeles, kan statsforvaltningen ikke meddele bevilling, før ankefristen er udløbet, og anke ikke er iværksat inden ankefristens udløb. Det samme gælder i forhold til kæremål, hvis retten afviser prøvelse, jf. retsplejelovens § 475 b, stk. 4.

§ 12. Har statsforvaltningen besluttet, at der bør ses bort fra, at samtykke til adoption ikke foreligger, kan barnet, såfremt det opholder sig hos den, der søger adoption, ikke af forældremyndighedens indehaver fjernes fra ansøgerens hjem under adoptionssagens behandling. Det samme gælder, hvis Ankestyrelsen har givet samtykke til adoption efter § 9, stk. 2, 2. pkt.

§ 13. Fra forældre, hvis samtykke ikke kræves efter § 7, stk. 1-2, skal der, inden afgørelse træffes, indhentes en erklæring, medmindre dette skønnes at ville kunne være til væsentlig skade for barnet eller at ville medføre en uforholdsmæssig forsinkelse af sagen.

§ 14. Den, som er under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, må ikke adopteres, uden at erklæring er indhentet fra værgen.

§ 15. Adoption kan ikke meddeles, hvis nogen, der skal afgive samtykke til adoptionen, yder eller modtager vederlag eller nogen anden form for modydelse, herunder betaling for tabt arbejdsfortjeneste. Statsforvaltningen kan afkræve enhver, der har kendskab til forholdene, alle oplysninger til brug ved afklaringen af, om der er ydet eller modtaget vederlag m.v. som nævnt i 1. pkt.

Advokatbistand

§ 15 a. Statsforvaltningen kan under en sag om adoption beskikke en advokat for et barn, der er fyldt 3 år, og som har bopæl her i landet. Dette gælder dog ikke ved adoption efter § 5 a, eller hvis adoptionen er formidlet af en organisation, der har tilladelse til at yde adoptionshjælp efter § 30.

Stk. 2. Statsforvaltningen skal under en sag om adoption efter § 9 beskikke en advokat for barnet. Statsforvaltningen skal samtidig tilbyde forældrene og indehaveren af forældremyndigheden, hvis denne er en anden end forældrene, samt barnets eventuelle plejeforældre advokatbeskikkelse.

Stk. 3. Om salær og godtgørelse for udlæg til advokater gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

Kapitel 2

Retsvirkninger

§ 16. Ved adoption indtræder samme retsforhold mellem adoptant og adoptivbarn som mellem forældre og deres barn, og adoptivbarnet og dets livsarvinger arver og arves af adoptanten og dennes slægt, som om adoptivbarnet var adoptantens eget barn. Samtidig bortfalder retsforholdet mellem adoptivbarnet og dets oprindelige slægt.

Stk. 2. Ved stedbarnsadoption efter § 5 a får den adopterede i forhold til ægtefællerne eller de tidligere ægtefæller samme retsstilling, som om den pågældende var deres fælles barn.

Stk. 3. Med hensyn til adoptivbarnets navn gælder reglerne i lovgivningen om personnavne.

§ 17. Adoption giver ikke successionsret til len, stamhuse eller andre fideikommiss, medmindre dette særlig er hjemlet.

Kapitel 3

Ophævelse

§ 18. Adoptivforholdet kan ophæves af social- og integrationsministeren, når adoptanten og adoptivbarnet er enige derom. Er nogen af parterne under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, skal erklæring fra værgen indhentes.

Stk. 2. Er adoptivbarnet under 18 år, kan ophævelse efter stk. 1 finde sted, hvis adoptanten og adoptivbarnets oprindelige forældre er enige derom og ophævelsen er bedst for barnet.

Stk. 3. Er barnet fyldt 12 år, kan ophævelse af adoptivforholdet ikke ske uden barnets samtykke. Samtykket skal afgives under personligt fremmøde for statsforvaltningen eller for anden myndighed eller institution, der er godkendt i medfør af § 8, stk. 1. Inden barnet afgiver samtykke, skal der finde en samtale sted med barnet om ophævelsen af adoptivforholdet, og barnet skal gøres bekendt med ophævelsens betydning.

Stk. 4. Er barnet under 12 år, skal der foreligge oplysning om dets holdning til den påtænkte ophævelse af adoptivforholdet, i det omfang barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det. Ved afgørelsen skal der i videst muligt omfang tages hensyn til barnets holdning til den påtænkte ophævelse af adoptivforholdet.

Stk. 5. Når adoptanterne er døde, kan social- og integrationsministeren på begæring af barnets oprindelige forældre ophæve adoptivforholdet, hvis det er bedst for barnet. Stk. 3 og 4 finder tilsvarende anvendelse.

§ 19. Adoptivforholdet bliver efter påstand at ophæve ved dom, såfremt adoptanten har forset sig groft mod barnet eller i væsentlig grad forsømmer de ham ifølge adoptionen påhvilende forpligtelser, eller såfremt ophævelse i øvrigt skønnes at være af væsentlig betydning for adoptivbarnet.

Stk. 2. Sag om ophævelse anlægges af adoptivbarnet. Hvis barnet er umyndigt eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftsmæssigt, anlægges sagen af barnets værge, af dets oprindelige fader eller moder eller af social- og integrationsministeren eller den, han bemyndiger dertil.

§ 20. Hvis ægtefæller har fælles adoptivbarn, kan adoptivforholdet kun ophæves over for dem begge.

Stk. 2. I de i § 19 nævnte tilfælde kan ophævelse ske, selv om de dér nævnte forhold kun gælder den ene af adoptanterne.

§ 21. Kan der ikke efter retsplejelovens almindelige regler påvises noget værneting, for hvilket sag til ophævelse af et adoptivforhold kan indbringes, anlægges sagen ved den ret, som justitsministeren bestemmer.

§ 22. Ved ny adoption anses det tidligere adoptivforhold for ophævet, jf. dog § 16, stk. 2.

§ 23. Ved ophævelse bortfalder retsvirkningerne af adoptionen mellem adoptivbarnet og adoptanten og dennes slægt. Når særlige grunde taler derfor, kan retten ved ophævelse efter § 19 bestemme, at adoptanten skal betale bidrag til barnets underhold.

Stk. 2. Ophæves adoptivforholdet i medfør af § 18, stk. 2 eller 5, genindtræder barnet i retsforholdet til den oprindelige slægt.

Stk. 3. I de i § 19 nævnte tilfælde kan retten under hensyntagen til anledningen til ophævelsen, barnets alder og de øvrige omstændigheder bestemme, at retsforholdet mellem barnet og dets oprindelige slægt skal genopstå.

Stk. 4. Er adoptivforholdet blevet ophævet for en person, der er fyldt 18 år, kan social- og integrationsministeren eller retten efter anmodning fra den adopterede bestemme, at den pågældende genindtræder i retsforholdet til den oprindelige slægt, hvis de oprindelige forældre samtykker heri. Hvis kun en af den adopteredes oprindelige forældre samtykker efter 1. pkt., kan det bestemmes, at retsforholdet genopstår i forhold til denne slægt.

Stk. 5. I øvrigt genindtræder ingen retsvirkninger i forhold til den oprindelige slægt.

§ 24. Forud for ophævelsen af et adoptivforhold i medfør af § 19 skal retten så vidt muligt lade indhente erklæring fra de personer, hvis samtykke eller erklæring kræves til adoptionsbevillingens meddelelse. Retten kan dog, når særlige forhold taler derfor, og der ikke er spørgsmål om at lade retsforholdet til den oprindelige slægt genopstå, bestemme, at sådan erklæring ikke skal indhentes.

Kapitel 4

Forskellige bestemmelser

§ 25. Social- og integrationsministeren kan fastsætte regler om behandling af sager efter denne lov, herunder

- 1) om godkendelse som adoptant,
- 2) om adoptionsagers behandling, herunder om indholdet af ansøgninger om adoption m.v.,
- 3) om afgivelse af samtykke til adoption, jf. §§ 6, 8 og 8 a, og
- 4) om behandlingen af sager om adoption uden samtykke, jf. § 9.

§ 25 a. Social- og integrationsministeren opretter for hver region et eller flere samråd, der efter undersøgelse foretaget af statsforvaltningen afgør, om en ansøger kan godkendes som adoptant, jf. § 4 a.

Stk. 2. Samrådet kan træffe afgørelse om bortfald af en godkendelse som adoptant, hvis betingelserne for at blive godkendt som adoptant ikke længere er opfyldt, eller hvis ansøgeren i øvrigt ikke kan anses for egnet som adoptant.

Stk. 3. Samrådet består af et medlem med social uddannelse, en jurist og en læge. Det ene medlem skal være medarbejder ved statsforvaltningen.

Stk. 4. Samrådenes medlemmer samt stedfortrædere for disse beskikkes af social- og integrationsministeren for indtil 4 år ad gangen.

Stk. 5. Samrådenes afgørelse træffes ved flertal. Social- og integrationsministeren fastsætter forretningsordenen for samrådene.

§ 25 b. Adoptionsnævnet består af en formand og et antal andre medlemmer. Formanden skal være landsdommer eller højesteretsdommer. I behandlingen af hver klagesag deltager mindst 5 medlemmer, herunder formanden eller 1 medlem, der har bestået juridisk kandidateksamen. Nævnets afgørelse træffes ved flertal. Social- og integrationsministeren fastsætter forretningsordenen for nævnet.

Stk. 2. Nævnets medlemmer samt stedfortrædere for disse beskikkes af social- og integrationsministeren for indtil 4 år ad gangen. Et medlem kan i alt være beskikket i 8 år. Det samme gælder for en stedfortræder.

Stk. 3. Et samråds afgørelser i medfør af denne lov kan indbringes for Adoptionsnævnet inden 6 måneder efter samrådets afgørelse.

Stk. 4. Adoptionsnævnet fører tilsyn med samrådene. Social- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler for tilsynsvirksomheden.

Stk. 5. Social- og integrationsministeren kan henlægge andre opgaver til Adoptionsnævnet end dem, der er nævnt i stk. 3 og 4.

Stk. 6. Adoptionsnævnet kan i forbindelse med behandlingen af andre sager end klagesager indkalde personer, som må antages at have særlig indsigt eller interesse i de spørgsmål, der behandles af nævnet.

§ 25 c. Deltagelse i et adoptionsforberedende kursus er en betingelse for, at personer, der ikke tidligere har adopteret et barn, kan godkendes som adoptanter.

Stk. 2. Samrådet kan efter regler fastsat af social- og integrationsministeren bestemme, at personer, der tidligere har adopteret et barn, skal deltage i et adoptionsforberedende kursus for på ny at blive godkendt som adoptanter, hvis der er behov for det.

Stk. 3. Social- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet og tilrettelæggelsen af de kurser, der er nævnt i stk. 1 og 2, herunder om betaling.

§ 26. Ved overenskomst med fremmed stat kan det bestemmes, at dennes statsborgere kun kan adoptere eller adopteres her i landet under bestemte, traktatmæssigt fastsatte betingelser.

Stk. 2. Tilsvarende bestemmelser kan træffes med hensyn til ophævelse af adoptivforholdet, når adoptanten er fremmed statsborger.

§ 27. Med hensyn til bestemt angivne fremmede stater kan det ved kongelig anordning fastsættes, at danske statsborgere kun under bestemte betingelser kan adoptere eller adopteres i vedkommende stat.

Stk. 2. På samme måde kan det bestemmes, at adoptivforholdet ikke kan hæves i fremmed stat med virkning her i riget, når adoptanten er dansk statsborger.

§ 28. Den, der har bopæl her i landet, kan kun adoptere efter reglerne i denne lov.

Stk. 2. Uanset stk. 1 anerkendes udenlandske adoptionsafgørelser her i landet, når adoptionen er gennemført med henblik på adoption af barnet til Danmark i overensstemmelse med Haagerkonventionen af 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner. Social- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler herom. Social- og integrationsministeren kan endvidere fastsætte regler om, at andre udenlandske adoptionsafgørelser anerkendes her i landet.

§ 29. Den, der har bopæl i udlandet, kan kun adoptere efter reglerne i denne lov, hvis ansøgeren eller dennes ægtefælle har dansk statsborgerskab og adoption som følge heraf ikke kan gennemføres i det land, hvor ansøgeren bor, og en dansk adoptionsbevilling får gyldighed i bopælslandet.

Stk. 2. Social- og integrationsministeren kan i øvrigt tillade adoption, hvis sagen har en særlig tilknytning til landet.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder dog ikke anvendelse på adoptioner, der er omfattet af Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

§ 29 a. Social- og integrationsministeren udpeger en centralmyndighed, der skal varetage de opgaver og forpligtelser, som det efter Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner påhviler centralmyndigheden at varetage.

Stk. 2. Social- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om centralmyndighedens virksomhed.

§ 29 b. Statsforvaltningens afgørelser efter denne lov kan påklages til social- og integrationsministeren. Dette gælder dog ikke afgørelser efter § 9, der er indbragt for retten, jf. § 11.

Stk. 2. Social- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om klagers behandling.

Kapitel 5

Formidling

Adoption

§ 30. Social- og integrationsministeren kan give en eller flere private organisationer tilladelse til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har dansk statsborgerskab.

Stk. 2. Social- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler og vilkår om adoptionshjælp efter stk. 1 og fører tilsyn med virksomheden.

Stk. 3. Social- og integrationsministeren kan bemyndige Adoptionsnævnet til at føre tilsyn med de organisationer, der har fået tilladelse efter stk. 1.

Stk. 4. Social- og integrationsministeren kan fastsætte regler, hvorefter personer, der ønsker at adoptere, pålægges at søge bistand hos en organisation, der har tilladelse efter stk. 1.

§ 31. Bistand til at skaffe forbindelse mellem personer, der ønsker at adoptere, og et barn med henblik på adoption og til at gennemføre en adoption (adoptionshjælp) må kun ydes af de myndigheder og organisationer, der er nævnt i §§ 25, 25 a, 25 b og 30.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 omfatter dog ikke juridisk bistand o. lign. i forbindelse med henvendelser til de nævnte myndigheder eller til fremskaffelse af oplysninger, som kræves af disse.

Døgnpleje

§ 32. Bistand til at gennemføre anbringelse af et barn under 14 år i døgnpleje på længere eller ubestemt tid må kun ydes af og modtages hos en offentlig myndighed eller med forudgående samtykke fra en offentlig myndighed.

Stk. 2. Annoncering med tilbud om døgnpleje som nævnt i stk. 1 må kun foretages af eller med samtykke fra en offentlig myndighed.

Formidling af surrogatmoderskab

§ 33. Hjælp må ikke ydes eller modtages med henblik på at opnå forbindelse mellem en kvinde og en anden, der ønsker, at kvinden skal føde et barn til denne.

Stk. 2. Annoncering må ikke foretages med henblik på at opnå en forbindelse, som nævnt i stk. 1.

Straffebestemmelser

§ 34. Med bøde eller fængsel indtil 4 måneder straffes den, der

1) tilsidesætter vilkår fastsat efter § 30, stk. 2, eller

2) overtræder §§ 31-33.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der som mellemmand yder vederlag for at opnå samtykke til adoption.

Stk. 3. I forskrifter, der udstedes efter § 30, stk. 2, kan der fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 6

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 35. Loven træder i kraft den 1. oktober 1972.

§ 36. Reglerne i § 6, stk. 2, og § 8 anvendes ikke på samtykke meddelt før lovens ikrafttræden.

§ 37. Kapitel 2 anvendes på:

1) adoptivforhold stiftet den 1. januar 1957 eller senere,

2) adoptivforhold stiftet før den 1. januar 1957, når der efter § 39, stk. 2, er tillagt bevillingen retsvirkninger efter kap. 2, og

3) adoptivforhold stiftet før den 1. januar 1957, når der efter § 27, stk. 2, i lov nr. 140 af 25. maj 1956 om adoption er tillagt bevillingen retsvirkninger efter den nævnte lovs § 13, jf. § 12.

Stk. 2. Uanset stk. 1, nr. 1, anvendes bestemmelsen i § 13, stk. 2, 2. pkt., i lov nr. 140 af 25. maj 1956 om adoption på adoptionsbevillinger meddelt før lovens ikrafttræden med bestemmelse om, at barnets arveret efter den oprindelige slægt bevares.

§ 38. Kap. 3 anvendes også på adoptivforhold stiftet før lovens ikrafttræden.

§ 39. For adoptivforhold, som er stiftet før den 1. januar 1957, og som ikke er omfattet af § 37, stk. 1, nr. 2 eller 3, gælder lov nr. 87 af 26. marts 1923 om adoption bortset fra § 13, stk. 2, og §§ 18-24.

Stk. 2. Social- og integrationsministeren kan, når omstændighederne taler derfor, tillægge adoptivforhold stiftet før den 1. januar 1957 retsvirkninger efter nærværende lovs kap. 2.

§ 40. Fra lovens ikrafttræden ophæves lov nr. 140 af 25. maj 1956 om adoption.

§ 40 a. Regeringen kan indgå overenskomst med andre stater om forholdet mellem dansk og fremmed rets regler om adoption. Overenskomsten finder anvendelse her i landet efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Stk. 2. Social- og integrationsministeren kan endvidere fastsætte regler om forholdet mellem danske og andre nordiske landes regler om adoption.

§ 41. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Lov nr. 446 af 9. juni 2004 indeholder nedenstående ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser. (Lovændringen vedrører §§ 5, 5 a, 16, 18, 19, 23, 24, 25 b, 28, 29 b og 37. Lovændringen angår regelforenkling på det familieretlige område m.v.)

§ 9

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. oktober 2004, jf. dog §§ 10 og 11.

Stk. 2-5. (Udeladt)

Stk. 6. §§ 5 og 5 a, § 16, stk. 2, og §§ 23 og 28 i adoptionsloven som ændret ved denne lovs § 5, nr. 1, 2, 4, 5 og 8, finder også anvendelse på ansøgninger om adoption, der er indgivet inden den 1. oktober 2004, og hvor der ikke er truffet afgørelse i sagen. Adoptionslovens § 28 som ændret ved denne lovs § 5, nr. 8, finder også anvendelse på udenlandske afgørelser om adoption, som træffes inden den 1. oktober 2004, hvis der ikke i adoptionssagen er udstedt en dansk adoptionsbevilling.

Stk. 7. (Udeladt)

Lov nr. 542 af 24. juni 2005 (Lov om regional statsforvaltning)¹¹ indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2007, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 5 træder i kraft den 1. juli 2005.

Lov nr. 494 af 12. juni 2009 indeholder nedenstående ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser. (Lovændringen vedrører §§ 1, 4, 8-12, 15 a, 25, 25 b, 25 c og 29. Lovændringen angår adoption uden samtykke, stedbarnsadoption af registreret partners barn fra fødslen m.v.)

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. oktober 2009, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 1, § 1, stk. 2 og 3, i adoptionsloven som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, § 4, 3. pkt., i adoptionsloven som affattet ved denne lovs § 1, nr. 3, § 8, stk. 5, i adoptionsloven som affattet ved denne lovs § 1, nr. 4, § 8 a i adoptionsloven som affattet ved denne lovs § 1, nr. 5, og § 8, stk. 8, § 12, stk. 2, § 13, stk. 1, § 14, stk. 2, 3. pkt., § 15, stk. 7, § 23, stk. 1, og § 25, stk. 1, i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel (barselloven) som affattet henholdsvis ændret ved denne lovs § 4, træder i kraft den 1. juli 2009.

§ 7

Stk. 1. Ansøgninger om godkendelse som adoptant af dansk barn, der er indgivet før den 1. oktober 2009, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler, medmindre ansøgerne anmoder om at deltage i det adoptionsforberedende kursus.

Stk. 2. § 8 a i adoptionsloven, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 5, finder anvendelse på adoption af børn, som fødes efter lovens ikrafttræden. For adoption af børn født før lovens ikrafttræden anvendes de hidtil gældende regler.

Stk. 3. § 20 a i forældreansvarsloven, som affattet ved denne lovs § 3, finder kun anvendelse på adoption, der gennemføres efter lovens ikrafttræden.

Stk. 4. § 25 b, stk. 2, i adoptionsloven, som ændret ved denne lovs § 1, nr. 13, finder anvendelse på beskikkelser, der udstedes efter lovens ikrafttræden.

Lov nr. 602 af 18. juni 2012 indeholder nedenstående ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser. (Lovændring vedrører §§ 8 og 8 a. Lovændringen angår bl.a. adoption af registreret partners barn og fremmøde i adoptionssager m.v.)

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. oktober 2012.

Stk. 2. Lovens § 2 og § 3, nr. 2, finder anvendelse på børn, der er blevet til ved kunstig befrugtning, der er gennemført efter lovens ikrafttræden.

Social- og Integrationsministeriet, den 22. april 2013

P.M.V.
Jesper Zwisler

/ Dorte Bech Vizard

Officielle noter

¹⁾ Lovændringen vedrører § 25 a.

Akkrediteringsvilkår i skrivelse
nr. 9277 af 6. juli 2011 om
akkreditering af DanAdopt til at yde
adoptionshjælp

Den fulde tekst

Skrivelse om akkreditering til DanAdopt til at yde adoptionshjælp

Akkreditering til DanAdopt fra Justitsministeriet til at yde adoptionshjælp på nedennævnte vilkår. Tilladelsen gælder fra 1. august 2011 til 31. juli 2016.

Akkrediteringsvilkår

Kapitel 1

Kompetence, generelle vilkår m.v.

§ 1. I medfør af adoptionslovens § 30 har DanAdopt tilladelse til at yde bistand til at skaffe forbindelse mellem adoptionsansøgere, der har bopæl i Danmark, og børn fra andre lande med henblik på adoption og bistand til at gennemføre adoptionerne (international adoptionshjælp).

§ 2. DanAdopts virksomhed skal

- 1) være bestemt af hensynet til barnets bedste,
  - 2) drives på et etisk og fagligt forsvarligt niveau og uden økonomisk vinding for øje og
  - 3) være i overensstemmelse med internationale konventioner, den danske adoptionslovgivning og vilkårene i denne akkreditering samt adoptionslovgivningen i de lande, hvor DanAdopt arbejder.
- Stk. 2. DanAdopt skal samarbejde med andre organisationer, der arbejder med international adoption, for at udvikle standarder og god praksis.

§ 3. DanAdopt fremskaffer under behandlingen af en adoptionssag så vidt muligt de oplysninger og træffer de foranstaltninger i giverlandet, som myndighederne i Danmark finder nødvendige.

§ 4. DanAdopt er undergivet løbende tilsyn af Familiestyrelsen. DanAdopt er endvidere undergivet tilsyn af Adoptionsnævnet på de områder, hvor Familiestyrelsen har overladt tilsynet til nævnet, jf. § 19, stk. 2.

Kapitel 2

Organisationsmæssige forhold

§ 5. DanAdopt er underlagt lovgivningen om ikke-erhvervsdrivende fonde. Civilstyrelsen er fondsmyndighed. DanAdopts vedtægter samt ændringer heri skal godkendes af Familiestyrelsen.

§ 6. DanAdopt ledes af en bestyrelse.

Stk. 2. Organisationens almindelige drift varetages af et kontor i Danmark.

§ 7. Medlemmerne af DanAdopts bestyrelse samt organisationens medarbejdere skal besidde den nødvendige moralske retskaffenhed og gennem deres uddannelse eller erfaring være kvalificerede til at arbejde med international adoptionshjælp.

§ 8. DanAdopt holder Familiestyrelsen orienteret om ændringer i bestyrelsens sammensætning samt ansættelse og afskedigelse af medarbejdere.

§ 9. Medlemmer af bestyrelsen samt medarbejdere har tavshedspligt med hensyn til oplysninger om private forhold, som de bliver bekendt med under deres virke inden for organisationen.

Stk. 2. Medlemmer af bestyrelsen samt medarbejdere må ikke deltage ved behandlingen af adoptionssager, hvori de selv eller deres nærmeste er part. Tilsvarende gælder, hvis der i øvrigt kan opstå tvivl om disse personers upartiskhed.

§ 10. Medlemmer af bestyrelsen samt medarbejdere må ikke modtage løn eller honorar udover, hvad der er rimeligt i forhold til det arbejde, som de yder for organisationen, ligesom de ikke på anden vis må drage utilbørlig økonomisk eller anden vinding i forbindelse med det arbejde, de udfører for DanAdopt.

§ 11. De i §§ 7, 9 og 10 nævnte vilkår finder tilsvarende anvendelse for andre, der måtte udføre opgaver for DanAdopt i ind- og udland.

Kapitel 3

Administrative forhold

§ 12. DanAdopts administrative forhold skal tilrettelægges og udføres på sagkyndig måde.

§ 13. DanAdopt skal vejlede ansøgere, der er tilmeldt organisationen.

Stk. 2. Tilmeldte ansøgere har ret til at blive gjort bekendt med dokumenter m.v. i deres sag i overensstemmelse med reglerne om parters ret til aktindsigt efter forvaltningsloven.

§ 14. DanAdopt skal føre og opbevare sagsjournaler på en sikker måde i overensstemmelse med Datatilsynets retningslinjer herfor, og således at journalerne er tilgængelige efter anmodning. DanAdopt er forpligtet til at overdrage arkivalier, som organisationen ikke længere har tilladelse til at opbevare, til Rigsarkivets Bevarings- og Kassationsafdeling og afholde de dermed forbundne omkostninger.

Stk. 2. Hvis DanAdopts virksomhed ophører, er DanAdopt forpligtet til at overdrage alle arkivalier til Familiestyrelsen.

Kapitel 4

Økonomiske forhold

§ 15. DanAdopts økonomiske forhold skal tilrettelægges og varetages på en hensigtsmæssig og forsvarlig måde.

Stk. 2. Organisationen må ikke drage utilbørlig økonomisk eller anden vinding i forbindelse med adoptionshjælpsvirksomheden, ligesom der ikke må modtages betaling, der står i et misforhold til det udførte adoptionshjælpsarbejde.

Stk. 3. Overskud fra adoptionshjælpsvirksomheden eller fra andre kilder må alene anvendes til humanitært arbejde, der har relation til adoptionshjælp.

§ 16. Størrelsen af det gebyr, som ansøgerne skal betale til DanAdopt, reguleres efter principper, der er godkendt af Familiestyrelsen.

Stk. 2. Gebyret kan alene dække omkostninger og udgifter i forbindelse med adoptionshjælpsvirksomheden, herunder udgifter til hjælpearbejde, der har naturlig tilknytning hertil.

§ 17. DanAdopt udarbejder årsregnskab for perioden 1. januar til 31. december. Regnskabet skal revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor.

Kapitel 5

Udenlandske samarbejdsparter

§ 18. DanAdopt må alene indlede samarbejde om adoptionshjælpsvirksomhed med myndigheder, organisationer og institutioner (samarbejdsparter) i andre lande efter forudgående godkendelse fra Familiestyrelsen og så vidt muligt fra myndighederne i det pågældende land.

Stk. 2. Familiestyrelsen kan tidsbegrænse godkendelsen således, at et fortsat samarbejde kræver en fornyet godkendelse fra Familiestyrelsen.

Stk. 3. DanAdopt skal løbende sikre sig, at de udenlandske samarbejdsparters virksomhed er bestemt af hensynet til barnets bedste og drives på etisk og faglig forsvarlig måde uden utilbørlig økonomisk eller anden vinding for øje.

Kapitel 6

Tilsyn

§ 19. DanAdopt er undergivet tilsyn af Familiestyrelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Adoptionsnævnet fører tilsyn med organisationens virksomhed i udlandet og med organisationens behandling af matchningsforslag.

Kapitel 7

Almindelige bestemmelser

§ 20. I tillæg til akkrediteringsvilkårene indgår Familiestyrelsen og DanAdopt en akkrediteringsaftale om udmøntning af akkrediteringsvilkårene.

§ 21. Tilladelsen til at yde international adoptionshjælp har virkning fra den 1. august 2011 og gælder i fem år. Ansøgning om fornyelse af tilladelsen skal være Familiestyrelsen i hænde senest 3 måneder før tilladelsens udløb.

§ 22. Familiestyrelsen kan til enhver tid give DanAdopt pålæg og kan ændre, begrænse eller tilbagekalde tilladelsen, hvis organisationen overtræder vilkårene for tilladelsen eller styrelsens øvrige forskrifter eller pålæg.

Justitsministeriet, den 6. juli 2011

Lars Barfoed

/ Trine Hede

Akkrediteringsvilkår i skrivelse nr.
9278 af 6. juli 2011 om akkreditering
af AC Børnehjælp til at yde
adoptionshjælp

Den fulde tekst

Skrivelse om akkreditering til AC Børnehjælp til at yde adoptionshjælp

Akkreditering til AC Børnehjælp fra Justitsministeriet til at yde adoptionshjælp på nedennævnte vilkår. Tilladelsen gælder fra 1. august 2011 til 31. juli 2016.

Akkrediteringsvilkår

Kapitel 1

Kompetence, generelle vilkår m.v.

§ 1. I medfør af adoptionslovens § 30 har AC Børnehjælp tilladelse til at yde bistand til at skaffe forbindelse mellem adoptionsansøgere, der har bopæl i Danmark, og børn fra andre lande med henblik på adoption og bistand til at gennemføre adoptionerne (international adoptionshjælp).

§ 2. AC Børnehjælps virksomhed skal

- 1) være bestemt af hensynet til barnets bedste,
- 2) drives på et etisk og fagligt forsvarligt niveau og uden økonomisk vinding for øje og
- 3) være i overensstemmelse med internationale konventioner, den danske adoptionslovgivning og vilkårene i denne akkreditering samt adoptionslovgivningen i de lande, hvor AC Børnehjælp arbejder.

Stk. 2. AC Børnehjælp skal samarbejde med andre organisationer, der arbejder med international adoption, for at udvikle standarder og god praksis.

§ 3. AC Børnehjælp fremskaffer under behandlingen af en adoptionssag så vidt muligt de oplysninger og træffer de foranstaltninger i giverlandet, som myndighederne i Danmark finder nødvendige.

§ 4. AC Børnehjælp er undergivet løbende tilsyn af Familiestyrelsen. AC Børnehjælp er endvidere undergivet tilsyn af Adoptionsnævnet på de områder, hvor Familiestyrelsen har overladt tilsynet til nævnet, jf. § 19, stk. 2.

Kapitel 2

Organisationsmæssige forhold

§ 5. AC Børnehjælp er underlagt lovgivningen om ikke-erhvervsdrivende fonde. Civilstyrelsen er fondsmyndighed. AC Børnehjælps vedtægter samt ændringer heri skal godkendes af Familiestyrelsen.

§ 6. AC Børnehjælp ledes af en bestyrelse.

Stk. 2. Organisationens almindelige drift varetages af et kontor i Danmark.

§ 7. Medlemmerne af AC Børnehjælps bestyrelse samt organisationens medarbejdere skal besidde den nødvendige moralske retskaffenhed og gennem deres uddannelse eller erfaring være kvalificerede til at arbejde med international adoptionshjælp.

§ 8. AC Børnehjælp holder Familiestyrelsen orienteret om ændringer i bestyrelsens sammensætning samt ansættelse og afskedigelse af medarbejdere.

§ 9. Medlemmer af bestyrelsen samt medarbejdere har tavshedspligt med hensyn til oplysninger om private forhold, som de bliver bekendt med under deres virke inden for organisationen.

Stk. 2. Medlemmer af bestyrelsen samt medarbejdere må ikke deltage ved behandlingen af adoptionssager, hvori de selv eller deres nærmeste er part. Tilsvarende gælder, hvis der ellers kan opstå tvivl om disse personers upartiskhed.

§ 10. Medlemmer af bestyrelsen samt medarbejdere må ikke modtage løn eller honorar udover, hvad der er rimeligt i forhold til det arbejde, som de yder for organisationen, ligesom de ikke på anden vis må drage utilbørlig økonomisk eller anden vinding i forbindelse med det arbejde, de udfører for AC Børnehjælp.

§ 11. De i §§ 7, 9 og 10 nævnte vilkår finder tilsvarende anvendelse for andre, der måtte udføre opgaver for AC Børnehjælp i ind- og udland.

Kapitel 3

Administrative forhold

§ 12. AC Børnehjælps administrative forhold skal tilrettelægges og udføres på sagkyndig måde.

§ 13. AC Børnehjælp skal vejlede ansøgere, der er tilmeldt organisationen.

Stk. 2. Tilmeldte ansøgere har ret til at blive gjort bekendt med dokumenter m.v. i deres sag i overensstemmelse med reglerne om parters ret til aktindsigt efter forvaltningsloven.

§ 14. AC Børnehjælp skal føre og opbevare sagsjournaler på en sikker måde i overensstemmelse med Datatilsynets retningslinjer herfor, og således at journalerne er tilgængelige efter anmodning. AC Børnehjælp er forpligtet til at overdrage arkivalier, som organisationen ikke længere har tilladelse til at opbevare, til Rigsarkivets Bevarings- og Kassationsafdeling og afholde de dermed forbundne omkostninger.

Stk. 2. Hvis AC Børnehjælps virksomhed ophører, er AC Børnehjælp forpligtet til at overdrage alle arkivalier til Familiestyrelsen.

Kapitel 4

Økonomiske forhold

§ 15. AC Børnehjælps økonomiske forhold skal tilrettelægges og varetages på en hensigtsmæssig og forsvarlig måde.

Stk. 2. Organisationens må ikke drage utilbørlig økonomisk eller anden vinding i forbindelse med adoptionshjælpsvirksomheden, ligesom der ikke må modtages betaling, der står i et misforhold til det udførte adoptionshjælpsarbejde.

Stk. 3. Overskud fra adoptionshjælpsvirksomheden eller fra andre kilder må alene anvendes til humanitært arbejde, der har relation til adoptionshjælp.

§ 16. Størrelsen af det gebyr, som ansøgerne skal betale til AC Børnehjælp, reguleres efter principper, der er godkendt af Familiestyrelsen.

Stk. 2. Gebyret kan alene dække omkostninger og udgifter i forbindelse med adoptionshjælpsvirksomheden, herunder udgifter til hjælpearbejde, der har naturlig tilknytning hertil.

§ 17. AC Børnehjælp udarbejder årsregnskab for perioden 1. januar til 31. december. Regnskabet skal revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor.

Kapitel 5

Udenlandske samarbejdspartner

§ 18. AC Børnehjælp må alene indlede samarbejde om adoptionshjælpsvirksomhed med myndigheder, organisationer og institutioner (samarbejdspartner) i andre lande efter forudgående godkendelse fra Familiestyrelsen og så vidt muligt fra myndighederne i det pågældende land.

Stk. 2. Familiestyrelsen kan tidsbegrænse godkendelsen således, at et fortsat samarbejde kræver en fornyet godkendelse fra Familiestyrelsen.

Stk. 3. AC Børnehjælp skal løbende sikre sig, at de udenlandske samarbejdspartners virksomhed er bestemt af hensynet til barnets bedste og drives på etisk og faglig forsvarlig måde uden utilbørlig økonomisk eller anden vinding for øje.

Kapitel 6

Tilsyn

§ 19. AC Børnehjælp er undergivet tilsyn af Familiestyrelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Adoptionsnævnet fører tilsyn med organisationens virksomhed i udlandet og med organisationens behandling af matchningsforslag.

Kapitel 7

Almindelige bestemmelser

§ 20. 1 tillæg til akkrediteringsvilkårene indgår Familiestyrelsen og AC Børnehjælp en akkrediteringsaftale om udmøntning af akkrediteringsvilkårene.

§ 21. Tilladelsen til at yde international adoptionshjælp har virkning fra den 1. august 2011 og gælder i fem år. Ansøgning om fornyelse af tilladelsen skal være Familiestyrelsen i hænde senest 3 måneder før tilladelsens udløb.

§ 22. Familiestyrelsen kan til enhver tid give AC Børnehjælp pålæg og kan ændre, begrænse eller tilbagekalde tilladelsen, hvis organisationen overtræder vilkårene for tilladelsen eller styrelsens øvrige forskrifter eller pålæg.

Justitsministeriet, den 6. juli 2011

Lars Barfoed

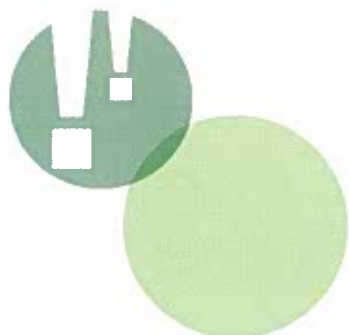
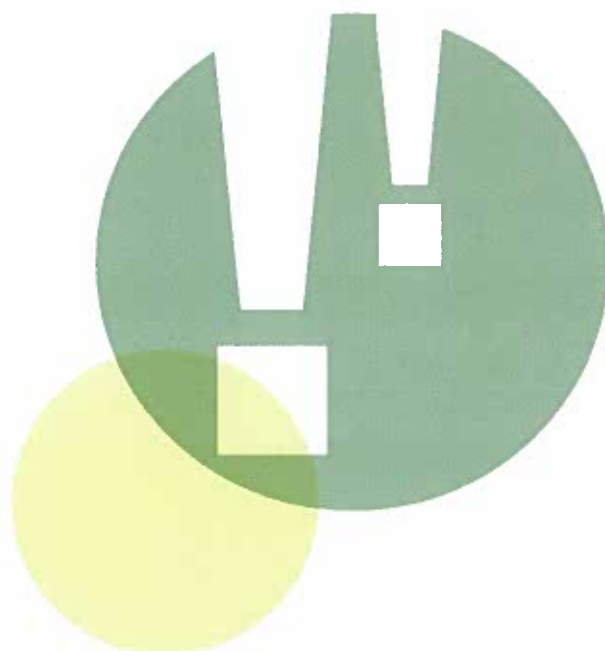
/ Trine Hede

Akkrediteringsaftale fra juli
2011 mellem Ankestyrelsens
Familiereftsafdeling og DanAdopt

AKKREDITERINGSAFТАLE MELLEM
FAMILIESTYRELSEN OG
DANADOPT

JULI 2011

JUSTITSMINISTERIET
FAMILIESTYRELSEN

INDHOLD

KAPITEL 1 KOMPETENCE OG GENERELLE VILKÅR M.V.	4
1.1. Grundlæggende principper for adoptions-hjælpsvirksomheden	4
1.2. Ret og pligt til at yde adoptionshjælp til adoptionsansøgere med bopæl her i landet	4
1.2.1. ANVISNINGSBISTAND	5
1.2.2. GENNEMFØRELSESBISTAND	5
1.2.3. POST ADOPTION SERVICE	6
1.2.4. VEJLEDNINGSPLIGT OM USIKKERHED I FORHOLD TIL AT FÅ BRAGT ET BARN I FORSLAG	6
1.3. Adoptionshjælpsproceduren – international fremmedadoption	6
1.3.1. BARN INDEN FOR ANSØGERENS GODKENDELSE	7
1.3.2. TVIVLSSAGER	7
1.3.3. BARN UDEN FOR ANSØGERENS GODKENDELSE	7
1.3.4. TILFÆLDE, HVOR GIVERLANDET IKKE MATCHER	8
1.3.5. "BØRN SØGER FORÆLDRE"	8
1.3.6. SAMARBEJDE MED HAAGERKONVENTIONSLANDE	8
1.3.7. AFSLUTTENDE SAGSBEHANDLING	9
1.4. Organisationernes underretningspligt	10
KAPITEL 2 ORGANISATIONS-MÆSSIGE FORHOLD	11
2.1. Vedtægter	11
2.2. Organisationens ledelse og administration	11
2.3. Bestyrelsens medlemmer	11
2.4. Organisationens medarbejdere m.v.	11
KAPITEL 3 ADMINISTRATIVE FORHOLD	13
3.1. Journalføring, sagsbehandling m.v.	13
3.2. Information om international adoptionshjælp	13
3.3. Information om adoptionssagens forløb	14
3.4. Rådgivning i forbindelse med barn i forslag	14
3.5. Aktindsigt	14
3.7. Arkivering	15
KAPITEL 4 ØKONOMISKE FORHOLD	16
4.1. Regnskabsvæsenets tilrettelæggelse	16
4.1.1. REGNSKABSINSTRUKS	16
4.1.2. ÅRSREGNSKAB	17
4.2. Gebyrer	18
4.3. Budgetter og budgetopfølgning	19
4.4. Landebudgetter og -regnskaber	20
KAPITEL 5 UDENLANDSKE SAMARBEJDSPARTER	21
5.1. Generelle principper for udenlandske samarbejdsparter	21
5.2. Nye samarbejdsparter	21
5.3. Tilbagekaldelse af godkendelse m.v.	22

KAPITEL 6 TILSYN	23
6.1. Familiestyrelsens tilsyn	23
6.2. Adoptionsnævnets tilsyn	23

Familiestyrelsen og DanAdopt indgår hermed en akkrediteringsaftale. Formålet med aftalen er at udmønte akkrediteringsvilkårene i nogle præcise krav og retningslinjer for organisationens adoptionshjælpsvirksomhed. Med aftalen tilstræbes det endvidere at udvikle grundlaget for et effektivt tilsyn med organisationen.

KAPITEL 1 KOMPETENCE OG GENERELLE VILKÅR M.V.

1.1. Grundlæggende principper for adoptions- hjælpvirksomheden

Ved tilrettelæggelsen og udøvelsen af organisationens adoptionshjælpvirksomhed er DanAdopt forpligtet til at varetage barnets interesser. DanAdopt er således forpligtet til at prioritere barnets bedste i arbejdet med barnets ret til at få en familie, og organisationen skal samtidig påse, at adoptionsansøgenes interesser varetages på en objektiv måde.

Organisationen skal have et indgående kendskab til og indrette sig efter lovgivning og grundlæggende principper ("policy") på adoptionsområdet i såvel Danmark som i de lande, som organisationen samarbejder med. Tilsvarende gælder for de internationale konventioner m.v. på området, navnlig Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og samarbejde med hensyn til internationale adoptioner¹, FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder² og European Convention on the Adoption of Children³.

Internationale konventioner

1.2. Ret og pligt til at yde adoptionshjælp til adoptionsansøgere med bopæl her i landet

DanAdopt er såvel berettiget som forpligtet til at yde international adoptionshjælpvirksomhed.

International adoptionshjælpvirksomhed omfatter:

- bistand til at skabe forbindelse mellem adoptionsansøgere med bopæl her i landet og børn fra andre lande med henblik på adoption (anvisningsbistand)
- bistand til, at adoptionerne kan gennemføres (gennemførelsesbistand)
- bistand til familierne efter hjemtagelsen af barnet (post adoption service)

Adgangen til at opnå anvisningsbistand og gennemførelsesbistand hos DanAdopt skal stå åben for alle adoptionsansøgere, som ifølge reglerne i den danske adoptionslovgivning skal være tilmeldt en formidlende organisation for at adoptere et barn fra et andet land.

¹ Konvention af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner, jf. Bekendtgørelse af Konvention af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner (BKI nr. 125 af 4. december 1997).

² FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder, jf. Bekendtgørelse om FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder (BKI nr 6 af 16/01/1992).

³ Se følgende link: <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/058.htm>

DanAdopt kan dog opstille nærmere betingelser for at yde adoptionshjælp, i det omfang disse betingelser er rimeligt begrundet i etiske hensyn eller i hensynet til formidlingsarbejdet i øvrigt. DanAdopt orienterer Familiestyrelsen om sådanne betingelser, ligesom disse skal fremgå af organisationens skriftlige orienteringsmateriale, jf. nedenfor under afsnit 3.2. Organisationen kan endvidere afkræve ansøgeren betaling for adoptionshjælpsbistanden i overensstemmelse med bestemmelserne i autorisationsvilkårenes kapitel 4 og denne aftales afsnit 4.3.

1.2.1. ANVISNINGSBISTAND

Pligten til at yde en adoptionsansøger anvisningsbistand gælder kun i det omfang, organisationen mener at have en udenlandsk samarbejdspart, som kan forventes at ville anvise et barn til ansøgeren.

Danadopt kan kun anvise børn til adoption fra samarbejdsparter, som de har Familiestyrelsens godkendelse til at samarbejde med.

1.2.2. GENNEMFØRELSESBISTAND

DanAdopt kan afvise at yde gennemførelsesbistand til en ansøger, hvis organisationen finder det tvivlsomt, om kontakten til barnet er sket på en lovlig måde, eller om adoptionen kan antages at kunne gennemføres på lovlig, etisk og faglig forsvarlig måde.

Lovlig, etisk og faglig forsvarlig måde

Hvis en adoptionsansøger anmoder DanAdopt om bistand til at adoptere et barn fra et land eller kontaktsted, som organisationen ikke på forhånd har Familiestyrelsens godkendelse til at formidle adoptivbørn fra, skal organisationen, hvis den ønsker at bistå ansøgeren, søge Familiestyrelsens godkendelse til at bistå med gennemførelsen af en adoption fra det pågældende sted.

Hvis en adoptionsansøger beder Familiestyrelsen om tilladelse til at gennemføre en adoption fra et land eller kontaktsted, som ingen af de formidlende organisationer har godkendelse til at formidle børn fra, vil Familiestyrelsen høre de formidlende organisationer, om de ønsker at søge en konkret godkendelse til at bistå med gennemførelsen af en adoption fra det pågældende sted. Hvis DanAdopt herefter ønsker at bistå ansøgeren, skal organisationen søge Familiestyrelsens godkendelse til at bistå med gennemførelsen af en adoption fra det pågældende sted, jf. afsnit 5.3.

Konkret godkendelse

Efter henvisning fra statsforvaltningen eller Familiestyrelsen har DanAdopt endvidere pligt til at yde gennemførelsesbistand til en ansøger, der søger om at gennemføre en international familieadoption. DanAdopt kan dog afvise at bistå den pågældende, hvis organisationen ikke har erfaring med adoptionsformidling fra det land/område, hvor barnet stammer fra, eller hvis organisationen finder det tvivlsomt, om adoptionen vil kunne gennemføres på en lovlig, etisk og fagligt forsvarlig måde.

International familieadoption

I forbindelse med gennemførelsesbistand i sager om international familieadoption, skal DanAdopt varetage kommunikationen med den pågældende udenlandske myndighed og foranledige iværksættelsen af de i det pågældende land foreskrevne

procedurer. Statsforvaltningen er således ansvarlig for sagens behandling, ligesom det er statsforvaltningen, der endeligt tager stilling til, om den ansøgte familieadoption kan gennemføres.

1.2.3. POST ADOPTION SERVICE

DanAdopt er forpligtet til at yde den nødvendige bistand til adopterede og adoptivfamilier, der anmoder om bistand, som alene DanAdopt kan yde, herunder bistand til at opnå oplysninger, som kun DanAdopt kan fremskaffe, og bistand til at søge kontakt til den udenlandske samarbejdspart, der i sin tid formidlede adoptionen. DanAdopt er berettiget til at opkræve et gebyr svarende til organisationens reelle udgifter i forbindelse med sagsbehandlingen af sådanne henvendelser, jf. akkrediteringsvilkårene kapitel 4.

1.2.4. VEJLEDNINGSPLIGT OM USIKKERHED I FORHOLD TIL AT FÅ BRAGT ET BARN I FORSLAG

DanAdopt skal påse, at adoptionsansøgerne, i forbindelse med orientering om landevalg og ventetider, bliver vejledt om de usikkerhedsfaktorer, der består i forhold til international adoption, herunder at der ikke er sikkerhed for at få formidlet et barn, selv om man er blevet godkendt til adoption og står på venteliste ved en formidlende organisation.

1.3. Adoptionshjælpsproceduren – international fremmedadoption

Når en ansøger er godkendt som adoptant af adoptionssamrådet, og vedkommende er tilmeldt organisationen, sender DanAdopt ansøgning og socialrapport m.v. til den udenlandske samarbejdspart. Hvis ansøgeren ikke har fået en godkendelse til et konkret barn, anmoder DanAdopt samtidig samarbejdsparten om, at der bringes et barn i forslag til ansøgeren inden for rammerne af godkendelsen.

Børn i forslag

Når den udenlandske samarbejdspart har bragt et barn i forslag til ansøgeren, beslutter organisationen på baggrund af en vurdering fra en børnesagkyndig læge, om barnet ligger inden for ansøgerens godkendelse.

Organisationens børnesagkyndige læge udarbejder på baggrund af oplysningerne om barnet en pædiatererklæring, der skal være så fyldestgørende som muligt, og som skal være formuleret således, at personer uden lægefaglig indsigt har mulighed for at vurdere de problemer, der eventuelt kan komme på tale vedrørende barnet. I erklæringen oplyses det hvilke oplysninger, der danner grundlag for erklæringen.

Pædiatererklæring

Organisationen må ikke yde anvisnings- eller gennemførelsesbistand i forbindelse med internationale fremmedadoptioner fra samarbejdsparter, som organisationen ikke har Familiestyrelsens godkendelse til at formidle fra.

Kun formidling fra godkendte samarbejdsparter

1.3.1. BARN INDEN FOR ANSØGERENS GODKENDELSE

Finder organisationen, at barnet ligger inden for godkendelsen, sender organisationen oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, til ansøgeren med anmodning om, at ansøgeren tilkendegiver, om vedkommende er indstillet på at modtage barnet. Oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, skal foreligge på et sprog, som ansøgeren er i stand til at læse og forstå. Organisationen bør endvidere oplyse ansøgeren om begrundelsen for, at organisationen finder, at barnet ligger inden for ansøgerens godkendelse.

Hvis ansøgeren meddeler organisationen, at den pågældende ønsker at modtage barnet, underretter den formidlende organisation statsforvaltningen herom og sender samtidig oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, til statsforvaltningen.

Ønsker at modtage barnet

Hvis ansøgeren meddeler organisationen, at den pågældende ikke ønsker at modtage barnet, selvom barnet ifølge organisationens vurdering ligger inden for ansøgerens godkendelse, skal organisationen vejlede ansøgeren om, at organisationen i sådanne tilfælde skal underrette samrådet. Organisationens vejledning skal endvidere vejlede ansøgeren om, at samrådet kan beslutte at tilbagekalde ansøgerens godkendelse som adoptant, hvis samrådet finder, at ansøgeren ikke har haft rimelig grund til at afvise barnet. Organisationens vejledning skal give ansøgeren mulighed for at genoverveje sin stillingtagen. Organisationens vejledning bør udarbejde skriftlige notater om samtalen/samtalerne med ansøgeren. Organisationens vejledning bør herudover vejlede ansøgeren om muligheden for at klage til Adoptionsnævnet over den formidlende organisations vurdering af barnet.

Ønsker ikke at modtage barnet

1.3.2. TVIVLSSAGER

Er den formidlende organisation i tvivl om, hvorvidt et barn, der er bragt i forslag til en adoptionsansøger, ligger inden for ansøgerens godkendelse, forelægger organisationen sagen for adoptionssamrådet. Organisationens orientering af ansøgeren herom og sender samtidig oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, til ansøgeren.

Forelæggelse for adoptionssamrådet

Organisationen skal udvise tilbageholdenhed ved vurdering af matchningsforslag, således at samrådene får mulighed for at tage stilling til et matchningsforslag, medmindre det åbenbart ligger inden for ansøgerens godkendelse.

Tilbageholdenhed ved vurdering af matchningsforslag

1.3.3. BARN UDEN FOR ANSØGERENS GODKENDELSE

Finder den formidlende organisation, at det udenlandske matchningsforslag ligger uden for ansøgerens godkendelse, skal organisationen orientere ansøgeren om giverlandets forslag og om, at forslaget vurderes at ligge uden for ansøgerens godkendelse. Denne orientering skal indeholde en begrundelse for vurderingen samt de foreliggende oplysninger om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring. Hvis ansøgeren ønsker sagen forelagt for samrådet med henblik på en udvidet godkendelse, skal organisationen foranledige dette.

Begrundelse

Hvis ansøgeren ikke ønsker, at samrådet skal tage stilling til, om godkendelsen kan udvides med henblik på at modtage det foreslåede barn, skal organisationen underrette giverlandet om ansøgerens stillingtagen.

1.3.4. TILFÆLDE, HVOR GIVERLANDET IKKE MATCHER

I de tilfælde, hvor et giverland bringer et barn i forslag, og der ikke på forhånd er taget stilling til, hos hvilken ansøger barnet ønskes placeret, skal organisationen vurdere, om det pågældende barn falder inden for godkendelsen hos den på ventelisten øverst placerede ansøger med den aldersrelevante godkendelse. Hvis organisationen vurderer, at dette utvivlsomt er tilfældet, sender organisationen oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, til ansøgeren med anmodning om, at ansøgeren tilkendegiver, om vedkommende er indstillet på at modtage barnet.

Øverst placerede ansøger med den aldersrelevante godkendelse

Hvis ansøgeren meddeler organisationen, at den pågældende ikke ønsker at modtage barnet, følges proceduren under afsnit 1.3.1. herfor.

Hvis ansøgeren meddeler organisationen, at den pågældende ønsker at modtage barnet, underretter den formidlende organisation statsforvaltningen herom og sender samtidig oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, til statsforvaltningen.

Hvis organisationen bringer barnet i forslag til en anden ansøger, end den øverst placerede med den aldersrelevante godkendelse på ventelisten, skal organisationen sende sagen til samrådet med henblik på godkendelse af matchningen. Dette gælder uanset om barnet af organisationen vurderes at ligge inden for eller uden for ansøgerens godkendelse.

Anden ansøger end den øverst placerede

Hvis organisationen er i tvivl om, hvorvidt det pågældende barn falder inden for ansøgerens godkendelse, i tilfælde hvor giverlandet ikke matcher, skal proceduren under afsnit 1.3.2. følges.

1.3.5. "BØRN SØGER FORÆLDRE"

I de tilfælde, hvor en ansøger reflekterer på en konkret omtale af et barn, der ikke er pre-matchet til en bestemt familie, sendes oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, til samrådet, hvor ansøgeren bor, idet godkendelse af matchningen ofte vil forudsætte en udvidelse af ansøgerens oprindelige godkendelse.

1.3.6. SAMARBEJDE MED HAAGERKONVENTIONSLANDE

DanAdopt skal i forbindelse med organisationens virksomhed i giverlande, der har tiltrådt og implementeret Haagerkonventionen, sikre, at der ved ansøgerens accept af barnet udstedes en erklæring i medfør af Haagerkonventionens artikel 17 om, at adoptionen kan fortsætte. Familiestyrelsen har delegeret kompetencen til at udstede erklæringer i medfør af Haagerkonventionens artikel 17 til de formidlende organisationer. I tilfælde, hvor matchningen har været forelagt for adoptionssamrå-

17 artikel erklæring

det og evt. Adoptionsnævnet, er det dog adoptionssamrådet, der har kompetencen til at udstede erklæring i medfør af artikel 17. DanAdopt skal videre sikre, at giverlandets myndigheder ligeledes udsteder en erklæring i medfør af Haagerkonventionens artikel 17. DanAdopt skal underrette Familiestyrelsen i de tilfælde, hvor erklæring efter artikel 17 ikke udstedes i giverlandet.

DanAdopt skal herudover sikre, at den kompetente myndighed i giverlandet udsteder konformitetserklæring i overensstemmelse med Haagerkonventionens artikel 23, når adoptionen er gennemført i giverlandet. Konformitetserklæringen skal indsendes til statsforvaltningen til brug for statsforvaltningens bekræftelse af, at adoptionen anerkendes i Danmark. Herefter skal erklæringen udleveres til adoptanterne. DanAdopt skal underrette Familiestyrelsen i de tilfælde, hvor erklæring efter artikel 23 ikke udstedes.

Artikel 23 erklæring

DanAdopt skal endelig sikre, at konformitetserklæringen sendes til giverlandet i tilfælde, hvor der udstedes en dansk adoptionsbevilling og konformitetserklæringen i overensstemmelse med Haagerkonventionen udstedes af statsforvaltningen. DanAdopt skal underrette Familiestyrelsen i de tilfælde, hvor erklæring efter artikel 23 ikke udstedes af statsforvaltningen.

1.3.7. AFSLUTTENDE SAGSBEHANDLING

Ønsker en ansøger, eventuelt efter at adoptionssamrådet har udvidet ansøgerens godkendelse, at adoptere et foreslået barn, skal organisationen sørge for, at der indhentes pleje- og opholdstilladelse for barnet samt visum, og at der i giverlandet træffes de foranstaltninger, herunder vedrørende samtykke til adoptionen og til barnets udrejse, som er nødvendige efter reglerne i giverlandet og i Danmark.

Organisationen skal endvidere sørge for, at barnet rejser til Danmark under behørig ledsagelse, eller hvis ansøgeren selv ledsager barnet fra giverlandet til Danmark, at bistå ansøgeren med at tilrettelægge rejse og ophold og med at opfylde de nødvendige krav på stedet. Børn, ledsagerpersonale og ansøgere skal være forsikret under rejsen. Organisationens skal underrette statsforvaltningen om ansøgerens udrejsedato, således at statsforvaltningen kan indhente en ny straffeattest for ansøgeren inden udrejsen. Hvis barnet bliver eskorteret til Danmark, skal organisationen underrette statsforvaltningen, således at der kan indhentes ny straffeattest for ansøgeren inden udleveringen af barnet.

Straffeattest

Når barnet er kommet her til landet, skal organisationen orientere statsforvaltningen og ansøgerens bopælskommune herom. I tilfælde, hvor adoptionen skal gennemføres her i landet, orienteres giverlandet, når adoptionen er gennemført. Organisationens skal endvidere påse, at opfølgingsrapporter vedrørende barnet sendes til de relevante myndigheder, institutioner eller personer i giverlandet, i det omfang dette foreskrives.

Opfølgingsrapporter

1.4. Organisationernes underretningspligt

DanAdopt er forpligtet til at underrette statsforvaltningen, hvis organisationen kommer i besiddelse af oplysninger, der giver grund til at betvivle godkendte adoptionsansøgers rummelighed og egnethed til adoption.

KAPITEL 2 ORGANISATIONS- MÆSSIGE FORHOLD

2.1. Vedtægter

Vedtægterne skal overholde de krav, der gælder herom i fondslovgivningen. Herudover skal vedtægterne indeholde nærmere bestemmelser om kapitalens anvendelse i tilfælde af formidlingsvirksomhedens ophør. Organisationens vedtægter skal holdes opdateret og ændringer heri skal godkendes af Familiestyrelsen, jf. akkrediteringsvilkårenes § 5.

Fondslovgivningen

2.2. Organisationens ledelse og administration

DanAdopt ledes af en bestyrelse, der er ansvarlig for organisationens virksomhed. DanAdopts almindelige drift varetages af et kontor her i landet, der ledes af en kontorleder. DanAdopt udarbejder en forretningsorden for ansvars- og opgavefordelingen mellem bestyrelsen, bestyrelsesformanden og kontorlederen. Disse regler indsendes til Familiestyrelsen til orientering.

Forretningsorden

2.3. Bestyrelsens medlemmer

I DanAdopts bestyrelse skal indgå medlemmer med lægelig og juridisk indsigt og medlemmer med indsigt i socialt arbejde og international adoptionshjælp. Familiestyrelsen skal orienteres ved udskiftning i bestyrelsens medlemmer.

I forbindelse med orienteringen af Familiestyrelsen om nye medlemmer, som indtræder i bestyrelsen, vedlægges en beskrivelse af det pågældende medlems kvalifikationer samt en privat straffeattest for den pågældende. Hvis den pågældende som led i arbejdet for DanAdopt skal have direkte kontakt med børn under 15 år, vedlægges desuden en børneattest. Orienteringen, herunder de nævnte attester, skal indsendes, inden den pågældende indtræder i bestyrelsen.

Privat straffeattest
evt. børneattest

2.4. Organisationens medarbejdere m.v.

DanAdopt skal råde over medarbejdere med indsigt i og erfaring med international adoptionshjælp samt en eller flere medarbejdere med indsigt i administrative og bogføringsmæssige forhold.

De medarbejdere, som varetager kontakten til adoptionsansøgerne, skal i kraft af deres uddannelse, erfaring eller personlige kvalifikationer have de nødvendige forudsætninger og evner til at sætte sig i ansøgerens sted og kunne håndtere svære situationer og tage mod forskellige reaktioner fra adoptionsansøgerne på en hensigtsmæssig måde.

Endvidere skal organisationen råde over medarbejdere eller konsulenter, der har den nødvendige børnesagkyndige viden til at vurdere, om børn, der bringes i forslag til danske adoptionsansøgere, ligger inden for de pågældendes godkendelse.

Børnesagkyndig viden

Endelig skal organisationen sikre sig, at de personer, som organisationen anvender til løsning af ad hoc opgaver, herunder til eskorte af adoptivbørn fra giverlandet til Danmark, har de fornødne kvalifikationer hertil.

DanAdopt skal orientere Familiestyrelsen om udskiftninger i medarbejderstaben. Orientering om nyansættelser m.v. skal vedlægges en beskrivelse af den pågældende medarbejders kvalifikationer samt en privat straffeattest for den pågældende. Hvis den pågældende som led i arbejdet for DanAdopt skal have direkte kontakt med børn under 15 år, vedlægges desuden en børneattest. Orienteringen, herunder de nævnte attester, skal indsendes, inden den pågældende tiltræder i organisationen. Kravet om indsendelse af straffe- og børneattester gælder ligeledes for personer, som organisationen anvender til ad hoc opgaver.

Privat straffeattest- og børneattest

Bestemmelserne i akkrediteringsvilkårenes §§ 7 og 8 gælder alene i forhold til medarbejdere, der beskæftiger sig direkte med adoptionshjælpvirksomhed. Medarbejdere, der er beskæftiget med f.eks. rengøring eller lignende servicefunktioner, er således ikke omfattede af kravene.

Endelig indestår organisationen for, at alle organisationens medarbejdere, også organisationens ansatte i udlandet og ansatte af mere midlertidig karakter, herunder konsulenter til specifikke adoptioner el. lign., overholder den generelle tavshedspligt og reglerne i kapitel 3. Organisationens bør indgå skriftlige arbejdskontrakter med alle ansatte – uanset tjenestested – og sørge for, at den enkelte ansatte har kendskab til den nyeste udvikling på adoptionsområdet både i Danmark og giverlandene, samt at den enkelte ansatte i øvrigt opfylder kravene i vilkårenes §§ 7, 9, 10 og 11. Det er organisationens ansvar, at alle ansatte arbejder med høj etisk standard og i overensstemmelse med principperne i Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

Tavshedspligt og andre generelle sagsbehandlingsgarantier

KAPITEL 3 ADMINISTRATIVE FORHOLD

3.1. Journalføring, sagsbehandling m.v.

DanAdopt skal føre et journalsystem, der er indrettet således, at der dels er en sag for hver adoptionsansøger, dels er en sag for hvert barn i de tilfælde, hvor giverlandets myndigheder m.v. ikke på forhånd har taget stilling til, hvor barnet skal placeres. Journalsystemet skal i øvrigt være indrettet således, at hele forløbet i de enkelte sager kan dokumenteres. Dette indebærer, at der gøres relevante notater over møder og telefonsamtaler, som organisationen måtte have med adoptionsansøgeren eller andre aktører i sagen under sagens behandling i organisationen. Organisationens skal desuden sikre, at sagsbehandlingen tilrettelægges på en hensigtsmæssig måde.

Organisationen udarbejder en forretningsgangsbeskrivelse, der indeholder krav til journalsystemet, regler og rutiner for sagsbehandlingen, samt en beskrivelse af ansvars- og opgavefordelingen med hensyn til organisationens administrative forhold. Ved udarbejdelsen af forretningsgangsbeskrivelsen skal principperne i forvaltningslovens kapitel 2 (inhabilitet), kapitel 3 (vejledning og repræsentation m.v.), kapitel 4 (aktindsigt), og kapitel 8 (tavshedspligt) iagttages. Forretningsgangsbeskrivelsen skal holdes opdateret, og det er organisationens ansvar, at Familiestyrelsen til enhver tid er i besiddelse af den gældende udgave.

Forretningsgangsbeskrivelse

Generelle sagsbehandlingsgarantier

3.2. Information om international adoptionshjælp

DanAdopt skal yde adoptionsansøgere og andre interesserede information om, hvilke betingelser og vilkår m.v. der gælder for dem, som er tilmeldt organisationen.

Informationen bør så vidt muligt også indeholde oplysning om de krav, som fra de enkelte giverlandes side stilles til adoptionsansøgerne, samt oplysninger om de krav der gælder, når en ansøger har modtaget barnet (opfølgingsrapporter samt indgivelse af ansøgning om adoptionsbevilling eller bekræftelse på umiddelbar anerkendelse af den udenlandske adoptionsafgørelse). Herudover bør informationsmateriale indeholde oplysninger om organisationens anvendelse af de opkrævede gebyrer i overensstemmelse med akkrediteringsaftalens afsnit 4.2.

Informationsmateriale

Informationsmateriale skal være udarbejdet skriftligt og være tilgængeligt enten i fysisk form eller på organisationens hjemmeside. Organisationens bør dog også sikre, at ansøgere og andre personer i øvrigt kan få den nødvendige information ved telefonisk henvendelse.

DanAdopt er forpligtet til at sørge for, at Familiestyrelsen og Adoptionsnævnet har et eksemplar af organisationens evt. fysiske informationsmateriale til adoptionsansøgere, navnlig trykte publikationer indeholdende vejledning om regler og procedurer samt anvendelse af de indbetalte gebyrer. Materialet indsendes samtidig med indsendelsen af organisationens årsregnskab til Familiestyrelsen.

Derudover skal Familiestyrelsen orienteres ved ændringer af standardkontrakter, regler eller praksis vedrørende anciennitet, ventelisteskift, indplacering, dobbeltklargøring og andre ændringer i organisationens generelle håndtering af adoptionsager, der har væsentlig betydning for den enkelte ansøger.

Familiestyrelsen skal orienteres ved ændringer

3.3. Information om adoptionssagens forløb

DanAdopt skal løbende holde ansøgeren informeret om forløbet af den pågældendes adoptionssag. Dette indebærer, at organisationen skal holde sig underrettet om status på de enkelte adoptionssager i giverlandene. Organisationens skal snarest muligt efter, at der er fremkommet oplysninger af betydning for adoptionsansøgeren, underrette den pågældende.

Hvis der skal informeres om oplysninger, som er relevant for en større gruppe ansøgere, kan der udarbejdes information, som udsendes til samtlige berørte ansøgere eller offentliggøres via hjemmesiden.

3.4. Rådgivning i forbindelse med barn i forslag

DanAdopt skal sikre, at en ansøger, når der er bragt et konkret barn i forslag til den pågældende, får adgang til at søge rådgivning hos organisationen. Rådgivning om de lægelige forhold hos barnet må alene ydes af organisationens læger, som ansøgere med barn i forslag skal kunne kontakte direkte.

Organisationen skal endvidere informere ansøgeren om muligheden for at søge rådgivning ved Adoptionsnævnets rådgivende lægekonsulenter.

3.5. Aktindsigt

DanAdopt skal behandle ansøgninger om aktindsigt i adoptionssager fra parter i henhold til reglerne i forvaltningsloven.

Dette medfører bl.a., at organisationen skal give ansøgere, der fremsætter anmodning herom, aktindsigt i de oplysninger, som organisationen måtte være i besiddelse af vedrørende ansøgerens sag. Organisationens kan begrænse adgangen til aktindsigt ud fra de principper, som fremgår af forvaltningslovens §§ 12, 13 og 15. En anmodning om aktindsigt bør behandles hurtigst muligt. Kan anmodningen ikke behandles inden 10 dage fra modtagelsen, skal organisationen meddele ansøgeren årsagen hertil og meddele, hvornår ansøgeren kan forvente det endelige svar på henvendelsen.

Organisationen skal i forbindelse med aktindsigtsanmodninger iagttage principperne i ”Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 646 af 18. september 1986 om betaling for afskrifter og fotokopier, der udleveres i henhold til forvaltningsloven”.

Familiestyrelsen og Adoptionsnævnet fører tilsyn med organisationens behandling af anmodninger om aktindsigt inden for styrelsens og nævnets tilsynsområder.

3.7. Arkivering

DanAdopt skal føre og opbevare sagsjournaler på en sikker måde, i overensstemmelse med Datatilsynets retningslinjer herfor, og således at journalerne er tilgængelige for adopterede efter anmodning. DanAdopt skal opbevare journalerne, så længe som Datatilsynet giver organisationen tilladelse hertil.

Datatilsynet

Herefter er organisationen forpligtet til at overdrage arkivalierne til Rigsarkivets Bevarings- og Kassationsafdeling og afholde de dermed forbundne udgifter. Ved overdragelse af arkivalier til Rigsarkivet træffer DanAdopt aftale med Rigsarkivet om offentlig tilgængelighed. Aftalen herom skal modsvare arkivlovens regler om offentlighedens adgang til aktindsigt i offentlige arkiver med personfølsomme oplysninger.

Rigsarkivet

KAPITEL 4 ØKONOMISKE FOR- HOLD

4.1. Regnskabsvæsenets tilrettelæggelse

DanAdopt skal tilrettelægge organisationens økonomiske forhold på en hensigtsmæssig og gennemsigtig måde.

4.1.1. REGNSKABSINSTRUKS

Organisationen udarbejder og vedligeholder regnskabsinstruks, der indeholder regler for følgende:

- **Den regnskabsmæssige organisation:** Det skal heraf fremgå, hvem der har ledelsen af og ansvaret for organisationens regnskabsvæsen, og den interne organisation af regnskabsvæsenet skal beskrives. Det skal oplyses, hvilket økonomisystem organisationen anvender.
- **Forvaltning af udgifter:** Det skal heraf fremgå, hvordan ansvars- og kompetencefordelingen er med hensyn til disponering over organisationens midler og ressourcer, det vil sige, hvem kan indgå aftaler, der medfører eller kan medføre udgifter for organisationen. Det skal endvidere fremgå, hvem der kan godkende udgiftsbilag, herunder hvem der kontrollerer, efterregner og konterer bilagene.
- **Forvaltning af indtægter:** Afsnittet skal indeholde en redegørelse for organisationens retningslinjer for fastsættelse af gebyrer. Desuden skal der redegøres for organisationens kreditgivningspolitik og retningslinjer for restante fordringer. Derudover skal det fremgå, hvem der kan disponere over organisationens indtægter, det vil sige indgå aftaler, der medfører eller kan medføre indtægter for organisationen. Det skal endvidere fremgå, hvem der har ansvaret for fremskaffelse af grundlag for udskrivning af regninger, godkendelse af eksterne indtægtsbilag (kontrol, efterregning og kontering af bilagene) og udsendelse af ryk-kere.
- **Regnskabsmæssig registrering:** Der redegøres for ansvars- og kompetencefordelingen. Bogholderiets arbejdsopgaver skal beskrives. Det skal fremgå, hvem der er ansvarlig for bogholderiet, og hvordan opgaverne er fordelt på medarbejderne.
- **Betalingsforretninger:** Der redegøres for tilrettelæggelsen af organisationens betalingsforretninger, herunder ansvars- og kompetencefordeling (det bør sikres, at opgaver vedrørende kasse og bogholderi så vidt muligt ikke varetages af samme medarbejder). Desuden redegøres for kassens maksimale beholdning af likvide midler, sikkerhedsbestemmelser vedrørende opbevaring af kassens midler samt procedurer for afholdelse af uanmeldt kasseeftersyn.

- **Budget og opfølgning:** Proceduren for udarbejdelse og godkendelse af årsbudget og budgetopfølgning i overensstemmelse med akkrediteringsaftalens afsnit 4.4.

Regnskabsinstruksen skal holdes opdateret, og det er organisationens ansvar, at Familiestyrelsen til enhver tid er i besiddelse af den gældende udgave.

4.1.2. ÅRSREGNSKAB

DanAdopt udarbejder årsregnskab for adoptionshjælpvirksomheden. Der aflægges særskilt regnskab for organisationens øvrige ikke-adoptionsrelaterede virksomhed.

Organisationen skal aflægge regnskaber udarbejdet ved hjælp af organisationens økonomisystem. Der udarbejdes kvartalsregnskaber, der godkendes af organisationens øverste administrative leder og formanden for bestyrelsen. Årsregnskabet revideres af en statsautoriseret eller en registreret revisor og godkendes af bestyrelsen. Det reviderede årsregnskab indsendes til Familiestyrelsen til orientering senest 14 dage efter bestyrelsens godkendelse heraf. Endvidere indsendes en redegørelse for udviklingen, eventuelle afvigelser i forhold til det budgetterede samt organisationens eventuelle kommentarer hertil.

Som en del af organisationens årsregnskab udarbejdes notat om udgiftsfordelingen i forhold til organisationens landespecifikke udgifter. Notat udarbejdes i overensstemmelse med følgende undergrupperinger:

Notat om udgiftsfordeling

- **Sagsspecifikke omkostninger i Danmark:** oversættelse, legalisering, forsendelse, pædiaterhonorar, rejseforsikring, follow-up arbejde.
- **Sagsspecifikke omkostninger i udlandet:** tests, lægeundersøgelse, pleje og ophold for barnet, advokatbistand, oversættelse, visum, pas.
- **Generelle omkostninger i udlandet:** (omkostninger der ikke er knyttet til det enkelte barn) faste løbende udgifter/driftsaftaler med den enkelte institution, løn til organisationens personale i pågældende land, organisationens generelle administrationsomkostninger i landet.
- **Rejseaktiviteter:** rejser i det pågældende land, besøg fra det pågældende land, opsøgende og konsoliderende arbejde i pågældende land.
- **Donationer og hjælpearbejde:** hjælp til adoptionsarbejde og andet børnehjælpsarbejde, som er særskilt bevilget af organisationens bestyrelse.

Ovenstående grupperinger skal fortolkes i sammenhæng med delkonklusion af 15. april 2009 fra "Arbejdsgruppen vedrørende større gennemsigtighed i de formidlende organisationers arbejde og økonomi", der blev nedsat som opfølgning på Indiensundersøgelsen.

Ved revision af årsregnskabet skal det fremgå af revisors påtegning, at regnskabet er revideret efter gældende regnskabsprincipper og lovgivningen i øvrigt, herunder fondslovgivningen. Det skal ligeledes fremgå eksplicit af årsregnskabet, at dette er revideret i henhold til de gældende akkrediteringsvilkår og -aftaler.

Organisationen udarbejder en revisionsinstruks, der iagttager de forpligtelser, som organisationen er underlagt i nærværende akkrediteringsaftale, akkrediteringsvilkårene og lovgivningen i øvrigt. Revisionsinstruksen sendes til Familiestyrelsen til orientering. Revisionsinstruksen skal holdes opdateret, og det er organisationens ansvar, at Familiestyrelsen til enhver tid er i besiddelse af den gældende udgave.

Revisionsinstruks

4.2. Gebyrer

Gebyrer som indbetales af adoptionsansøgere må alene anvendes til at dække omkostninger, der er direkte forbundet med driften af organisationens adoptionshjælpsevirkning i Danmark og udlandet, herunder udgifter til børnehjælpsarbejde, der har tilknytning til adoptionshjælpsevirkningen. Dette indebærer, at de indbetalte gebyrer hverken direkte eller indirekte (f.eks. via tilskud til administration) må anvendes til projektarbejde eller andet arbejde, der har karakter af humanitært hjælpearbejde.

Projektarbejde eller andet arbejde, der har karakter af humanitært hjælpearbejde, er defineret som projekter eller andet arbejde, der i større eller mindre omfang er defineret og finansieret i samarbejde med statslige eller private udviklingsorganer, hvis formål ikke kan sættes i forbindelse med international adoptionsformidling. Projektarbejde eller andet arbejde, der har karakter af humanitært hjælpearbejde, kan i denne forstand således ikke defineres som adoptionsrelateret børnehjælpsarbejde, hvorfor opgaver/arbejde i organisationen af denne karakter i enhver henseende skal holdes økonomisk og administrativt adskilt fra organisationens adoptionshjælpsevirkning.

Definition på projektarbejde eller andet arbejde, der har karakter af humanitært hjælpearbejde

Adoptionsrelateret hjælpearbejde, herunder større projekter, skal derfor være forankret i organisationens adoptionshjælpsevirkning. Hvis medarbejdere, der normalt er beskæftiget i en anden af organisationens afdelinger, deltager i sådanne adoptionsrelaterede opgaver, skal DanAdopt bogføre sådanne mandetimer i organisationens årsregnskab for adoptionshjælpsevirkningen.

De gebyrer, som adoptionsansøgere skal betale til organisationen, skal afdrages i minimum 5 rater, hvor størrelsen af den enkelte rate skal afspejle organisationens reelle udgifter i forbindelse med den enkelte sag, ligesom forfaldstidspunktet skal fastsættes i overensstemmelse med tidspunktet for organisationens afholdelse af udgifterne. Gebyr vedrørende accept af barn i forslag og hjemtagelse af barn skal som minimum udgøre tilsammen 33 % af det samlede gebyr. Den sidste rate vedrørende hjemtagelse af barn skal minimum udgøre 20 % af det samlede gebyr.

Minimum 5 gebyrrater

Sidste rate

Faktiske omkostninger

Organisationens gebyr for at yde gennemførelsesbistand i sager om international familieadoption fastsættes ud fra de faktiske omkostninger, der er forbundet med

organisationens bistand i den konkrete sag. Alternativt kan organisationen dog efter forudgående orientering af Familiestyrelsen opkræve et fast gebyr for disse sager.

Faktiske omkostninger

Gebyr for at yde bistand til ansøgere, der ønsker bistand til at gennemføre en international fremmedadoption fra et land, som organisationen ikke tidligere har haft godkendelse til, og hvor godkendelsen er begrænset til den konkrete sag, jf. afsnit 1.2.2., fastsættes ligeledes ud fra de faktiske omkostninger, der er forbundet med organisationens bistand i den konkrete sag. Også i disse sager kan organisationen dog efter forudgående orientering af Familiestyrelsen opkræve et fast gebyr.

Takstregulering

DanAdopt kan foretage en løbende takstregulering af de gebyrer, som adoptionsansøgerne skal betale til organisationen. Organisationen fastsætter objektive kriterier for takstreguleringen. Kriterierne skal godkendes af Familiestyrelsen. Hvis forholdene gør det påkrævet, kan DanAdopt herudover gennemføre ekstraordinære forhøjelser af gebyret.

Hvis der indtræder et mere permanent fald i organisationens omkostninger m.v. i forbindelse med adoptionshjælpsvirksomheden, uden at der indtræder et tilsvarende fald i indtægterne ved adoptionshjælpsvirksomheden, skal organisationen gennemføre en ekstraordinær nedsættelse af gebyret.

DanAdopt holder Familiestyrelsen orienteret om størrelsen af gebyret. Ved ekstraordinære gebyrændringer skal Familiestyrelsen orienteres senest 4 uger inden, at ændringen får virkning i forhold til adoptionsansøgerne.

Offentliggørelse af gebyrenes anvendelse

DanAdopt er forpligtet til over for kommende adoptionsansøgere at offentliggøre, hvordan de indbetalte gebyrer anvendes, herunder hvor stor en del af det indbetalte gebyr organisationen påregner at anvende til direkte sagsrelaterede udgifter (information om pris på de enkelte ydelser, der relaterer sig til sagens behandling i henholdsvis Danmark og giverlandet), og hvor stor en del af det indbetalte gebyr organisationen påregner at anvende til adoptionsrelateret børnehjælpsarbejde og andre omkostninger, der ikke har relation til det enkelte barn. Ansøgerne bør endvidere informeres om organisationens principper for tilbagebetaling af gebyrer.

4.3. Budgetter og budgetopfølgning

DanAdopt skal hvert år udarbejde et budget for det kommende år. Budgettet indsendes til Familiestyrelsen til orientering senest 14 dage efter bestyrelsens godkendelse heraf - dog senest den 31. december hvert år.

Senest 31. december hvert år

Budgettet skal indeholde regnskabstal for de to forudgående år. Endvidere skal budgettet vedlægges en beskrivelse af de bagvedliggende forventninger til aktivitetsniveauet samt en redegørelse for udviklingen og organisationens eventuelle kommentarer hertil.

DanAdopt skal endvidere med udgangen af juni måned udarbejde en budget- og aktivitetsopfølgning, der senest 14 dage efter bestyrelsens godkendelse skal sendes til Familiestyrelsen til orientering.

Ved væsentlige økonomiske ændringer i forhold til det planlagte budget skal DanAdopt snarest muligt sende en skriftlig redegørelse til Familiestyrelsen.

4.4. Landebudgetter og -regnskaber

DanAdopt udarbejder såvel landebudgetter som landeregnskaber. Disse budgetter og regnskaber skal være tilgængelige for Familiestyrelsen i forbindelse med besøg i kontoret og i øvrigt efter anmodning fra styrelsen. Landeregnskaberne skal indeholde en udspecificering af, hvordan organisationen helt konkret har anvendt de indbetalte gebyrer i det pågældende land. Herudover er DanAdopt forpligtet til at indrette organisationens bogføring på en sådan måde, at man umiddelbart og efter en konkret anmodning fra styrelsen, vil kunne tilvejebringe en oversigt over udgiftsfordelingen på institutionsniveau (jf. afsnit 4.1.2).

Udspecificering af gebyrernes konkrete anvendelse

KAPITEL 5 UDENLANDSKE SAMARBEJDSPARTER

5.1. Generelle principper for udenlandske samarbejdsparter

DanAdopt skal løbende sikre aftaler med udenlandske formidlingsmyndigheder, -organisationer, og -institutioner (samarbejdsparter), der er berettiget til at anvise børn til international adoption.

Det er en grundlæggende forudsætning, at organisationen kun har aftaler med samarbejdsparter i udlandet, hvis virksomhed er bestemt af hensynet til barnets bedste og drives på et etisk og fagligt forsvarligt plan uden utilbørlig økonomisk eller anden vinding for øje. Det er organisationens ansvar løbende at sikre sig dette.

Etisk og fagligt forsvarligt

Organisationen skal endvidere påse, at de udenlandske samarbejdsparter har kendskab til danske adoptionsforhold. Organisationens skal ved kontakt til samarbejdsparter og udenlandske myndigheder orientere om de danske adoptionsregler samt grundlæggende principper ("policy") på adoptionsområdet i Danmark.

5.2. Nye samarbejdsparter

Ved samarbejdspart forstås den institution (eventuelt myndighed), der reelt matcher børn med konkrete danske ansøgere eller anviser børn til formidling gennem enten AC Børnehjælp eller DanAdopt.

Familiestyrelsen skal godkende etablering af formidlingssamarbejde med nye samarbejdsparter. Ansøgning om etablering af nyt samarbejde skal indsendes til styrelsen på en af styrelsens udarbejdede blanketter. Blanketten skal udfyldes på dansk, og DanAdopt skal i øvrigt stille de oplysninger m.v. til rådighed, som Familiestyrelsen måtte anmode om. Det øvrige materiale skal foreligge på dansk eller engelsk.

Nye samarbejdsparter skal godkendes

Familiestyrelsens godkendelse af nye samarbejdsparter vil, for så vidt angår nye lande, være betinget af, at der er tale om et giverland, hvis myndighedsstruktur og lovgivning understøtter den internationale adoptionsformidling i overensstemmelse med principperne i Haagerkonventionen om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner. Det er endvidere en forudsætning for godkendelsen, at DanAdopt dokumenterer at have indgående kendskab til adoptionslovgivningen, de grundlæggende principper samt den praktiske procedure i det pågældende land, ligesom organisationen skal have et godt overblik over de udgifter og omkostninger, som vil være forbundet med at gennemføre en adoption fra det pågældende land.

Betingelser for godkendelse

Familiestyrelsens godkendelse af nye samarbejdsparter kan tidsbegrænses til en bestemt periode, alternativt kan tilladelsen begrænses til et nærmere bestemt antal ”prøvesager”. Tilladelsen kan alene forventes fornyet/udvidet, hvis de hidtidige erfaringer med samarbejdet har vist, at samarbejdsparten også i praksis formår at opfylde de ovenfor nævnte krav. Ansøgning om fornyelse af godkendelsen skal indgives i god tid, inden den oprindelige godkendelse udløber eller i umiddelbar forlængelse af gennemførelsen af prøvesagerne. Godkendelsen vil da som udgangspunkt blive tidsbegrænset, medmindre der er konkrete omstændigheder, der begrundet en fortsat tidsbegrænsning på godkendelsen.

5.3. Tilbagekaldelse af godkendelse m.v.

Familiestyrelsen kan til enhver tid tilbagekalde godkendelsen af et giverland eller kræve organisationens samarbejde med en anmeldt samarbejdspart ophævet eller suspenderet, hvis det efter de for styrelsen foreliggende oplysninger fremgår, at giverlandet eller samarbejdsparten ikke længere er i stand til at samarbejde med DanAdopt på et etisk og juridisk forsvarligt grundlag. Det samme gælder, hvis der opstår tvivl herom.

KAPITEL 6 TILSYN

6.1. Familiestyrelsens tilsyn

Udover hvad der i øvrigt følger af akkrediteringsvilkårene og denne aftale om DanAdopts orientering af Familiestyrelsen, skal organisationen give enhver oplysning om sine organisatoriske, administrative og økonomiske forhold samt andre forhold, herunder om udenlandske samarbejdsparter og behandlingen af konkrete adoptionssager, som styrelsen udbeder sig.

Familiestyrelsen kan som led i sit tilsyn aflægge uanmeldte besøg i organisationens kontorlokaler og skal under sådanne besøg have adgang til organisationens dokumenter vedrørende administrative og økonomiske forhold.

DanAdopt skal løbende og af egen drift underrette Familiestyrelsen om væsentlige forhold vedrørende adoptionsformidlingsarbejdet, herunder oplysninger om formidlingsmulighederne i udlandet, om holdninger til dansk adoptionsformidling i andre lande og om ulovlige formidlingsforhold. Tilsvarende gælder, hvis der indtræder væsentlige ændringer i formidlingssituationen i de lande, som organisationen samarbejder med, herunder ophør af eller større ændringer i samarbejdet med konkrete formidlingssteder.

Egen drift

6.2. Adoptionsnævnets tilsyn

Adoptionsnævnet fører tilsyn med DanAdopts behandling af matchningsforslag og organisationens virksomhed i udlandet.

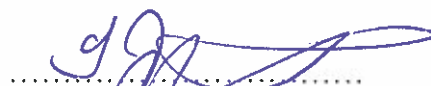
DanAdopt skal derfor imødekomme Adoptionsnævnets anmodninger om oplysninger, indkaldelse af konkrete sager, indhentelse af materiale, udarbejdelse af redegørelser m.v., som er nævnt i kapitel 6 i bekendtgørelse om forretningsorden for Adoptionsnævnet (bekendtgørelse nr. 920 af 28. september 2009) om nævnets tilsyn med de formidlende organisationer.

København, den .....

Birkerød, den *14. juli 2011*

Trine Hede
Kontorchef
Familiestyrelsen

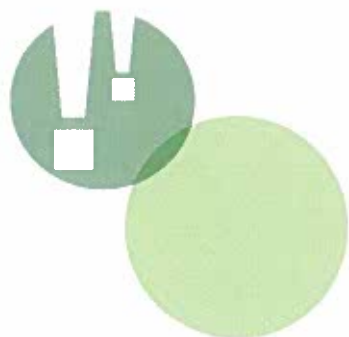
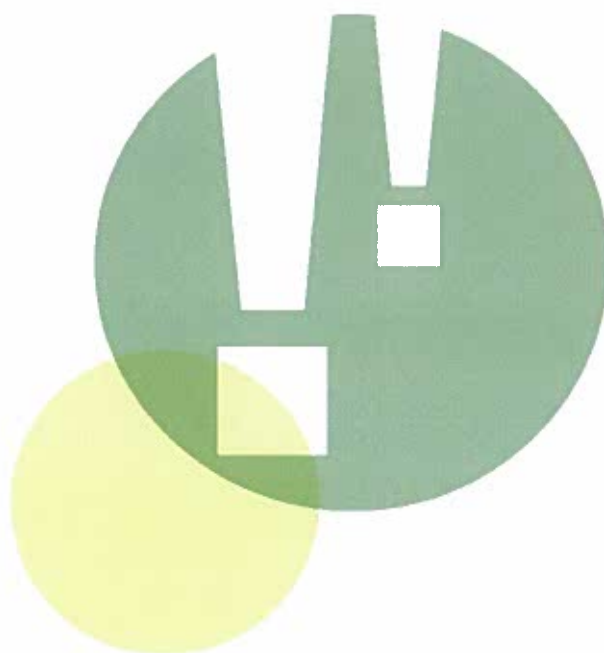
Sten Juul Petersen
Bestyrelsesformand
DanAdopt

Akkrediteringsaftale fra juli
2011 mellem Ankestyrelsens
Familiereftsafdeling og AC
Børnehjælp

AKKREDITERINGSAFTALE MELLEM
**FAMILIESTYRELSEN OG
AC BØRNEHJÆLP**

JULI 2011

JUSTITSMINISTERIET
FAMILIESTYRELSEN

INDHOLD

KAPITEL 1 KOMPETENCE OG GENERELLE VILKÅR M.V.	4
1.1. Grundlæggende principper for adoptions-hjælpsvirksomheden	4
1.2. Ret og pligt til at yde adoptionshjælp til adoptionsansøgere med bopæl her i landet	4
1.2.1. ANVISNINGSBISTAND	5
1.2.2. GENNEMFØRELSESBISTAND	5
1.2.3. POST ADOPTION SERVICE	6
1.2.4. VEJLEDNINGSPLIGT OM USIKKERHED I FORHOLD TIL AT FÅ BRAGT ET BARN I FORSLAG	6
1.3. Adoptionshjælpsproceduren – international fremmedadoption	6
1.3.1. BARN INDEN FOR ANSØGERENS GODKENDELSE	7
1.3.2. TVIVLSSAGER	7
1.3.3. BARN UDEN FOR ANSØGERENS GODKENDELSE	7
1.3.4. TILFÆLDE, HVOR GIVERLANDET IKKE MATCHER	8
1.3.5. "BØRN SØGER FORÆLDRE"	8
1.3.6. SAMARBEJDE MED HAAGERKONVENTIONSLANDE	8
1.3.7. AFSLUTTENDE SAGSBEHANDLING	9
1.4. Organisationernes underretningspligt	10
KAPITEL 2 ORGANISATIONSMÆSSIGE FORHOLD	11
2.1. Vedtægter	11
2.2. Organisationens ledelse og administration	11
2.3. Bestyrelsens medlemmer	11
2.4. Organisationens medarbejdere m.v.	11
KAPITEL 3 ADMINISTRATIVE FORHOLD	13
3.1. Journalføring, sagsbehandling m.v.	13
3.2. Information om international adoptionshjælp	13
3.3. Information om adoptionssagens forløb	14
3.4. Rådgivning i forbindelse med barn i forslag	14
3.5. Aktindsigt	14
3.7. Arkivering	15
KAPITEL 4 ØKONOMISKE FORHOLD	16
4.1. Regnskabsvæsenets tilrettelæggelse	16
4.1.1. REGNSKABSINSTRUKS	16
4.1.2. ÅRSREGNSKAB	17
4.2. Gebyrer	18
4.3. Budgetter og budgetopfølgning	19
4.4. Landebudgetter og -regnskaber	20
KAPITEL 5 UDENLANDSKE SAMARBEJDSPARTER	21
5.1. Generelle principper for udenlandske samarbejdsparter	21
5.2. Nye samarbejdsparter	21
5.3. Tilbagekaldelse af godkendelse m.v.	22

KAPITEL 6 TILSYN	23
6.1. Familiestyrelsens tilsyn	23
6.2. Adoptionsnævnets tilsyn	23

Familiestyrelsen og AC Børnehjælp indgår hermed en akkrediteringsaftale. Formålet med aftalen er at udmønte akkrediteringsvilkårene i nogle præcise krav og retningslinjer for organisationens adoptionshjælpsvirksomhed. Med aftalen tilstræbes det endvidere at udvikle grundlaget for et effektivt tilsyn med organisationen.

KAPITEL 1 KOMPETENCE OG GENERELLE VILKÅR M.V.

1.1. Grundlæggende principper for adoptions- hjælpsvirksomheden

Ved tilrettelæggelsen og udøvelsen af organisationens adoptionshjælpsvirksomhed er AC Børnehjælp forpligtet til at varetage barnets interesser. AC Børnehjælp er således forpligtet til at prioritere barnets bedste i arbejdet med barnets ret til at få en familie, og organisationen skal samtidig påse, at adoptionsansøgenes interesser varetages på en objektiv måde.

Organisationen skal have et indgående kendskab til og indrette sig efter lovgivning og grundlæggende principper ("policy") på adoptionsområdet i såvel Danmark som i de lande, som organisationen samarbejder med. Tilsvarende gælder for de internationale konventioner m.v. på området, navnlig Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og samarbejde med hensyn til internationale adoptioner¹, FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder² og European Convention on the Adoption of Children³.

Internationale konventioner

1.2. Ret og pligt til at yde adoptionshjælp til adoptionsansøgere med bopæl her i landet

AC Børnehjælp er såvel berettiget som forpligtet til at yde international adoptionshjælpsvirksomhed.

International adoptionshjælpsvirksomhed omfatter:

- bistand til at skabe forbindelse mellem adoptionsansøgere med bopæl her i landet og børn fra andre lande med henblik på adoption (anvisningsbistand)
- bistand til, at adoptionerne kan gennemføres (gennemførelsesbistand)
- bistand til familierne efter hjemtagelsen af barnet (post adoption service)

Adgangen til at opnå anvisningsbistand og gennemførelsesbistand hos AC Børnehjælp skal stå åben for alle adoptionsansøgere, som ifølge reglerne i den danske adoptionslovgivning skal være tilmeldt en formidlende organisation for at adoptere et barn fra et andet land.

¹ Konvention af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner, jf. Bekendtgørelse af Konvention af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner (BKI nr. 125 af 4. december 1997).

² FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder, jf. Bekendtgørelse om FN's konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder (BKI nr 6 af 16/01/1992).

³ Se følgende link: <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/058.htm>

AC Børnehjælp kan dog opstille nærmere betingelser for at yde adoptionshjælp, i det omfang disse betingelser er rimeligt begrundet i etiske hensyn eller i hensynet til formidlingsarbejdet i øvrigt. AC Børnehjælp orienterer Familiestyrelsen om sådanne betingelser, ligesom disse skal fremgå af organisationens skriftlige orienteringsmateriale, jf. nedenfor under afsnit 3.2. Organisationen kan endvidere afkræve ansøgeren betaling for adoptionshjælpsbistanden i overensstemmelse med bestemmelserne i autorisationsvilkårenes kapitel 4 og denne aftales afsnit 4.3.

1.2.1. ANVISNINGSBISTAND

Pligten til at yde en adoptionsansøger anvisningsbistand gælder kun i det omfang, organisationen mener at have en udenlandsk samarbejdspart, som kan forventes at ville anvise et barn til ansøgeren.

AC Børnehjælp kan kun anvise børn til adoption fra samarbejdsparter, som de har Familiestyrelsens godkendelse til at samarbejde med.

1.2.2. GENNEMFØRELSESBISTAND

AC Børnehjælp kan afvise at yde gennemførelsesbistand til en ansøger, hvis organisationen finder det tvivlsomt, om kontakten til barnet er sket på en lovlig måde, eller om adoptionen kan antages at kunne gennemføres på lovlig, etisk og faglig forsvarlig måde.

Lovlig, etisk og faglig forsvarlig måde

Hvis en adoptionsansøger anmoder AC Børnehjælp om bistand til at adoptere et barn fra et land eller kontaktsted, som organisationen ikke på forhånd har Familiestyrelsens godkendelse til at formidle adoptivbørn fra, skal organisationen, hvis den ønsker at bistå ansøgeren, søge Familiestyrelsens godkendelse til at bistå med gennemførelsen af en adoption fra det pågældende sted.

Hvis en adoptionsansøger beder Familiestyrelsen om tilladelse til at gennemføre en adoption fra et land eller kontaktsted, som ingen af de formidlende organisationer har godkendelse til at formidle børn fra, vil Familiestyrelsen høre de formidlende organisationer, om de ønsker at søge en konkret godkendelse til at bistå med gennemførelsen af en adoption fra det pågældende sted. Hvis AC Børnehjælp herefter ønsker at bistå ansøgeren, skal organisationen søge Familiestyrelsens godkendelse til at bistå med gennemførelsen af en adoption fra det pågældende sted, jf. afsnit 5.3.

Konkret godkendelse

Efter henvisning fra statsforvaltningen eller Familiestyrelsen har AC Børnehjælp endvidere pligt til at yde gennemførelsesbistand til en ansøger, der søger om at gennemføre en international familieadoption. AC Børnehjælp kan dog afvise at bistå den pågældende, hvis organisationen ikke har erfaring med adoptionsformidling fra det land/område, hvor barnet stammer fra, eller hvis organisationen finder det tvivlsomt, om adoptionen vil kunne gennemføres på en lovlig, etisk og fagligt forsvarlig måde.

International familieadoption

I forbindelse med gennemførelsesbistand i sager om international familieadoption, skal AC Børnehjælp varetage kommunikationen med den pågældende udenlandske

myndighed og foranledige iværksættelsen af de i det pågældende land foreskrevne procedurer. Statsforvaltningen er således ansvarlig for sagens behandling, ligesom det er statsforvaltningen, der endeligt tager stilling til, om den ansøgte familieadoption kan gennemføres.

1.2.3. POST ADOPTION SERVICE

AC Børnehjælp er forpligtet til at yde den nødvendige bistand til adopterede og adoptivfamilier, der anmoder om bistand, som alene AC Børnehjælp kan yde, herunder bistand til at opnå oplysninger, som kun AC Børnehjælp kan fremskaffe, og bistand til at søge kontakt til den udenlandske samarbejdspart, der i sin tid formidlede adoptionen. AC Børnehjælp er berettiget til at opkræve et gebyr svarende til organisationens reelle udgifter i forbindelse med sagsbehandlingen af sådanne henvendelser, jf. akkrediteringsvilkårene kapitel 4.

1.2.4. VEJLEDNINGSPLIGT OM USIKKERHED I FORHOLD TIL AT FÅ BRAGT ET BARN I FORSLAG

AC Børnehjælp skal påse, at adoptionsansøgerne, i forbindelse med orientering om landevalg og ventetider, bliver vejledt om de usikkerhedsfaktorer, der består i forhold til international adoption, herunder at der ikke er sikkerhed for at få formidlet et barn, selv om man er blevet godkendt til adoption og står på venteliste ved en formidlende organisation.

1.3. Adoptionshjælpsproceduren – international fremmedadoption

Når en ansøger er godkendt som adoptant af adoptionssamrådet, og vedkommende er tilmeldt organisationen, sender AC Børnehjælp ansøgning og socialrapport m.v. til den udenlandske samarbejdspart. Hvis ansøgeren ikke har fået en godkendelse til et konkret barn, anmoder AC Børnehjælp samtidig samarbejdsparten om, at der bringes et barn i forslag til ansøgeren inden for rammerne af godkendelsen.

Børn i forslag

Når den udenlandske samarbejdspart har bragt et barn i forslag til ansøgeren, beslutter organisationen på baggrund af en vurdering fra en børnesagkyndig læge, om barnet ligger inden for ansøgerens godkendelse.

Organisationens børnesagkyndige læge udarbejder på baggrund af oplysningerne om barnet en pædiatererklæring, der skal være så fyldestgørende som muligt, og som skal være formuleret således, at personer uden lægefaglig indsigt har mulighed for at vurdere de problemer, der eventuelt kan komme på tale vedrørende barnet. I erklæringen oplyses det hvilke oplysninger, der danner grundlag for erklæringen.

Pædiatererklæring

Organisationen må ikke yde anvisnings- eller gennemførelsesbistand i forbindelse med internationale fremmedadoptioner fra samarbejdsparter, som organisationen ikke har Familiestyrelsens godkendelse til at formidle fra.

Kun formidling fra godkendte samarbejdsparter

1.3.1. BARN INDEN FOR ANSØGERENS GODKENDELSE

Finder organisationen, at barnet ligger inden for godkendelsen, sender organisationen oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, til ansøgeren med anmodning om, at ansøgeren tilkendegiver, om vedkommende er indstillet på at modtage barnet. Oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, skal foreligge på et sprog, som ansøgeren er i stand til at læse og forstå. Organisationen bør endvidere oplyse ansøgeren om begrundelsen for, at organisationen finder, at barnet ligger inden for ansøgerens godkendelse.

Hvis ansøgeren meddeler organisationen, at den pågældende ønsker at modtage barnet, underretter den formidlende organisation statsforvaltningen herom og sender samtidig oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, til statsforvaltningen.

Ønsker at modtage barnet

Hvis ansøgeren meddeler organisationen, at den pågældende ikke ønsker at modtage barnet, selvom barnet ifølge organisationens vurdering ligger inden for ansøgerens godkendelse, skal organisationen vejlede ansøgeren om, at organisationen i sådanne tilfælde skal underrette samrådet. Organisationens vejledning skal omfatte, at samrådet kan beslutte at tilbagekalde ansøgerens godkendelse som adoptant, hvis samrådet finder, at ansøgeren ikke har haft rimelig grund til at afvise barnet. Organisationens vejledning skal give ansøgeren mulighed for at genoverveje sin stillingtagen. Organisationens vejledning bør udarbejdes skriftligt om samtalen/samtalerne med ansøgeren. Organisationens vejledning bør herudover vejlede ansøgeren om muligheden for at klage til Adoptionsnævnet over den formidlende organisations vurdering af barnet.

Ønsker ikke at modtage barnet

1.3.2. TVIVLSSAGER

Er den formidlende organisation i tvivl om, hvorvidt et barn, der er bragt i forslag til en adoptionsansøger, ligger inden for ansøgerens godkendelse, forelægger organisationen sagen for adoptionssamrådet. Organisationens orientering om sagen herom og sender samtidig oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, til ansøgeren.

Forelæggelse for adoptionssamrådet

Organisationen skal udvise tilbageholdenhed ved vurdering af matchningsforslag, således at samrådene får mulighed for at tage stilling til et matchningsforslag, medmindre det åbenbart ligger inden for ansøgerens godkendelse.

Tilbageholdenhed ved vurdering af matchningsforslag

1.3.3. BARN UDEN FOR ANSØGERENS GODKENDELSE

Finder den formidlende organisation, at det udenlandske matchningsforslag ligger uden for ansøgerens godkendelse, skal organisationen orientere ansøgeren om giverlandets forslag og om, at forslaget vurderes at ligge uden for ansøgerens godkendelse. Denne orientering skal indeholde en begrundelse for vurderingen samt de foreliggende oplysninger om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring. Hvis ansøgeren ønsker sagen forelagt for samrådet med henblik på en udvidet godkendelse, skal organisationen foranledige dette.

Begrundelse

Hvis ansøgeren ikke ønsker, at samrådet skal tage stilling til, om godkendelsen kan udvides med henblik på at modtage det foreslåede barn, skal organisationen underrette giverlandet om ansøgerens stillingtagen.

1.3.4. TILFÆLDE, HVOR GIVERLANDET IKKE MATCHER

I de tilfælde, hvor et giverland bringer et barn i forslag, og der ikke på forhånd er taget stilling til, hos hvilken ansøger barnet ønskes placeret, skal organisationen vurdere, om det pågældende barn falder inden for godkendelsen hos den på ventelisten øverst placerede ansøger med den aldersrelevante godkendelse. Hvis organisationen vurderer, at dette utvivlsomt er tilfældet, sender organisationen oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, til ansøgeren med anmodning om, at ansøgeren tilkendegiver, om vedkommende er indstillet på at modtage barnet.

Øverst placerede ansøger med den aldersrelevante godkendelse

Hvis ansøgeren meddeler organisationen, at den pågældende ikke ønsker at modtage barnet, følges proceduren under afsnit 1.3.1. herfor.

Hvis ansøgeren meddeler organisationen, at den pågældende ønsker at modtage barnet, underretter den formidlende organisation statsforvaltningen herom og sender samtidig oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, til statsforvaltningen.

Hvis organisationen bringer barnet i forslag til en anden ansøger, end den øverst placerede med den aldersrelevante godkendelse på ventelisten, skal organisationen sende sagen til samrådet med henblik på godkendelse af matchningen. Dette gælder uanset om barnet af organisationen vurderes at ligge inden for eller uden for ansøgerens godkendelse.

Anden ansøger end den øverst placerede

Hvis organisationen er i tvivl om, hvorvidt det pågældende barn falder inden for ansøgerens godkendelse, i tilfælde hvor giverlandet ikke matcher, skal proceduren under afsnit 1.3.2. følges.

1.3.5. "BØRN SØGER FORÆLDRE"

I de tilfælde, hvor en ansøger reflekterer på en konkret omtale af et barn, der ikke er pre-matched til en bestemt familie, sendes oplysningerne om barnet, herunder organisationens pædiatererklæring, til samrådet, hvor ansøgeren bor, idet godkendelse af matchningen ofte vil forudsætte en udvidelse af ansøgerens oprindelige godkendelse.

1.3.6. SAMARBEJDE MED HAAGERKONVENTIONSLANDE

AC Børnehjælp skal i forbindelse med organisationens virksomhed i giverlande, der har tiltrådt og implementeret Haagerkonventionen, sikre, at der ved ansøgerens accept af barnet udstedes en erklæring i medfør af Haagerkonventionens artikel 17 om, at adoptionen kan fortsætte. Familiestyrelsen har delegeret kompetencen til at udstede erklæringer i medfør af Haagerkonventionens artikel 17 til de formidlende organisationer. I tilfælde, hvor matchningen har været forelagt for adoptionssam-

17 artikel erklæring

rådet og evt. Adoptionsnævnet, er det dog adoptionssamrådet, der har kompetencen til at udstede erklæring i medfør af artikel 17. AC Børnehjælp skal videre sikre, at giverlandets myndigheder ligeledes udsteder en erklæring i medfør af Haagerkonventionens artikel 17. AC Børnehjælp skal underrette Familiestyrelsen i de tilfælde, hvor erklæring efter artikel 17 ikke udstedes i giverlandet.

AC Børnehjælp skal herudover sikre, at den kompetente myndighed i giverlandet udsteder konformitetserklæring i overensstemmelse med Haagerkonventionens artikel 23, når adoptionen er gennemført i giverlandet. Konformitetserklæringen skal indsendes til statsforvaltningen til brug for statsforvaltningens bekræftelse af, at adoptionen anerkendes i Danmark. Herefter skal erklæringen udleveres til adoptanterne. AC Børnehjælp skal underrette Familiestyrelsen i de tilfælde, hvor erklæring efter artikel 23 ikke udstedes.

Artikel 23 erklæring

AC Børnehjælp skal endelig sikre, at konformitetserklæringen sendes til giverlandet i tilfælde, hvor der udstedes en dansk adoptionsbevilling og konformitetserklæringen i overensstemmelse med Haagerkonventionen udstedes af statsforvaltningen. AC Børnehjælp skal underrette Familiestyrelsen i de tilfælde, hvor erklæring efter artikel 23 ikke udstedes af statsforvaltningen.

1.3.7. AFSLUTTENDE SAGSBEHANDLING

Ønsker en ansøger, eventuelt efter at adoptionssamrådet har udvidet ansøgerens godkendelse, at adoptere et foreslået barn, skal organisationen sørge for, at der indhentes pleje- og opholdstilladelse for barnet samt visum, og at der i giverlandet træffes de foranstaltninger, herunder vedrørende samtykke til adoptionen og til barnets udrejse, som er nødvendige efter reglerne i giverlandet og i Danmark.

Organisationen skal endvidere sørge for, at barnet rejser til Danmark under behørig ledsagelse, eller hvis ansøgeren selv ledsager barnet fra giverlandet til Danmark, at bistå ansøgeren med at tilrettelægge rejse og ophold og med at opfylde de nødvendige krav på stedet. Børn, ledsagerpersonale og ansøgere skal være forsikret under rejsen. Organisationens skal underrette statsforvaltningen om ansøgerens udrejsedato, således at statsforvaltningen kan indhente en ny straffeattest for ansøgeren inden udrejsen. Hvis barnet bliver eskorteret til Danmark, skal organisationen underrette statsforvaltningen, således at der kan indhentes ny straffeattest for ansøgeren inden udleveringen af barnet.

Straffeattest

Når barnet er kommet her til landet, skal organisationen orientere statsforvaltningen og ansøgerens bopælskommune herom. I tilfælde, hvor adoptionen skal gennemføres her i landet, orienteres giverlandet, når adoptionen er gennemført. Organisationens skal endvidere påse, at opfølgingsrapporter vedrørende barnet sendes til de relevante myndigheder, institutioner eller personer i giverlandet, i det omfang dette foreskrives.

Opfølgingsrapporter

1.4. Organisationernes underretningspligt

AC Børnehjælp er forpligtet til at underrette statsforvaltningen, hvis organisationen kommer i besiddelse af oplysninger, der giver grund til at betvivle godkendte adoptionsansøgere rummelighed og egnethed til adoption.

KAPITEL 2 ORGANISATIONS- MÆSSIGE FORHOLD

2.1. Vedtægter

Vedtægterne skal overholde de krav, der gælder herom i fondslovgivningen. Herudover skal vedtægterne indeholde nærmere bestemmelser om kapitalens anvendelse i tilfælde af formidlingsvirksomhedens ophør. Organisationens vedtægter skal holdes opdateret og ændringer heri skal godkendes af Familiestyrelsen, jf. akkrediteringsvilkårenes § 5.

Fondslovgivningen

2.2. Organisationens ledelse og administration

AC Børnehjælp ledes af en bestyrelse, der er ansvarlig for organisationens virksomhed. AC Børnehjælps almindelige drift varetages af et kontor her i landet, der ledes af en kontorleder. AC Børnehjælp udarbejder en forretningsorden for ansvars- og opgavefordelingen mellem bestyrelsen, bestyrelsesformanden og kontorlederen. Disse regler indsendes til Familiestyrelsen til orientering.

Forretningsorden

2.3. Bestyrelsens medlemmer

I AC Børnehjælps bestyrelse skal indgå medlemmer med lægelig og juridisk indsigt og medlemmer med indsigt i socialt arbejde og international adoptionshjælp. Familiestyrelsen skal orienteres ved udskiftning i bestyrelsens medlemmer.

I forbindelse med orienteringen af Familiestyrelsen om nye medlemmer, som indtræder i bestyrelsen, vedlægges en beskrivelse af det pågældende medlems kvalifikationer samt en privat straffeattest for den pågældende. Hvis den pågældende som led i arbejdet for AC Børnehjælp skal have direkte kontakt med børn under 15 år, vedlægges desuden en børneattest. Orienteringen, herunder de nævnte attester, skal indsendes, inden den pågældende indtræder i bestyrelsen.

Privat straffeattest
evt. børneattest

2.4. Organisationens medarbejdere m.v.

AC Børnehjælp skal råde over medarbejdere med indsigt i og erfaring med international adoptionshjælp samt en eller flere medarbejdere med indsigt i administrative og bogføringsmæssige forhold.

De medarbejdere, som varetager kontakten til adoptionsansøgerne, skal i kraft af deres uddannelse, erfaring eller personlige kvalifikationer have de nødvendige forudsætninger og evner til at sætte sig i ansøgerens sted og kunne håndtere svære situationer og tage mod forskellige reaktioner fra adoptionsansøgerne på en hensigtsmæssig måde.

Endvidere skal organisationen råde over medarbejdere eller konsulenter, der har den nødvendige børnesagkyndige viden til at vurdere, om børn, der bringes i forslag til danske adoptionsansøgere, ligger inden for de pågældendes godkendelse.

Børnesagkyndig viden

Endelig skal organisationen sikre sig, at de personer, som organisationen anvender til løsning af ad hoc opgaver, herunder til eskorte af adoptivbørn fra giverlandet til Danmark, har de fornødne kvalifikationer hertil.

AC Børnehjælp skal orientere Familiestyrelsen om udskiftninger i medarbejderstaben. Orientering om nyansættelser m.v. skal vedlægges en beskrivelse af den pågældende medarbejders kvalifikationer samt en privat straffeattest for den pågældende. Hvis den pågældende som led i arbejdet for AC Børnehjælp skal have direkte kontakt med børn under 15 år, vedlægges desuden en børneattest. Orienteringen, herunder de nævnte attester, skal indsendes, inden den pågældende tiltræder i organisationen. Kravet om indsendelse af straffe- og børneattester gælder ligeledes for personer, som organisationen anvender til ad hoc opgaver.

Privat straffeattest- og børneattest

Bestemmelserne i akkrediteringsvilkårenes §§ 7 og 8 gælder alene i forhold til medarbejdere, der beskæftiger sig direkte med adoptionshjælpsvirksomhed. Medarbejdere, der er beskæftiget med f.eks. rengøring eller lignende servicefunktioner, er således ikke omfattede af kravene.

Endelig indestår organisationen for, at alle organisationens medarbejdere, også organisationens ansatte i udlandet og ansatte af mere midlertidig karakter, herunder konsulenter til specifikke adoptioner el. lign., overholder den generelle tavshedspligt og reglerne i kapitel 3. Organisationens bør indgå skriftlige arbejdskontrakter med alle ansatte – uanset tjenestested – og sørge for, at den enkelte ansatte har kendskab til den nyeste udvikling på adoptionsområdet både i Danmark og giverlandene, samt at den enkelte ansatte i øvrigt opfylder kravene i vilkårenes §§ 7, 9, 10 og 11. Det er organisationens ansvar, at alle ansatte arbejder med høj etisk standard og i overensstemmelse med principperne i Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

Tavshedspligt og andre generelle sagsbehandlingsgarantier

KAPITEL 3 ADMINISTRATIVE FORHOLD

3.1. Journalføring, sagsbehandling m.v.

AC Børnehjælp skal føre et journalsystem, der er indrettet således, at der dels er en sag for hver adoptionsansøger, dels er en sag for hvert barn i de tilfælde, hvor giverlandets myndigheder m.v. ikke på forhånd har taget stilling til, hvor barnet skal placeres. Journalsystemet skal i øvrigt være indrettet således, at hele forløbet i de enkelte sager kan dokumenteres. Dette indebærer, at der gøres relevante notater over møder og telefonsamtaler, som organisationen måtte have med adoptionsansøgeren eller andre aktører i sagen under sagens behandling i organisationen. Organisationens skal desuden sikre, at sagsbehandlingen tilrettelægges på en hensigtsmæssig måde.

Organisationen udarbejder en forretningsgangsbeskrivelse, der indeholder krav til journalsystemet, regler og rutiner for sagsbehandlingen, samt en beskrivelse af ansvars- og opgavefordelingen med hensyn til organisationens administrative forhold. Ved udarbejdelsen af forretningsgangsbeskrivelsen skal principperne i forvaltningslovens kapitel 2 (inhabilitet), kapitel 3 (vejledning og repræsentation m.v.), kapitel 4 (aktindsigt), og kapitel 8 (tavshedspligt) iagttages. Forretningsgangsbeskrivelsen skal holdes opdateret, og det er organisationens ansvar, at Familiestyrelsen til enhver tid er i besiddelse af den gældende udgave.

Forretningsgangsbeskrivelse

Generelle sagsbehandlingsgarantier

3.2. Information om international adoptionshjælp

AC Børnehjælp skal yde adoptionsansøgere og andre interesserede information om, hvilke betingelser og vilkår m.v. der gælder for dem, som er tilmeldt organisationen.

Informationen bør så vidt muligt også indeholde oplysning om de krav, som fra de enkelte giverlandes side stilles til adoptionsansøgerne, samt oplysninger om de krav der gælder, når en ansøger har modtaget barnet (opfølgingsrapporter samt indgivelse af ansøgning om adoptionsbevilling eller bekræftelse på umiddelbar anerkendelse af den udenlandske adoptionsafgørelse). Herudover bør informationsmaterialet indeholde oplysninger om organisationens anvendelse af de opkrævede gebyrer i overensstemmelse med akkrediteringsaftalens afsnit 4.2.

Informationsmateriale

Informationsmaterialet skal være udarbejdet skriftligt og være tilgængeligt enten i fysisk form eller på organisationens hjemmeside. Organisationens bør dog også sikre, at ansøgere og andre personer i øvrigt kan få den nødvendige information ved telefonisk henvendelse.

AC Børnehjælp er forpligtet til at sørge for, at Familiestyrelsen og Adoptionsnævnet har et eksemplar af organisationens evt. fysiske informationsmateriale til adoptionsansøgere, navnlig trykte publikationer indeholdende vejledning om regler og procedurer samt anvendelse af de indbetalte gebyrer. Materialet indsendes samtidig med indsendelsen af organisationens årsregnskab til Familiestyrelsen.

Derudover skal Familiestyrelsen orienteres ved ændringer af standardkontrakter, regler eller praksis vedrørende anciennitet, ventelisteskift, indplacering, dobbeltklargøring og andre ændringer i organisationens generelle håndtering af adoptionsager, der har væsentlig betydning for den enkelte ansøger.

Familiestyrelsen skal orienteres ved ændringer

3.3. Information om adoptionssagens forløb

AC Børnehjælp skal løbende holde ansøgeren informeret om forløbet af den pågældendes adoptionssag. Dette indebærer, at organisationen skal holde sig underrettet om status på de enkelte adoptionssager i giverlandene. Organisationens skal snarest muligt efter, at der er fremkommet oplysninger af betydning for adoptionsansøgeren, underrette den pågældende.

Hvis der skal informeres om oplysninger, som er relevant for en større gruppe ansøgere, kan der udarbejdes information, som udsendes til samtlige berørte ansøgere eller offentliggøres via hjemmesiden.

3.4. Rådgivning i forbindelse med barn i forslag

AC Børnehjælp skal sikre, at en ansøger, når der er bragt et konkret barn i forslag til den pågældende, får adgang til at søge rådgivning hos organisationen. Rådgivning om de lægelige forhold hos barnet må alene ydes af organisationens læger, som ansøgere med barn i forslag skal kunne kontakte direkte.

Organisationen skal endvidere informere ansøgeren om muligheden for at søge rådgivning ved Adoptionsnævnets rådgivende lægekonsulenter.

3.5. Aktindsigt

AC Børnehjælp skal behandle ansøgninger om aktindsigt i adoptionssager fra parter i henhold til reglerne i forvaltningsloven.

Dette medfører bl.a., at organisationen skal give ansøgere, der fremsætter anmodning herom, aktindsigt i de oplysninger, som organisationen måtte være i besiddelse af vedrørende ansøgerens sag. Organisationens kan begrænse adgangen til aktindsigt ud fra de principper, som fremgår af forvaltningslovens §§ 12, 13 og 15. En anmodning om aktindsigt bør behandles hurtigst muligt. Kan anmodningen ikke behandles inden 10 dage fra modtagelsen, skal organisationen meddele ansøgeren årsagen hertil og meddele, hvornår ansøgeren kan forvente det endelige svar på henvendelsen.

Organisationen skal i forbindelse med aktindsigtsanmodninger iagttage principperne i ”Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 646 af 18. september 1986 om betaling for afskrifter og fotokopier, der udleveres i henhold til forvaltningsloven”.

Familiestyrelsen og Adoptionsnævnet fører tilsyn med organisationens behandling af anmodninger om aktindsigt inden for styrelsens og nævnets tilsynsområder.

3.7. Arkivering

AC Børnehjælp skal føre og opbevare sagsjournaler på en sikker måde, i overensstemmelse med Datatilsynets retningslinjer herfor, og således at journalerne er tilgængelige for adopterede efter anmodning. AC Børnehjælp skal opbevare journalerne, så længe som Datatilsynet giver organisationen tilladelse hertil.

Datatilsynet

Herefter er organisationen forpligtet til at overdrage arkivalierne til Rigsarkivets Bevarings- og Kassationsafdeling og afholde de dermed forbundne udgifter. Ved overdragelse af arkivalier til Rigsarkivet træffer AC Børnehjælp aftale med Rigsarkivet om offentlig tilgængelighed. Aftalen herom skal modsvare arkivlovens regler om offentlighedens adgang til aktindsigt i offentlige arkiver med personfølsomme oplysninger.

Rigsarkivet

KAPITEL 4 ØKONOMISKE FOR- HOLD

4.1. Regnskabsvæsenets tilrettelæggelse

AC Børnehjælp skal tilrettelægge organisationens økonomiske forhold på en hensigtsmæssig og gennemsigtig måde.

4.1.1. REGNSKABSINSTRUKS

Organisationen udarbejder og vedligeholder regnskabsinstruks, der indeholder regler for følgende:

- **Den regnskabsmæssige organisation:** Det skal heraf fremgå, hvem der har ledelsen af og ansvaret for organisationens regnskabsvæsen, og den interne organisation af regnskabsvæsenet skal beskrives. Det skal oplyses, hvilket økonomisystem organisationen anvender.
- **Forvaltning af udgifter:** Det skal heraf fremgå, hvordan ansvars- og kompetencefordelingen er med hensyn til disponering over organisationens midler og ressourcer, det vil sige, hvem kan indgå aftaler, der medfører eller kan medføre udgifter for organisationen. Det skal endvidere fremgå, hvem der kan godkende udgiftsbilag, herunder hvem der kontrollerer, efterregner og konterer bilagene.
- **Forvaltning af indtægter:** Afsnittet skal indeholde en redegørelse for organisationens retningslinjer for fastsættelse af gebyrer. Desuden skal der redegøres for organisationens kreditgivningspolitik og retningslinjer for restante fordringer. Derudover skal det fremgå, hvem der kan disponere over organisationens indtægter, det vil sige indgå aftaler, der medfører eller kan medføre indtægter for organisationen. Det skal endvidere fremgå, hvem der har ansvaret for fremskaffelse af grundlag for udskrivning af regninger, godkendelse af eksterne indtægtsbilag (kontrol, efterregning og kontering af bilagene) og udsendelse af ryk-kere.
- **Regnskabsmæssig registrering:** Der redegøres for ansvars- og kompetencefordelingen. Bogholderiets arbejdsopgaver skal beskrives. Det skal fremgå, hvem der er ansvarlig for bogholderiet, og hvordan opgaverne er fordelt på medarbejderne.
- **Betalingsforretninger:** Der redegøres for tilrettelæggelsen af organisationens betalingsforretninger, herunder ansvars- og kompetencefordeling (det bør sikres, at opgaver vedrørende kasse og bogholderi så vidt muligt ikke varetages af samme medarbejder). Desuden redegøres for kassens maksimale beholdning af likvide midler, sikkerhedsbestemmelser vedrørende opbevaring af kassens midler samt procedurer for afholdelse af uanmeldt kasseeftersyn.

- **Budget og opfølgning:** Proceduren for udarbejdelse og godkendelse af årsbudget og budgetopfølgning i overensstemmelse med akkrediteringsaftalens afsnit 4.4.

Regnskabsinstruksen skal holdes opdateret, og det er organisationens ansvar, at Familiestyrelsen til enhver tid er i besiddelse af den gældende udgave.

4.1.2. ÅRSREGNSKAB

AC Børnehjælp udarbejder årsregnskab for adoptionshjælpsvirksomheden. Der aflægges særskilt regnskab for organisationens øvrige ikke-adoptionsrelaterede virksomhed.

Organisationen skal aflægge regnskaber udarbejdet ved hjælp af organisationens økonomisystem. Der udarbejdes kvartalsregnskaber, der godkendes af organisationens øverste administrative leder og formanden for bestyrelsen. Årsregnskabet revideres af en statsautoriseret eller en registreret revisor og godkendes af bestyrelsen. Det reviderede årsregnskab indsendes til Familiestyrelsen til orientering senest 14 dage efter bestyrelsens godkendelse heraf. Endvidere indsendes en redegørelse for udviklingen, eventuelle afvigelser i forhold til det budgetterede samt organisationens eventuelle kommentarer hertil.

Som en del af organisationens årsregnskab udarbejdes notat om udgiftsfordelingen i forhold til organisationens landespecifikke udgifter. Notat udarbejdes i overensstemmelse med følgende undergrupperinger:

Notat om udgiftsfordeling

- **Sagsspecifikke omkostninger i Danmark:** oversættelse, legalisering, forsendelse, pædiaterhonorar, rejseforsikring, follow-up arbejde.
- **Sagsspecifikke omkostninger i udlandet:** tests, lægeundersøgelse, pleje og ophold for barnet, advokatbistand, oversættelse, visum, pas.
- **Generelle omkostninger i udlandet:** (omkostninger der ikke er knyttet til det enkelte barn) faste løbende udgifter/driftsaftaler med den enkelte institution, løn til organisationens personale i pågældende land, organisationens generelle administrationsomkostninger i landet.
- **Rejseaktiviteter:** rejser i det pågældende land, besøg fra det pågældende land, opsøgende og konsoliderende arbejde i pågældende land.
- **Donationer og hjælpearbejde:** hjælp til adoptionsarbejde og andet børnehjælpsarbejde, som er særskilt bevilget af organisationens bestyrelse.

Ovenstående grupperinger skal fortolkes i sammenhæng med delkonklusion af 15. april 2009 fra ”Arbejdsgruppen vedrørende større gennemsigtighed i de formidlende organisationers arbejde og økonomi”, der blev nedsat som opfølgning på Indiensundersøgelsen.

Ved revision af årsregnskabet skal det fremgå af revisors påtegning, at regnskabet er revideret efter gældende regnskabsprincipper og lovgivningen i øvrigt, herunder fondslovgivningen. Det skal ligeledes fremgå eksplicit af årsregnskabet, at dette er revideret i henhold til de gældende akkrediteringsvilkår og -aftaler.

Organisationen udarbejder en revisionsinstruks, der iagttager de forpligtelser, som organisationen er underlagt i nærværende akkrediteringsaftale, akkrediteringsvilkårene og lovgivningen i øvrigt. Revisionsinstruksen sendes til Familiestyrelsen til orientering. Revisionsinstruksen skal holdes opdateret, og det er organisationens ansvar, at Familiestyrelsen til enhver tid er i besiddelse af den gældende udgave.

Revisionsinstruks

4.2. Gebyrer

Gebyrer som indbetales af adoptionsansøgere må alene anvendes til at dække omkostninger, der er direkte forbundet med driften af organisationens adoptionshjælpsevirsomhed i Danmark og udlandet, herunder udgifter til børnehjælpsarbejde, der har tilknytning til adoptionshjælpsevirsomheden. Dette indebærer, at de indbetalte gebyrer hverken direkte eller indirekte (f.eks. via tilskud til administration) må anvendes til projektarbejde eller andet arbejde, der har karakter af humanitært hjælpearbejde.

Projektarbejde eller andet arbejde, der har karakter af humanitært hjælpearbejde, er defineret som projekter eller andet arbejde, der i større eller mindre omfang er defineret og finansieret i samarbejde med statslige eller private udviklingsorganer, hvis formål ikke kan sættes i forbindelse med international adoptionsformidling. Projektarbejde eller andet arbejde, der har karakter af humanitært hjælpearbejde, kan i denne forstand således ikke defineres som adoptionsrelateret børnehjælpsarbejde, hvorfor opgaver/arbejde i organisationen af denne karakter i enhver henseende skal holdes økonomisk og administrativt adskilt fra organisationens adoptionshjælpsevirsomhed.

Definition på projektarbejde eller andet arbejde, der har karakter af humanitært hjælpearbejde

Adoptionsrelateret hjælpearbejde, herunder større projekter, skal derfor være forankret i organisationens adoptionshjælpsevirsomhed. Hvis medarbejdere, der normalt er beskæftiget i en anden af organisationens afdelinger, deltager i sådanne adoptionsrelaterede opgaver, skal AC Børnehjælp bogføre sådanne mandetimer i organisationens årsregnskab for adoptionshjælpsevirsomheden.

De gebyrer, som adoptionsansøgere skal betale til organisationen, skal afdrages i minimum 5 rater, hvor størrelsen af den enkelte rate skal afspejle organisationens reelle udgifter i forbindelse med den enkelte sag, ligesom forfaldstidspunktet skal fastsættes i overensstemmelse med tidspunktet for organisationens afholdelse af udgifterne. Gebyr vedrørende accept af barn i forslag og hjemtagelse af barn skal som minimum udgøre tilsammen 33 % af det samlede gebyr. Den sidste rate vedrørende hjemtagelse af barn skal minimum udgøre 20 % af det samlede gebyr.

Minimum 5 gebyrrater

Sidste rate

Organisationens gebyr for at yde gennemførelsesbistand i sager om international familieadoption fastsættes ud fra de faktiske omkostninger, der er forbundet med

Faktiske omkostninger

organisationens bistand i den konkrete sag. Alternativt kan organisationen dog efter forudgående orientering af Familiestyrelsen opkræve et fast gebyr for disse sager.

Gebyr for at yde bistand til ansøgere, der ønsker bistand til at gennemføre en international fremmedadoption fra et land, som organisationen ikke tidligere har haft godkendelse til, og hvor godkendelsen er begrænset til den konkrete sag, jf. afsnit 1.2.2., fastsættes ligeledes ud fra de faktiske omkostninger, der er forbundet med organisationens bistand i den konkrete sag. Også i disse sager kan organisationen dog efter forudgående orientering af Familiestyrelsen opkræve et fast gebyr.

Faktiske omkostninger

AC Børnehjælp kan foretage en løbende takstregulering af de gebyrer, som adoptionsansøgerne skal betale til organisationen. Organisationens fastsætter objektive kriterier for takstreguleringen. Kriterierne skal godkendes af Familiestyrelsen. Hvis forholdene gør det påkrævet, kan AC Børnehjælp herudover gennemføre ekstraordinære forhøjelser af gebyret.

Takstregulering

Hvis der indtræder et mere permanent fald i organisationens omkostninger m.v. i forbindelse med adoptionshjælpsvirksomheden, uden at der indtræder et tilsvarende fald i indtægterne ved adoptionshjælpsvirksomheden, skal organisationen gennemføre en ekstraordinær nedsættelse af gebyret.

AC Børnehjælp holder Familiestyrelsen orienteret om størrelsen af gebyret. Ved ekstraordinære gebyrændringer skal Familiestyrelsen orienteres senest 4 uger inden, at ændringen får virkning i forhold til adoptionsansøgerne.

AC Børnehjælp er forpligtet til over for kommende adoptionsansøgere at offentliggøre, hvordan de indbetalte gebyrer anvendes, herunder hvor stor en del af det indbetalte gebyr organisationen påregner at anvende til direkte sagsrelaterede udgifter (information om pris på de enkelte ydelser, der relaterer sig til sagens behandling i henholdsvis Danmark og giverlandet), og hvor stor en del af det indbetalte gebyr organisationen påregner at anvende til adoptionsrelateret børnehjælpsarbejde og andre omkostninger, der ikke har relation til det enkelte barn. Ansøgerne bør endvidere informeres om organisationens principper for tilbagebetaling af gebyrer.

Offentliggørelse af gebyrenes anvendelse

4.3. Budgetter og budgetopfølgning

AC Børnehjælp skal hvert år udarbejde et budget for det kommende år. Budgettet indsendes til Familiestyrelsen til orientering senest 14 dage efter bestyrelsens godkendelse heraf - dog senest den 31. december hvert år.

Senest 31. december
hvert år

Budgettet skal indeholde regnskabstal for de to forudgående år. Endvidere skal budgettet vedlægges en beskrivelse af de bagvedliggende forventninger til aktivitetsniveauet samt en redegørelse for udviklingen og organisationens eventuelle kommentarer hertil.

AC Børnehjælp skal endvidere med udgangen af juni måned udarbejde en budget- og aktivitetsopfølgning, der senest 14 dage efter bestyrelsens godkendelse skal sendes til Familiestyrelsen til orientering.

Ved væsentlige økonomiske ændringer i forhold til det planlagte budget skal Dan-Adopt snarest muligt sende en skriftlig redegørelse til Familiestyrelsen.

4.4. Landebudgetter og -regnskaber

AC Børnehjælp udarbejder såvel landebudgetter som landeregnskaber. Disse budgetter og regnskaber skal være tilgængelige for Familiestyrelsen i forbindelse med besøg i kontoret og i øvrigt efter anmodning fra styrelsen. Landeregnskaberne skal indeholde en udspecificering af, hvordan organisationen helt konkret har anvendt de indbetalte gebyrer i det pågældende land. Herudover er AC Børnehjælp forpligtet til at indrette organisationens bogføring på en sådan måde, at man umiddelbart og efter en konkret anmodning fra styrelsen, vil kunne tilvejebringe en oversigt over udgiftsfordelingen på institutionsniveau (jf. afsnit 4.1.2).

Udspecificering af gebyrernes konkrete anvendelse

KAPITEL 5 UDENLANDSKE SAMARBEJDSPARTER

5.1. Generelle principper for udenlandske samarbejdsparter

AC Børnehjælp skal løbende sikre aftaler med udenlandske formidlingsmyndigheder, -organisationer, og -institutioner (samarbejdsparter), der er berettiget til at anwise børn til international adoption.

Det er en grundlæggende forudsætning, at organisationen kun har aftaler med samarbejdsparter i udlandet, hvis virksomhed er bestemt af hensynet til barnets bedste og drives på et etisk og fagligt forsvarligt plan uden utilbørlig økonomisk eller anden vinding for øje. Det er organisationens ansvar løbende at sikre sig dette.

Etisk og fagligt forsvarligt

Organisationen skal endvidere påse, at de udenlandske samarbejdsparter har kendskab til danske adoptionsforhold. Organisationens skal ved kontakt til samarbejdsparter og udenlandske myndigheder orientere om de danske adoptionsregler samt grundlæggende principper ("policy") på adoptionsområdet i Danmark.

5.2. Nye samarbejdsparter

Ved samarbejdspart forstås den institution (eventuelt myndighed), der reelt matcher børn med konkrete danske ansøgere eller anviser børn til formidling gennem enten AC Børnehjælp eller AC Børnehjælp.

Familiestyrelsen skal godkende etablering af formidlingssamarbejde med nye samarbejdsparter. Ansøgning om etablering af nyt samarbejde skal indsendes til styrelsen på en af styrelsen udarbejdet blanket. Blanketten skal udfyldes på dansk, og AC Børnehjælp skal i øvrigt stille de oplysninger m.v. til rådighed, som Familiestyrelsen måtte anmode om. Det øvrige materiale skal foreligge på dansk eller engelsk.

Nye samarbejdsparter skal godkendes

Familiestyrelsens godkendelse af nye samarbejdsparter vil, for så vidt angår nye lande, være betinget af, at der er tale om et giverland, hvis myndighedsstruktur og lovgivning understøtter den internationale adoptionsformidling i overensstemmelse med principperne i Haagerkonventionen om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner. Det er endvidere en forudsætning for godkendelsen, at AC Børnehjælp dokumenterer at have indgående kendskab til adoptionslovgivningen, de grundlæggende principper samt den praktiske procedure i det pågældende land, ligesom organisationen skal have et godt overblik over de udgifter og omkostninger, som vil være forbundet med at gennemføre en adoption fra det pågældende land.

Betingelser for godkendelse

Familiestyrelsens godkendelse af nye samarbejdsparter kan tidsbegrænses til en bestemt periode, alternativt kan tilladelsen begrænses til et nærmere bestemt antal ”prøvesager”. Tilladelsen kan alene forventes fornyet/udvidet, hvis de hidtidige erfaringer med samarbejdet har vist, at samarbejdsparten også i praksis formår at opfylde de ovenfor nævnte krav. Ansøgning om fornyelse af godkendelsen skal indgives i god tid, inden den oprindelige godkendelse udløber eller i umiddelbar forlængelse af gennemførelsen af prøvesagerne. Godkendelsen vil da som udgangspunkt blive tidsbegrænset, medmindre der er konkrete omstændigheder, der begrunder en fortsat tidsbegrænsning på godkendelsen.

5.3. Tilbagekaldelse af godkendelse m.v.

Familiestyrelsen kan til enhver tid tilbagekalde godkendelsen af et giverland eller kræve organisationens samarbejde med en anmeldt samarbejdspart ophævet eller suspenderet, hvis det efter de for styrelsen foreliggende oplysninger fremgår, at giverlandet eller samarbejdsparten ikke længere er i stand til at samarbejde med AC Børnehjælp på et etisk og juridisk forsvarligt grundlag. Det samme gælder, hvis der opstår tvivl herom.

KAPITEL 6 TILSYN

6.1. Familiestyrelsens tilsyn

Udover hvad der i øvrigt følger af akkrediteringsvilkårene og denne aftale om AC Børnehjælps orientering af Familiestyrelsen, skal organisationen give enhver oplysning om sine organisatoriske, administrative og økonomiske forhold samt andre forhold, herunder om udenlandske samarbejdsparter og behandlingen af konkrete adoptionssager, som styrelsen udbeder sig.

Familiestyrelsen kan som led i sit tilsyn aflægge uanmeldte besøg i organisationens kontorlokaler og skal under sådanne besøg have adgang til organisationens dokumenter vedrørende administrative og økonomiske forhold.

AC Børnehjælp skal løbende og af egen drift underrette Familiestyrelsen om væsentlige forhold vedrørende adoptionsformidlingsarbejdet, herunder oplysninger om formidlingsmulighederne i udlandet, om holdninger til dansk adoptionsformidling i andre lande og om ulovlige formidlingsforhold. Tilsvarende gælder, hvis der indtræder væsentlige ændringer i formidlingssituationen i de lande, som organisationen samarbejder med, herunder ophør af eller større ændringer i samarbejdet med konkrete formidlingssteder.

Egen drift

6.2. Adoptionsnævnets tilsyn

Adoptionsnævnet fører tilsyn med AC Børnehjælps behandling af matchningsforslag og organisationens virksomhed i udlandet.

AC Børnehjælp skal derfor imødekomme Adoptionsnævnets anmodninger om oplysninger, indkaldelse af konkrete sager, indhentelse af materiale, udarbejdelse af redegørelser m.v., som er nævnt i kapitel 6 i bekendtgørelse om forretningsorden for Adoptionsnævnet (bekendtgørelse nr. 920 af 28. september 2009) om nævnets tilsyn med de formidlende organisationer.

København, den .....

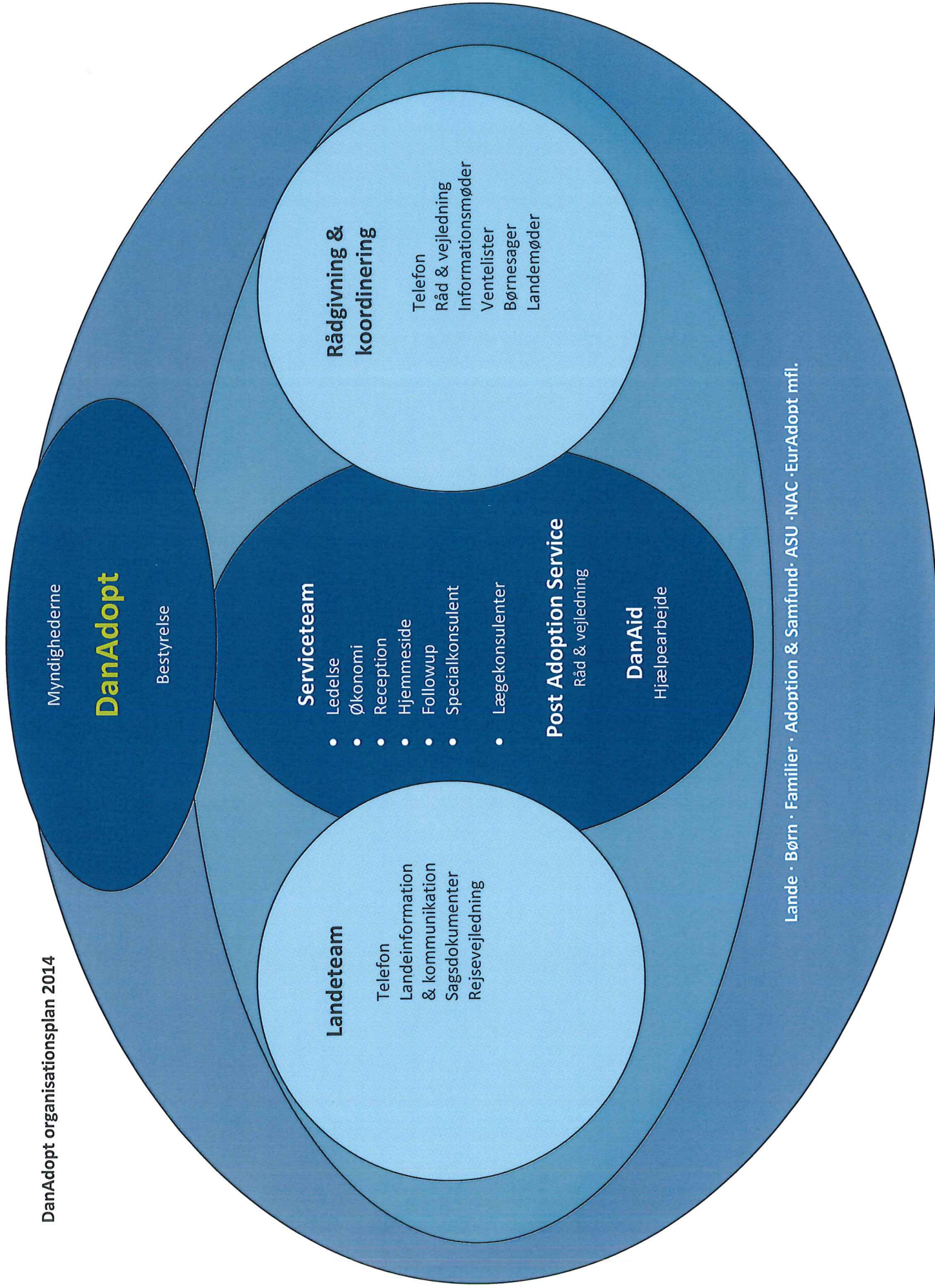
Trine Hede
Kontorchef
Familiestyrelsen

Åbyhøj, den 17/7-2011

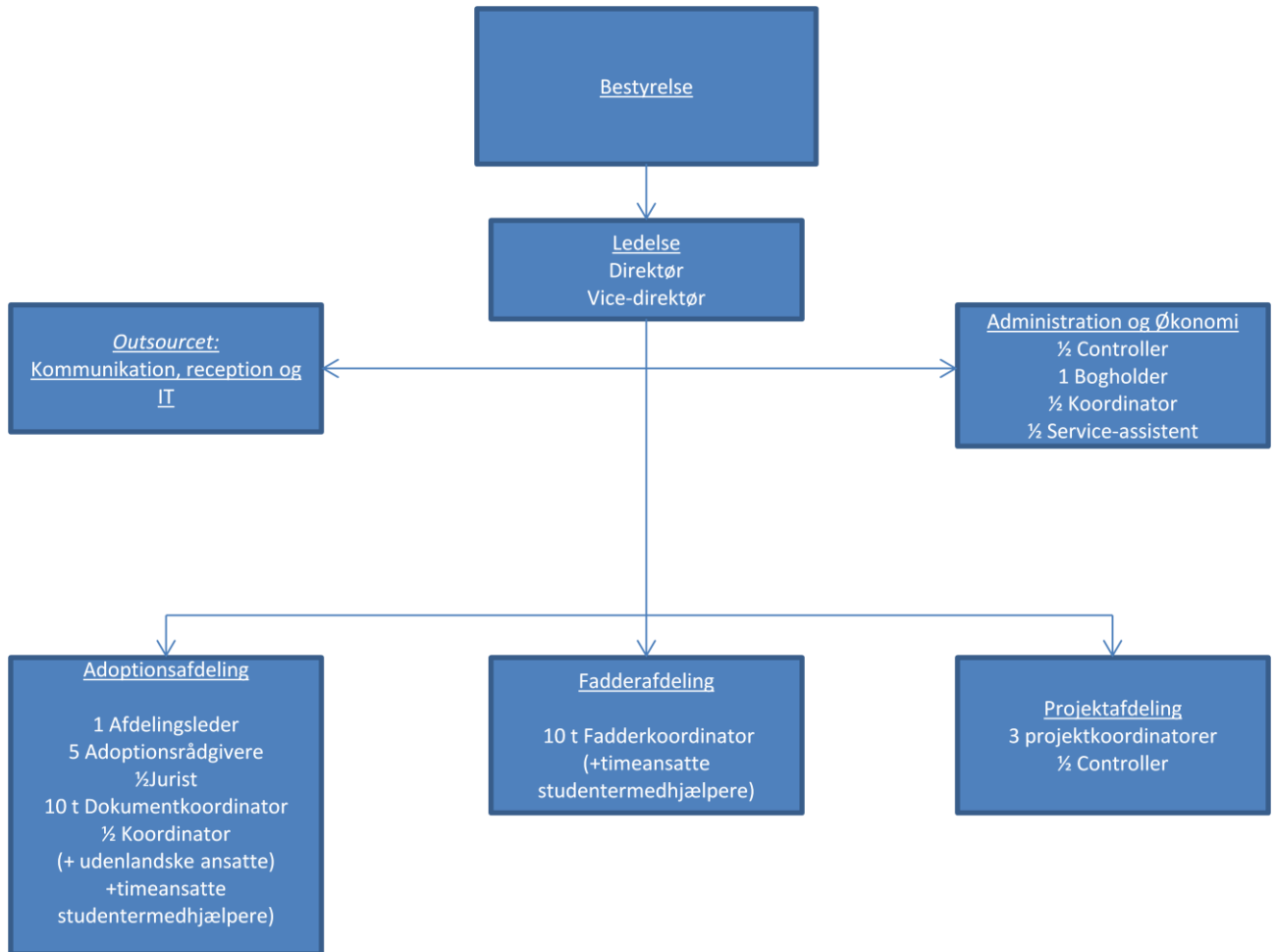
Anders Christensen
Bestyrelsesformand
AC Børnehjælp

DanAdopt organisationsplan 2014

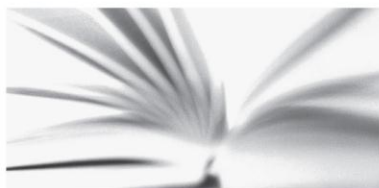

AC Børnehjælp organisationsplan 2014

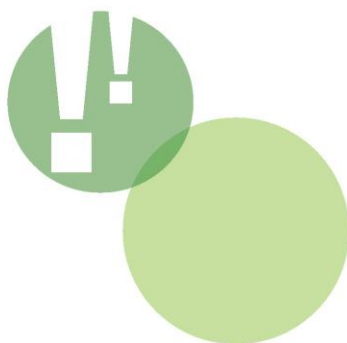
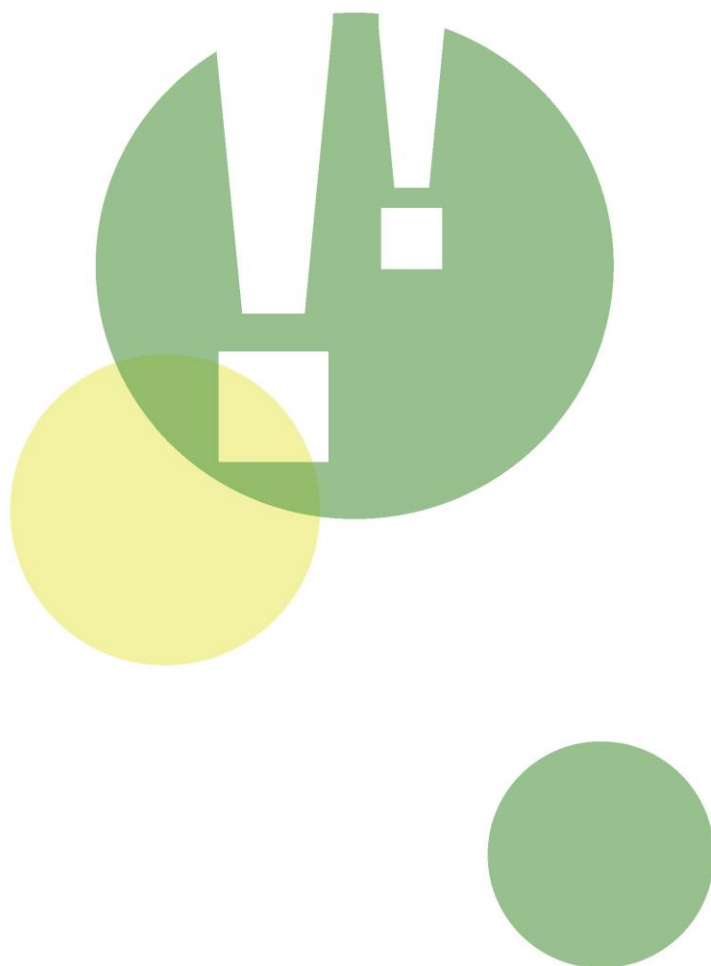
Skema til ansøgning om godkendelse
af ny samarbejdspart, Ankestyrelsen,
Familierechtsafdelingen, 2012

SKEMA TIL

ANSØGNING OM GODKENDELSE AF NY SAMARBEJDSPART

(UDFYLDES PÅ DANSK)

2012

Ankestyrelsen

Familieretsafdelingen

Land	
Region / delstat	
Oplysninger om samarbejdsparten: (Jf. akkrediteringsaftalens pkt. 5.2. definition af samarbejdspart)	
<ul style="list-style-type: none"> • Navn og adresse • Lederens navn 	
Beskrivelse af samarbejdsparten, herunder:	
<ul style="list-style-type: none"> • Hvilken type formidlingspart er der tale om (privat/statslig/nonprofit/profit/osv.)? • Hvor længe har formidlingsparten eksisteret? • Har formidlingsparten andre aktiviteter/formål end international adoption? 	
Har organisationen tidligere samarbejdet med formidlingsparten?	
Har landet underskrevet og tiltrådt Haagerkonventionen (Oplys dato og år)? Og er konventionens regler blevet implementeret i landets adoptionslovgivning?	
Navn og adresse på landets centralmyndighed /centrale myndighed(er) i international adoptionssammenhæng.	
Navn og adresse på den myndighed, der har kompetence til at føre tilsyn med udenlandske formidlende organisationer i landet.	
Navn og adresse på den myndighed, der har kompetence til at føre tilsyn med den konkrete samarbejdspart i landet.	
Andre relevante myndigheder i international adoptionssammenhæng, herunder en beskrivelse af deres funktion:	
<ul style="list-style-type: none"> • 17 c erklæring (hvis Haagerkonventionsland) • 23 erklæring (hvis Haagerkonventionsland) • Adoptionsbevillingen/afgørelsen 	
Titel og dato på landets gældende lovgivning med relevans for international adoption (Skal i sin helhed vedlægges i kopi på engelsk eller dansk)	

Har landets myndigheder autoriseret den danske organisation til at formidle børn via international adoption, således som det er foreskrevet i Haagerkonventionens art. 12? (Dokumentation vedlægges)	
Har landets myndigheder godkendt den pågældende samarbejdspart til at formidle børn til international adoption? (Kopi af samarbejdspartens godkendelse vedlægges)	
Beskrivelse af samarbejdspartens behov for at indlede et samarbejde om formidling af børn til international adoption?	
Beskrivelse af de sociale børneforsorgsmuligheder, der består i landet og som er afsøgt, inden et barn frigives til international adoption.	
Beskriv organisationens samarbejde med samarbejdsparten nærmere, herunder arbejdsfordeling i forhold til de forskellige opgaver.	
Beskriv i generelle vendinger de børn, der typisk formidles fra pågældende samarbejdspart.	
Beskriv det forventede oplysningsniveau på de børn, der stilles i forslag til adoption, herunder oplysninger om hvilken myndighed eller institution, der er ansvarlig for at tilvejebringe oplysningerne herom.	
Oplys landets krav til udenlandske ansøgere: <ul style="list-style-type: none"> • Civil stand • Længde af ægteskab • Formueforhold • Alder • Formkrav til ansøgningen • Enlige ansøgere • Seksualitet • Andet 	
Beskriv frigivelsesprocessen, herunder: <ul style="list-style-type: none"> • Hvad er reglerne for at erklære et barn hhv. ”abandonned” eller frigivet? • Hvem efterforsker sager vedr. hittebørn? • Hvem skal godtgøre over for myndighederne, at barnet er frigivet, inden det kan 	

<p>matches?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skal samtykke til international adoption gives over for en domstol eller anden myndighed? 	
<p>Beskrivelse af matchningsprocessen, herunder henvisning til de relevante bestemmelser i landets lovgivning, samt oplysning om, hvem der formelt godkender matchningen.</p>	
<p>Beskrivelse af adoptionsprocessen, herunder henvisning til de relevante bestemmelser i landets lovgivning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan er processen ved domstolen / den administrative proces? • Skal de biologiske forældre på ny samtykke til adoptionen? • Er ansøgenes tilstedeværelse påkrævet under sagens behandling i afgiverlandet? • Eventuelle krav til varigheden af ansøgenes ophold i landet i forbindelse med adoptionsprocessen 	
<p>Hvor lang tid forventer organisationen, at der vil gå fra matchning til hjemtagelse?</p>	
<p>Beskriv retsvirkningerne af adoptionen, herunder henvisning til de relevante bestemmelser i landets lovgivning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er adoptionen stærk eller svag? • Hvordan er barnets juridiske relation til biologisk slægt efter adoptionen? • Beskriv omfanget og betingelserne for en eventuel prøveperiode 	
<p>Adoptionens formelle registrering i afgiverlandet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bliver adoptionen registreret i landets civilregister eller andre steder? • Ændres barnets fødselsattest eller udfærdiges der ny fødselsattest med adoptanternes navne? 	
<p>Beskriv eventuelle krav til ansøgerne efter adoptionen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omfanget af opfølgingsrapporter • Andet 	
<p>Oplys hvilke andre lande, der formidler børn</p>	

til international adoption fra landet.	
Oplys antallet af nationale adoptioner gennemført i landet gennem de sidste fem år.	
Oplys antallet af internationale adoptioner gennemført i landet gennem de sidste fem år.	
Oplys antallet af børn, der forventes formidlet til organisationen inden for de næste 2 år.	
Oplys hvilke andre formidlende organisationer, der samarbejder med samarbejdsparten.	
På hvilket grundlag baserer organisationen sit skøn over antallet af formidlede børn (Skriftlig aftale/mundtlig tilkendegivelse/andet)? Beskriv nærmere.	
Beskriv hvorledes organisationen vil strukturere sit formidlingsarbejde i landet, herunder følgende: <ul style="list-style-type: none"> • Kontaktperson(er) (hvem og hvilke kvalifikationer har den/de pågældende?) • Hvordan er kontaktperson(ernes) ansættelses- og aflønningsforhold i forhold til organisationen? • Eget kontor etc. i landet • ”Kontrol” med oplysninger om barnet • ”Kontrol” med samarbejdspartens arbejde 	
Har landets myndigheder fastsat regler for de økonomiske aftaler og aftaler om omfanget af formidling? (Hvis ja, vedlægges beskrivelse og kopi af reglerne på engelsk eller dansk)	
Er der indgået aftale med formidlingsparten vedrørende økonomiske ydelser i forbindelse med formidlingen? (Samarbejdsaftalen, herunder aftale om økonomi, vedlægges i kopi hvis skriftlig, hvis ikke skriftlig så vedlægges redegørelse/beskrivelse af aftalen herunder aftalens løbetid, genforhandling m.v.)	
Vedlæg budget over organisationens forventede samlede økonomiske relationer til formidlingsparten og/eller underliggende institutioner? (Jf. akkrediteringsaftalens pkt. 5.2.)	
Beskriv de økonomiske relationer mellem formidlingsparten og organisationen for så vidt angår den løbende sagsbehandling.	

Beskrivelse af eventuelle hjælpeprojekter som organisationen har gennemført, iværksat eller påtænker at iværksætte i landet:

- Hvor i landet?
- Hvem er organisationens samarbejdspartner vedr. de(t) konkrete projekt(er)?
- Hvilket beløb har og/eller forventer organisationen anvendt/at anvende på de(t) konkrete projekt(er)?
- Er der personsammenfald mellem de(t) konkrete projekt(er) og adoptionsformidlingen?

Statistik 2013, Internationale
og nationale adoptioner,
Adoptionsnævnet, 2014

STATISTIK 2013

Internationale og nationale adoptioner

Adoptionsnævnets kontaktoplysninger:

Amaliegade 25

1022 København K

Tlf. 33 41 12 00

www.ast.dk

Adoptionsnævnet

2014

1. udgave

Publikationen kan hentes på www.ast.dk/adoptionsnævnet

INDHOLDSFORTEGNELSE

AFGØRELSER OM GODKENDELSER	3
FASE 1	5
FASE 2	7
FASE 3	7
MATCHNINGER	10
STATSFORVALTNINGERNES MATCHNINGSSAGER	10
DE FORMIDLENDE ORGANISATIONERS MATCHNINGS- SAGER	12
INTERNATIONALE ADOPTIONER	15
NATIONALE ADOPTIONER	17

AFGØRELSESR OM GODKENDELSESR

TABEL 1: AFGØRELSESR I STATSFORVALTINGEN

	2013
Afgørelser i alt	224
Godkendelser efter fase 3 (hele eller *delvise godkendelser)	169
Godkendelsesprocent	75 %
Afslag efter fase 1	32
Afslag efter fase 3	23
Afslag i alt	55
Afslagsprocent (netto)	25 %

*En delvis godkendelse indebærer, at ansøgerens ansøgning om godkendelse som adoptant ikke er imødekommet fuldt ud.

TABEL 2: AFGØRELSESR FORDELT PÅ STATSFORVALTINGEN

	Afgørelser i alt (antal)	Godkendelser (antal og procent)	Afslag efter fase 1 (antal)	Afslag efter fase 3 (antal)
Hovedstaden	87	66 (76 %)	12 (14 %)	9 (10 %)
Sjælland	16	10 (62 %)	0	6 (38 %)
Syddanmark	35	29 (83 %)	4 (11 %)	2 (6 %)
Nordjylland	14	7 (50 %)	6 (43 %)	1 (7 %)
Midtjylland	41	30 (73 %)	7 (17 %)	4 (10 %)
Statsforvaltningen efter 1/7-2013	31	27 (87 %)	3 (10 %)	1 (3 %)
Hele landet	224	169 (75 %)	32 (14 %)	23 (10 %)

TABEL 3: AFGØRELSESR FORDELT PÅ PAR OG ENLIGE

	Ansøgerpar	Enlige ansøgere
Godkendelser	143 (76 %)	26 (70 %)
Afslag fase 1	30 (16 %)	2 (6 %)
Afslag fase 3	14 (7 %)	9 (24 %)
Afslag i alt	44 (24 %)	11 (30 %)
Afgørelser i alt	187 (100 %)	37 (100 %)

TABEL 4: GODKENDELSESPROCENT FOR PAR OG ENLIGE 2003-2013

	Ansøgerpar	Enlige ansøgere	Alle ansøgere
2003	94 %	85 %	94 %
2004	93 %	93 %	93 %
2005	92 %	87 %	92 %
2006	89 %	89 %	89 %
2007	90 %	84 %	89 %
2008	85 %	73 %	84 %
2009	84 %	68 %	82 %
2010	81 %	78 %	81 %
2011	81 %	70 %	79 %
2012	78 %	62 %	75 %
2013	76 %	70 %	75 %

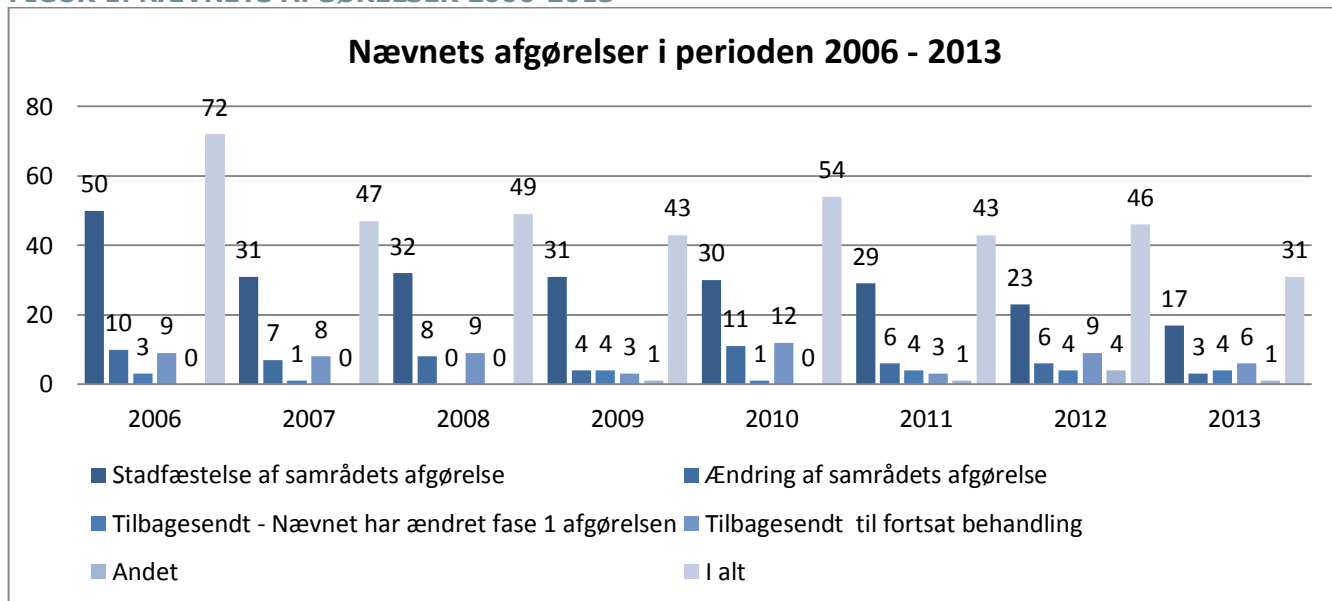
Bemærk, at opgørelsesmetoden er ændret i 2012, jf. note til tabel 1.

TABEL 5: AFGØRELSE I ADOPTIONSNÆVNET

	2013
Stadfæstelse af samrådets afgørelse (om afslag, delvis godkendelse eller iværksættelse af yderligere undersøgelser)	17
Ændring af samrådets afgørelse (ændring af afslag til godkendelse eller delvis godkendelse)	3
Tilbagesendt – nævnet har ændret afgørelsen i fase 1	4
Tilbagesendt til fortsat behandling	6
Stadfæstelse af afslag på dispensation (kurser)	1
I alt	31

FIGUR 1: NÆVNETS AFGØRELSE 2006-2013

FASE 1

TABEL 6: AFGØRELSE I FASE 1

	Administrative afgørelser i Statsforvaltningen (antal og procent)	Samrådsafgørelser (antal og procent)	Afgørelser i fase 1 i alt
Hovedstaden	36 (41 %)	51 (59 %)	87
Sjælland	8 (50 %)	8 (31 %)	16
Syddanmark	20 (57 %)	15 (43 %)	35
Nordjylland	2 (14 %)	12 (86 %)	14
Midtjylland	14 (34 %)	27 (66 %)	41
Statsforvaltningen efter 1/7-2013	9 (29 %)	22 (71 %)	31
Hele landet	89 (40 %)	135 (60 %)	224

TABEL 7: ALDERSDISPENSATIONER

	2013 (n=224 – afgørelser i alt)
Antal endelige godkendelser med dispensation fra alderskravet (procent af afgørelser i alt)	15 (7 %)
”inden rimelig tid” (adoptionsbekendtgørelsens § 26)	12 (5 %)
”særlige omstændigheder” (adoptionsbekendtgørelsens § 26)	3 (1%)

TABEL 8: SAMLIVSDISPENSATIONER

	2013
Antal endelige godkendelser med dispensation fra samlivskravet (procent af afgørelser i alt)	1 (1 %)

TABEL 9: SPECIALUNDERSØGELSER I FASE 1

	2012	2013
Antal sager, hvor samrådet besluttede at iværksætte en eller flere specialundersøgelser	66 (n=412)	30 (n=224)
Procent af alle afgørelser	16 %	13 %
Medicinske undersøgelser	51	22
Psykiatriske undersøgelser	16	10
Psykologiske undersøgelser	1	0
Andre undersøgelser	1	0

TABEL 10: BEGRUNDELSER FOR AFSLAG I FASE 1

	2013	Procent af afslag i fase 1 (n=32)	Procent af alle afgørelser (n=224)
Alder	4	13 %	8 %
Samliv/ægteskab	5	16 %	2 %
Helbred	21	66 %	9 %
Boligforhold	0	-	-
Økonomiske forhold	0	-	-
Strafforhold	1	3 %	0,4 %
Andet	3	9 %	1 %

-Der er mulighed for at vælge mere end én begrundelse

TABEL 11: SAGSBEHANDLINGSTIDER I FASE 1

	Gennemsnit 2013
Hovedstaden	63 dage
Sjælland	71 dage
Syddanmark	97 dage
Nordjylland	51 dage
Midtjylland	72 dage
Statsforvaltningen efter 1/7-2013	105 dage
Hele landet	75 dage

FASE 2

TABEL 12: DELTAGERE I DE ADOPTIONSFORBEREDENDE KURSER

	2005	2006	2007	2008	2009*	2010	2011	2012	2013
Antal deltagere (alle førstegangsansøgere)	1071	1106	756	707	650	590	626	505	268
- heraf par	501	507	354	332	293	268	281	228	122
- heraf enlige	69	92	48	43	64	54	64	49	24

Kilde: Ankestyrelsen, Kursussekretariatet - Der har i alt været afholdt 14 kursusforløb i 2013

*Fra 2009 skulle også ansøgere, der ønsker national adoption deltaget i et adoptionsforberedende kursus

FASE 3

TABEL 13: SPECIALUNDERSØGELSER I FASE 3

	2013
Antal sager, hvor samrådet besluttede at iværksætte en eller flere specialundersøgelser	23
Procent af alle afgørelser	10 %
Medicinske undersøgelser (kun fase 1 jf. tabel 9)	0
Psykiatriske undersøgelser (kun fase 1 jf. tabel 9)	0
Psykologiske undersøgelser	23
Andre undersøgelser	0

GODKENDELSENS INDHOLD

TABEL 14: GODKENDELSEN VEDRØRER

	2013	Procent
Førstegangsadoptant	119	70 %
Flergangsadoptant	50	30 %
Godkendelser i alt	169	100 %

TABEL 15: GODKENDELSENS INDHOLD MHT. BARNETS ALDER

	2013	Procent
Barn 0-36 måneder	147	87 %
Barn 0-over 36 måneder	4	2 %
Barn 12-36 måneder	4	2 %
Barn 24-48 måneder	1	0,6 %
Barn 36-60 måneder	5	3 %
Barn 60-84 måneder	1	0,6 %
Andet	7	4 %
Godkendelser i alt	169	100 %

-Tabellen viser den godkendelsesramme den enkelte ansøger har fået

TABEL 16: GODKENDELSER TIL BARN MED FYSISKE ELLER PSYKISKE VANSKELIGHEDER?

	2013
Ja	3
Nej	166
Godkendelser i alt	169

TABEL 17: GODKENDELSER TIL SØSKENDE/TVILLINGER?

	2013
Ja	9
Nej	160
Godkendelser i alt	169

SAGSBEHANDLINGSTID I FASE 3

Sagsbehandlingstiden i fase 3 indbefatter tidsrummet, fra ansøgerne anmoder om påbegyndelse af fase 3, til samrådet har truffet endelig afgørelse i sagen.

TABEL 18: SAGSBEHANDLINGSTID I FASE 3

	2012	2013
Hovedstaden	106 dage	105 dage
Sjælland	133 dage	133 dage
Syddanmark	104 dage	107 dage
Nordjylland	83 dage	156 dage
Midtjylland	111 dage	169 dage
Statsforvaltningen efter 1/7-2013	-	233 dage
I alt	109 dage	139 dage

TABEL 19: DEN GENNEMSNITLIGE TOTALE SAGSBEHANDLINGSTID

	2012	2013
Hovedstaden	268 dage	297 dage
Sjælland	340 dage	332 dage
Syddanmark	262 dage	276 dage
Nordjylland	283 dage	215 dage
Midtjylland	301dage	282 dage
Statsforvaltningen efter 1/7-2013	-	257 dage
I alt	295 dage	283 dage

MATCHNINGER

STATSFORVALTNINGERNES MATCHNINGSSAGER

TABEL 20: SAGENS AFSLUTNING

	2012	2013
Barn forventes hjemtaget til ansøgeren	212 (69 %)	154 (55 %)
Godkendelsen er udløbet	32 (10 %)	29 (10 %)
Ansøgernes godkendelse trukket tilbage/afslag på forlængelse	64 (21 %)	98 (35 %)
I alt	308 (100 %)	281 (100 %)

TABEL 21: HVEM HAR MATCHET BARNET?

	2012	Procent	2013	Procent
Samrådet har godkendt matchningen	60	28 %	41	27 %
Den formidlende organisation/giverlandet*	145	68 %	103	67 %
Adoptionsnævnet	7	3 %	10	6 %
I alt	212	100 %	154	100 %

*Der sigtes her til de sager, hvor organisationen har vurderet, at barnet falder inden for ansøgernes godkendelse, hvorefter forslaget sendes direkte til ansøgerne til tilkendegivelse af, om de er indstillet på at adoptere barnet. Hvis ansøgerne ønsker dette, sendes sagen til samrådet alene til orientering.

UDVIDELSE AF ANSØGERNES GODKENDELSE

TABEL 22: UDVIDEDE GODKENDELSER I FORBINDELSE MED MATCHNINGEN

	2012	Procent	2013	Procent
Ja	66	31 %	52	34 %
Nej	146	69 %	102	66 %
I alt	212	100 %	154	100 %

TABEL 23: PROCENTDELEN AF UDVIDEDE GODKENDELSER

	Procent
2013	34 %
2012	31 %
2011	28 %
2010	23 %
2009	25 %

2008	23 %
2007	24 %
2006	14 %
2005	14 %
2004	14 %
2003	16 %
2002	16 %
2001	15 %
2000	14 %
1997	18 %
1994	13 %

TABEL 24: UDVIDEDE GODKENDELSER FORDELT PÅ ORGANISATION

	2013	Procent af matchninger
AC Børnehjælp	37	36 % (n=104)
DanAdopt	12	30 % (n=40)
Adoptionsnævnet	3	30 % (n= 10)
I alt	52	34 % (n=154)

TABEL 25: BEGRUNDELSE FOR, AT MATCHNINGSFORSLAGET FALDT UDEN FOR ANSØGERNES GODKENDELSE

	2013	Procent (n=52)
Barnet var ældre end den godkendte aldersramme	13	25 %
Barnet var yngre end den godkendte aldersramme	0	-
Fysiske forhold hos barnet	28	54 %
Psykiske forhold hos barnet	9	17 %
Utilstrækkelige oplysninger	3	6 %
Søskende	2	4 %
Andet	10	19 %

Der kan være mere end én begrundelse for, at barnet falder udenfor ansøgernes godkendelse

DE FORMIDLENDE ORGANISATIONERS MATCHNINGSSAGER

TABEL 26: MATCHNINGSFORSLAG FORDELT PÅ FORMIDLENDE ORGANISATION

	2013	Procent
AC Børnehjælp	112	69 %
DanAdopt	51	31 %
I alt	163	100 %

TABEL 27: ORGANISATIONENS VURDERING AF MATCHNINGSFORSLAGET

	2013 (procent)
Matchningsforslaget ligger inden for ansøgerens godkendelse – forslaget sendt direkte til ansøgeren til tilkendegivelse af, om de er indstillet på at adoptere barnet	94 (58 %)
Tvivl om, hvorvidt matchningsforslaget ligger inden for ansøgerens godkendelse – forslaget sendt til samrådet	3 (2 %)
Matchningsforslaget ligger uden for ansøgerens godkendelse. Forslaget sendt til samrådet, da ansøgeren ønsker at søge om at få godkendelsen udvidet til at omfatte det pågældende barn	47 (29 %)
Matchningsforslaget ligger uden for ansøgerens godkendelse. Forslaget er alene sendt til orientering til samrådet, da ansøgeren ikke har ønsket at søge om udvidet godkendelse	7 (4 %)
Sagen sendt til samrådet, da giverlandet har bragt et barn i forslag uden på forhånd at tage stilling til hos hvilken adoptant, barnet ønskes placeret	1 (1 %)
Sagen er sendt til samrådet, da ansøgeren har reflekteret på omtalen af et konkret barn ("børn søger forældre")	11 (7 %)
I alt	163 (100 %)

TABEL 28: HAR ORGANISATIONEN VURDERET, AT BARNET FALDER INDEN FOR EN ALMEN GODKENDELSE?

	2013	Procent
Ja	92	56 %
Nej/i tvivl	71	44 %
I alt	163	100 %

TABEL 29: PROCENTDEL AF MATCHNINGSSAGER, HVOR BARNET ER VURDERET UDEN FOR EN ALMEN GODKENDELSE

	Procent
2013	44 %
2012	34 %
2011	31 %
2010	35 %
2009	21 %
2008	25 %
2007	25 %
2006	18 %
2005	18 %
2004	17 %
2003	21 %

TABEL 30: BEGRUNDELSER FOR, AT BARNET VURDERES UDEN FOR/TVIVL

	2013	Procent (n=71)
Fysiske forhold hos barnet	34	48 %
Psykiske forhold hos barnet	12	17 %
Barnet er ældre end 36 måneder	17	24 %
Søskende	8	11 %
Utilstrækkelige oplysninger	11	16 %
Andet	10	14 %

TABEL 31: MATCHNINGSFORSLAG UDEN FOR EN ALMEN GODKENDELSE

	2013	Procent
AC Børnehjælp	50	45 % (n=112)
DanAdopt	21	41 % (n=51)
I alt	71	44 % (n=163)

TABEL 32: MATCHNINGSFORSLAG UDEN FOR EN ALMEN GODKENDELSE

	2013	Procent
Bolivia	0 (n=0)	0 %
Burkina Faso	2 (n=10)	20 %
Colombia	0 (n=2)	0 %
Etiopien	12 (n=34)	35 %
Filippinerne	1 (n=1)	100 %
Indien	4 (n=6)	67 %
Kenya	3 (n=8)	38 %
Kina	9 (n=11)	13 %
Korea	0 (n=5)	0 %
Madagaskar	2 (n=4)	50 %
Nigeria	0 (n=5)	0 %
Sri Lanka	0 (n=0)	0 %
Sydafrika	18 (n=38)	47 %
Thailand	2 (n=8)	25 %
Tjekkiet	6 (n=7)	86 %
Vietnam	0 (n=3)	0 %
Øvrige lande	12 (n=21)	57 %
I alt	71 (n=163)	44 %

TABEL 33: FORSLAG UDEN FOR EN ALMEN GODKENDELSE

	2013 (procent)
Matchningsforslaget ligger inden for ansøgerens (udvidede)godkendelse – forslaget sendt direkte til ansøgeren til tilkendegivelse af, om de er indstillet på at adoptere barnet	5 (7 %)
Tvivl om, hvorvidt matchningsforslaget ligger inden for ansøgerens godkendelse – forslaget sendt til samrådet	3 (4 %)
Matchningsforslaget ligger uden for ansøgerens godkendelse. Forslaget sendt til samrådet, da ansøgeren ønsker at søge om at få godkendelsen udvidet til at omfatte det pågældende barn	47 (66 %)
Matchningsforslaget ligger uden for ansøgerens godkendelse. Forslaget er alene sendt til orientering til samrådet, da ansøgeren ikke har ønsket at søge om udvidet godkendelse	7 (10 %)
Sagen er sendt til samrådet, da ansøgeren har reflekteret på omtalen af et konkret barn ("børn søger forældre")	9 (13 %)
I alt	71 (100 %)

INTERNATIONALE ADOPTIONER

TABEL 34: UDENLANDSKE BØRN HJEMTAGET I 2013

	AC Børnehjælp	DanAdopt	I alt	Andel
Bulgarien	0	1	1	0,6 %
Burkina Faso	10	0	10	6 %
Colombia	3	0	3	2 %
Etiopien	29	16	45	26 %
Filippinerne	0	1	1	0,6 %
Indien	1	2	3	2 %
Kenya	7	1	8	5 %
Kina	9	2	11	6 %
Korea	0	5	5	3 %
Madagaskar	5	0	5	3 %
Nicaragua	1	0	1	0,6 %
Nigeria	5	0	5	3 %
Peru	1	0	1	0,6 %
Senegal	0	5	5	3 %
Sydafrika	28	13	41	23 %
Taiwan	2	0	2	1 %
Thailand	8	5	13	7 %
Tjekkiet	5	0	5	3 %
Vietnam	5	3	8	5 %
Total	119	54	173	100 %

1 barn er hjemtaget gennem AC Børnehjælp som B-sag. AC Børnehjælp oplyser på deres hjemmeside, at de hvert år hjemtager mellem 3-5 børn efter nogle individuelle sagsforløb

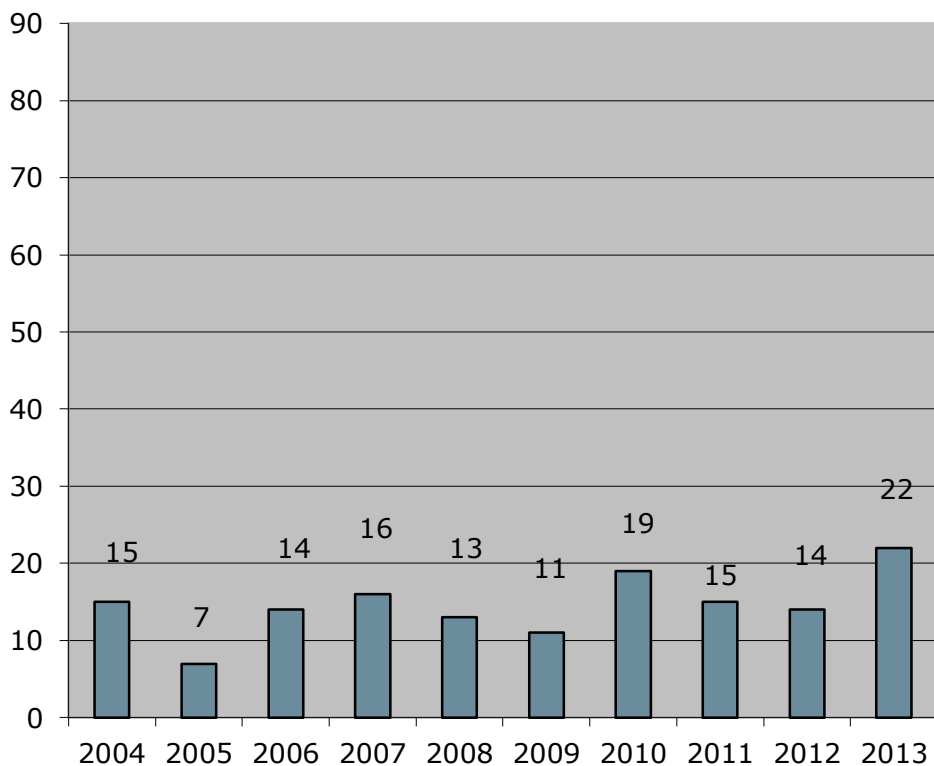
TABEL 35: UDENLANDSKE BØRN HJEMTAGET Gennem DE SENESTE 10 ÅR

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bolivia	20	30	22	13	13	6	11	9	5	0
Bosnien	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0
Bulgarien	-	4	1	-	1	1	1	-	-	1
Burkina Faso	-	-	-	1	3	3	9	11	10	10
Colombia	38	37	36	26	32	32	35	24	18	3

Ecuador	3	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Etiopien	41	30	38	39	92	125	117	80	57	45
Filippinerne	5	7	2	6	-	3	2	2	2	1
Guatemala	2	4	1	1	-	1	-	-	-	0
Haiti	2	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Hviderusland	15	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Indien	100	65	30	37	16	24	10	7	9	3
Iran	-	-	-	-	-	-	1	-	-	0
Kenya	-	-	-	-	-	1	1	2	7	8
Kina	164	207	157	139	69	89	65	40	18	11
Korea	53	46	41	19	25	24	21	16	10	5
Kosovo	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0
Kroatien	-	-	-	-	-	2	-	-	-	0
Litauen	-	-	1	-	-	-	-	-	-	0
Madagaskar	-	-	-	-	-	2	2	3	3	5
Mali	-	-	-	-	1	3	2	1	4	0
Mozambique	-	-	-	2	-	-	-	-	-	0
Namibia	-	1	-	-	-	-	-	-	-	0
Nepal	1	-	-	3	2	-	8	9	-	0
Nicaragua	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Nigeria	-	-	-	2	6	15	8	17	6	5
Peru	3	1	3	3	5	3	6	2	2	1
Polen	1	4	-	2	-	-	-	-	-	0
Senegal	-	-	-	-	-	1	1	1	-	5
Sierra Leone	-	-	-	-	-	-	1	-	-	0
Sri Lanka	2	2	2	3	6	5	9	9	-	0
Sydafrika	26	46	43	42	48	78	52	49	32	41
Taiwan	-	-	-	-	-	3	6	3	4	2
Thailand	17	16	16	31	28	22	13	22	20	13
Tjekkiet	18	13	10	9	8	7	4	7	7	5
USA	-	-	1	-	-	-	-	-	-	0
Vietnam	13	72	44	51	39	47	34	23	3	8
Total	527	586	448	429	395	497	419	338	219	173

NATIONALE ADOPTIONER

FIGUR 2: BØRN ANVIST TIL NATIONAL (ANONYM) BORTADOPTION

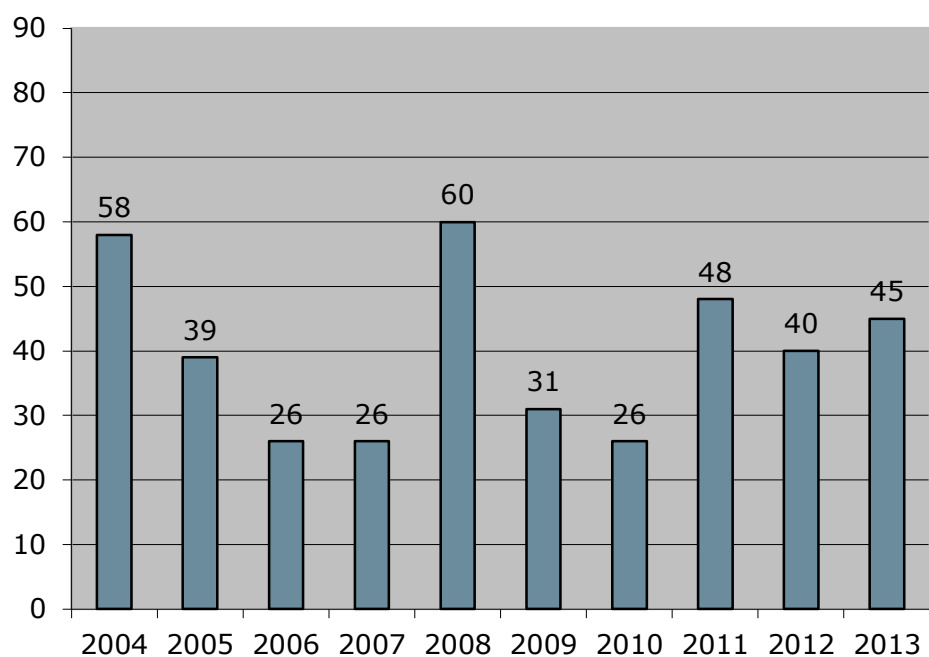

TABEL 36: HAR ADOPTANTERNE, DER I 2013 ER BLEVET MATCHET MED ET BARN, ANDRE BØRN

	Antal	Procent
Der tidl. har adopteret nationalt	4	18 %
Der tidl. har adopteret internationalt	3	14 %
Der tidl. har adopteret søskende	0	-
Der har biologiske barn/børn/særbørn	3	14 %
Der ingen børn har	12	54 %
I alt	22	100 %

TABEL 37: BØRNEENS ALDER PÅ MATCHNINGSTIDSPUNKTET

	Antal børn
3-4 måneder	14
5-6 måneder	3
7-12 måneder	4
13 måneder eller mere	1

Ovenstående tabel viser, hvor mange der har ønsket at adoptere nationalt i de pågældende år.

TABEL 38: REGION I DANMARK DER HAR AFGIVET BØRNENE

	2013	Procent
Region Hovedstaden	7	32 %
Region Sjælland	4	18 %
Region Syddanmark	5	23 %
Region Midtjylland	4	18 %
Region Nordjylland	2	9 %
I alt	22	100 %

TABEL 39: REGION I DANMARK DER HAR MODTAGET BØRNENE

	2013	Procent
Region Hovedstaden	4	18 %
Region Sjælland	4	18 %
Region Syddanmark	7	32 %
Region Midtjylland	6	27 %
Region Nordjylland	1	5 %
I alt	22	100 %

TABEL 40: ALDER PÅ ADOPTANTERNE

	Observeret minimum	Observeret maksimum	Gennemsnit
Kvinden/adoptant 1	25 år	44 år	36 år
Manden/adoptant 2	28 år	46 år	38 år

TABEL 41: HAR ADOPTANTERNE, DER I 2013 ER BLEVET MATCHET MED ET BARN IFØLGE SAGSAKTERNE UDTALT EN HOLDNING TIL ÅBENHED I ADOPTIONEN

	2013	Procent
Adoptanterne vil tale åbent om adoptionen med barnet	15	68 %
Adoptanterne er indstillet på yderl. åbenhed end blot opfølgingsrapporter (fx foto, mødes med biologiske forældre osv.)	0	-
Adoptanterne har afvist dette	0	-
Der er ingen oplysninger herom / adoptanterne ses ikke adspurgt herom	7	32 %

TABEL 42: TID PÅ VENTELISTEN I MÅNEDER

	Observeret minimum	Observeret maksimum	Gennemsnit
Ventetid i måneder	0,0	60	15

Af ovenstående tabel fremgår det, at der er adoptanter, der ikke har været på venteliste, da de blev matchet med et barn. Dette er baggrunden for, at det af tabellen fremgår, at der er 0,0 i observeret ventetid.

Når der er adoptanter, der ikke har været på den nationale venteliste, og alligevel kan få matchet et barn, skyldes dette, at de har fået anvist et plejebarn, de allerede har i familien eller en søskende til et allerede adopteret barn. Af de 22 familier, der i 2013 har fået matchet et barn, har de, der har ventet længst, ventet i 60 måneder.

De adoptanter, der har fået matchet et barn i 2013, har i gennemsnit ventet i 15 måneder.

Af nedenstående tabel fremgår det, at i alt 15 ansøgere, der har stået på den danske liste i 2013, har fået deres sag henlagt. Begrundelserne herfor fremgår nedenfor. Det kan endvidere oplyses, at der pr. 31. december 2013 stod 82 ansøgere på den nationale liste.

TABEL 43: BEGRUNDELSER FOR HENLÆGGELSE AF SAGER PÅ DEN DANSKE LISTE I 2013

	2013
Graviditet	5
Godkendelse er udløbet	3
Skilsmisse	1
Ønske om henlæggelse uden yderligere begrundelse fra ansøgerne. (Dette kan indbefatte sager om skilsmisse, graviditet, overflytning til international venteliste, m.v.)	6
I alt	15

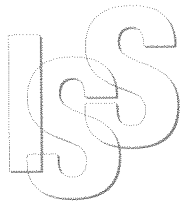
Udviklingen i antallet af godkendte
adoptanter pr. år i perioden
2004-2013, Ankestyrelsen,
Familierechtsafdelingen, 2014

Udviklingen i antallet af godkendte adoptanter pr. år i perioden 2004-2013

Årstal	Afslag efter fase 3	Godkendelser efter fase 3
2004	14	688
2005	17	674
2006	32	665
2007	25	510
2008	40	448
2009	33	327
2010	36	394
2011	44	381
2012	50	311
2013	23	169

Kilde: Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, 2014

ISS/IRC contribution on the in depth
analysis of the Danish Adoption
system, International Social Service,
General Secretariat, Geneva, July
2013

International Social Service
Service Social International
Servicio Social Internacional

General Secretariat • Secrétariat général • Secretariado General

Id.nr.: 481463

Protecting children and uniting families across borders

Protéger les enfants et réunir les familles au-delà des frontières

Proteger a los niños y reunir a las familias más allá de las fronteras

Geneva, the 24th of July 2013

SCANNET

- 2 AUG. 2013

Dear Henriette Braad Olesen,

Following the request of the Danish Government to contribute to the in depth analysis of the Danish adoption system with a special focus on intercountry adoption you are undertaking, we are very pleased to send you promising practices developed in various countries of origin for the six areas of focus. Annexes are attached to the original document providing more detail as to justify our choice of country – of course this is not an exhaustive list.

We hope this information will help you to indentify the countries you are going to visit in the framework of this valuable project. Needless to say, ISS stands ready to provide further information and analysis if required.

We also take this opportunity to remind you that ISS has acquired over several years of interventions a solid experience in supporting central authorities through different channels. This includes evaluations of existing adoption and child protection systems in a great number of countries (Ukraine, Moldavia, Kirgizstan, Kazakhstan, Vietnam, Colombia, Democratic Republic of Congo, etc.), provision of technical support to consolidate the adoption and alternative care systems (legal assistance in Vietnam, Cyprus for instance, training of the staff of adoption central authorities as in Madagascar, Azerbaijan, Peru, etc.).

We therefore reiterate our experience in the reform process you are currently undertaken and remain available to further support you in this ongoing project.

With best regards,

Mia Dambach and Cécile Jeannin
Coordinator – Advocacy and Policy Development
Coordinator – Publication and Information Unit

International Social Service (ISS) - General Secretariat
Quai du Seujet 32 - 1201 Geneva – Switzerland

Tel.: + 41 22 906 77 00

Fax: + 41 22 906 77 01

E-mail: mia.dambach@iss-ssi.org and cecile.jeannin@iss-ssi.org

Website: www.iss-ssi.org

ISS/IRC contribution to the in depth analysis of the Danish Adoption system

July 2013

Introduction

This document was prepared at the request of the Danish Central Adoption Authority currently examining its adoption system. It provides examples of countries which to some extent have implemented the promising practice evoked as compliant with THC-1993. Prior to publishing/citing any contents of this document – permission should be sought from ISS.¹

1. Accession to THC-1993

In addition to the ratification of THC-1993 which is a fundamental element for selecting a country of origin, it is important that this international standard is in fact implemented on the ground. For example, a well functioning and resourced central adoption authority needs to be in place as well as the principle of subsidiarity respected.

Other guarantees that THC-1993 is being implemented include:

- the prohibition of independent and/or private adoptions – for more information about which countries include such prohibitions, see the *ISS/IRC Comparative paper v on interdiction of independent adoption*² (the use of this document is restricted to the donors of ISS/IRC programme, we therefore thank you very much not to publish/distribute it although reference to it can be made);
- programmes that allow children to:
  - ❖ remain with their families as a matter of priority - see examples of projects developed in Malaysia, Brazil and Indonesia to support families and prevent separation, available in "Moving Forward: Implementing the "Guidelines for the Alternative Care of Children""³ p.57, p. 64 and p.70. Other examples of programmes preventing the separation of the family are available in the presentation of ISS/IRC during the 2009 meeting of the European central authorities, *A few good practices to promote the principle of subsidiarity*⁴;
  - ❖ be fostered/adopted by families in their own country – see different practices developed by countries of origin in this area and presented by ISS/IRC during the 2009 meeting of the European central authorities, *A few good practices to promote the principle of subsidiarity*. Other examples of practices in different countries of origin are available in ISS/IRC's presentation during the

¹ Prepared by Cécile Jeannin and Mia Dambach

² See Annex 1

³ See the enclosed hard copy

⁴ See Annex 2

International Seminar of East European countries in Vilnius in 2011, *Sharing national experiences and good practices on searching for national prospective adoptive parents*⁵. Other examples of foster care projects developed in Colombia, Togo and Zimbabwe are available in “*Moving Forward: Implementing the “Guidelines for the Alternative Care of Children”*” p. 93 and 94;

- a multi-disciplinary and professional matching of children - see for example the procedure consisting in reversing the flow of files implemented in the State of Rio Grande do Sul (Brazil) as described in *ISS/IRC monthly review N°6/2005*⁶. For other illustrations, please see description of the matching process established in *Latvia*⁷, *Philippines*⁸, *Lithuania*⁹, *South Africa*¹⁰, *Colombia*¹¹ as well as the specific matching process developed by *Peru*¹² for children with special needs as described in the various country situations;
- an adequate preparation of the child for the adoption - see for example the experience of Philippines presented in the *ISS/IRC monthly review N°172, May 2013*¹³ as well as the experience of *Chile* (see country profile of Chile provided by the Hague Conference, p.9¹⁴), *Lithuania*¹⁵ where the State child rights protection and adoption service in 2011 started a new training program for children home professionals in order to help them to prepare child for adoption, *Colombia* (see country profile of Colombia provided by the Hague Conference, p.11-12¹⁶). Other examples include Burkina Faso (see country profile of Burkina Faso provided by the Hague Conference, p.11¹⁷), Dominican Republic (see country profile of Dominican Republic provided by the Hague Conference, p.8¹⁸) etc;
- an efficient system of registration and monitoring of the orphanages, as a gap in this area can open the door to illegal adoptions – see examples of promising practices developed in Mexico, Israel and Namibia presented in the *Moving Forward: Implementing the “Guidelines for the Alternative Care of Children”* p. 111 and 112;
- the country is not the object of a suspension of adoptions, even if it is only by one receiving country;
- the country has not been denounced for proven and repeated cases of abuse – see for example the study published by ISS/IRC in 2012 “*Investigating the Grey Zones of Intercountry adoption*” that can be ordered at ISS/IRC as well as the websites of the **Schuster Institute**, under Fraud and corruption in intercountry adoptions, <http://www.brandeis.edu/investigate/adoption/index.html> and **Ethica**, an independent voice for ethical adoption, <http://ethicanet.sitesteaders.com/>.

---

⁵ See Annex 3

⁶ See Annex 4

⁷ See Annex 5

⁸ See Annex 6

⁹ See Annex 7

¹⁰ See Annex 8

¹¹ See Annex 9

¹² See Annex 10

¹³ See Annex 11

¹⁴ See Annex 12

¹⁵ See Annex 7

¹⁶ See Annex 13

¹⁷ See Annex 14

¹⁸ See Annex 15

2. Intercountry adoption fees or contributions with funding of a child care programme

As stipulated in the concluding recommendation of the 2010 Special Commission on the practical operation of THC-1993, there is a need to have a “clear separation of intercountry adoption from contributions, donations and development aid” is part of a well regulated system.”

Practical indications that this separation in fact exists can be seen at several levels:

- the country of origin does not allow one to make on-the-spot payments in cash without a receipt or witness, in cases, where proceeding by way of a bank transfer is not possible
- the AAB is not requesting fees in the country of origin that lack transparency with regards to their final purpose and/or are disproportionate to the local cost of living
- when there is no obligation foreseen by a law to make a donation in favor of the institution where the adopted child is staying. Such an obligation can be a sign that the adoption is a source of profit for the institution.

A recent example of a country that has implemented some of these practices above is mentioned in the ISS/IRC monthly review N°173 of June 2013¹⁹ is Colombia who via its resolution N° 4274 of 6 June 2013 reiterates the legal ban on the reception of donations prior to the adoption and in compensation for the placement of a child or adolescent in adoption. Another illustration is South Africa where there is no expectation of undertaking humanitarian projects as part of an intercountry adoption. See the country profile of South Africa provided by the Hague Conference, p.17²⁰, as well as the one of Estonia, p. 14²¹.

3. Approval of future adoptive families that meet the needs of the child

On this point there are two important steps that need to be undertaken to ensure that an appropriate matching occurs.

Firstly the child’s needs have to be professionally assessed and clearly communicated to the receiving country. Several countries have undertaken such a comprehensive assessment, allowing them to specify the detailed profiles of children in needs of intercountry adoption such as Latvia (see the fact sheet provided by the French mission of Intercountry adoption²²), Colombia (see ISS/IRC monthly review N°173 of June 2013²³), Dominican Republic²⁴ or Philippines²⁵.

Secondly, based on these needs an appropriate matching system has to be put in place – see the examples already mentioned in the first point of the document.

---

¹⁹ See Annex 16

²⁰ See Annex 17

²¹ See Annex 18

²² See Annex 19

²³ See Annex 16

²⁴ See Annex 20

²⁵ See Annex 6

4. Procedure of open adoptions including follow-up reports

According to the knowledge of ISS/IRC, New Zealand is a leading country for the practice of open adoption. An analysis of the best practice in this specific type of adoption in New Zealand is provided in the ISS/IRC monthly review N°1/2006²⁶. You also can consult the country situation published by ISS/IRC on New Zealand²⁷. Other experiences of openness in adoption exist in USA (see <http://www.adoptioninstitute.org/policy/polopen.html>²⁸), South Africa where the parent or guardian of a child may before an application for the adoption of a child is made, enter into a post-adoption agreement (see Section 234 N° 38 of the Children's Act, 2005²⁹) and Western Australia where Adoption Plans agreed to by those involved in an adoption exist. It means that everyone has an opportunity to agree on future contact and information exchange about the child. This agreement is documented in an Adoption Plan approved by the Family Court of Western Australia (see <http://www.dcp.wa.gov.au/FosteringandAdoption/Pages/PregnantAndConsideringAdoption.aspx#11>³⁰).

5. Placing foreign children in adoptive families in an ethical justifiable manner

The ISS/IRC is of the view that the use of a i) central adoption authority or ii) AABs both have their role in ethical practices, without necessarily excluding the other. The important issue is to ensure that whatever body is used – either exclusively or dually it must be sufficiently resourced, trained and willing/able to apply THC-1993 principles. In countries where AABs are major actors of the intercountry adoption process an adequate system of authorisation, accreditation and supervision of the AABs have to exist and well implemented. Various examples of countries that have implemented such systems are mentioned in the Guide to Good Practice N° 2 of the Hague Conference on the Accreditation and Adoption Accredited Bodies such as Colombia, Lithuania and Philippines, see <http://www.hcch.net/upload/adoguide2en.pdf>, Annex 2, p.143-167³¹).

Other countries such as Australia that do not count on AABs have developed an excellent system of supervision of the all adoption process (see the example of the State of New South Wales, ISS/IRC ISS/IRC monthly review N°10/2009³²). Another example of such practice is the one developed by the Flemish Central Authority, see the ISS/IRC monthly review of N°11-12/2010³³.

6. Construction of an intensified supervision in the field of intercountry adoption

As already mentioned above, an intensified supervision of the intercountry adoption system implemented by a country mainly requires:

- the prohibition of independent and private adoptions (see point 1);

---

²⁶ See Annex 21

²⁷ See Annex 22

²⁸ See Annex 23

²⁹ See Annex 24

³⁰ See Annex 25

³¹ See Annex 26

³² See Annex 27

³³ See Annex 28

- a strong central authority and, in case of applicable, a system of accreditation and monitoring of the AABs conform to the standards established by the Hague Conference in its Good Practice N° 2 on the Accreditation and Adoption Accredited Bodies (see point 5);
- a mechanism of complaints and sanctions in case of irregular practices in the adoption process – see examples of provisions established in the law of several countries at this purpose in the following document prepared by ISS/IRC in 2010, Legal analysis on the sale of children³⁴.

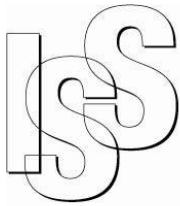
*****

---

³⁴ See Annex 29

ISS report in the frame of the
in depth analysis of the Danish
adoption system, with a special
focus on intercountry adoption,
International Reference Centre for
the Right of Children Deprived of
their Family (ISS/IRC), Genève, April
2014

**ISS REPORT IN THE FRAME OF THE IN DEPTH ANALYSIS OF THE DANISH ADOPTION SYSTEM,
 WITH A SPECIAL FOCUS ON INTERCOUNTRY ADOPTION**

TABLE OF CONTENT

1. Which countries of origin shall Denmark cooperate with in the future, and in this context, the importance of the Convention?.....2

    1.1. Short overview of the major countries of origin applying THC-93 (2012 statistics).....3

    1.2. Short overview of the major countries of origin NOT applying THC-93 (2012 statistics) 5

    1.3. Within or out of The Hague 6

    1.4. Preliminary conclusions on “which countries of origin shall Denmark cooperate with in the future, and in this context, the importance of the Convention?” 8

2. The linking of ICA fees or contributions with funding of a child care programme 9

    2.1. Cooperation: the founding principle of the CRC and the THC.....9

    2.2. Are cooperation and development compatible in inter-country adoption?.....10

    2.3. Preliminary conclusions on “the linking of ICA fees or contributions with funding of a child care programme” 11

3. The task of placing foreign children in adoptive families in an ethical justifiable manner 12

    3.1. Independent adoption / Adoption accredited bodies 12

    3.2. Preliminary conclusions on “the task of placing foreign children in adoptive families in an ethical justifiable manner”? 13

4. The construction of an intensified supervision in the field of ICA 14

    4.1. Support to AABs 14

    4.2. Capacities of the central authority 14

    4.3. Delegation of competencies 14

    4.4. Politics 15

    4.5. Good practices proposal 15

5. Comparison of receiving countries’ practices 17

6. Comparison of countries of origin practices.....20

PREFATORY NOTE:

The present report was commissioned by the Danish Central Authority for Inter-country adoption to ISS, in the frame of the ongoing analysis taking place in Denmark regarding Inter-country adoption. The title of each chapter corresponds to questions asked by the Danish Central Authority, including the short development mentioned below.

Considering the general nature of some of these questions, it was sometimes difficult to provide precise answers and information. In addition, some of the points raised are also closely related to the political orientations a receiving country may take with regards to its practice of Inter-country adoption. Thus, ISS refrained from giving too sharp answers, leaving room for discussions and reflexions.

The content of this report is based on the resources available in ISS, especially country reports and bibliographical database, but also on the experience of ISS staff gained in field missions.

In order to avoid unnecessary repetitions, references are made to other existing material of potential interest for the current exercise, in particular The Hague Guides to Good practice n°1 and n°2.

We do hope that this report will usefully contribute to the reflections currently going on in Denmark, and warmly thank the Danish Authorities for their confidence.

Geneva, April 2014

1. Which countries of origin shall Denmark cooperate with in the future, and in this context, the importance of the Convention?

- What is the significance attributed to the convention and should Denmark limit cooperation to countries of origin that have acceded the convention?

It is of course a difficult exercise to present an overview of adoption practices across the world, as every State, whether receiving or of origin, has its own regulations, practices and challenges. However, considering the general evolution of Inter-country adoption (hereafter: ICA) over the last decade, some trends can be identified.

The first one of them is of course the general decrease in the volume of ICA realised by the receiving States, with a more than 50% reduction between 2005 and 2012¹. The causes behind this phenomenon are mainly due to the changes that occurred in several countries of origin, to make ICA rules stricter, to limit the number of foreign applications and give preference to national applicants, to combat illicit practices, fraud and corruption, and to comply with international standards, in particular The Hague Convention on protection of children and cooperation in respect of inter-country adoption (hereafter: THC-93) and the UN Convention on the Rights of the Child (hereafter: UNCRC).

These changes influenced in turn the global movements that can be observed in the origins of the children adopted abroad. Indeed, when a country of origin restricts its ICA procedure, the demand for adoptable children reorients itself to countries where access is easier (meaning where rules are less strict). This phenomenon explains why, today, African countries are more and more “exposed” to ICA, while many of them do not have the necessary child protection system in place to cope with the outside pressure.

The presentation of the countries of origin below is based on the 2012² statistics of the main 12 receiving countries, and gives a good overview of the situation prevailing in the major countries of origin.

---

¹ For the 12 first receiving countries, 42'895 ICA were processed in 2005, and 19'047 in 2012. Source: ISS/IRC Monthly Review n° 176, October 2013.

² 2013 global statistics will only be available in the second half of 2014.

1.1. Short overview of the major countries of origin applying THC-93 (2012 statistics)

The first group of countries of origin encompasses those which have ratified the THC-93 and are among the first 10 countries of origin for the main receiving countries, according to the 2012 statistics (see table 1 below p. 23). They are then grouped into three (subjective) categories, depending on the development of good practices, encouraging progresses and exposure to bad practices.

➤ Development of good practices:

The Philippines, Brazil, Thailand, South Africa, Poland and Latvia went through fundamental changes in their adoption practices over the last years. By giving priority to domestic adoption, today, these countries have a limited number of children in need of ICA, and most of them are special needs children. If this is a clear progress in terms of a child protection system, from the perspective of receiving countries, it creates new challenges. Indeed, the profile of the children proposed for ICA is sometimes very “heavy” in terms of medical conditions, age, sibling groups and life experience. It becomes then more difficult to find adoptive parents ready and able to adopt these children, and their settlement in the receiving country may induce important costs (medical treatments, post-adoption services, etc.). Thus, it becomes more and more difficult to match the countries of origin child proposals with the expectations of prospective adoptive parents (hereafter: PAPs).

The development of this practice is also questioned by some professionals in the receiving countries, as sometimes the effective possibility for adoption placement abroad is seen as unrealistic, considering the profile of the children proposed. Nevertheless, if the promotion of domestic adoption is clearly a great advancement for children deprived of parental care, national alternative care measure for children with special needs should also be further developed for special needs children.

➤ Encouraging progresses:

Colombia. The country adopted a set of reforms mid-2014 to “(1) temporarily suspend for a period of two years the reception in Colombia of new adoption applications submitted by families with habitual residence abroad, who wish to adopt healthy children between the ages of 0 and six years without any special characteristics or needs; (2) ban the funding of humanitarian aid projects by accredited adoption bodies with resources from adoptive families or families in an adoption process; (3) request, from accredited adoption bodies, the registration of the costs pertaining to the adoption in the form established by the ICBF; (4) strengthen, jointly with the Competent Authorities and accredited adoption bodies, the processes of preparation, assessment, selection of families and submission of psychosocial reports in accordance with the Colombian technical guidelines, in order to avoid an increase in costs for the families and ensure a better integration among the children and their adoptive families; (5) reiterate the legal ban on the reception of donations prior to the adoption and in compensation for the placement of a child or adolescent in adoption”³.

Despite a robust social protection system, Colombia was the last country in the South American continent with a persistent high number of ICA per year. These reforms should allow for more reflections about the role and place of ICA in the Colombian child protection system.

Vietnam: after ratifying the THC-93 and adopting a new law on adoption (2010 and 2011), Vietnam has slowly restarted ICA procedures, by trying at the same time to give priority to domestic adoption and proposing children with special needs to ICA. There are still important challenges to be solved in the country, especially due to the administrative structure of the system, which comprises more than 60 provinces in the country, being primarily responsible for child protection issues. Training and dissemination of good practices are still needed, but the authorities in charge at country level (MOLISA and MoJ) are showing strong commitment in making children’s rights advancing.

---

³ ISS/IRC Monthly Review n° 173, June 2013.

Guatemala: the country also went through drastic reforms in the sphere of adoption and child protection. It restarted ICA slowly, trying to promote domestic adoption and ICA for special needs children.

➤ **Exposed to bad practices:**

China⁴: More children have been adopted from China than from any other country, and this is so, even with the number of ICA falling considerably in recent years (11 000 in 2003, 5294 in 2009, 3998 in 2012). As a way to control ICA volume, only nationals from States with an existing bilateral agreement with China are able to submit an adoption application⁵.

A number of reports have highlighted and criticized the matching procedure, considered inadequate for the child and the adoptive family. Indeed, reports have been issued in relation to the visits of applicants to orphanages, where they “select” a child, as well as with regards to the “selection” carried out by the institution’s staff. In addition, the fees required by some actors involved in the adoption process reach high amounts and their aim and use remain very uncertain. Furthermore, other issues relating to the adoption procedure still remain without a reply or without satisfactory attention, such as:

- the incomplete prior medical examinations of adoptable children and the necessary improvement in the information provided to prospective adopters;
- the guidance provided to the parents of origin in all the pre-adoptive proceedings and the support offered throughout the process, with adequate psychosocial support, necessary advice, etc.;
- the prevention of abandonment, amongst other issues, in order to ensure that a greater number of girls are registered and benefit from the attention they require and that care measures are considered.

Finally, it should be noted that The Ministry of Civil Affairs and the China Centre for Children’s Welfare and Adoption (CCCWA) have revised adoption measures to combat child trafficking. China has indeed been affected by several child abduction scandals by Family Planning officials in cases where parents did not respect the one child policy and were not able to pay the fixed fine. Among the new rules include strengthening orphanages which become the only institutions where children can be adopted from. Moreover, the law targets “illegal adoptions”, in other words when adoptive parents adopt a child without being registered. This reform was introduced after a study revealed that in Chongqing municipality from 1995 to 2005 about 19 800 children were adopted illegally whereas only 5100 were registered with the local civil affairs departments. However, cases of abuses are still reported⁶. As for statistics, 63% of Chinese children adopted in 2010 worldwide had special needs (children with disabilities, children over the age of 7). This proportion is likely to rise as China has opened up the adoption of children with special needs to single women and has specifically invited France, amongst other countries, to steer people wishing to adopt towards this category of children.

India: despite a long-lasting history of ICA, India still faces problems in its adoption system. It seems that the administration and social services have great difficulties in implementing the new Guidelines issued in 2011. In addition, bad practices continue to affect the adoption process in some provincial states⁷.

Mali: in 2012, the Parliament decided to take adoption out of the civil code, considering that Mali is a Muslim country and that Islam does only allow for kafala (and not adoption). It is not known if this decision will be changed in a near future. This creates a situation of confusion regarding cases in transition, and children whose Muslim background is unknown, which, in turn, might open the door for “exceptions”.

---

⁴ ISS/IRC Country situation , February 2012

⁵ These are the following 16 States: Australia, Belgium, Canada, Denmark, Spain, United States, Finland, France, Ireland, Iceland, Italy, Luxembourg, Norway, New Zealand, United Kingdom, Singapore and Sweden

⁶ American media article about China’s ICA program, i.e. the kidnapping of children and being sold to Chinese orphanages, then adopted overseas. <http://www.theatlantic.com/china/archive/2013/07/kidnapped-and-sold-inside-the-dark-world-of-child-trafficking-in-china/278107/>

⁷ See for instance: “Overseas adoption racket: How children are sneaked out by the hundreds” <http://www.firstpost.com/india/overseas-adoption-racket-how-indian-children-are-sneaked-out-in-hundreds-632770.html>

1.2. Short overview of the major countries of origin NOT applying THC-93 (2012 statistics)

Ethiopia, the Russian Federation, South Korea, Ukraine and DRC Congo had the biggest share for ICA outside of the convention in the period considered. They are grouped according to the same criteria as above.

➤ Development of good practices:

South Korea: the country signed the THC-93 in May 2013, with the intention to ratify in a near future. This major step forward is going together with legal reforms regarding children born out of wedlock and unmarried mothers, two issues that have been a social taboo for years in the country. Depending on how the new measures will be implemented, one can imagine a decrease in the need for ICA in the future.

➤ Encouraging progresses:

Haiti: after years of difficulties in ICA, the country ratified THC-93, which entered into force last year, together with its application law. The new central authority does not save any efforts to put in place a robust ICA system, but the global economic context and the demand for adoptable children are still huge challenges to face. The system of quota introduced should help to keep ICA at a reasonable level for the coming years.

Ghana: the country is preparing the ratification of THC-93 (with the support of UNICEF and ISS). The convention should enter into force this year, but it is anticipated that ICA will restart slowly, to enable the professionals in charge to get used to the new system.

➤ Exposed to bad practices:

Ethiopia: As Ethiopia continues to be a popular country of origin, it is essential to understand the current reform realities of alternative care and adoption in the country. Different projects have been undertaken in the last couple of years some of which are ongoing (e.g.: development of a national database and census on number of institutions), whilst others have not been completed, although reports have been written (e.g.: development of procedural manual on the adoption process as well as a mapping exercise to develop a national alternative care strategy). In the meantime, other projects are in the pipeline such as reforms of the 2009 alternative care guidelines. With this hustle and bustle of reforms – in principle, a very positive step indeed - a major concern of ISS is that an overall strategy on alternative care in Ethiopia does not exist to ensure that all these various reforms are going in the same direction and gaps in service provision can be avoided. Other concerns include *inter alia*, the non-existent central adoption authority as well as only one judge processing cases at the Federal First Instance Court – such limited resources makes it difficult to comprehensively verify each file. Whilst other judges have been trained, they are not yet operational (as far as ISS knows). In such a turbulent context, the Australian Government ceased its adoption programme in Ethiopia in July 2012, noting “an increasingly unpredictable, complex and uncertain adoption environment in Ethiopia” and “long waits and uncertainty for PAPs” among multiple other reasons⁸.

ICA from Ethiopia has been a source of concerns for several years now, including in Denmark. The system is known for not presenting enough guarantees, especially in terms of birth parents’ consent, surveillance of institutions for children, insufficient resources in the public administration and the judiciary, etc. Despite repeated efforts from international organizations like UNICEF and The Hague Permanent Bureau, the Ethiopian Government seems not to be ready in tackling ICA and reform its system, its interventions being too limited so far. Beginning of this year, a moratorium on ICA was even discussed among certain actors in Ethiopia⁹.

---

⁸ <http://www.ag.gov.au/FamiliesAndMarriage/IntercountryAdoption/CountryPrograms/Pages/Ethiopia.aspx>

⁹ “Ethiopia: Stakeholders, Public Has to End Foreign Adoption” <http://allafrica.com/stories/201312260586.html>

The Russian Federation: ICA has clearly become a political topic, considering how the country is “instrumentalising” the issue in its diplomatic relationships. The Russian’s ban on US adoptions has very little to do with child protection, and was accompanied by a massive propaganda in the country. There is also a political will to keep Russian children in their home country, by giving preference to national adopters. If ICA figures were drastically reduced from 2004 (9472 ICA) to 2012 (2434 ICA), it is not known whether this was accompanied by an equivalent increase in domestic adoption. In addition, the medical conditions of the children proposed to ICA remain a source of concern for the receiving countries, especially due to the often poor quality of the medical files.

Ukraine: given the current instability in the country, Ukraine should not be considered as open to ICA for the moment. The Ukrainian adoption system was also known for its lack of transparency, especially regarding consent of birth parents, medical file and costs.

DRC Congo: ICA has been skyrocketing in 5 years, from 42 ICA in 2008 to 516 in 2012. ISS/IRC evaluation mission in 2012 confirmed the total absence of guarantees in the ICA procedures, especially the inadequate legal framework, the absence of professional matching, the conflicts of interests and corruption, etc. The presence in the country of more and more foreign adoption agencies is seen as an opportunity to process more and more ICA and make more and more money by the different actors involved. It is not known if the Congolese decision to suspend ICA in September last year will allow for significant improvements.

Nigeria: processing ICA in the country remains complicated due to its federal structure (each state has its own regulations for family right and adoption), movements of population within the country (because of religious tensions in some states) and repeated documented abuses¹⁰.

Central African Republic: due to the current context of violence, the country shall be considered as closed to ICA¹¹.

Taiwan has been processing ICA in an even manner for several years now. The 2011 Law on the welfare of the child introduced the interdiction of private/individual adoption. However, information remains difficult to access.

1.3. Within or out of The Hague

To date¹², the THC-93 is in force in 92 States, among which one third can be considered as receiving countries and two thirds as countries of origin. If this is of course a major achievement, the following points give a more nuanced view on the situation.

➤ **More ratifying States does not mean automatically more ICA processed under the Convention**

When considering the 2012 global statistics¹³, it can be observed that among the first 24 countries of origin (in terms of number of ICA), 10 have not ratified the treaty (equivalent to 40%). But in terms of figures, those same 10 countries account for 8105 ICA, representing 51% of the 2012 ICA total. In addition, among the 6 countries where ICA figures increased, 4 are out of the scope of the convention. So, despite the fact that every receiving country has ratified the THC-93, the latter still adopt more outside of the scope of the treaty.

More worrying is the presence of 4 countries in the top 24 list, where significant social and political turmoil took place before, during or after the period considered (DRC Congo, Nigeria, Mali, and Central African Republic).

¹⁰ http://www.lexpress.fr/actualite/monde/afrique/nigeria-17-adolescentes-enceintes-liberees-d-une-usine-a-bebes_1247798.html#xtor=AL-447.

¹¹ See the decision of France for instance: <http://lci.tf1.fr/monde/afrique/la-france-suspend-les-adoptions-d-enfants-de-nationalite-centrafricaine-8349254.html>

¹² March 2014 ; see : http://www.hcch.net/index_fr.php?act=conventions.status&cid=69

¹³ See table 1 and 2 p.23

➤ **Hague ratification does not mean total absence of risks**

As stated in the introduction of the ISS/IRC study about the grey zones of Intercountry adoption, “after eighteen years of practice, it seems that THC-93 has started to suffer from “too good a reputation.” In fact, its ratification, especially by a country of origin, is too often seen as a “guarantee of good practice” by many actors. Because receiving countries often assume that a Hague adoption procedure encompasses all the necessary guarantees for the child and his/her family’s safety, receiving States are often tempted to not look beyond what is said in the child’s file. Daily routine, difficulties in cross-checking information about the child, the speed of the process once the matching is proposed can make people in charge less attentive to risks when dealing with a contracting State. (...) The THC-93, as a private international law instrument, does not aim to cover all issues surrounding the adoption process, especially the different steps taking place before the child enters the adoption system. For instance, if official documents declare that a child is an orphan, but in reality, the child was stolen from his/her parents, the THC-93 is of no use in this case, as it does not cover the questions of birth registration and civil registry”¹⁴.

➤ **Application of Convention principles to non-Convention countries**

It is the responsibility of the receiving states that have implemented THC-93 to ensure the same guarantees of the safety and well-being of all children regardless of whether the child comes from another Convention country or a non-Convention country. From a receiving country’s point of view, ratifying THC-93 means that its general principles (rather than procedures) have to be applied even when the country of origin has not ratified the convention. It would be contrary to the non-discrimination principle to apply these general principles to the procedures under THC-1993 and not apply them in non-Convention countries¹⁵.

When a non-party State is unable to furnish such guarantees on its own, they should be implemented jointly by the adoption agencies, their representatives and local partners. In this case, the supervision of ICA from/to those countries must be particularly strict, especially regarding the number of authorisations for adoption that are delivered.

Some major inter-governmental bodies have already expressed this concern. In its 2 December 1999 report, the Parliamentary Assembly of the Council of Europe “calls on the Committee of Ministers of the Council of Europe to give a clear indication of its political will to ensure that children’s rights are respected, by immediately inviting the member states to ratify the Hague Convention on Adoption if they have not already done so, and undertake to observe its principles and rules even when dealing with countries that have not themselves ratified it”¹⁶.

It was also recalled at the first Special Commission on ICA in 2000: “Recognising that the Convention of 1993 is founded on universally accepted principles and that States Parties are “convinced of the necessity to take measures to ensure that intercountry adoptions are made in the best interests of the child and with respect for his or her fundamental rights, and to prevent the abduction, the sale of, or traffic of children”, the Special Commission recommends that States Parties, as far as practicable, apply the standards and safeguards of the Convention to the arrangements for intercountry adoption which they make in respect of non-Contracting States. States Parties should also encourage such States without delay to take all necessary steps, possibly including the enactment of legislation and the creation of a Central Authority, so as to enable them to accede to or ratify the Convention (para. 56)¹⁷.

---

¹⁴ “Investigating the grey zones of Intercountry adoption”. ISS/IRC, 2012. Available at: http://www.iss-ssi.org/venteonline/?&id_lang=2

¹⁵ Vité S. and Boéchat H., A commentary on the United Nations Convention on the Rights of the Child, Article 21, 2007.

¹⁶ Report of Social, Health and Family Affairs Committee, ‘International adoption: respecting children’s rights’, Doc. 8592, 2 December 1999

<http://assembly.coe.int/Mainf.asp?link=http://assembly.coe.int/Documents/WorkingDocs/doc99/EDOC8592.htm>

¹⁷ Report and Conclusions of the Special Commission, April 2001,

http://hcch.e-vision.nl/index_en.php?act=publications.details&pid=2273&dtid=2 or

1.4. Preliminary conclusions on “which countries of origin shall Denmark cooperate with in the future, and in this context, the importance of the Convention?”

- ❖ The decision to cooperate or not with any given country of origin is complex and pertains to the central authority of the receiving country concerned.
- ❖ In any case, cooperation with any country of origin asks for an in depth knowledge of its social, political and economic context, and its capacity to have a proper child protection system in place, or at least a proper adoption system. If this is not the case, analysis must go even deeper, and shall include the reliability of local partners, the risks of fraud and corruption, the origin of children proposed to ICA, etc.
- ❖ THC-1993 principles shall apply to any ICA procedure, being it from a country of origin that has ratified the treaty or not.
- ❖ Cooperation with contracting states of origin offers much more guarantees in terms of reliable and identified persons and institutions in charge, professional matching, limitation of costs, etc. However, the ratification of THC-1993 in itself is not a guarantee for a fully ethical procedure.

2. The linking of ICA fees or contributions with funding of a child care programme

- Should it continuously be acceptable for Danish AAB to make contributions for child care programmes as part of the ICA process? Or should new rules be made, so that these activities cannot be linked?

The evolution of ICA – in its understanding and its practice – benefits from the progress inherent to our internationalised society. Transport and communications contribute to bringing countries of origin and receiving countries closer, thus encouraging the spirit of cooperation which supports international texts governing adoption, whether the CRC or THC-1993. These means should enable to strengthen, even further, cooperation amongst States, in the increasingly sensitive and changing field of ICA. However, the evolution of ICA during these recent years, has given rise, to ever more questioning about the concept itself of co-operation in this particular context. What direction to give it according to what we attach to the direction that the Hague Convention gives it, whether one finances projects linked or not to adoption, whether one be the central authority or an adoption agency etc.?

Note: the “2010 Guide for good practices concerning accreditation of approved intermediaries” published by The Hague Permanent Bureau gives an extensive analysis of the issue of “contributions and donations”(chapter 9). Limited references are made here to this document to avoid unnecessary repetitions.

2.1. Cooperation: the founding principle of the CRC and the THC

- The CRC : In its broadest acceptance co-operation comes close to the development area: the CRC envisages it as a means of support in the face of a lack of resources in the poorest of countries. Its preamble states, for instance “Recognizing the importance of international co-operation for improving the living conditions of children in every country, in particular in the developing countries”¹⁸. This first definition supposes therefore a real involvement in achieving progress in the countries of origin on questions of the rights of the child. On the prevention of abandonment, the support of families of origin, the struggle against institutionalisation of children, the improvement of living conditions in the institutions, the development of national family solutions (adoption, family placements), etc. These are many areas that can fall in a larger definition of cooperation, understood as “development aid projects”.
- The THC-93 : In its preparatory report on a new convention on ICA, the Permanent Bureau of The Hague Conference already emphasized “*the need for cooperation between the children’s States of origin and those receiving them. Efficient working relations, based on mutual respect and compliance with strict ethics and strong professional standards, would contribute to building relations of confidence between such countries*”. This concern has been recognized so widely that it has even been incorporated into the very title of the THC-1993. But the system put in place by the THC-1993 mainly considers cooperation as a joint responsibility of States of origin and receiving States. Therefore, the conclusions of the Special Commission, which was held in The Hague in September 2005, stress «*the importance of enhancing cooperation and exchange of information between Central Authorities, public authorities, accredited bodies and any bodies and persons under article 22(2), notably with a view to promoting good practice and to ensuring that illegal and unethical procedures prior to the adoption of a child are effectively and systematically combatted*”⁴.

---

¹⁸ See also article 4 “States Parties shall undertake all appropriate legislative, administrative, and other measures for the implementation of the rights recognized in the present Convention. With regard to economic, social and cultural rights, States Parties shall undertake such measures to the maximum extent of their available resources and, where needed, within the framework of international co-operation.”

But it involves as well that every decision that exercises its influence upon the countries of origin must be taken in the spirit of co-responsibility. For example the question of costs for inter-country adoption should also be handled by the receiving countries: in fact it is for them to manage better control of the fees requested from future parents by demanding greater transparency both from the adoption agencies as from the countries of origin. Thus they participate in an effective struggle against the business aspects of adoption.

2.2. Are cooperation and development compatible in inter-country adoption?

For some time we have noted a sort of slipping away from the concept of cooperation into adoption towards what appears to have had more in common with development programmes. Furthermore countries of origin ask the receiving countries to “finance certain projects” (most often without specifying what kind) when they want to carry out ICA. The receiving countries on their side respond to the request in diverse fashion, either through their programmes of development or by supporting the tasks of their NGOs active in the countries of origin, or by supporting directly their adoption agencies who are running the projects.

Then in the current context of ICA around the world, which sees the number of requests for adoption largely overtaking those of children declared adoptable, certain countries of origin have well understood that they were more and more in a position to impose their will and to use ICA as a means to “make foreign currency”. Be it by applying “taxes”, by requesting money for humanitarian projects or simply by choosing to privilege the receiving State which would have known how to develop “the best relations” with the country of origin, one can see that marketing is developing itself in different forms¹⁹.

But if ICA is not a response to poverty, cooperation for development certainly is. In practice, there are risks when an orphanage for example benefits from external financial support and its functioning becomes dependent on this support itself linked to ICA. In the end the institution will be practically obliged to carry out adoption so as to continue to receive help from the outside (be it donations or technical and material support), and thus to assure its operations, to pay its staff and to take care of the children who are not adoptable. “Furthermore, a State of origin hoping to ensure a steady flow of external funds to support child protection efforts may feel obliged to ensure a steady supply of children for Inter-country adoption. This negates the purpose of intercountry adoption”²⁰.

The 2010 Guide for good practices concerning accreditation of approved intermediaries clearly underlines that *“the question of the participation of accredited agencies in the projects of cooperation of human nature is always sensitive. At best it is an activity that is authentically altruistic that can bring great benefits for children deprived of parental care in the state of origin. At worst, it is only the means to direct vulnerable children to particular institutions with a view to inter-country adoption. It is this last kind of cooperation that must be stopped, since it is in total contradiction with an approach of inter-country adoption based on the rights of the child, and has a tendency to put the interests of adoptive parents before those of the child. The projects for cooperation that have a direct link with inter-country adoption do not present an example of sound practice”*.

To be noticed that Colombia, in its last regulations, forbids the funding of humanitarian projects by AABs with resources from adoptive families in an adoption process, as well as the reception of donation prior to the adoption and in compensation for the placement of the child (see point 1.1. above).

---

¹⁹ See for instance the US program in Ethiopia “USAID to partner with Pact and UNICEF to implement five-year, \$100 million program” <http://ethiopia.usembassy.gov/pr-2011/us-program-to-serve-500000-orphans-and-vulnerable-children-in-ethiopia.html>

²⁰ “2010 Guide for good practices concerning accreditation of approved intermediaries”, §418, p.91.

Whatever the nature of the projects may be, if, in one way or another, money continues to play a role in the development (or not) of ICA, then the risks of abuse and bad practices cannot disappear.

It would from then onwards be extremely regrettable that after struggling for years against the bad adoption practices of candidates who travelled to the countries of origins with their pockets full of money, we now arrive at the situation that these financial transfers come from the States themselves, or from AABs, under the cover of cooperation.

Of course it is not a matter here of generalising and condemning all the initiatives, public or private, which had as their targets to support in one way or another the steps taken for alternative care in the countries of origin. Of course, there are numerous professionals who act in ethical manners and in the exclusive interests of children. But nonetheless the tendency exists and the latent competition between receiving countries can only worsen it.

2.3. Preliminary conclusions on “the linking of ICA fees or contributions with funding of a child care programme”

- ❖ As a privileged observer of inter-country adoption and defender of children’s rights ISS holds fast to underline that this mixture of activities is extremely delicate, if not to say dangerous.
- ❖ “It is important to emphasise that development aid (whether in the form of money, technical assistance or essential supplies of goods or services) could be, and often is, provided directly by government aid agencies and non-governmental organisations of receiving States to States of origin. It need not be provided by accredited bodies through their co-operation projects, even if funds are raised through them. **This may be the proper direction for the future – to break the link with intercountry adoption²¹”.**
- ❖ “While this should be the ultimate aim, there are some successful current practices that may lead to the desired outcome regarding projects undertaken by accredited bodies. One worthy of consideration by Central Authorities and accredited bodies alike is the Swedish model which has the following features:
  - the separation of intercountry adoption from co-operation projects and other forms of aid is required by law;
  - the government aid agency sets the guidelines for grants of funds to accredited bodies for co-operation projects;
  - the accredited body must have a separate unit for co-operation projects in its structure, with separate accounts and personnel to manage the projects; and
  - the system requires close co-operation and shared responsibility between the government aid agency and the accredited body²²”.

---

²¹ “2010 Guide for good practices concerning accreditation of approved intermediaries”, §441, p.94.

²² Idem, § 455, p.97.

3. The task of placing foreign children in adoptive families in an ethical justifiable manner

- What system gives the biggest certainty that the placement process is handled in an ethical justifiable manner and what system will ensure that the Danish adoption authorities at any time are in possession of relevant information in order to be able to react adequately when necessary? Should the task of placing foreign children in adoptive families continuously be in hands of AAB or should this task be handled on an authority level?

3.1. Independent adoption / Adoption accredited bodies

➤ **Independent (and private) adoptions** are today generally considered as contrary to the THC-93 principles. Several countries of origin took advantage of recent legislative reforms to ban independent adoption from their procedures (for instance Haiti, Taiwan, Ghana, etc.). However, many receiving countries have not adopted the same reform yet. This contradiction may lead to some additional pressure on countries of origin where independent adoption is not forbidden yet, in addition to the fact that those same countries are very often the ones less well equipped to resist external pressure.

➤ **Adoption accredited bodies** (hereafter: AAB) are very different in size, operational capacities, professionalism and even in the philosophy they defend about ICA. For many of them, the size of their organisation asks for a minimum number of ICA to be processed every year, to ensure sufficient incomes to keep their activities running. For smaller structures, the limited financial capacities prevent for frequent travels to the countries of origin, and oblige them to rely more on local partners. In addition, the limited number of children proposed to ICA creates a situation of competition among AABs which is of course detrimental to the any adoption system in place.

When abuses and illicit practices occur, the responsibilities of AABs are often difficult to identify, as the latter do not have a comprehensive control on the behaviours of their local partners.

The THC-93 and the related Guides to good practice n°2 provide for a complete range of legal requirements, standards and recommendations to be applied to AAB, their structures, responsibilities and activities. Prohibiting independent adoption is one thing, but “agency involvement is not a guarantee in itself, and the “Good Practice Guide” [...] recognizes the need for stricter accreditation and authorization of agencies involved in ICA, with special attention to the professional quality and scope of the services they provide and to ensuring that their numbers are not greater than those needed”²³. The GGP n°2 states²⁴ that: “The process of accreditation of bodies is another of the Convention’s safeguards to protect children during the adoption process” since AAB are “expected to play an effective role in upholding the principles of the Convention and preventing illegal and improper practices in adoption”.

However, accreditation remains a cornerstone of the policy that authorities of countries of origin have to set up to regulate adoption. The fact that the AABs are based in one country and work in another country does not make this process easier, especially for the authorities in the countries of origin. However, the latter have to be very clear, and very strict, about the way they want AABs to operate. Still today, many countries of origin have insufficient control mechanisms and too limited knowledge about what is going on in the field. A well organised adoption network (without being necessarily criminal) can easily take advantage of a weak system to keep a big share of the number of adoptable children.

---

²³ Issue paper “Adoption and children, a human right perspective”, Strasbourg, 28 April 2011
https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?id=1780157#P499_72660

²⁴ §193 and 195

On their side, receiving countries have to pay attention to worrying signs including the number of ICA per AAB, the geographical origin of the child, and the names of the parties involved (especially relinquishment witnesses, lawyers, public servant, etc.). A close monitoring of yearly activity reports provides relevant information. Obviously, the need for such services has to correspond to the foreseen number of adoptions, both domestic and intercountry. In this regard, in many countries, there are too many AABs working. This creates a situation of competition among them, which, in turn, directly influences the occurrence of bad practices and abuses.

Mediation of an AAB in a receiving State is only a safeguard if it follows certain guidelines. Preferably, an AAB should include medico-psychosocial and legal professional expertise and sufficient human and material resources to appropriately fulfil its responsibilities. The messages the AAB conveys, and its practice, should reflect its understanding of ethics in adoption matters. It should have a sound knowledge of the entire system of adoption, of the profile of the children in need of ICA, and of the family and child policy in the country of origin with which it is co-operating. It is essential that the AAB disclose its connections to other partners in the ICA system who may have the capacity to influence the AAB's activities. Furthermore, the AAB must be wholly transparent about its financial operations. Adherence to these conditions requires regular supervision of the AAB, and a systematic review of the accreditations granted on the part of both the concerned receiving States and States of origin.

3.2. Preliminary conclusions on “the task of placing foreign children in adoptive families in an ethical justifiable manner”?

Unfortunately, there is no “perfect system” able to fully guarantee the ethic of an adoption system. As developed above, there are a number of means to frame as much as possible the adoption process, but the differences of practices and actors involved in the various countries of origin make it impossible to have a single process valid “in any case”.

According to the experiences developed so far, the good practices supported by The Hague and others, the following points are constitutive of a good and reliable adoption system:

- ❖ Clear sharing of responsibilities among the different actors involved (CA and AAB specifically);
- ❖ Efficient and regular communication channels among CA, AAB and diplomatic representations in the countries of origin;
- ❖ Close monitoring by the CA on the files of the adopters, even if the procedure in the countries of origin are managed by AAB;
- ❖ In-depth knowledge of the countries of origin, not only in terms of adoption legal procedures, but also of social, political, economic environment, risks of corruption, origin of children proposed to ICA, etc.
- ❖ A constant dialogue with counterparts in countries of origin;
- ❖ Regular visits to the countries of origin, especially to maintain an updated knowledge of the situation prevailing in institutions for children;
- ❖ A very strict control over the circulation of money;
- ❖ A system of double-check able to confirm the adoptability of the child proposed, taking place before the acceptance of the matching;
- ❖ A professional management of AABs, thanks to the presence of well-trained staff, multidisciplinary team and people aware of the risks of ICA contemporary practice.

4. The construction of an intensified supervision in the field of ICA

- What are the receiving countries' strategies?

4.1. Support to AABs

Receiving countries have different politics in terms of financially supporting their AAB: some do provide a financial support (like Belgium, France, Iceland, Luxembourg, Norway), but some others don't. Public sponsorship is positive in a sense that AAB are less exposed to financial constraints in their daily activities, and do not have to proceed with a minimum number of files per year to cover their budget. However, this is sometimes not sufficient to allow for a strict control over the activities developed in the countries of origin, in particular the role of local correspondents.

Some countries also experienced the creation of public AAB (like France and Italy). But in France for instance, the *Agence Française d'Adoption* was recently severely criticized by the *Cour des Comptes* for not being able to do enough in consideration of the budget allocated to the organism²⁵.

4.2. Capacities of the central authority

Operational capacity of central authorities varies greatly from one receiving country to another. To a certain extent, this reflects the political will of a given country to support ICA and give to the different actors the means necessary to answer adoption requests at best. By allocating sufficient budget for travelling abroad and inviting foreign representatives, by nominating the head of the CA "ambassador" (in France and USA), or by financing "cooperation programs", receiving countries try to maintain a certain volume of ICA per year. However, one can have some doubts about the efficiency of such a policy, as even wealthy CA do not manage to increase, neither keep constant, the annual number of ICA.

Some receiving countries took advantage of the ratification of THC-1993 to set up a specialized CA, with strong capacities to control adoption procedures (like Italy) or to limit the number of intervening parties (Norway). However, as underlined in the Terre des Hommes report, when comparing 6 receiving countries²⁶ "the composition and skills of Central Authorities are very unevenly regulated from one country to another. In most of them, the Central Authority fails to exercise effective or preventive control over all situations of ICA, or only does so after matching has taken place, once the child and prospective adoptive parents have already initiated the process of reciprocal bonding. The Hague Convention, however, identifies the Central Authority as the body fully responsible for all international adoptions carried out in connection with its own country".

4.3. Delegation of competencies

Another strategy consists in relying more on AABs and NGOs, by taking advantage of those which have cooperation / humanitarian programs in developing countries²⁷. The fact that these organisations are well rooted in countries of origin allows for a better understanding of the ICA situation prevailing in the latter, for a quicker access to information and a better capacity to react in case of problems. However, the combination of development aid with ICA is not without raising other kind of issues, as demonstrated by the Hague Guide to Good practices n°2 (see also chapter 2 above) .

---

²⁵ See : http://www.lemonde.fr/societe/article/2014/02/11/l-agence-francaise-de-l-adoption-dans-le-visueur-de-la-cour-des-comptes_4364086_3224.html

²⁶ France, Germany, Italy, Norway, Spain, Switzerland. "Adoption: at what cost? For an ethical responsibility of receiving countries in Intercountry adoption" I.Lammerant, M.Hofstetter, Terre des Hommes, 2007

²⁷ This strategy is particularly well developed in Italy.

4.4. Politics

ICA is sometimes a political topic, an approach that can directly influence the development of ICA. The position of various receiving countries after the earthquake in Haiti is very illustrative in this case. As noted in the 2010 ISS report “within five days of the earthquake, ten countries that had taken political stances to expedite transfer and/or adoption procedures made public announcements to that effect. These countries included Belgium, Canada, France, Germany, Luxembourg, the Netherlands, Switzerland and USA. In stark contrast to these ten countries, at least 30 countries from across the regions made explicit statements against ICAs from Haiti after the earthquake. These countries heavily relied upon the international standards demanding restraint and a certain time to elapse before such alternatives should be investigated. It is important to note that countries such as Austria, Australia, New Zealand, Sweden, United Kingdom, Denmark, Norway, Italy, Spain etc. had taken specific stances not to undertake adoptions in Haiti prior to the earthquake due to a lack of safeguards”²⁸.

In the USA, there is on the one hand a very strong lobby in favour of ICA, very active in the highest level of the State (the Congressional Coalition on Adoption Institute²⁹), but on the other hand, ICA is mainly considered as a “private matter”, a position that often justifies the very weak control over AAB activities and ICA procedures.

But in general, political interferences are much more discreet, making ICA a topic to be discussed during cocktails...

4.5. Good practices proposal

In its report³⁰, the NGO Terre des Hommes proposes the following recommendations in terms of good practices for central authorities:

- To define clearly, in an official charter of ethical practices binding on the government, the Central and competent Authorities, and the accredited bodies, the ethical approach chosen by the country in matters of Inter-country adoption, and to communicate this charter to the countries of origin;
- to recognize the right of the Central Authority (preferably federal), in collaboration with foreign diplomatic and consular bodies and for each concrete inter-country adoption, to exercise all legal powers of monitoring, decision and verification, on legal, administrative, ethical and psychological levels, at the very latest at the time of matching;
- to acknowledge the Central Authority’s (federal) overall competence in coordinating a global policy on inter-country adoption with countries being a party to the Convention or not, including dynamic international contacts (covering visits to countries of origin, well-grounded international exchanges, as well as the denunciation of bad practices and the possible suspension of procedures with the countries of origin concerned), and to include the coordination, training, supervision and control over the active protagonists in each country, the authorization and control over accredited bodies and public information;
- to impose on its diplomatic representatives in the countries of origin the specific mission of reporting bad practices and suspected child trafficking or violations of their rights to the Central Authority (federal), in cooperation with the diplomatic representatives of other receiving countries;
- to set up each Central Authority by taking into account its needs as to the number, specialization, initial and further training, multidisciplinary (social work, psychology, law and medicine) and supervision of its staff;

²⁸ «Haiti, Expediting inter-country adoptions in the aftermath of a natural disaster... preventing future harm”. Available at: <http://www.iss-ssi.org/2009/index.php?id=49>

²⁹ <http://www.ccaainstitute.org>

³⁰ “Adoption: at what cost? For an ethical responsibility of receiving countries in Inter-country adoption” I.Lammerant, M.Hofstetter, Terre des Hommes, 2007, p.6-7

- to link the Central Authority to an administrative environment and to grant it the necessary autonomy to operate on a multidisciplinary and international basis (including contacts with consular and diplomatic posts) in the superior interests of children and without pressure from politicians or by sending clearly worded messages issued by political and administrative authorities, to raise the awareness of the population, media and professionals
- by sending clearly worded messages issued by political and administrative authorities, to raise the awareness of the population, media and professionals to the number and profile of children genuinely in need of international adoption: the right of adoption does not exist nor does the right to adopt a young healthy child exist;
- to encourage the adoption of children with special needs, through positive consciousness-raising measures, psycho-social support, and financial support if required.

5. Comparison of receiving countries' practices

➤ The transmission of files

All kind of options exist and are practiced regarding the transmission of files between countries, for instance:

- From CA to CA, most often via private post mail providers (DHL, FedEx, etc.);
- From CA to CA, via diplomatic representations in the country of origin;
- From AAB to CA, sometimes with an intermediary person in the country of origin receiving the file and then depositing it to the CA;
- From CA to CA, via emails, the original documents being brought with the PAPs when travelling to the country of origin.
- Etc...

As mentioned in the GGP1, these very practical aspects are often subject to bilateral agreement between both CA, in application of article 39/2 THC-1993.

➤ The cooperation with children's homes

Here again, practices vary greatly from one country to another, and even among regions, AABs, etc.

Theoretically, there should not be direct cooperation between actors of the receiving State and children's homes. The latter are under the responsibility of the country of origin, and the local authorities should be in a position to clearly identify which children are in need of ICA. However, it is also true that close contacts with some children's home may be a good way to keep an open eye on the situation prevailing in a country of origin, and to have the possibility to react promptly in case of problem.

This option is for example chosen by the CA of the French speaking region of Belgium. By developing close relationships with a limited number of institutions in certain countries, the CA is in a better position to monitor as closely as possible the files of both the adoptable child and PAPs. Of course, the CA cannot interfere in the questions related to adoptability, but once the matching is proposed, the CA can have a good follow up, not only in terms of procedure, but also in case of problems like health issues, sudden political decision (suspension of ICA for instance), etc... It is clear that, this kind of set-up requires good communication channels and regular visits.

The opposite example also exists: several AAB have "privileged" connections with children institutions, and thanks to the material support they provide, they get preferences when matching proposals arise. The local authorities then only confirm the matching, which is contrary to THC-1993.

➤ The matching procedure

The Terre des Hommes report also presents a thorough review of practices among receiving countries. The extract below relates to the preparation of PAPs, the matching and the role of the authorities and entities involved.

The fundamental stage for the future of the child and the adoptive relationship is the matching. This means the identification, for each child in need of adoption, of the best prospective adoptive parents. The decision is taken either by the accredited bodies of the receiving countries, or by the authorities of the country of origin (who are responsible for the child), and then confirmed by the approached prospective adopters and the authorities of the receiving country. All the controls of the legitimacy of the adoption, especially the adoptability of the child, the suitability of the prospective adoptive parents, and the trustworthiness of the intervening parties, should, in principle, happen before the matching. After this point, the process of reciprocal attachment begins for the child and the adoptive parents, and most authorities and courts hesitate to turn back the clock. It is thus regrettable that these controls, especially those carried out by the Central Authorities of the receiving country, frequently take place only after the matching: they are thus largely futile.

Article 29 of the Hague Convention constitutes a fundamental guarantee for a successful matching process: direct contact between the prospective adoptive parents and the parents of origin or the guardians of the child is not permitted before verification of the adoptability of the child and of the suitability of the prospective adoptive parents. This guarantees an evaluation conform to the interests of the child, as well as the freedom of consent of the child's parents or guardians.

This article must apply within the framework of private adoption. Nevertheless, current laws or practices in receiving countries party to the Hague Convention (Germany, Spain, France and Switzerland), do not systematically prohibit direct contact in their relationships with non-contracting states of the Hague Convention.

In **Spain**, the suitability of prospective adoptive parents is verified by the child protection services of the Autonomous Communities, which provide a certificate of suitability. In case of refusal, the prospective adoptive parents may have recourse to judicial appeal.

The adopters then have free choice between private adoption and adoption through accredited bodies. The Central Authorities of the Autonomous Communities handle intercountry adoption with all countries except China. Having requested a unique intermediary, China deals with the Federal Central Authority.

In **France**, prospective adoptive parents contact the Children's Social Assistance Services of their department. The relevant adoption office sets up a demand for "accreditation" (i.e. the verification of suitability) through a social enquiry and psychological investigations. If the candidates are judged to be suitable, the accreditation is provided for five years, and valid for the adoption of one or more children at the same time. The adopters then have free choice between private adoption or through an accredited body. At the end of the procedure in the country of origin, the adopters submit a visa application for the child to the French consulate competent in the territory. The visa is issued after consultation and in agreement with the Central Authority.

In **Italy**, the Minors' Tribunal is competent to receive the request for a certificate of suitability for prospective adoptive parents. The judge transmits this request and the relative documents of the candidates to the competent social services. An enquiry then determines the adopters' capacity to receive a child, and its conclusions are transmitted to the Minors' Tribunal by the social services. The tribunal then delivers a decision of suitability, or a decision attesting the non-existence of the qualities necessary for an adoption. This decision is then sent to the Italian Central Authority and the accredited body chosen by the prospective adopters. The accredited body assists the adopters and monitors the entire procedure. It is responsible for the identification of the child in the chosen foreign country. In exceptional cases, the accredited body accompanies the adopters in the child's country and monitors them during the phase of first contact. If the meetings conclude with a positive estimation by the authorities of the child's country of origin, the accredited body transmits the records and the reports on the meetings to the Italian Central Authority, which takes care of their conservation. Finally, the Central Authority authorizes the entry and residence of the child in Italy.

In **Norway**, the adopters have to make contact with their local municipality (Social and Child Welfare Office), for registration as candidates. This service then produces a social report, with its favourable or unfavourable opinion on the authorization to welcome a child. When the file is complete, the social service is responsible for sending it to one of the five regional offices of the National Office for Children, Youth and Family Affairs, which grants or refuses the authorization. After authorization, unless the prospective adoptive parents have personal links with the country where they wish to adopt, an accredited body is required to act as an intermediary for the adoption.

In **Switzerland**, the Cantonal Central Authorities play an important role throughout the procedure for an adoption in states parties to the Hague Convention. In general, they are competent for everything requiring direct contact with prospective adoptive parents. These services are responsible for providing information on the current state of intercountry adoption, for evaluating the suitability of the prospective adoptive parents, and for the authorization to receive a child in view of his/her adoption. The Cantonal Central Authorities are also responsible for the files sent to the child's country of origin, as well as for the file on the child proposed for adoption by the country of origin. These documents must be transferred through the Federal Central Authority which verifies the file for its formal accuracy. The Federal Central Authority does not monitor intercountry adoptions with non-contracting states to the Hague Convention. The latter are thus the sole responsibility of the

Cantonal Central Authorities, which are responsible only for the verification of the candidates' suitability to adopt and for the authorization of the child to enter Switzerland. The accredited bodies, whose intervention is only optional and whose missions are not legally recognized, accompany the adopters together with their foreign partner responsible for the identification and preparation of the child.

In **Germany**, the public adoption services and the private ones are responsible for the principal tasks of the procedure. They evaluate the candidates, establish the file on the candidates, and examine the proposal of a child. The transmission of the adopters' files to the countries of origin does not have to pass through the Federal Central Authority. The latter only has a role at the request of the prospective adoptive couple, for adoptions governed by the Hague Convention.

In conclusion, we note that although the framework of the procedural steps is comparable in the different European countries, the division of responsibility between the State and the accredited bodies varies considerably. This has important consequences for the quality and systematicity of some services, especially in countries where private adoption is widely practiced.

6. Comparison of countries of origin practices

Country of origin Within The Hague	Who performs the matching?	Who's in charge of determining the adoptability of the child?	Is the adoption decision made by an administrative body or a court?
China	The CA authorizes the China Centre for children's welfare and adoption to perform the functions in arts. 15-21 of the THC-1993.	The CA authorizes the China Centre for children's welfare and adoption, to perform the functions in arts. 15-21 of the THC-1993 ³¹ .	By an administrative body. The China Centre for children's welfare and adoption (CCCWA)
Colombia	All Colombian adoptions are managed through the " <i>Instituto Colombiano de Bienestar Familiar</i> " or an authorized adoption institution (known in Spanish as "Institución Autorizada para desarrollar el Programa de Adopciones" (IAPA)).	Adoption proceeds when: - there is a declaration of adoptability issued by a Family Advocate - or the adoptability has been declared by a Family Judge	The Colombian adoption process has two stages, an administrative process (with ICBF or an IAPA) and a judicial process before a family judge. ICAs are only considered full and final in Colombia after the family judge issues the final adoption decree, and the certificate of conformity issued by ICBF.
Philippines	The competent body is the ICA Placement Committee (ICPC), which exclusively conducts the matching process and recommends to ICAB (ICA Board) approval of matching proposals.	An adoptable child is defined as one who has been voluntarily or involuntarily committed to the Philippines Department of Social Welfare and Development (DSWD).	Adoption proceedings are partially administrative (e.g. declaration that the child is available for adoption) and judicial (e.g. pre-adoptive placement decision).
India	The Recognized Indian Placement Agency (RIPA) shall be responsible for assigning, referral and placement of the child.	Any orphan, abandoned or surrendered child can be adopted following the due procedure laid down in the Guidelines if a Child Welfare Committee declares such child legally free for adoption.	By a court To finalize an adoption decision the RIPA needs to obtain (amongst other things) a Court Order for ICA of the child from the competent court in India.
Bulgaria	Within 60 days after the entry of the children in the register, the Council for International Adoptions shall consider the applications to determine the most suitable PAP. The council on ICA shall make a proposal to the Minister of Justice to determine the most suitable PAP. The Minister shall express an opinion on the proposal within 14 days.	Ministry of Justice: Department of International Legal Child Protection and ICA	By an administrative body Concerning ICAs, where consent is given, the Ministry of Justice shall approve the adoption.

³¹ See point 1.1. above for criticisms about the matching process in China.

Country of origin Out of The Hague	Who performs the matching?	Who's in charge of determining the adoptability of the child?	Is the adoption decision made by an administrative body or a court?
Ethiopia	Accredited adoption bodies or agencies referred to as adoption service provider organizations (ASPO).	Accredited adoption bodies or agencies.	By a court An agreement for adoption shall become effective once approved by the court.
Russia	There are no adoption agencies in Russia. Only foreign adoption organizations are permitted and must obtain approval from the Ministry of Education and Science. The administration (“regional operator”) proposes children’s profiles to PAPs through the facilitator or the Accredited foreign body.	To adopt a child, it is necessary to obtain the consent of his parents, or guardians, or of the guardianship and trusteeship body. Consent must be expressed in an application certified notarially or by the head of the institution in which the child is placed and may also be expressed directly in the court, while instituting the adoption (art. 129.1 FC).	By a court. Adoption is endorsed by the Supreme Court of the Republic, the court of a territory, a region, a court of city of federal importance, the court of an autonomous region or autonomous district according to the place of domicile or residence of the child.
South Korea	The head of an adoption agency may initiate a process of overseas adoption in case it could not find any suitable adoptive family in Korea. The following organizations may investigate the qualifications of a prospective adoptive parent (for the matching): (i) Governor of a Special Self-Governing Province, or the head of a <i>Si/Gun/Gu</i> having jurisdiction over the residence of a prospective adoptive parent; (ii) The head of an adoption agency; or (iii) The head of a child counselling agency.	When a child is placed in an adoption agency for adoption, the head of the adoption agency shall become a guardian of the child from the date when the child is taken to the agency either by his parents or by the institution, which takes the custody of the child till the adoption process is completed. The following organizations may confirm the qualification of a prospective adoptive child: Governor of a Special Self-Governing Province, or the head of a <i>Si/Gun/Gu</i> (referring to the head of an autonomous municipality) having jurisdiction over the domicile of a prospective adoptive child.	By a court. In case the head of an adoption agency is requested by a foreign national residing overseas to arrange the adoption of a Korean child and wishes to proceed with the overseas adoption, he shall file a petition with the Family Court for an adoption order with a letter of emigration order for the child issued by the Minister of Health and Welfare attached to the petition letter. When the adoption order is made, the adopting parents or the adopted child shall register the adoption, along with a written order of the Family Court attached thereto, as determined by the Act on the Registration, etc. of Family Relationship.

Country of origin Out of The Hague	Who performs the matching?	Who's in charge of determining the adoptability of the child?	Is the adoption decision made by an administrative body or a court?
Ukraine	<p>Once the PAPs have selected a child's file they are interested in, a competent adoption authority's member of staff will contact the director of the facility where the child is placed in order to obtain updated details of the child's situation and health. If the PAPs confirm their interest, the competent adoption authority will issue a letter of referral allowing them to meet this specific child.</p>	<p>According to the Ukrainian Family Code, any person who is aware of an orphan or a child without parental care must submit information about the child's situation within seven working days to the corresponding departments of state administrations. The child may be temporarily placed in shelters. According to the Children Act, the child should then be prepared to return to his family and if it is not possible, he/she should be placed according to the decision taken by the Custody and Care authorities. The responsibility for orphaned children and children deprived of parental care shall be transferred to these authorities, who will decide on the appropriate care solution: foster family, adoption, family-type home or residential placement.</p>	<p>By a court (judicial decision). Between 10 and 14 days after having selected a child, the file for the case is presented to a judge in the region where the child lives. The power to approve or deny an adoption remains solely with an individual judge. The judge's decision is then based on a review of various documents relating to each individual adoption case during the court hearing. As a general rule, the judge's decision is announced and issued the day of the hearing. However, it does not take effect for ten days.</p>
DRC Congo	<p>In the absence of legal regulations regarding matching, the latter takes place directly within orphanages.</p>	<p>"There are many complex reasons why children may be deprived of their direct family environment. Although Congolese law makes a distinction between the categories of children concerned, only individual monitoring of each child would make it possible to ensure that the child's personal status corresponds with the action taken by the authorities. Yet, since the administrative and social resources available are insufficient, it becomes easy to declare a child an orphan or abandoned, even if that is not the case"³².</p>	<p>When the prospective adoptive parent has secured the necessary consents and the file is ready, they must request an open hearing with the Tribunal de Paix (or children's court) in the area where the child resides, and submit their file as required. The judge approves foreign prospective adoptive parents and verifies that the consents are genuine.</p>

³² « Child protection and ICA in DRC Congo » mission report, ISS/IRC 2013, p.16

Table 1: number of ICA for the 12 first receiving countries (2005 – 2012)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
U.S.A¹	22728	20679	19613	17433	12753	11058	9319	8668
Italy	2874	3188	3420	3977	3964	4130	4022	3106
Spain	4136	3977	3162	3271	3017	3504	1995	1569
France	5423	4472	3648	3156	3006	2891	2560	1669
Canada²	1871	1535	1712	1916	2129	1970	1785	1367
Germany³	1453	1388	1432	1251	1025	980	934	801
Netherlands	1083	879	800	793	912	655	538	466
Sweden	1185	816	782	767	682	705	528	488
Switzerland⁴	586	448	429	395	498	419	338	219
Norway	389	410	394	367	349	388	367	314
Denmark	585	576	568	440	441	222	215	149
Australia⁵	582	448	426	304	344	353	297	231
Total	42895	38816	36386	34070	29120	27275	22898	19047

Table 2: number of ICA from the first 25 countries of origin (2010-2012)

Country of origin	2010	2011	2012
1.China	4672	4098	3998
2.Ethiopia	3977	3144	2648
3.Russia	3158	3017	2442
4.Colombia	1549	1522	901
5.South Korea	991	920	797
6.Ukraine	1091	1054	713
7.DRCongo	166	339	499
8.Philippines	413	472	374
9.India	473	688	362
10.Bulgaria	230	259	350
11.Brazil	373	359	337
12.Taiwan	310	311	291
13.Haiti	1361	142	262
14.Thailand	124	258	251
15.Nigeria	236	218	238
16.Poland	307	304	236
17.Vietnam	1243	620	216
18.USA	147	97	178
19.Ghana	128	107	172
20.Hungary	117	154	145
21. Mali	123	154	127
22.South Africa	71	120	81
23.Latvia	120	116	59
24.Central African Republic	12	19	43

Skriftligt bidrag fra
Statsforvaltningen

Social-, Børne- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Mailadresse: jvb@sm.dk

J.nr. 2013-2548

Adoption

Social-, Børne- og Integrationsministeriet har inviteret en række interessenter til dialogmøde om det danske adoptionssystem med særligt fokus på international fremmedadoption d. 22. oktober d.å.

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa

Anledningen er, at der er iværksat en helhedsanalyse af det danske adoptionssystem med særligt fokus på internationale fremmedadoptioner.

JOURNAL NR.: 2013-210/16
SAGSBEHANDLER: ANJEFI
DIREKTE TELEFON:

Statsforvaltningen takker for invitationen og vil gerne deltage med:

Telefon: 7256 7000
EAN-Nr. 5798000362222
skriv til os via borger.dk
www.statsforvaltningen.dk

Vicedirektør Torben Sørensen og
Kontorchef Elise Vagner

EKSPEDITIONSTID:
MANDAG - ONSDAG: 08.00-16.00
TORSDAG: 12.00-18.00
FREDAG: 08.00-16.00

Ministeriet beder om input til at skabe rammen for et udbytterigt møde og dermed en udbytterig analyse i form af interessenternes besvarelse af en række rammesættende spørgsmål om helhedsanalysens hovedelementer.

TELEFONTID:
MANDAG-ONSDAG: 08.00-18.00
TORSDAG: 13.00-18.00
FREDAG: 08.00-18.00

Statsforvaltningen kan – henset til forvaltningens opgaver på adoptionsområdet – bidrage med besvarelse af følgende :

Hovedelement 3: Godkendelsen af kommende adoptanter med henblik på at styrke gode adoptionsforløb

- Er der elementer og / eller hensyn, der overses i godkendelsesforløbet?

Statsforvaltningen finder, at der til stadighed bør være opmærksomhed omkring at optimere godkendelsesforløbet.

Hovedelement 4: En forbedring af støtten til adoptanter før og efter hjemtagelsen af et barn

- Hvilke elementer bør indgå i en PAS-ordning?

PAS-ordningen bør blive et varigt tilbud, der gælder hele adoptivbarnets opvækst.

Statsforvaltningens sagsbehandlere har gennem deres arbejde erfaret, at PAS-ordningen med fordel kunne omfatte følgende:

Obligatoriske (vederlagsfri) møder inden udrejse efter barnet, i forbindelse med overdragelse og hjemtagelse af barnet og møder efter hjemtagelse af barnet.

Højere grad af oplysning og undervisning af fagpersonale i daginstitutioner og skoler.

Hjælp til adopterede børn og unge, gruppebehandling m.m.

Hertil kommer, at det kunne være en fordel med obligatoriske "brush-up" kurser ved forlængelse af godkendelser og inden afhentning af barn.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Elise Vagner". The signature is written in a cursive style with a large initial 'E'.

Elise Vagner

Skriftligt bidrag fra
Adoptionstrekanten

Att. Jane Vinther Brøndum

Fuldmægtig

Familieret
Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon [+45 20 64 36 60](tel:+4520643660)
E-mail: jvb@sm.dk

Vedrørende dialogmøde om det danske adoptionssystem med særligt fokus på international fremmedadoption:

Indledning og begrundelse for Adoptionstrekantens holdninger:

Adoptionstrekanten ønsker at takke for muligheden for at deltage i en indledende høring/dialogmøde til en helhedsanalyse af det danske adoptionssystem med særligt fokus på international fremmedadoption. Vi er meget glade for at se at så mange forskellige interessenter har fået mulighed for at være med. Det er første gang, at Adoptionstrekanten inviteres med og udtaler sig udover vores debatgruppe, og vi vil naturligvis meget gerne bidrage med vores tanker og idéer. Adoptionstrekanten er en nyere debatgruppe på området unikt bestående af alle tre parter i Adoptionstrekanten; adopterede, adoptanter og oprindelige forældre. Vi ser, at adoptanter, adopterede og øvrige interessenter er velrepræsenterede i dialogmødet, og vi forstår derfor begrænsningen af hovedelementerne med de rammesættende spørgsmål, men vi vil alligevel tillade os at gøre opmærksom på nødvendigheden af at belyse det nationale adoptionsområde også ligesom vi har tilladt os at belyse et element (tilføjet punkt 8) jf. Familieretsafdelingens brev af 15. marts 2013, nemlig spørgsmålet om de oprindelige forældre i adoption, da det er en uhyre overset og sårbar part som bør have mere fokus og stemme, samt endnu et element (tilføjet punkt 9) som er en række ubesvarede spørgsmål uden for de rammesættende spørgsmål som vi finder af yderste vigtighed videre frem i debatten. Vi ser derfor også gerne, at Institut for Menneskerettigheder, ACT og Etisk Råd deltager fremadrettet.

Hovedelement 1: Hvilke lande Danmark skal samarbejde med, herunder betydningen af Haagerkonventionen

- Hvilke faktorer skal være afgørende for, hvilke lande Danmark samarbejder med?

Danmark bør som minimum kun samarbejde med lande der har ratificeret og implementeret FNs Børnekonvention i sin helhed.

FNs Børnekonvention er en intercountry aftale om minimumsbeskyttelsesregler af verdens svageste borgere og bør være retningslinjer for myndigheders omgang med børn.

I IA sammenhæng bør især FNs Børnekonventions artikel 3, 8, 9, 20 og 21 fremhæves.

Det er ikke dokumenteret, at Haagerkonventionen garanterer etiske og lovlige adoptioner, hvor Rumænien, Indien og Korea er eksempler derpå.

Haagerkonventionen er i sin grundtanke samt på flere punkter ikke forenelig med FNs Børnekonvention. Den største konflikt er vedr. prioriteten af nationale pleje- og/el. institutionsanbringelse, herunder transitplejefamilie og transitbørnehjem, hvor FNs Børnekonventions art. 21 lyder, at IA er sidste løsning efter nationale løsninger, hvor Haagerkonventionen kun anser, at permanente familieløsninger skal prioriteres før IA.

Da Korea har undtaget FNs Børnekonventions artikel 21, b henstiller vi til at samarbejde kun indgås med lande der har ratificeret FNs Børnekonvention i sin helhed.

Kommissoriet side 2, 3. afsnit lyder: "Det er et grundvilkår for international adoption i dag, at vi modtager børn fra verdens fattigste lande. Dette grundvilkår må i sig selv give anledning til en yderst forsigtig tilgang til området. Ønsket om at hjælpe børn i nødlidende lande står på denne måde side om side med en grobund for uønsket adfærd. Samtidig er det en præmis for international adoption, at denne form for hjælp til børnene skal komme i anden række. Børnene skal så vidt muligt hjælpes i hjemlandet, og organisationer og lande kan inden for rammerne af konventionsamarbejdet på området derfor støtte børnehjem m.v. i landet. Denne støtte vil også i sig selv kunne rumme kimen til mistro og uønsket adfærd."

Opfylder DK dette grundvilkår i dag i samarbejdet med ex. Kina og Korea? Lande som er økonomisk stærkere end Danmark.

Størrelsen på "rimelige honorarer og utilbørlig økonomisk eller anden vinding, jf Haagerkonventionen artikel 32" bør fastlægges.

Grundet bekymringer for de sager som kommer op til overfladen anbefaler vi derudover, at den danske stat kun samarbejder med lande som i hver enkelt sag kan fremlægge klar dokumentation for, at det enkelte barns slægt er forsøgt respektfuldt og nænsomt opsporet (på en sådan måde, at en privatdetektiv ikke meget nemt efterfølgende kan finde den oprindelige slægt ved adoptanters eller adopteredes egen indsats) og at barnet er forsøgt bevaret i egen slægt eller alternativt egen kultur med eget sprog og egen religion i plejeanbringelse, indenlands adoption eller et opholdssted af kvalifikativ og familielignende karakter jf. FN's børnekonvention.

Etiopien er trods diverse tiltag gennem årene fortsat højrisikoområde for child adoption trafficking, hvilket allerede er veldokumenteret i adskillige sager verden over og således også ved flere lejligheder i Danmark f.eks. i de første sager fra Dan Adopts opstart i Etiopien med Amy, Masho og Robas sager fra Shashemene (højbetændt område for brokers) med Dan Adopts første kontaktperson Mergesa Yosef som Dan Adopt og alle relevante myndigheder i Danmark valgte at overhøre advarsler om var en stærkt kriminell broker (vi finder det unødvendigt med kildehenvisning her). Der er fortsat ikke dokumentation for, at Etiopien på myndighedsplan som afgiverland trods skærpede regler har styr på korrupsionen.

Ligeledes er der adskillige historier fra Nigeria, Vietnam, Kina, Columbia mv. ligesom historier fra Syd Korea, Syd Afrika og Indien og sågar USA beretter om biologiske mødre (og enkelte fædre) som ikke får givet alternative muligheder for at beholde deres børn og ikke på et oplyst grundlag forstår hvad stærk adoption indebærer. Adoptionsnævnet og de formidlende organisationer har således siden som minimum 2007-2008 været bekendt med brokers metoder i Etiopien, hvilket diverse tiltag ikke har stoppet. På den ene side ser international adoption fra lande som f.eks. Etiopien ud til at give ekstremt udsatte børn en ny chance i et nyt land med en ny familie, på den anden side ser international adoption ud til at have taget overhånd med uregulerede, ulovlige, uetiske adoptioner styret af uhyggeligt stærke markeds kræfter og elitær globalt grænseoverskridende politik med bagvedliggende kolonistisk menneskesyn. Danmark kan og skal ikke samarbejde om international adoption med afgiverlande, hvor markeds kræfterne klart har taget overhånd.

Det er ikke i det enkelte barns interesse, da det ikke er veldokumenteret, at barnets muligheder for at blive i eget fødeland er udtømt og hvor det ligefrem er dokumenteret, at der er foregået klare kriminelle handlinger som Danmark i sidste ende må hæfte for.

FN's konvention handler om børns rettigheder og beskyttelsen af dem. Retten til omsorg fra forældrene står naturligvis centralt. Haagerkonventionen fastlægger en række grundprincipper om international adoption som er meget bredt formuleret for at få flest mulige lande med og indeholder generelle rammesættende regler om afgiver- og modtagerlandes opgaver med at sikre, at barnet kan bortadopteres og at adoptanter er godkendte til at adoptere, om informationer om barnet, rådgivning, organisering, kontrol, procedurer mv. Haagerkonventionens Guide to a good practice beskriver i detaljer hvorledes familier beskyttes, hvorledes alternativ pleje eller national adoption udføres, hvorledes det sikres, at barnet er internationalt adopterbart og hvorledes child adoption trafficking, korrupsion og økonomisk vinding undgås, hvorledes matchningen finder sted, opbygningen af bureauer, myndighedssamarbejde, donationer, rapportering, børn med særlige behov, sikre nødvendig støtte og hjælp efter adoptionen, økonomisk gennemsigtighed, uetisk og ulovlig praksis mv. Men erfaringer viser, at Haagerkonventionen har sine sårbarheder og ikke hverken kan tilsidesætte FN's børnekonvention eller virker fuldt ud i praksis.

Afgørende faktorer for samarbejde med lande - som har ratificeret Haagerkonventionen (samt Børnekonventionen) - er derfor følgende som vi i Adoptionstrekanten betragter som delmål (målet er at bevare børn i egen slægt eller eget oprindelsesland):

1. Individuelle afgiver- og modtagerlande bør ikke alene tiltræde men også supplere Haagerkonventionen med specifikke, individuelle, passende love og regulativer samt her ud over fuldt ud tiltræde og efterleve Børnekonventionen, hvor især artikel 20 og 21 skal fremhæves her. Vi henleder dog samtidigt opmærksomheden på sårbarheden i, at konventionerne er bygget på tillid til at de enkelte lande selv implementerer dem i national lov og efterlever dem.
2. Afgiverlande må arbejde for at udvikle og synliggøre samt dokumentere opbygning af bæredygtige sociale systemer så som støtte til den enkelte familie, slægtsanbringelse, indenlands plejeanbringelse, indenlands adoption eller/og opbygning af familielignende forhold som "family care institutions" eller egentlige børnebyer der fungerer som "safe zones" i de enkelte "communities", hvor international ikke bør foregå fra. Ligeledes skal det klart defineres, om forældreløse børn er reelt forældre (dvs begge forældre)- og slægtsløse, da Unicefs estimerede tal for forældreløse hovedsageligt tæller børn som har en levende forælder eller/og slægt. Slægtsløse børn skal dokumenteret forsøges placeret i familielignende forhold indenlands før international adoption. Vi anbefaler, at modtagerlande arbejder sammen med afgiverlande om at understøtte dette samt udbygge mulighederne for nænsomt og diskret at spore og opsøge slægt ud fra hensynet til barnets bedste jf. konventionerne, så det ikke ligger i hænderne på adoptanter og adopterede efterfølgende. Vi har set de danske bureauer gå hånd i hånd med interesseorganisationer som Adoption & Samfund og Etiopienforeningen om at fraråde adoptanter og adopterede brugen af såkaldte detektiver til at opsøge biologisk slægt. Vi er alvorligt bekymrede for de

interessekonflikter der ligger i dette, da mangel på opsøgende arbejde er med til at fastholde en falsk forestilling om, at børnene er forældre/slægtsløse og dermed frarøve børnene retten til deres identitet. Samtidigt ser vi de selvsamme interesser legitimere IA gennem udviklingsbistand eller som "at tage et globalt ansvar". Det er stærkt bekymrende.

3. Modtagerlande/Danmark opdeler afgiverlande i rød/gul/grøn kategorier efter i hvor høj grad deres sårbarhed i befolkningen kræver beskyttelse for udnyttelse. Herunder fattigdom, økonomi, markeds kræfter, sociale stigma og kultur og i særdeleshed unge enlige mødre som er rejst fra land til by og højrisikoområder for child adoption trafficking. Modtagerlande er forpligtede til at følge intenst med i udviklingen i de enkelte afgiverlande og hele tiden regulere derefter. Lande med høj grad af korruption og child adoption trafficking kategoriseres som rød og i disse sager bør international adoption ikke foregå. I gul kategori behandles og undersøges hver enkelt matchingssag meget grundigt, før der eventuelt skrives til international adoption. I grøn kategori som f.eks. special need børn med behov for hurtig indsats som ikke kan foregå i afgiverlandet behandles sagerne hurtigere. Modtagerlande er i høj grad ansvarlige for antallet af bureauer og tilsynet med dem. Det er Adoptionstrekantens klare holdning, at international adoption skal afprivatiseres.
4. Et uafhængigt internationalt nævn fører tilsyn med både afgiver- og modtagerlandes udførelse af konventionerne ned i mindste detalje med øje for de kendte sårbare punkter og opbygning af socialt bæredygtige systemer samt regulering af de enkelte lande og holder sig økonomisk vinding i fattige afgiverlande for øje og adoptionsmotiver i modtagerlande for øje i forhold til altid at holde sig det enkelte barns ret jf. konventionerne for øje. Det uafhængige internationale nævn holder sig den stærke politiske indflydelse fra velhavende og veluddannede adoptanter for øje og fører derfor tilsyn med de enkelte modtagerlandes tilsyn. Et uafhængigt internationalt tilsyn holder også øje med mediernes påvirkning på området (for at undgå uetiske adoptioner ved naturkatastrofer). Det uafhængige internationale tilsyn skal kunne indbringe modtager- og afgiverlande for menneskerettighedsdomstolen med henblik på en straffe- og erstatningssag, hvis konventionerne ikke overholdes. Både afgiver- og modtagerlande er ansvarlige for antallet af børn som bortadopteret. Som modtagerland kan Danmark ikke alene bero på, at afgiverlandet har opfyldt dets ansvar ud fra gensidig tillid jf. Haagerkonventionens artikel 4. Vi har allerede set alt for mange eksempler på, at den tillid ikke er opretholdt f.eks. i Etiopien og Indien. Når Danmark vælger at samarbejde med lande hvor der begås ulovligheder er Danmark i sidste ende medansvarlig for ulovlighederne og bør stilles til ansvar derefter.
5. En tilbundsgående uvildig international undersøgelse igangsættes i forhold til at synliggøre både child adoption trafficking samt sårbare oprindelige forældres/familiers side af sagen, så også de

høres og ses og derved får lejlighed til at udtrykke om deres og deres børns interesser beskyttes eller udnyttes. (Herunder skal det også belyses om der er forældreevne eller ej).

6. Et uvildigt internationalt organ/nævn påtager sig rollen at lave en liste over problematiske og uetiske kendte brokers, afgiverlande/myndighedspersoner, områder eller/og børnehjem, modtagerlande/bureauer og informerer samtlige modtagerlande om listens indhold. Dette organ kan også behandle klagesager uvildigt.

Hvorvidt disse forslag er realistiske og i hvilken grad må der nedsættes en arbejdsgruppe omkring.

Hovedelement 2: Sammenkoblingen mellem adoptionsformidling og børnehjælpsarbejde

- Kan og bør der ske en adskillelse af adoptionsformidlingen og børnehjælpsarbejdet?

IA er ikke velgørenhed eller nødhjælp og bør ikke udføres i samme organisation. Vi bør ikke via offentlige bidrag, herunder EU-støtte bidrage til de formidlende organisationers velgørenhedsprojekter. Disse bidrag bør i stedet blive kanaliseret hen til myndigheder i de lande der har brug for at opbygge nationale sikkerhedsnet/velfærdssystemer, så disse ikke føler sig presset/nødsaget til at opgive deres børn til andre lande.

Unicef bør komme med en udmelding på "the orphan crisis" hvor der jf. Unicef skal være 151 millioner forældreløse børn i verden, tallet dækker nemlig ikke alene over forældreløse børn men også børn med en levende forælder.

Adoptionsbureauer bør fratages tilladelsen til børnehjælpsarbejde (herunder modtagelse af EU-støtte til børnehjælpsarbejde) og kun samarbejde med lande, der ikke kræver, at adoptionsbureauer udfører børnehjælpearbejde. Et alternativ er, at bureauerne fortsætter med børnehjælpsarbejde men fratages bevillingerne til adoptionsformidling

Det er af yderste vigtighed at økonomisk og administrativ gennemsigthed afgiver- og modtagerlande imellem oparbejdes i større grad end det er foregået hidtil. Koblingen mellem adoptionsformidling og børnehjælpsarbejde bliver særdeles flydende som det foregår i dag, hvor lande som f.eks. Etiopien stiller krav om børnehjælpsarbejde for private bureauers tilladelse til adoption. Da private bureauer skal leve af adoptionsformidlingen i en verden, hvor international adoption bliver tiltagende dyrere med højere og højere gebyrer på landene, er det sårbart at samarbejde privat med fattige børnehjem som både arbejder med mødreprojekter, handicappede og AIDS-syge børn og international adoption, hvor adoptanter i større og større grad kræver raske nyfødte børn og efterlader special needs børn i afgiverlandene. Kendte sårbarheder i dette felt er, at børnehjælpsarbejde skaber en forventning om adopterbare børn også selvom der eventuelt ikke er såkaldte adopterbare børn. Det giver interessekonflikter. Efterspørgslen på adopterbare børn stiger samtidigt med at antallet af børn til adoption falder. Gebyrer stiger, så adoptanter enten ikke kan følge med eller fastholdes på ventelister som bliver utilgængelige. Interesseorganisationer som Adoption & Samfund presser politikerne for højere adoptionstilskud. Adoptanter presser bureauer som presser samarbejdspartnere. Noget for noget princippet kulminerer her med konventionerne og giver markedskræfter jf ekstrem fattigdom frit løb i forhold til forfalskede børnedokumenter og identiteter. Når store pengebeløb ryger i lommerne på fattige regeringer, giver det problemer. Både mængden af penge og bureauer skal begrænses og pengestrømmen omfordeles.

Jf. kommissorium for en helhedsanalyse side 2, 3 afsnit lyder:

"Det er et grundvilkår for international adoption i dag, at vi modtager børn fra verdens fattigste lande. Dette grundvilkår må i sig selv give anledning til en yderst forsigtig tilgang til området. Ønsket om at hjælpe børn i nødlidende lande står på denne måde side om side med en grobund for uønsket adfærd. Samtidig er det en præmis for international adoption, at denne form for hjælp til børnene skal komme i anden række. Børnene skal så vidt muligt hjælpes i hjemlandet, og organisationer og lande kan inden for rammerne af konventionssamarbejdet på området derfor støtte børnehjem m.v. i landet. Denne støtte vil også i sig selv kunne rumme kimen til mistro og uønsket adfærd."

Vi anbefaler derfor, at de danske bureauer fortsætter som børnehjælpsarbejde men fratages bevillingen til adoptionsformidling (adoption afprivatiseres). Alternativt at adoptionsbureauer fratages tilladelsen til børnehjælpsarbejde (herunder at modtage f.eks. EU-støtte til børnehjælpsarbejde) og kun samarbejder med lande som ikke kræver, at adoptionsbureauer udfører børnehjælpsarbejde ud fra noget for noget princippet.

2. Det er Adoptionstrekantens overbevisning, at al adoption såvel nationalt som internationalt bør varetages af den danske stat alene, så det er Danmark som land der alene formidler børn fra ind- og udland (f.eks. fra en samlet fællesliste for bedste match jf. barnets bedste). Det betyder, at de to danske bureauer lukkes. Den danske stat har erfaringen med national adoption og fører i forvejen tilsyn med den internationale adoption dvs erfaringen er til stede. Det foreslås at undersøge og opsamle erfaring fra f.eks. den australske adoptionsmodel, hvor IA netop er en statslig opgave. Den danske stat forventes i højere grad at kunne opstille økonomisk og administrativ gennemsigtighed i forhold til at kunne adskille ulandsstøtte og adoptionsformidling samt post-adoptions-støtte/service (PAS). Den danske stat er således også direkte ansvarlig for at følge med udviklingen internationalt og videreudanne sine medarbejdere i forhold dertil. Herunder kan nævnes behovet for, at adoptivforældre ikke nødvendigvis er repræsenteret i samme grad som det ses i dag, men at også voksne børnefagpersoner og jurister med adoptivbaggrund er godt repræsenterede herunder også oprindelige/biologiske forældre eller helt uvildige personer uden direkte personlig erfaring med adoption
3. Den danske stat har god erfaring med at etablere og udvikle systemer som varetager barnets interesser i forhold til familiebehandling, plejebringelser (familiepleje/opholdssteder) og national adoption. Adoptionstrekanten opfordrer derfor den danske stat til i langt højere grad både kortsigtet og langsigtet at lægge pres på og synliggøre sig i arbejde i afgiverlandene i form af projekter, professional hjælp, politisk pres og økonomisk støtte til at opbygge og udvikle bæredygtige sociale systemer i lande (inklusive family group conferences, family care models, safe

zones mv.) som af politiske, økonomiske eller kulturelle årsager bortadopterer en meget stor andel børn til udlandet herunder Danmark. Det er global ansvarlighed og det mest nænsomme og dermed bæredygtige indgreb i sårbare økosystemer. Sager som umiddelbart ses som win win situationer ser i større perspektiv ud til at være særdeles skævvredet hvad angår magtforhold. Det er svært at forestille sig, at et land som Syd Korea, hvor børn til adoption allerede opholder sig i plejefamilier ikke kan blive i disse plejefamilier med aflønning, såfremt unge enlige mødre i Syd Korea stadig stigmatiseres. Det er også svært at forestille sig, at et land som Etiopien med den økonomiske vækst der er ikke kan støttes i at opbygge et familieplejesystem med en passende aflønning alternativt flere børnebyer og i det hele taget støtte til en eventuel udvidet slægt i lokalområderne i form af mad, medicin og uddannelse/hjælpeprogrammer. Ydermere når vi ser f.eks. Korea og Kinas økonomi, herunder deres forsvarsbudgetter, så bør vi spørge om selv, om vi efterlever grundvilkåret for IA, om at modtage børn fra verdens fattigste lande, når vi, som allerede nævnt, samarbejder om international adoption med lande som er økonomisk stærkere end Danmark.

Hovedelement 3: Godkendelsen af kommende adoptanter med henblik på at styrke gode adoptionsforløb

- Er der elementer og/eller hensyn, der overses i godkendelsesforløbet?

Godkendelsen af adoptanter bør udover alder, samlivs karakter (par/enlig/køn) og varighed, antal børn, økonomi, straffeforhold, bolig, helbred, netværk, motiv (barnløshed/nødhjælp), holdning til børn i høj grad også handle om adoptanters holdning til orlov (forståelse for det adopterede barns behov for tid og ro under og efter adoptionen kontra karriereliv), holdning til race/racisme og åbenhed i adoptioner, hvilken erfaring forældre kommer med (f.eks. erfaring med børn med særlige behov), forældreevne og hver enkelt match. Udover at adoptanter skal være rimeligt afklarede med deres egen situation. Den eventuelle sorg/frustration / mindreværdsfølelse over ikke at kunne få biologiske børn skal være bearbejdet, således at adoptanternes egne svage punkter ikke bliver en belastning for eventuelt kommende adopterede børn. Adoptanter skal klart kunne skelne mellem egne behov og børnenes behov og være i stand til at tilsidesætte egne behov for at opfylde børnenes. Det overses ofte, at mange adoptanter ønsker/forventer ganske almindelige familieliv og at kunne fortsætte deres karrierer og fuldtidsjob efter en normal barselsperiode samt at nogle adoptanter har specifikke ønsker for tonen af børns hudfarve (så lys som muligt) og religion (ikke islam), ønsker børnene så små som muligt (og meget gerne piger eller i hvert fald begge køn) og helst ikke nogle større handicaps (udviklingshæmning). Det kan umiddelbart synes fornuftigt ud fra hensynstagen til økonomi og hvad hver enkelt familie kan magte jf. barnets tarv, men med den store efterspørgsel på børn og færre (små og raske) børn til adoption rejser det spørgsmålet om det er hensigtsmæssigt og om der ikke snarere bør godkendes langt færre men bedre egnede adoptanter til de ældre, syge og handicappede børn som endnu har et særligt behov for adoption. Adoption handler om at finde bedst egnede forældre til børn der mangler forældre der kan passe på dem, ikke om at finde bedst egnede børn til barnløse eller forældre med misforstået nødhjælpsmotiv eller barnløshed.

Adoptanter taler i høj grad for, at det at vokse op i en familie er vigtigere end at vokse op i oprindelsesudgangspunktet hvad angår slægt, race, kultur, sprog og religion og at international adoption er en perfekt løsning for sand integration uden raceopdeling. International adoption ses som den rigtige løsning til at sikre et ekstremt udsat forældreløst barn en ny chance i en velbevandret familie i et såkaldt godt land og for den barnløse men ressourcestærke familie til at få børn, en såkaldt win win situation. Og forskning har hidtil underbygget, at adoption er barnets tarv. Men adopterede taler om, at internationalt adopterede som vokser op i et gennemgående hvidt samfund ikke oprigtigt lærer om deres kultur og at hvide forældre til farvede børn ikke oprigtigt kan relatere til den racisme de adopterede vil møde, så de adopterede derfor ikke opbygger positive selvbilleder. Nogle adopterede vokser op med en følelse af at være blevet stjålet fra deres oprindelse og bruger en stor del af deres liv på at finde ud af, hvad de kommer fra og til at hjælpe andre adopterede i samme situation. Der findes gode historier og dårlige historier, men det anbefales adoptanter i godkendelsesfasen at reflektere over deres grunde til at ville adoptere børn fra andre lande, til at reflektere over deres egne erfaringer med race og andre kulturer og hvordan deres bevidsthed vil påvirke deres adopterede børn, at reflektere over hvorledes adopterede børn kan understøttes i deres identitet f.eks. hvis adoptanterne bor i et homogent (hvidt) samfund (område), til at opsøge farvede i deres netværk og forstå den fine balance imellem at italesætte race overfor deres adopterede børn og samtidigt ikke fremmedgøre dem i familiesamhørigheden. Race betyder noget og adoptanter der påstår noget andet opfordres af adopterede til at tænke sig om en gang til og lære af de erfaringer andre har gjort sig og til at tænke over det hvide privilegium det er blot at være hvid i en verden hvor hvid fortsat er betydningsfuldt. Adoptanter opfordres til at tale om race og kultur og gå ind i kampen mod racisme.

1. Ved valg af enkelte afgiverlande kræves der en forældrevevneundersøgelse. Vi anbefaler, at en udvidet forældrevevneundersøgelse kræves til samtlige godkendelser uafhængigt af landevalg og at der udvikles en udvidet forældrevevnetest som har afsæt i det særlige det er at være en adoptivfamilie. Herunder at kunne rumme og være bevidste om, at adoptanters forældrerolle på nogle områder er markant anderledes end den gængse måde at være forældre på. Adoptanter skal især kunne rumme bevidstheden om, at barnet har to sæt forældre og skal være bekendt med og tage stilling til hvorvidt de mener, at de vil kunne magte en åben/svag adoption. Et absolut krav til adoptanter må være, at de kan rumme og respektere barnets oprindelige familie i vid udstrækning. De skal have forståelse for, at barnets oprindelsesland og slægt er en vigtig del af dets identitet. De skal respektere, at barnet har ret til at få så meget information som muligt om sin egen baggrund. De skal respektere barnets bedste i forhold til eventuel kontakt og samvær med oprindelig familie – det være sig forældre, søskende, bedsteforældre og eventuelt andet netværk, såfremt dette kan bidrage positivt til barnets velbefindende og de skal kunne støttes i at skabe og fastholde en sådan kontakt i et for barnet passende omfang. I samme forbindelse tages der stilling til adoptanters (og deres netværks) menneskesyn hvad angår race/migration/racisme/sprogvalg, hvorfor det også anbefales, at adoptanter ikke kan vælge hvilket land, de ønsker et barn matchet fra, men at adoptionsmyndighederne indplacerer adoptanterne på enten en samlet venteliste eller den eller de ventelister som adoptanterne skønnes at passe ind i og hvor der allerede er børn frigivet til adoption. I de tilfælde hvor adoptanterne allerede har et barn fra et land, kan de om muligt dog tages i betragtning til og indplaceres på samme land. Adoptanter oplyses om, at det er et krav, at

- barnet overdrages i afgiverlandet i et tempo der tager hensyn til barnets behov og at adoptanterne skal sikre barnet et tilhørsforhold til dets oprindelse, herunder rejser til barnets oprindelsesland.
2. Der skal i langt højere grad tages hensyn til de børn der er i familien i forvejen og den eventuelle "belastningsgrad" det er for både adoptanter, matchet barn og søskende i forhold til alder og særlige behov end det er set hidtil. Der skal måske oven i købet sættes en begrænsning på to adopterede børn per adoptivfamilie igen vurderet ud fra individuelle hensyn. Børnepapirer skal stemme meget mere overens med virkeligheden i forhold til alder, særlige behov som f.eks. præmaturitet osv. ligesom at det for rette match er meget betydningsfuldt at få så meget livshistorie med som overhovedet muligt af hensyn til både barn og familie. Bureauerne/deres samarbejdspartnerne i afgiverlandet magter ofte ikke at opsøge livshistorie, hvor adoptanter efterfølgende forholdsvist nemt i en del sager selv kan finde den via agenter/detektiver. Hvis en familie i forvejen har børn med særlige behov og er godkendt til et barn mere indenfor normal godkendelse, ses det at familien senere finder ud af, at barnet måske har nogle særlige behov som er udover hvad familien kan magte med de allerede eksisterende særlige behov. Det ses desværre også i en del sager ved senere skilsmisse, at det er adoptivmødrene som tager det grundlæggende ansvar. Det skal alt sammen medtænkes i godkendelsen. Adoptanternes samlede situation skal vurderes grundigere end det ses i dag hver gang, at de ansøger om adoption. Samtidigt skal det ikke være muligt efter match at få en udvidet godkendelse, hvis man er vurderet til en normal godkendelse. Måske der ikke længere skal være såkaldte normale godkendelser. Det forekommer desværre, at danske adoptanter afleverer et allerede overdraget barn tilbage til børnehjem i afgiverlandet og at adopterede børn anbringes på danske børnehjem kort tid efter adoptionen og eventuelt re-adopteres via ventelisten til national adoption. Det er en u hensigtsmæssig og ulykkelig situation for alle parter. Afgiverlande skal støttes i at matche ligesom modtagerlandenes formidlere skal. Det er i det hele taget særdeles u hensigtsmæssigt, når adoptanter selv via kontakt til formidlerne selv påvirker et match, hvilket er sket f.eks. i forhold til køn hos i hvert fald det ene af de to bureauer i forhold til Bal Vikas, Indien og Etiopien.
  3. De to ovenstående punkter fordrer klart, at de adoptionsforberedende og godkendende faser med kurser og kursusvejledere, psykologer og socialrådgivere opprioriteres, styrkes og efteruddannes til at følge med tiden. Det vil i høj grad være hensigtsmæssigt, at der bliver udviklet noget tidssvarende obligatorisk skriftligt materiale som sammen med en obligatorisk udvidet adoptionsforældreevneundersøgelse danner en ramme om dette. Her tænker vi klart at modne (+30/40) voksne med adoptivbaggrund kan være med til at forme disse rammer såvel som oprindelige forældre. Der er ligeledes i høj grad brug for efteruddannelse hos de som skal matche og formidle selve adoptionerne. Derfor er det desto mere en nødvendighed, at hele området ligger under samme statslige myndighed og ikke i hænderne hos private bureauer, i det omfang IA overhovedet skal fortsætte.

Hovedelement 4; En forbedring af støtten til adoptanter før og efter hjemtagelsen af et barn

- Hvilke elementer bør indgå i en PAS-ordning?

I årene 2007-2010 blev PAS-projektet (Post Adoption Service) lanceret af Familiestyrelsen til danske adoptivfamilier finansieret af SATS-puljemidler. Senere er projektet, grundet dets succes blandt forældrene,

blevet videreført af Ankestyrelsen år for år med de penge, der kunne afsættes. Rådgiverne er rekrutteret på konsulentbasis blandt psykologer og familieterapeuter, nogle med erfaring på adoptionsområdet, enten fagligt eller/og personligt.

Ved at have tiltrådt Haagerkonventionen artikel 9, litra c "Centralmyndighederne skal, enten direkte eller gennem offentlige myndigheder eller behørigt godkendte institutioner i deres stat, tage alle passende forholdsregler navnlig med henblik på, at fremme udviklingen af adoptionsrådgivning og støtte efter adoptionen i deres respektive stater." er den danske stat forpligtet til at støtte adopterede børn efter adoptionen, PAS-projektet er hidtil det danske bud på denne støtte. Erfaringen blandt adoptivfamilier er, at de adopterede børn helt naturligt har en del sorg og angstreaktioner under og efter adoptionen og at både adoptivforældre, pædagoger, lærere, kommunens PPR-rådgivning mv. ikke har vidst, hvorledes de skulle tackle disse reaktioner bedst muligt. Rådgivningen har således strakt sig til at omhandle livet i adoptivfamilierne, sanseintegrationslege ved manglende stimuli grundet ophold på børnehjem uden rette indsigt eller/og midler, forståelse af tabsoplevelser, opbygning af tilknytning hos både forældre, børn og netværk, barnets og forældrenes reaktionsmønstre, f.eks. forældres tilknytningsmønstre og belastningsreaktioner over brudt nattesøvn eller uenigheder i parforholdet om opdragelse mv., barnets oprindelse og livshistorie og formidling af denne til barnet, barnets race kontra reaktioner i det omgivende samfund og racisme, dagtilbud og skolestart osv. PAS-projektet strækker sig nu til at afholde årlige kurser for børnefagpersonale i kommunerne ligesom at mange adoptanter selv betaler for at fortsætte med supervisionen eller for at konsulenterne kommer i deres børns dagtilbud og skoler. PAS-projektet har desværre ikke været obligatorisk for alle adoptanter og mange kommuner mangler at gøre brug af tilbuddet.

Det har i adoptionsforældrefora været meget nemt at se den udvikling i tankegangen som PAS-projektet har bevirket, hvor ingen adoptanter mere forsøger at romantisere børns ophold på børnehjem uden rette midler. Derimod bliver det også tydeligt, hvor begrænsningen i PAS-konsulenternes erfaring ligger/har ligget f.eks. i forhold til hele debatten omkring etikken i internationale og åbne adoptioner og hverdagsracisme i sprog og udtryk. Det første grundet det herskende menneskesyn omkring international adoption og lukkede/stærke/ adoptioner og det andet nok især fordi majoriteten af konsulenterne er hvide af hudfarve/ikke internationalt adopterede.

1. Vi anbefaler, at den danske stat overholder konventionerne og tilbyder gratis støtte til alle adopterede uanset alder såfremt de har et behov. Herunder gratis støtte til at eftersøge, opsøge og opretholde eller afbryde kontakt til sin oprindelse eller/og adoptivfamilie hvis der er et behov herfor. Vi anbefaler ligeledes, at det gøres obligatorisk for alle adoptanter at modtage adoptions service både før, under og efter adoptionen samt obligatoriske kurser for de kommuner hvis institutioner og skoler har adopterede børn. Ligeledes skal adopterede børn kunne bevilges eventuel nødvendig sansemotorisk træning og/eller spædbarns- eller legeterapi/sandplay osv. Det er langt fra muligt i de fleste kommuner i dag, hvor adoptivforældre selv må betale i det omfang de kan.
2. Vi anbefaler, at der ydes særlig støtte til adoptanter og adopterede i ventetiden og under selve overdragelsen. Selve overdragelsesprocedurerne skal udvikles i afgiverlandene så de gøres så ensartede og nænsomme som muligt for børnene samt eventuelle oprindelige forældre som ligeledes støttes i forløbet uanfægtet hvor i verden de befinder sig. Det fordrer en opkvalificering af formidlerne og deres samarbejdspartnere i afgiverlandene, hvor der er stor forskel på

overdragelsesprocedurerne. Barnet skal have information der svarer til barnets alder og udviklingstrin om, hvor det kom fra, hvorfor det er her, hvor det skal hen, hvorfor, information om den nye familie og det nye land, som barnet skal lære at kende. Barnet skal over en periode vænnes til tanken om det nye liv der venter dem. De skal over en periode vænnes til gradvis samvær med de nye forældre/adoptanterne. Inden de nye forældre får lov til at tage barnet med sig, skal barnet have "godkendt" de nye forældre. Dvs. man skal sikre sig, hvis barnet har en alder hvor det har forståelse for det, at barnet forstår hvad adoptionen indebærer. Der har været tilfælde hvor store børn har troet de skulle på ferie eller troet de skulle på skole eller anden uddannelse i udlandet. Og det skal sikres, at barnet har en positiv kommunikation og udveksling med de eventuelt kommende adoptivforældre. Hvis barnet efter en vis periode i samvær med de nye forældre, stadig viser utryghed eller utilpashed ved samværet med de nye forældre, kan adoptionen ikke gennemføres uden yderligere indsats. Barnet skal i det hele taget have så meget som overhovedet muligt med sig af personlige ejendele, tøj, bamser, gaver, breve mv. og det skal have tid til at sige farvel. Ejendele skal bruges flittigt i den første tid i det nye liv og tiden fremover.

3. I det hele taget bør støtte strække sig til ikke at kun at være for adoptanter og adopterede uden tidsbegrænsning men også de oprindelige forældre/slægt uanset hvor i verden de bor. Det kræver en opkvalificering af samarbejdspartnerne i afgiverlandene og kulminerer nok med det herskende menneskesyn forskellige steder. Oprindelige forældre skal opspores og de skal enten have den nødvendige hjælp til at beholde barnet eller til at komme igennem adoptionen og tiden efter. Det skal sikres, at de biologiske forældre, og i de tilfælde hvor begge forældre er døde, at den øvrige nærmeste slægt er fuldt informerede om, hvad en adoption indebærer såvel rent juridisk som psykisk / følelsesmæssigt for dem selv og barnet for resten af livet. De biologiske forældre skal tilbydes en eller flere samtaler med en adoptionskyndig psykolog eller anden fagperson samt samtaler med andre biologiske forældre, som har personlig erfaring med bortadoption. Yderligere om støtte til de oprindelige forældre før, under og efter eventuel adoption uddybes under element 8.
4. Vi anbefaler, at de konsulenter som giver støtten har stor indsigt i, hvorledes det er at være blevet flyttet fra et sted på jorden til et andet og se anderledes ud, gerne egne erfaringer. Vi henstiller også til, at adoptanter, børnefagpersoner og såkaldte adoptionseksperter bevæger sig væk fra den stigmatiserende kategorisering af og ensporede holdning om og sygeliggørelse af, at adopterede per definition er tilknytningsforstyrrede og skal behandles derefter frem for at se på, at adopterede ikke kun præges af tiden før adoptionen men i høj grad også af selve adoptionen og livet fremadrettet.
5. Det af flere parter foreslåede og omdiskuterede videns- og formidlingscenter bør i høj grad ligeledes være et forsknings- og kulturcenter, hvor uvildige parter kan generere viden og støtte adopterede, adoptanter, oprindelige forældre og børne/fagpersoner i det omfang der er behov for hvad end det er i form af personlig healing, netværk, erstatningssager, juridisk, faglig eller økonomisk støtte til f.eks. at eftersøge/opsøge/besøge/opretholde kontakt til slægt /oprindelseslandet. Centeret skal i høj grad forske i effekterne af international adoption, etik og jura, åbne adoptioner og oprindelige familiers motiver for og reaktioner på adoptionen. Vi anbefaler, at der tilknyttes et råd som vi foreslår adopterede at starte; De adopteredes råd/Adoptionsrådet - på linje med Børnerådet – et selvstændigt råd som specielt varetager de

adopteredes interesser, store børn, unge og voksne med adoptivbaggrund, som f.eks. oplever problemer i forhold til identitet, søgning af oprindelig slægt eller større konflikter med adoptivfamilien eller den oprindelige familie og især i de sager, hvor adoptionen hurtigt løber af sporet og barnet er fanget i en situation, hvor der er tvivl om barnets interesser er bedst varetaget i oprindelseslandet frem for at forblive i Danmark (ved levende slægt der evner tage sig af barnet med rette støtte), naturligvis under forudsætning af at det er foreneligt med barnets tarv.

Hovedelement 5: Muligheden for åbne adoptioner, herunder procedurer i forhold til opfølgingsrapporter

- Hvilke overvejelser er vigtige i forbindelse spørgsmålet om åbne adoptioner?

Der har i hele adoptionens historie været tradition for at koncentrere sig om adoptivfamilierne og underkende de oprindelige familier. Der har i Danmark været en tradition for de anonyme/lukkede/stærke adoptioner, som indebærer et fuldt familieskifte og dermed bryder kontakten mellem oprindelig familie og barn fuldstændigt. Det har vist sig, at dette brud kan give livslange traumatiske følger for såvel de adopterede som de oprindelige forældre/familier. Derfor bør fokus i langt højere grad jf konventionerne rettes mod at bevare familier sammen frem for at danne nye familier., og i de tilfælde hvor adoption skønnes at være til barnets bedste at opprioritere de åbne adoptioner, hvor forbindelsen mellem barn og oprindelig familie bevares og vedligeholdes. Vi forventer, at udviklingen vil gå i retning af i højere grad at respektere båndet mellem børn og forældre og bevare de oprindelige familier intakte. Vi forventer også at fokus fremover i højere grad vil blive på børnene og de familier de kommer fra. Først og fremmest vil vi gerne slå fast, at vi fra Adoptionstrekanten respekterer båndet mellem barn og oprindelig familie. Et succes kriterium er for os at se derfor ikke, hvor mange nye adoptivfamilier vi kan danne, men derimod hvor mange børn, vi kan hjælpe til at forblive i deres oprindelige familier, og dermed undgå adskillelse mellem børn og forældre. Adoption handler ikke om at finde børn til barnløse, men derimod om at finde familie til forældreløse eller til børn hvis biologiske forældre/slægt ikke evner tage vare på dem, for de sager findes selvfølgelig og her ved man, at adoption som indsats nytter, særligt national adoption. Af respekt for båndet mellem børn og forældre bør adoption så vidt muligt undgås, og i de tilfælde, hvor alle andre muligheder er udtømt, og hvor det skønnes at være til barnets bedste og især ved allerede gennemførte adoptioner må åbne adoptioner være at foretrække således, at kontakten mellem børn og forældre bevares og vedligeholdes, hvor det skønnes at være til barnets bedste. Dette vil i vid udstrækning mindske de alvorlige og livslange følger en lukket/anonym/stærk adoption ellers kan få for såvel børn som forældre.

Vi vil dog advare mod at tro, at åbne adoptioner fremover er løsningen på etik i international adoption. Åbne adoptioner bringer nye dilemmaer med sig som vi vil forsøge at belyse her. Vi vil også sætte spørgsmålstegn ved om Danmark fortsat kan acceptere anonyme/lukkede/stærke adoptioner fra afgiverlande der juridisk kun har åbne/svage adoptioner i national lov og om anonyme adoptioner er i modstrid med FNs Børnekonventions artikel 8. Lukkede adoptioner giver derudover brokers frit spil, hvilket vi har set i adskillige sager fra bla. Etiopien. Åbne/svage adoptioner bør som hovedregel kun være for de allerede adopterede og frem for de anonyme/lukkede/stærke. Der bør tages stilling til om IA overhovedet bør være for børn med levende forældre, familie el. netværk i deres fødeland, før der bliver taget stilling til åbne adoptioner i fremtiden. I den forbindelse er det vigtigt at få afklaret, hvorledes det økonomisk, praktisk og følelsesmæssigt støttes jf. en kontakt – af hensyn til barnet, men også de to øvrige parter i adoptionen.

En adoption er åben der hvor der er direkte kontakt mellem adoptivforældre og oprindelige forældre med udveksling af personlige data, breve, e-mails, sociale medier, telefonopkald eller/og besøg. Den kan foregå en gang eller over tid, den kan variere over tid og det anbefales generelt altid at opbygge en tillid stille og roligt. Kontakten bør bestemmes af de involverede parter men med nødvendig ekspertise og rådgivning ved spørgsmål, tvivl og vanskeligheder. Det er altid adoptivforældrene som står for opdragelsen af barnet alene, rettighederne dertil og ansvaret derfor. En åben/svag adoption forpligter og kræver engagement. Semiåbne adoptioner er (oftest)anonymiserede rapporter via formidlerne. Opfølgingsrapporter er lovpligtige rapporter tiltænkt afgiverlandene. De er ikke en juridisk sikkerhed fra Danmarks side for, at oprindelige familier får rapporterne. Det skal derfor i langt højere grad sikres, at de oprindelige forældre får rapporterne, da det i mange tilfælde ses, at oprindelige familier ikke modtager dem eller ikke har mulighed for at betale befordring til nærmeste børnehjem/by, hvor rapporterne forefindes. De bør hvor det er muligt sendes direkte til de oprindelige forældre, således at det sikres, at de rent faktisk får dem. Lukkede/stærke/anonyme er allerede beskrevet som et fuldstændigt brud i al kontakt mellem barn og oprindelige forældre. Det er de adoptioner Danmark hidtil bifalder. Forskning viser dog, at Danmark derved givetvis ikke sikrer et barns bedste.

Fordele i åben adoption:

For oprindelige forældre:

- Føler sig godt tilpas med at vide hvordan deres barn har det
- Hjælper dem igennem deres sorg, skyldfølelser og bekymringer for barnet
- Glæde ved en relation til barn og adoptivfamilie
- Føler sig anerkendt og respekteret
- Sindsro.

For adoptivforældre:

- Mindre ængstelse ved en potentiel kontakt og intentioner for den når den er etableret
- Livshistorie og sygdomme, traumer, årsag gør det nemmere at italesætte overfor barnet
- Giver bedre forståelse for barnets reaktioner og empati for de oprindelige forældres situation
- Glæde ved en relation og større selvværd i forældrerollen.

For børnene/de unge:

- Kendskab til ophav og baggrund/livshistorie giveren forståelse for hvorfor adoptionen har fundet sted, hvilket giver en trygheds og helhedsfølelse modsat forladthedsfølelse.
- Stærkere selvværd og identitetsfølelse
- Gør det nemmere for barnet at besvare spørgsmål og forklare sig
- Intet udækket behov for at opsøge/hvilen i sig selv
- Ingen mulighed for romantisering eller modsat
- Kendskab til sygdomme/genetik
- Relation til oprindelig familie som giver en følelse af normalitet og tilhørsforhold/identitet
- Relation til kulturarv.

Det er vigtigt at bemærke at ingen åbne adoptioner er ens for alle og at kommunikation er en vital faktor for alle involverede. Det er vigtigt at afstemme muligheder, forventninger, ønsker og behov og sætte retningslinjer og grænser så alle kan føle sig trygge. Det er barnet bedst det handler om, ikke de voksnes behov. Åben adoption er ikke muligt i alle adoptionssager enten fordi der ikke kan findes oprindelig slægt eller fordi kontakten er decideret til skade for barnet (ved mentale og adfærdsmæssige problemer samt overgreb og svære traumer). Enkelte oprindelige forældre ønsker ikke kontakt af forskellige årsager.

Ulemper i åben adoption:

For oprindelige forældre:

- Adoptionsbureauer, børnehjem eller adoptivforældre lover åbenhed men lukker for kontakten.
- De oprindelige forældre føler sig måske svigtet hvis adoptivforældrene ikke lever op til forventningerne.
- De oprindelige forældre står uden rådgivning ved mistanke om, at barnet ikke trives i adoptivfamilien

For adoptivforældre:

- Føler sig måske presset til mere kontakt end barnet og de kan holde til
- Adoptivforældrene står måske overfor en mental ustabil og grænseoverskridende oprindelig familie
- Adoptivforældre står uden rådgivning i sager hvor det er nærliggende at støtte økonomisk eller følelsesmæssigt.

For børnene/de unge:

- Hvis kontakten til den oprindelige slægt forsvinder igen, kan barnet føle sig svigtet på ny.
- Barnet kan spille de to sæt forældre ud mod hinanden.
- Den unge kan føle et stort ansvar for at holde en kontakt som måske ikke længere er ønsket eller for at imødekomme økonomiske krav ved nød.

Myter:

Tidligere antog man, at anonyme adoptioner ville få alle tre parter i adoptionstrekanten til at tilpasse sig situationen, men erfaringer har vist, at børn og oprindelige forældre ved anonyme adoptioner står med ubesvarede spørgsmål og er ude af stand til at komme sig over tabet og at det ofte er forbundet med en skamfølelse.

I dag antager mange adoptanter, at barnet selv skal være modent nok til at tage initiativet, men det viser sig også her, at åbenhed fra adoptionens start giver en bedre forberedelse på eventuel senere direkte fysisk kontakt.

Barnet bliver forvirret og magter ikke tilknytningen til sine adoptivforældre. Her viser det sig at barnets identitetsfølelse og tilknytning forstærkes. Ved helt små børn skal der dog gives tid og ro før eventuelle

fysiske møder. Adoptivforældrene kan også i starten have behov for roen til at skabe tilknytningen som kræver overskud.

En anden myte er at oprindelige forældre vil kræve barnet tilbage. Det er meget sjældent set og slet ikke i åbne adoptioner. De oprindelige forældre skal informeres om, at de mister deres rettigheder til at opdrage barnet ved adoptionen.

Forskning:

Børn der adopteres er sikret den største stabilitet og dermed udvikling i forhold til øvrige brudte familierelationer herunder plejeanbringelser. Adoptioner har den laveste sammenbrudsfrekvens. Antagelsen om at børnene er bedre stillet uden informationer eller kontakt til deres oprindelige slægt holder ikke stik. Empiriske studier viser, at jo højere grad af åbenhed i en adoption jo højere grad af tilfredshed hos børnene. Børn i åbne adoptioner viser en høj grad af tilknytning til deres adoptivforældre. Der skal dog gives tid og ro ved helt små børn, mens større børn i åbne adoptioner udviser færre sorg og angstreaktioner (kaldet problemadfærd), hvilket igen giver en lavere sammenbrudsfrekvens i adoptionsforholdet. Åbenheden i adoptionen giver større og større glæde jo større barnet bliver. Åbne adoptioner kan give et barn en rød tråd i dets liv. Al børneforskning viser nødvendigheden af en rød tråd i et menneskes livshistorie.

Størstedelen af de oprindelige forældre oplever ligeledes positive effekter og sindsro af åbne adoptioner ligesom adoptivforældrene udviser større empati for barn og oprindelig slægt og tilfredshed og ro med åbenheden.

1. Vi anerkender, at adoption som indsats nationalt kan være den bedste løsning for et barn. Vi anerkender også, at der findes internationalt adopterede, der har gode liv i Danmark. Men vi anbefaler stærkt, at konventionerne overholdes og at der forskes yderligere i internationale og åbne adoptioner. Vi advarer imod at tro, at åbne adoptioner løser problemerne med etik i international adoption.
2. Vi anbefaler, at både adopterede, adoptanter og oprindelige forældre/slægt støttes personligt og økonomisk i at opretholde en åben adoption og vejledes i hvorledes det er muligt. Det fordrer opkvalificering af rådgivende konsulenter og formidlere i Danmark og afgiverlandene, hvor erfaringen viser, at ingen af parterne i dag er i stand til reelt at hjælpe, når adoptanter beder om vejledning. Et problem i dette er, at Haagerkonventionen ikke understøtter dette.
3. Vi opfordrer til, at der undersøges hvilke konkrete erfaringer der allerede er i Danmark med åbne adoptioner samt udlandet og at der udarbejdes materiale/retningslinjer for hvorledes man gør, hvad det vil betyde for ens barn, hvordan det er muligt i forhold til både barnets bedste, logistik, sprog, kulturer, hvordan adopterede søskende som ikke har mulighed for kontakt støttes bedst, økonomiske anliggender, rejser og besøg, tanker omkring hvad det kan indebære af glæder, viden om, sorger eller eventuel skuffelse og afvisning, hvordan og hvornår bedst, forventnings afstemning, fælles forståelse, grænsesætning og respekt for hinanden, fleksibilitet og at holde sig barnets bedste for øje uanfægtet voksnes behov, generelle påpasseligheder med sociale medier, aldrig lade barnet/den unge stå alene med kontakten, hvorledes takles oprindelige forældres sorg og savn bedst osv.

4. Det anbefales at sikre en frugtbar debat og et gunstigt samarbejde ved at inddrage adopterede og oprindelige forældre. Den internationale forskning bør ligeledes inddrages blandt andet de komparative studier af udviklingen hos adopterede børn og plejebragte børn med kontrolgruppe. Hvilke fordele og ulemper ligger der i de forskellige grader af åbenhed indenfor adoptioner. Hvilke etiske dilemmaer og udfordringer skal man kunne forudse og imødekomme i spørgsmålet om de åbne adoptioner. Er åbne adoptioner overhovedet en løsning fremadrettet eller kun for allerede gennemførte internationale adoptioner samt fremtidige nationale adoptioner.

Hovedelement 6: Organiseringen af adoptionsformidlingen ud fra et krav om etisk forsvarlige adoptioner

- Hvordan sikrer vi en gennemskuelig, enkel og oplyst adoptionsformidling?

Grundet tidspress har vi ikke prioriteret dette element højest.

En gennemskuelig, enkel og oplyst adoptionsformidling kan forsøges etableret uvildigt statsligt som anbefalet i vores hovedelement 1 og 2.

Formidlingen bør derfor som minimum afprivatiseres og der bør ikke betales for børnene til afgiverlandene, heller ikke som refusion af afgiverlandet allerede afholdte udgifter.

Hovedelement 6 kan dog ikke besvares fyldestgørende uden afklaring på vores tilføjede punkt 8 og 9.

Hovedelement 7: Tilrettelæggelsen af et skærpet tilsyn

- Hvad er succeskriteriet for et skærpet tilsyn og hvilke forventninger er realistiske?

Grundet tidspress har vi ikke prioriteret dette element højest. Vi fristes dog til at stille spørgsmålet hvad er succeskriteriet for national og international adoption og hvad er realistisk?

Element 6 og 7 hænger uløseligt sammen. En gennemskuelig, enkel og oplyst adoptionsformidling sikres ikke uden et skærpet og uvildigt tilsyn. Et sådan tilsyn er svært at forestille sig udelukkende værende dansk eller nordisk, da vi ikke mener, at et dansk/nordisk tilsyn i tilstrækkelighed grad ville kunne agere alene i en systemisk sammenhæng som adoption udfolder sig internationalt pt. Vi henviser derfor til vores forslag om tilsyn under element 2.

Udgangspunktet må imidlertid som elementet lægger op til være et uafhængigt tilsyn der som minimum skærpes betydeligt. F.eks. bør det ikke være tilladt de danske tilsynsmyndigheder at samarbejde så tæt med formidlerne (private bureauer) herunder at samrejse med formidlerne på tilsynsrejser.

Vi gør opmærksom på, at vi ikke mener et dansk eller nordisk tilsyn kan garantere etiske og lovlige internationale adoptioner.

Vi mener heller ikke at det er acceptabelt, at regler for tilsyn fastsættes af afgiverlandet.

8. Oprindelige forældre jf. Familieretsafdelingens brev af 15. marts 2013.:

Vi vil gerne tilføje et element til videre analyse, da vi synes, at der i høj grad mangler fokus på oprindelige familier i adoption. Vi vil gerne være med til at rejse følgende spørgsmål og belyse denne yderst sårbare og underkendte gruppe. Forskningsmæssigt er oprindelige forældre den mest oversete part i adoptionstriaden/trekanten, særligt internationalt set fordi de ofte er stigmatiserede, sat i et negativt lys eller ude af billedet/skjulte. Vi må derfor dels bero på den smule forskning der forefindes, fra deres fortællinger, bøger og dokumentarfilm og give dem en respektfuld stemme, hvor vi kan. Hvordan sikrer vi dem deres rettigheder jf. konventionerne i lande som kulturelt set ikke er kendt mest for grundig rådgivning på et oplyst grundlag og som økonomisk set er i knibe? Hvordan sikrer vi dem den hjælp som er adoptanter givet? Hele denne del af analysen rejser en lang række spørgsmål som vi anbefaler, at Danmark tager stilling til.

Hvordan hjælper vi bedst muligt de oprindelige forældre og lokalsamfund til at beholde deres børn?

Hvordan hjælper vi bedst muligt de oprindelige forældre før, under og efter eventuel adoption – også nationalt?

Hvilke oplysninger skal de oprindelige forældre/udvidet slægt have for at kunne træffe et informeret valg om bortadoption som ikke er en-vejs kommunikation?

Hvordan kan vi sikre os, at der ikke hersker misforståelser i forhold til et udvidet familiesyn, hvor oprindelige forældre tror, at deres børn kommer tilbage, når de har fået en uddannelse?

Hvordan kan vi sikre at de oprindelige forældre på ingen måde er blevet presset til at bortadoptere?

Hvordan sikrer vi, at oprindelige forældre som midlertidigt må placere deres børn på børnehjem for at sikre dem mod mv. ikke en tid efter finder dem opgivet til adoption og borte?

Hvordan skal vi hjælpe de oprindelige forældre som uretmæssigt er blevet franarret deres børn?

Hvorledes sikrer vi, at oprindelige forældre i allerede eksisterende sager kender deres retssikkerhed jf. familieretsafdelingens brev af 15. marts 2013 og økonomisk er i stand til at udføre det?

Det er helt nødvendigt, at de oprindelige forældres får den nødvendige hjælp og støtte til at bearbejde de traumer, som er forbundet med adoptionen, og at deres værdighed og rettigheder respekteres. Med den rette hjælp og støtte til de oprindelige forældre, sikres der også nogle forældre, som kan være noget for deres børn i det omfang, det er muligt og gavnligt.

Der har i hele adoptionens historie været tradition for at koncentrere sig om adoptivfamilierne og underkende de oprindelige familier, især i magtforholdet mellem det "rige nord" og "fattige syd". Der har her i Danmark været en tradition for de anonyme adoptioner, som indebærer et fuldt familieskifte og dermed bryder kontakten mellem oprindelig familie og barn. Det har vist sig, at dette brud ofte får livslange traumatiske følger for såvel de adopterede som de oprindelige forældre, hvor man ved at mange kæmper med årelange depressioner og stressreaktioner. Derfor bør fokus i langt højere grad rettes mod at bevare familier frem for at danne nye familier, og i de tilfælde hvor adoption skønnes at være til barnets bedste at opprioritere de åbne adoptioner, hvor forbindelsen mellem barn og oprindelig familie bevares og vedligeholdes. Vi forventer, at udviklingen vil gå i retning af i højere grad at respektere båndet mellem børn og forældre og bevare de oprindelige familier intakte. Vi forventer at fokus fremover i højere grad vil blive

på børnene og de familier de kommer fra. Vi ønsker at båndet mellem barn og oprindelig familie respekteres i langt højere grad. Et succes kriterium er for os at se derfor ikke, hvor mange nye adoptivfamilier vi kan danne, men derimod hvor mange børn, vi kan hjælpe til at forblive i deres oprindelige familier, og dermed undgå adskillelse mellem børn og forældre. Adoption handler ikke om at finde børn til barnløse, men derimod om at finde familie til forældreløse. Adoption kan være en god indsats for et barns bedste dvs. når etikken og moralen er i højsædet, og alle de juridiske krav er opfyldt. Adoption bør kun kunne forekomme, når det er til barnets bedste, dvs. børn som reelt er uden slægt, som kan tage sig af dem eller i tilfælde, hvor slægten er varigt uden forældreevner.

Der synes at herske en ignorant og nedladende holdning til oprindelige forældre. Dette ses af at de oprindelige forældres situation stort set ikke er beskrevet eller belyst, der findes stort set ingen dansk forskning på området, og der er ingen officiel hjælp at hente i det danske samfund til forældre der har mistet eller er i fare for at miste et barn til adoption. Mens der helt naturligt gives hjælp til adoptivfamilierne er der ingen hjælp at hente for de familier, der har mistet deres børn til adoption. Der hersker også en stor forståelse for de store traumer, det kan medføre for de adopterede at blive skilt fra deres oprindelige slægt, men der mangler forståelse for, at traumerne er akkurat lige så store for de familier, som har mistet deres børn til adoption. Andre mennesker som på anden måde har mistet deres børn, ved dødsfald, bortførelse eller abort møder helt naturligt hjælp, støtte og forståelse, mens forældre, som har mistet deres børn til adoption kun mødes af en stor mur af tavshed, samt en forventning om, at de tier stille og bærer deres sorg i tavshed. Det må være slut med denne tavshed, for uden de oprindelige forældres historier om, hvad der i virkeligheden er foregået, kommer vi aldrig de uetiske adoptioner til livs.

Der er tilsyneladende en opfattelse af at de mødre, der har bortadopteret har gjort det af egen fri vilje. Dette er dog ikke tilfældet efter en undersøgelse af 1000 naturlige mødre viser det sig, at 97,7 % er blevet presset til at bortadoptere.

Der er måske også en opfattelse af at en bortadoption er noget man kommer over og lever videre som om ingenting er sket – det gør man ikke. En kvinde, som har mistet sit barn til adoption er mærket af det for resten af livet, man lærer ikke at leve med det uden at få hjælp, man glemmer ikke et bortadopteret barn. Der findes stort set ingen danske undersøgelser, derfor er det meget svært at påvise dette, men både nationale og internationale private erfaringer viser dette bla. fra den nu nedlagte forening Stamtræet. Mor og barn er gennem graviditet og fødsel dybt forbundet og at skille dem ad er et overordentligt stort indgreb / overgreb som kan medføre livslange traumer for såvel mødre som børn. Erfaringer fra Stamtræet viser, at ældre kvinder ikke får fred i sjælen, før de har fået vished for hvordan det er gået det barn, de engang satte i verden, men ikke fik mulighed for at beholde. Nogle vedblev med at lede efter det barn, de havde været nødt til at give fra sig, mange lider af stress og depressioner. Der er ingen grund til at tro at der forholder sig anderledes internationalt set. Selv nu i dagens Danmark tyder det ikke på, at kvinder som er uønsket gravide, får den rette støtte og hjælp til at beholde deres børn. Her er f.eks. et link til den anonyme rådgivning Hvad nu. Den omtaler udelukkende adoption som noget positivt - de livslange konsekvenser det kan få for mor og barn bliver ikke omtalt <http://www.hvadnu.dk/hvis-du-overvejer/adoption/>.

De oprindelige forældre skal hjælpes til så vidt overhovedet muligt til at beholde deres egne børn. Ved overvejelse om bortadoption skal forældrene have en dybtgående vejledning om konsekvenserne såvel de juridiske samt de psykiske følger for såvel dem selv som børnene. Adoption bør kun kunne komme på tale som den absolut sidste løsning efter, at alle andre muligheder er opbrugt, f.eks. hvis forældrene er varigt uden forældreevner og forandringspotentiale, i tilfælde hvor begge forældre er døde, og der heller ikke findes anden slægt, som kan tage vare på barnet eller ved alvorlig dødelig sygdom hos forældrene eller hos barnet, og der ikke findes gode behandlingsmuligheder i barnets oprindelsesland. Adoption skal kun gennemføres, når det anses for værende til barnets bedste.

Åbne adoptioner er at foretrække, således at forbindelsen bevares mellem barn og oprindelig slægt. De oprindelige forældre skal have al mulig hjælp og støtte under processen af fagpersoner med terapeutisk / psykologisk baggrund samt af andre oprindelige forældre, som ved hvilke livslange konsekvenser det kan få at blive skilt fra sit barn. Man skal gøre sig klart, at disse kvinder befinder sig i en krisesituation. Det skal sikres, at de får al den nødvendige information, og at de ikke på nogen måde bliver presset til at tage en beslutning, før de er helt afklarede.

Hvis adoption bliver beslutningen bør overdragelsen af barnet foregå så blidt som overhovedet muligt. Der skal være en god kommunikation mellem forældre og kommende adoptivforældre, de oprindelige forældre skal komme med deres ønske til barnets kommende hjem og forældre, og disse ønsker skal så vidt muligt efterkommes så vidt de er til barnets bedste. Adoptivforældrene skal vide så meget som muligt om barnets oprindelige familie og baggrund. De oprindelige forældre skal opfordres til at give barnet noget med, så det altid har et konkret minde om dets fortid, og de skal tilbydes hjælp til at skrive et brev til barnet. Overdragelsen bør ske personligt fra det ene forældrepar til det andet. Det er af overordentlig stor betydning for såvel barn som forældre, at de oprindelige forældre får mulighed for at sige ordentligt farvel. Efter overdragelsen af barnet bør forbindelsen bevares og vedligeholdes med breve, fotos og kontakt i det omfang det er muligt og gavnligt for barnet.

De oprindelige forældre skal tilbydes livslang hjælp og støtte til at få bearbejdet sorgen, savnet, mindreværdsfølelser, og hvad adoptionen i øvrigt afføder, således at de kan bevare deres værdighed og får mulighed for at leve et menneskeværdigt og meningsfuldt liv på trods af adskillelsen.

Ved anonyme adoptioner bør anonymiteten kunne ophæves på et hvilket som helst tidspunkt hvis begge parter ønsker det, og det anses for værende foreneligt med barnets tarv, og anonymiteten skal senest ophæves gensidigt ved barnets fyldte 18 år, med mindre den ene part udtrykkeligt ønsker den bevaret. Der bør tilbydes den nødvendige hjælp og rådgivning til såvel de oprindelige forældre som til barnet ved genforeningen og efter genforeningen.

Vi anbefaler:

1. Ved uønsket graviditet: Støtte og hjælp til at træffe den rette beslutning for oprindelige forældre og deres kommende barns fremtid. Den nødvendige hjælp og støtte til at beholde barnet. Ved overvejelse om bortadoption tilstrækkelig information om såvel de juridiske som de følelsesmæssige livslange konsekvenser for dem selv og deres barns tilværelse ved adoption. De oprindelige forældre skal mødes med ro, respekt og forståelse. De må ikke på nogen måde føle sig pressede, man skal sikre sig, at de får tilstrækkelig information til at træffe den rette beslutning.
2. Adoptionsprocessen: I de tilfælde hvor adoption bliver beslutningen for barnets bedste, hvis f.eks. de oprindelige forældre er varigt uden forældre evne, og der ikke er andre i barnets slægt, som kan varetage forældrerollen, skal der tages følgende forholdsregler. Forældrene skal opfordres til at give barnet en gave samt billeder af familien med og de skal tilbydes hjælp til at skrive et brev til barnet. Det er uhyre vigtigt, at forældrene får mulighed for at sige ordentligt farvel til barnet. Disse ting er af overordentlig stor betydning for såvel mor som barns videre tilværelse. Barnet skal have så meget som muligt med af sin egen forhistorie. Dette skal hjælpe barnet til at opbygge et stærkt fundament og identitetsfølelse, og det skal hjælpe forældrene til at opbygge en følelse af, at de har gjort noget godt for barnet. De oprindelige forældre støttes bedst muligt i processen og fremover.
3. Åbne adoptioner anbefales i størstedelen af sagerne, således at forbindelsen aldrig bliver brudt, men løbende bliver opretholdt og vedligeholdt ved udveksling af breve billeder og kontakt i det omfang, som er gavnligt for barnet. Hvis hele fundamentet og etikken under adoptionsprocessen er i orden, vil man i stor udstrækning kunne mindske de alvorlige følger en adoption ellers ville kunne afføde. Der skal sikres regler og retningslinjer for åbne adoptioner så de f.eks. kun kan lukkes igen, såfremt de viser sig uhensigtsmæssige for det enkelte barns bedste. Der ydes støtte og rådgivning til

alle parter.

4. Efter adoptionen skal de biologiske forældre tilbydes livslang hjælp og støtte til at kunne leve en menneskeværdig og meningsfuld tilværelse på trods af, at de har måttet leve adskilt fra deres børn.
5. Der laves undersøgelser og forskning for at afdække, hvorledes biologiske forældre klarer sig, samt hvilken hjælp de har fået før, under og efter adoption, samt hvilken hjælp de kunne have ønsket sig de havde fået. Anonymiteten skal til enhver tid ophæves gensidigt, hvis det er et ønske fra begge parter side, og det skønnes hensigtsmæssigt for barnet. Der laves tilsvarende undersøgelser om hvordan adopterede klarer sig i åbne adoptioner. Ved anonyme adoptioner skal anonymiteten ophæves gensidigt senest ved barnets fyldte 18 år, således at begge parter gensidigt kan kontakte hinanden, medmindre den ene part udtrykkeligt ønsker anonymiteten bevaret.

6. Alle de familier som uretmæssigt er blevet presset til at bortadoptere deres børn, hvor børnene er blevet kidnappet eller hvor forældrene er blevet manipuleret eller på anden måde franarret deres børn, skal hurtigst muligt sikres kontakt igen. Om børnene skal tilbage i deres oprindelige familier igen, må helt afhænge af den enkelte situation, hvor længe barnet har været i sin nye familie, hvor godt det er integreret osv. og hvad der vurderes til barnets bedste. Det er en meget kompliceret sag.

Der findes i dag muligheder for biologiske forældre for at komme i kontakt med bortadopterede efter, at de er fyldt 18 år, men muligheder er ikke lige for forældre og børn til at kontakte hinanden. Den adopterede har ret til at få de oprindelige forældres identitet oplyst, mens de oprindelige forældre ikke har samme mulighed for at få barnets identitet oplyst efter at det er fyldt 18 år. Barnet er beskyttet af hensyn til person følsomme oplysninger, mens de oprindelige forældre ikke har den samme beskyttelse. Dette er uværdigt og en krænkelse af de oprindelige forældre. Endvidere får de oprindelige forældre ikke automatisk oplysninger om hvilke rettigheder og muligheder, de rent faktisk har, og oplysningerne er heller ikke at finde på Familiestyrelsens hjemmeside.

Ved at sikre at ingen forældre bliver presset til at bortadoptere deres børn, ved at sikre den rette hjælp og støtte til forældre før, under og efter eventuel adoption, og ved at rette op på de skader, de oprindelige forældre har lidt nationalt såvel som internationalt, vil vi få en ressourcestærk gruppe af oprindelige forældre med en masse personlige erfaringer til at hjælpe med at få oprettet et nyt og tidssvarende adoptionssystem med respekt for alle parter i adoptionstrekanten – et system med fokus på børnene og et system, hvor alle parter bliver behandlet i ligeværdighed og gensidig respekt, et system hvor det ikke accepteres at den rige/stærke /velfungerende udnytter den syge / svage / fattige – et system, hvor det ikke accepteres at den enes lykke bliver på bekostning af den andens ulykke. Vi er naturligvis klar over at der findes sager, hvor børn er uønskede eller forældrene ikke evner passe på dem.

Der bør være fri og gratis adgang for søgning for de adopterede efter oprindelig familie, herunder refundering af udgifter til detektiv, juridisk bistand, DNA-test, rejseudgifter, tolk mv.

Der bør være fri og gratis adgang for søgning for oprindelig familie efter deres børn, herunder refundering af de samme udgifter til de adopteredes søgning.

Ankestyrelsens udtalelse vedr. anbragte adopteredes udvidet ret til kontakt med oprindelige forældre, vedlagt invitationen, konkluderer at oprindelige forældre til adopterede anbragt uden for hjemmet har en ret til kontakt med deres børn, jf. EU's Menneskerettigheder artikel 8. Men der mangler at bliver taget stilling til:

Ikke anbragte og anbragte adopteredes ret til kontakt med oprindelig familie.

Udvidet oprindelig families ret til kontakt med både anbragte og ikke anbragte adopterede, herunder bedsteforældre, søskende, mostre mv.

FNs Børnekonvention artikel 8, giver de adopterede en ret til at bevare deres familieforhold. Det gøres gældende at der skal have været et familieliv før adoptionen, men mangler at blive taget stilling til hvornår der er etableret et familieliv, altså hvad definerer et familieliv? Hvad er proceduren for informering af de oprindelige forældre? Hvordan og hvornår får de oprindelige forældre oplysning om barnets anbringelse uden for hjemmet og dermed deres udvidede adgang til søgning om kontakt? Har forældremyndighedsindehaverne eneret til at nægte søskende kontakt, herunder ved anbringelser og adoption? Hvilken ret står stærkest, biologiske søskendes ret til kontakt eller adoptivforældres ret til kontakt og til at skille søskende ad?

9.

Udover de rammesættende spørgsmål ser vi gerne, at en helhedsanalyse medtager følgende spørgsmål netop af hensyn til helheden:

Omkring national adoption. Hvorledes støttes børn adopteret i Danmark bedst? Støttes deres oprindelige forældre og adoptivforældre? Hvorledes føres der tilsyn med disse adoptivfamilier og hvilken rapportering gives der til de oprindelige familier? Hvad er erfaringen med åbne adoptioner i Danmark og hvorfor er langt de fleste adoptioner i Danmark lukkede? Hvorledes begrundes barnets tarv i lukkede adoptioner? Hvorfor informeres oprindelige forældre til danskadopterede børn ikke om deres ret til at søge samvær eller anden kontakt jf. forældresansvarlovens § 20a?

Hvor meget er rimelige honorarer og utilbørlig økonomisk eller anden vinding, jf Haagerkonventionens artikel 32?

Kan et dansk/nordisk tilsyn garantere lovlige og etiske adoptioner og hvis ja, hvordan?

Har adopterede ret til at bevare sin identitet, herunder navn, nationalitet, familie? jf. FNs Børnekonventions artikel 8

Er FNs Børnekonvention og EU's menneskerettigheder nok til at beskytte de adopterede og deres familiers rettigheder?

Vedrørende åbne adoptioner - Er IA for børn med levende familie og netværk?

Har ikke anbragte adopterede en ret til kontakt med oprindelig familie? jf. vedhæftede svar fra Ankestyrelsen til Familieretskontoret? Har ikke anbragte adopterede ret til kontakt med udvidede oprindelige familier og netværk?

Er transitbørnehjem og transitplejefamilier i overensstemmelse med FNs Børnekonvention artikel 21, litra b?

Skal der placeres et ansvar for tidligere tiders uetiske og kriminelle handlinger ifb. med IA?

Skal adopterede have fri og gratis adgang for sagsanlæg?

Skal adopterede og adoptanter have fri og gratis adgang til søgning efter oprindelige familie og opretholdelse af kontakt (herunder betaling for brug af agenter/oversættere/kontaktpersoner og flybilletter)?

Skal oprindelige familier have ret til fri og gratis søgning efter dem de har mistet til adoption samt opretholdelse af kontakt?

Vi må spørge os selv, hvorfor børn ender uden familie, hvorfor børn ender på børnehjem: Fordi børnehjem eksisterer. Fattigdom er en klar årsag, hvor familier er for fattige til at sørge for deres børns overlevelse og tror og håber, at et børnehjem kan give dem midlertidig mad, lægehjælp og skolegang, få sponsorhjælp eller i sidste ende et bedre liv et andet sted. Hittebørn er en anden årsag, hvor børn efterlades enten af nød eller frygt for sociale stigma grundet kulturelle og familiemæssige årsager eller hvor barnet er undfanget ved prostitution eller voldtægt og er uønsket. Dette kan også gøre sig gældende for syge og handicappede børn eller for forældre der testes AIDS-syge, lemlæstes, dør, mister indtægt, skilles, får nye partnere hvor børnene er uønskede. Børn flygter fra hjemmet, hvor der begås overgreb i form af vold og incest. Gadebørn. Børnehekse. Børn fjernes fra hjemmet (frivilligt/tvang), fordi der mangler overskud/forekommer misbrug, midlertidig eller varig manglende forældreevne. Men børn ender også på børnehjem fordi børnehjem rekrutterer eller/og betaler for at modtage børn for prestige (stor er bedst/se hvad jeg kan), donationer og sponsorships (jo flere børn jo flere penge/initiativer) og økonomisk vinding ved international adoption. Hvorledes sikrer vi alle disse familier og børns bedste? Hvorledes sikrer vi børnehjemmene/opholdsstederne en bedre standard? Hvad er erfaringen herhjemme i Danmark og kan dele af den erfaring trods kulturforskelle?

Hvorledes kan vi som er inviteret med i denne helhedsanalyse så besvare/pege på noget så kompliceret som systemiske sammenhænge i international adoption? Adoptanter, adopterede, oprindelige forældre og alle parter som er involverede i processerne omkring adoption er netop involverede enten følelsesmæssigt eller økonomisk dvs. ikke uvildige. Kan vi besvare, fordi vi netop er farvet af vores egne oplevelser og historier? Fordi vi har brugt tid og penge på at finde egen vej, hvor andre ikke kunne rådgive og støtte? Kan vi overhovedet finde etiske forsvarlige strategier for international adoption? Hvordan skilles tingene ad og hvilke standarder skal vi måle efter for at kunne kalde en adoption etisk? Vi kan kigge på penges rolle, gennemsigtigheden i gebyrer og administration, konflikten/sammensætningen mellem børnehjælpsarbejde og international adoption, børnepapirer, rapportering og åbne adoptioner. Hvordan vi anskuer korruption/handel med børn og kriminalitet, udbud og efterspørgsel, adoption som barnets bedste eller som en løsning på fertilitetsproblemer. Men stiller/s vi på noget tidspunkt spørgsmålet om tiden er ved at løbe fra international adoption?

Konklusion og afslutning

Det er Adoptionstrekantens håb, at ovenstående indledende hørings svar vil blive læst i den ånd, det er givet: Vi ønsker, at Danmark, om muligt, sikres et etisk forsvarligt adoptionssystem, hvor international adoption reelt og absolut er allersidste instans som kun benyttes i relativt få sager årligt på et statsligt plan, hvor det er dokumenteret og påvist ned i mindste detalje, at et barn ikke har levende slægt med forældreressourcer og ikke kan placeres i familielignende forhold i oprindelseslandet. Vi ønsker bidrage til at afmystificere synet på oprindelige forældre og oprindelseslandets evner til hjælp til selvhjælp og ser gerne, at Danmark begynder at gå foran og skabe afgørende ændringer internationalt. Vi ønsker og bifalder derfor, at der sker en grundlæggende socialpolitisk reform af hele adoptionssystemet, så der levnes plads til et nyt syn på adoption og til en fremadrettet dansk indsats med delmål og mål (i en afviklings/udviklingsproces) for udelukkende at give tilsagn til etisk forsvarlige og absolut nødvendige internationale adoptioner, samt et internationalt fokus på at støtte lande i at beholde børn i deres oprindelige omgivelser under familielignende forhold og tage langt bedre hånd om de børn der er på børnehjem. Vi ønsker samtidigt, at det skal blive muligt at åbne så mange som muligt af de eksisterende lukkede adoptioner til åbne, så adoptanter kan blive en ressource for oprindelige forældre og omvendt for barnets bedste ligesom at de adoptioner der fremover gennemføres skal være åbne i videst mulig form,

hvor det er bedst for barnet. Ligeledes ønsker vi i de sager, hvor der er foregået ulovligheder, at der tages bedst muligt hånd om det ud fra det enkelte barns tilhørsforhold, tarv og ret til at høre til i egen slægt og kultur med egen religion og eget sprog. Vi finder, at den danske stat bør yde børn og familier erstatning for svie og smerte og forsøge rådgive alle tre parter bedst muligt i allerede påviste sager. Vi har i vores svar til tider måtte indgå kompromis indbyrdes, men finder at vi står bedst ved at lytte til og respektere hinanden de tre parter imellem for at få flest mulige nuancer med til fælles bedste i forandringsprocessen. Vi står naturligvis meget gerne til rådighed for uddybende spørgsmål og yderligere debat. Eftersom vi ud af tre ligeværdige parter i Adoptionstrekanten desværre kun måtte give fremmøde med to, har Iben Krarup Høgsberg som adoptant med erfaringer med åbne adoptioner i henholdsvis Danmark og Etiopien valgt at lade Aniella Bonnichsen som oprindelig forælder og Jin Vilsgaard som adopteret få taletid. Iben Krarup Høgsberg uddyber dog gerne telefonisk/skriftligt såfremt det skulle have interesse.

Med venlig hilsen Jin Vilsgaard (jinvilsgaard@hotmail.com), Aniella Bonnichsen (aniellas.terapi@gmail.com) terapeut og forfatter og Iben Krarup Høgsberg (ibenhoegsberg@gmail.com tlf. 29 93 63 44) socialpædagog og forfatter/Adoptionstrekanten.

Referencer:

1. Haagerkonventionen http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.text&cid=69
Haagerkonventionens guide til god praksis http://www.hcch.net/upload/adoguide_e.pdf
Haagerkonventionens sårbarheder [Does the Hague Convention on Intercontry Adoption Adequately Protect Orphaned and Vulnerable Children and Their Families\[1\].pdf](#)
Børnekonventionen <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=60837>
The political influence of adoptive parents <http://poundpuplegacy.org/node/55912>
<http://www.againstchildtrafficking.org/2013/09/international-adoptions-in-decline-as-number-of-orphans-grows/>
<http://www.theatlantic.com/international/archive/2011/12/how-ethiopias-adoption-industry-dupes-families-and-bullies-activists/250296/>
INSIDE STORY OF AN ADOPTION SCANDAL
Arun Dohle <http://poundpuplegacy.org/files/IndiaInsideStoryAdoptionScandal.pdf>
<http://readerinternationaladoption.wordpress.com/2013/08/25/is-there-such-a-thing-as-ethical-intercountry-adoption-from-africa/>
2. Se ACT "Call on Unicef to clarify its position on orphans":
Jf. <http://www.againstchildtrafficking.org/2013/09/acts-calls-on-unicef-to-clarify-its-position-on-orphans/>
Haagerkonventionens sårbarheder [Does the Hague Convention on Intercontry Adoption Adequately Protect Orphaned and Vulnerable Children and Their Families\[1\].pdf](#)
International Adoption: et utidssvarende system og en uetisk praksis
<http://www.ft.dk/samling/20111/almdel/sou/bilag/394/1151323.pdf>
4. PAS-projektet <http://www.familiestyrelsen.dk/boern/adoption/raadgivningefteradoption/>

Evaluering af PAS-projektet

http://www.familiestyrelsen.dk/uploads/media/Evalueringsrapport_PAS_01.pdf

Adoptionshåndbogen – Det adopterede barn i familien, dagtilbud og skole kap. 16 Om Pas-projektet, Anne Jensen.

<http://www.taenkadoption.dk/2013/09/analysenotat-nr-12013/>

Adoptionshåndbogen – Det adopterede barn i familien, dagtilbud og skole kap. 2 Om overdragelsen, Iben Høgsberg

<http://www.againstchildtrafficking.org/2013/09/acts-calls-on-unicef-to-clarify-its-position-on-orphans/>

5.SFI-rapport Adoption som indsats http://www.sfi.dk/graphics/SFI/Pdf/Rapporter/2007/0732-Adoption_som_indsats.pdf

Om åbne adoptioner https://www.childwelfare.gov/pubs/f_openadopt.pdf

https://www.childwelfare.gov/pubs/f_openadopt.cfm

<http://americanpregnancy.org/adoption/openadoptionadvantages.htm>

<http://americanpregnancy.org/adoption/openadoptiondisadvantages.htm>

<http://openadoptioninsight.org/>

<http://www.psych.umass.edu/adoption>

<http://www.productionnotreproduction.com/p/open-adoption-blogs.html>

8. Mit barn – Hvor er du? Af Aniella Bonnichsen www.bortadoption.dk Den første og indtil videre eneste bog i Danmark om adoption fortalt af den biologiske mor. Om bogen: I min bog bliver det indgående beskrevet, hvordan en biologisk mor oplever situationen og lever med at have bortadopteret et barn. Min historie er ikke noget særtilfælde, den ligner mange andre kvinders historie, forskellen er bare, at jeg er kommet rimeligt godt igennem alle traumerne, mange andre er gennem hele livet så tynget af den skam og skyld, de er blevet påduttet. De er endvidere tynget af sorg, savn og mindreværdsfølelse samt frustration over uvisheden om deres barns skæbne. Jeg har gennem de sidste 25 år talt med rigtig mange kvinder i samme situation, så jeg taler på vegne af mange andre kvinde i samme situation, kvinder som slet ikke selv har mod på at stå frem med deres historier og helt berettigede krav på at få muligheden for at leve en menneskeværdig tilværelse.

http://www.exiledmothers.com/babies_taken_for_adoption/index.html

<http://modkraft.dk/artikel/biologiske-m%C3%B8dre-har-ogs%C3%A5-brug-et-godt-liv>

<http://modkraft.dk/artikel/adoption-%E2%80%93-hvis-skyld>

<http://modkraft.dk/artikel/vores-stemmer-skal-ogs-h-res>

<http://www.tovehelene.dk/modreudenborn/Flippingbook.swf>

http://www.sfi.dk/graphics/SFI/Pdf/Rapporter/2007/0732-Adoption_som_indsats.pdf

Generelle referencer:

En plädering för utländska adoptivbarns rätt att få behålla sin ursprungsidentitet, Tobias Hübinette
http://www.tobiashubINETTE.se/rattigheter_1.pdfInternational Adoption: et utidssvarende system og en
[uetisk praksis](http://www.tobiashubINETTE.se/rattigheter_1.pdf)

http://en.wikipedia.org/wiki/Child_laundering

Dialogmøde om adoption d. 22. oktober 2013

Jeg er rigtig glad for, at vi er inviteret til dette dialogmøde, det er virkelig stort, at vi nu bliver hørt – os som dette her drejer sig om. Der er sket meget på adoptionsområdet, specielt inden for det sidste års tid. For godt et år siden var der en stor adoptionskonference, som var arrangeret af A&S i samarbejde med Óslem Zegic, da var det kun adoptanter og en enkelt adopteret udpeget af A&S der fik lov at sidde i panelet, og dermed styre slagets gang. Der hørte vi om adoption set fra adoptanternes synsvinkel, og det er selvfølgelig også fint nok at høre deres bud på, hvad der skal ske på adoptionsområdet, men vi var jo nogle stykker, som var lidt utilfredse med ikke at kunne få lov til i samme grad at få indflydelse på debatten. Nu er der så dukket en lang række andre grupper op, bl.a. Adoptionstrekanten og en del andre, nogle grupper var der i forvejen, og en del nye er kommet til. Nu må det være på tide at også vi, som på egen krop har oplevet at miste et barn til adoption, og de som har oplevet at miste hele deres oprindelige slægt, også må komme til orde og få indflydelse på, hvordan adoptionssystemet fremtidigt skal skrues sammen. Derfor hilser jeg det meget velkommen, at vi nu er blevet inviteret til dialogmøde om dette, og jeg forventer mig rigtig meget at dette arbejde.

Jeg har sommetider hørt udtrykket, at børn har brug for at blive adopteret – jeg tror det var Karen Hækkerup jeg hørte udtale det på et åbent samråd – og jeg må sige, at det løb mig koldt ned ad ryggen, da jeg hørte det. Hvor mange adopterede mon vil mene, at de havde brug for at blive adopteret, jeg kan lidt frygte, at det er et udtryk adoptanterne har opfundet – Det, som børn har brug for, er tryghed, kærlighed og omsorg så vidt overhovedet muligt i deres egne familier. Der vil selvfølgelig stadig være nogle børn i verden, hvor man slet ikke kan finde familien, eller børn, hvis familie selv med massiv hjælp ikke magter opgaven – og hvor det er bedre for barnet at blive etableret i en ny familie. Men dette er jo i de ekstreme tilfælde. Men også i disse tilfælde må det så vidt overhovedet tilgodeses, at børn og forældre bevarer forbindelsen med hinanden. Adoption kan være smukt, hvis det foregår på den rigtige måde med respekt og omsorg for alle parter i adoptionstrekanten ikke mindst de svage parter, som jo er de oprindelige forældre og børnene. Men generelt man kan vist ikke tale om, at børn har brug for at blive adopteret, børn har brug for deres egne familier.

Jeg forstår godt, at mennesker, som måske ikke kan få børn selv eller mennesker, som har et stort overskud af kærlighed rigtig gerne vil hjælpe børn i verden, og der er masser af børn, som har brug for et par ekstra kærlige hænder – vi skal bare lige huske på, at man ikke hjælper ved at splitte familier ad, man hjælper børnene ved at støtte de udsatte familier. Jeg forstår godt de barnløses behov for at få børn og blive en "rigtig" familie – og jeg forstår godt, at det må være rigtig, rigtig svært, hvis man ikke kan få et så brændende ønske opfyldt – jeg synes bare, vi skal holde os skarpt for øje, at det altså ikke er de voksnes behov, der kommer i første række – det er børnene – børnenes behov – barnets tarv.

Vi er mange, som har betalt Adoptionen Pris – som har mistet vores børn – børn som har mistet deres familier - under falske forudsætninger – med lovning på, at de ville få et bedre liv - der er selvfølgelig også børn, som får et godt liv i deres nye familier – men der er alt for mange eksempler på, at mange ikke har fået et godt liv i den adoptivfamilie, de nu er havnet i – tvært imod er mange dybt traumatiserede – det gælder både de adopterede og de oprindelige forældre. Man kan heller ikke tale om, at en adoption er god, fordi adoptanterne udtaler, at barnet er faldet godt til i sin nye familie – hvis det betyder, at der står en familie tilbage, hvis liv er ødelagt, fordi de har mistet deres barn. Jeg vil gerne påpege, at en adoption er vellykket, når den er det for alle parter i adoptionstrekanten.

Jeg fik selv at vide, at min søn ville få et bedre liv, hvis han blev bortadopteret, at jeg gjorde noget godt for ham – hans liv har bestemt ikke været let i hans adoptivfamilie – jeg fik at vide, at jeg bare skulle leve videre og lade som om, det aldrig var sket, jeg fik at vide, at min ungdom ville være ødelagt, hvis jeg beholdt mit barn – når man er ung og i en udsat position, så er det jo nok meget naturligt, at man stoler på autoriteterne – det gjorde jeg, jeg rettede mig efter, hvad der blev sagt, men det var det modsatte der skete – man glemmer aldrig sit barn, og min ungdom blev ødelagt, fordi jeg gav mit barn væk – mit liv var ødelagt i mange, mange år, jeg er så kommet ovenpå igen, min søn har det også godt igen, skulle jeg hilse og sige. Nu er det ikke for at trække min egen historie frem, det er bare en ud af mange andre, det er bare et eksempel.

Jeg er en af de meget få oprindelige mødre her i Danmark som efter mange, mange år er blevet et helt menneske igen – det har været tæt på at koste mig livet – men jeg overlevede, jeg har viet mit liv til at gøre mit til, at vi får hele sandheden frem om, hvad adoptioner gør ved mennesker på godt og ondt, og at vi får at vi får ryddet godt og grundigt op i hele dette system, at vi får etableret et menneskeværdigt system med respekt for alle parter i adoptionstrekanten. Sjovt nok er det altid adoptanter, der er de store fortalere for at bevare adoptionssystemet, som det er – ville det egentlig ikke være mere på sin plads, at høre os, som må leve med konsekvenserne af dette system – konsekvenserne ved at blive skilt fra nær familie.

Dejligt at vi nu også bliver hørt – vi har sendt jer vores svar på de spørgsmål, vi er blevet stillet – dog kan det undre, at alle spørgsmål går på adoptanternes vinkel på adoption – derfor har vi tilføjet de to vinkler, der mangler – nemlig de adopteredes og de oprindelige forældres – vi kan også undre os over, at der udelukkende fokuseres på de globale forhold, når de nationale forhold slet ikke er i orden. Men selvfølgelig skal vi starte et sted, jeg personlig ville have foretrukket, at vi startede med at rydde op i egne rækker – dvs. de danske adoptionsforhold – hvor også talrige udsatte kvinder er blevet franarret deres børn, og derfor gennemgår umenneskelige lidelser. Det synes meget underligt, at der gives hjælp og rådgivning til adoptivfamilierne, mens der ingen hjælp og rådgivning stilles til rådighed for de oprindelige familier, som har mistet deres børn. Der bliver ofret mange, mange millioner på adoptivfamilier hvert år, Det er selvfølgelig helt på sin plads, at A-familierne bliver hjulpet med PAS-rådgivning osv, men det må være på tide, at der også gives den rette hjælp og rådgivning til de oprindelige familier før, under og efter eventuel bortadoption. Ikke engang her i lille Danmark findes der en en fornuftig hjælp til de, som har mistet eller er i fare for at miste deres børn til adoption. Forskning mangler vi også især på de oprindelige forældres situation og behov for støtte, hjælp, rådgivning og terapi. Der findes stort set ingen danske undersøgelser ud over de, jeg selv har deltaget i.

Hvis vi vil vide, hvordan vi etablerer et etisk korrekt adoptionssystem – er det korte svar: ”respekter de oprindelige familier” Sagen er den, at mange syge, svage, fattige mennesker er blevet udnyttet, franarret deres børn på falske forudsætninger. Mennesker, som bortadopterer skal gøre det på et fuldt informeret grundlag – ingen af de jeg har talt med gennem de sidste 25 år, har været fuldt informeret, og vi snakker her om danske forhold vel at mærke. Man tager ikke bare børn fra folk, man tager også deres rettigheder – derefter lader man dem sejle i deres egen sø, ingen hjælp til at komme igennem sorgen, savnet og alle de andre ubearbejdede følelser – derimod bliver de påduttet skyld, skam og fordømmelse. Mit svar på, hvordan vi etablerer et etisk forsvarligt adoptionssystem er, giv de oprindelige familier deres værdighed tilbage og stil så spørgsmålet til dem, for de kan fortælle alt, hvad der er gået galt – og stil spørgsmålet til de adopterede, som må leve med at have mistet deres slægt. Det er ikke fordi jeg ikke vil høre på a-forældrene – det vil jeg meget gerne, det er også

derfor jeg har oprettet adoptionstrekanten, netop for at alle skal respekteres, og alle skal høres og tages alvorligt – jeg synes bare det er på tide, at vi nedtoner adoptanternes udlægning af sagen og derimod fokuserer mere på de oprindelige forældes og de adopterede oplevelser og erfaringer.

Set i lyset af den senere tids skandalesager er det vist på tide at vi får kikket systemet efter i sømmene, og får etableret et nyt og mere tidsvarende og menneskeværdigt system. Jeg forstår godt, at de, som sidder og administrerer adoptionssystemet, har en interesse i at vise det fra en positiv side, men jeg synes nu, det ville klæde jer, om I også erkendte de alvorlige fejl, der er sket, og viste at I gjorde noget for at rette op på de ulykkelige menneskeskæbner dette system også har medført. Lad os bare tage de eksempler om er kendte med Ramesh Kulkarni, hvis fire børn er kidnappet og solgt til adoption her i Danmark Masho, Roba, Amy og hendes lillesøster. Nu lader det til, at det omsider lykkes at få visum til Amys mor, så hun kan komme til Danmark og være sammen med sine børn. Men burde det ikke være det etablerede adoptionssystem, som påtog sig ansvaret og hjalp de mennesker, som lider under systemet til at få oprejsning og mulighed for at leve en værdig tilværelse igen.

Det er jo mærkeligt nok, at stort set alle, der sidder i det etablerede adoptionssystem er adoptanter. Hvis det virkelig var så godt for børn at blive bortadopteret, mon så ikke der ville sidde flere adopterede og oprindelige forældre i systemet og bakke op om det. Jeg hilser i hvert tilfælde meget velkommen til, at der nu bliver lagt op til en åben dialog og debat og til, at vi må arbejde os hen imod en verden, hvor vi er frie og lige og, hvor det ikke er i orden at den ens lykke bliver på bekostning af den andens ulykke.

Jeg forstår godt, at det sikkert er hårdt for jer adoptanter, at høre på alt dette, men jeg kan da heller ikke forestille mig at I med god samvittighed og med hånden på hjertet kan lade den slags foregå – jeg ser frem til, at vi i åbenhed kan drøfte, hvordan vi med respekt for alle parter får etableret et ligeværdigt og menneskeværdigt system.

De bedste hilsener

Aniella Bonnichsen

Adoptionstrekanten

Skriftligt bidrag fra Adoptionspolitisk Forum

c/o Yong Sun Gullach
Rosenvængets Allé 6, 1.tv
2100 København Ø

Telefon: 26744969
E-mail: info@adoptionspolitik.org

Adoptionspolitisk Forums svar til Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forholds dialogmøde den 22. oktober 2013 kl. 14-18.

Om Adoptionspolitisk Forum

Adoptionspolitisk Forum blev etableret i foråret 2013 og blev formelt stiftet som forening den 14. december 2013. Adoptionspolitisk Forum består af en bredt sammensat gruppe af voksne, adopterede såvel som ikke-adopterede, der ønsker at se reformer af adoptionssystemet, således at det tilgodeser de børn, det har som genstand. Adoptionspolitisk Forum stiller spørgsmålstegn ved adoptionssystemet, som det praktiseres i dag i Danmark såvel som internationalt.

I Adoptionspolitisk Forum ønsker vi at bidrage med nye perspektiver for at nuancere en længe stagneret opfattelse af transnational adoption, som noget, der i sig selv udelukkende er til børnenes bedste. Vi ønsker at blive inddraget i debatten, da vi kan bidrage med aspekter, som hidtil er overset. Nogle af de perspektiver, vi bidrager med, er synliggjort gennem medlemmers egne erfaringer og afspejler mangler i det danske samfunds tilgang til adoption og adopterede. Andre perspektiver kan genfindes i internationale behandlinger af fænomenet adoption, som den danske diskurs og debat om adoption har overset. Vi ønsker at blive inddraget i en debat, som på længere sigt kan føre til tiltrængte reformer af adoptionssystemet.

Det er med stor interesse, at Adoptionspolitisk Forum har modtaget invitationen til dialogmøde. Vi er glade for, at voksne adopterede høres på linje med andre parter, og ønsker, at vi som voksne adopterede bliver betragtet som eksperter på vores egne oplevelser.

På vegne af Adoptionspolitisk Forum deltager Yong Sun Gullach og Anders Riel Müller.

Indledning

Adoptionspolitisk Forum vil rette opmærksomhed mod, at adoption omfatter tre hovedaktører, og at ingen aktør i udgangspunktet har fortrinsret. De tre hovedaktører er henholdsvis **oprindelig slægt** i bred forstand, **den adopterede** og **adoptanterne**. Det er essentielt, at alle aktører tildeles lige status, både i repræsentation, høring og ikke mindst i forhold til rettigheder, når en helhedsorienteret løsning skal findes, og som gælder både før og efter selve adoptionen.

I tråd hermed vil Adoptionspolitisk Forum påpege nødvendigheden af, at man gentænker adoptionssystemet og praksis, således at der ikke primært tages udgangspunkt i et dansk adoptantperspektiv. Vi anbefaler, at fokus skiftes fra en prioritering af danske adoptanters rettigheder til en trepartskonstruktion med lige rettigheder for alle parter. Dette vil betyde et skift fra den danske, lukkede model med et fuldt forældreskifte hen imod en mere åben model med mulighed for at informationer og kontakt henholdsvis forvaltes og knyttes mellem parterne. Dette

vil også imødekomme visse afgiverlandes lovgivning og kulturforståelse på adoptionsområdet og ikke mindst barnets rettigheder.

Derudover vil Adoptionspolitisk Forum henvise til vigtigheden af, at FN's Børnekonvention er førsteprioritet i relation til Haagerkonventionen, da FN's Børnekonvention ligger til grund for udformningen af Haagerkonventionen. Derudover bør det sikres, at man forholder sig kritisk til Haagerkonventionen, da den i sig selv ikke er fyldestgørende eller en fuldendt forsikring om adoptionens succes.

Nogle af vores svar til hovedelementerne vil uddybe disse tre perspektiver.

Herunder følger Adoptionspolitisk Forums svar på Helhedsanalysens hovedelementer og rammesættende spørgsmål:

Hovedelement 1: Hvilke lande Danmark skal samarbejde med, herunder betydningen af Haagerkonventionen.

- Hvilke faktorer skal være afgørende for, hvilke lande Danmark samarbejder med?

Det væsentligste aspekt i adoptionen må nødvendigvis være, at barnets rettigheder bliver fuldt respekteret. Derfor er det afgørende, at Danmark udelukkende samarbejder med lande, der har ratificeret FN's Børnekonvention *i sin helhed* og derefter Haagerkonventionen. Det er helt nødvendigt at se nærmere på, i hvilken udstrækning disse lande lever op til konventionerne. I de tilfælde hvor afgiverlandene mangler tilstrækkelige ressourcer til at løfte opgaven, må Danmark nødvendigvis træde til og sikre, at alle regler og konventioner, og dermed barnets rettigheder, bliver respekteret og overholdt.

I kommissoriet står, at *"det er et grundvilkår for international adoption i dag, at vi modtager børn fra verdens fattigste lande. Dette grundvilkår må i sig selv give anledning til en yderst forsigtig tilgang til området."*, jf. afsnit. 1.1, s. 2f.

Dermed anerkendes det, at adoption primært sker fra fattige lande med begrænsede ressourcer og i mange tilfælde svag retssikkerhed. Derfor er der store udfordringer for mange af disse lande i forhold til at efterleve de internationale konventioner. I Børnekonventionens artikel 3 står blandt andet:

"I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.

Deltagerstaterne påtager sig at sikre barnet den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for dets trivsel under hensyntagen til de rettigheder og pligter, der gælder for barnets forældre, værge eller andre personer med juridisk ansvar for barnet, og skal med henblik herpå træffe alle passende lovgivningsmæssige og administrative forholdsregler" (FN's Børnekonvention, artikel 3).

Børnekonventionens artikel 4 står: *"Med hensyn til økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder skal deltagerstaterne gennemføre sådanne forholdsregler, i videst muligt omfang inden for de ressourcer, der er til rådighed, og, hvor der er behov for det, inden for rammerne af internationalt samarbejde"* (FN's Børnekonvention, artikel 4).

Her anerkendes det klart, at nogle stater ikke i tilstrækkeligt omfang er i stand til at sikre børns rettigheder fuldstændigt, men må gøre dette inden for de rammer, der er. Adoptionspolitisk Forum ønsker at understrege, at dette ikke må blive en sovepude, hverken for Danmark eller afgiverlandene. I stedet bør Danmark løfte ansvaret og være garant for at disse rettigheder ikke er blevet brudt for de børn, som adopteres her til landet.

Haagerkonventionens artikel 4 opstiller de mange procedureregler, som afgiverlandet skal sikre, før international adoption kan gennemføres. Det er for Adoptionspolitisk Forum ikke muligt at gennemskue, hvorledes danske adoptionsbureauer og myndigheder verificerer at disse procedurer er fulgt. Når det erkendes, at afgiverlandene er fattige, kan det ikke overraske, at afgiverlandene enten mangler eller ikke prioriterer ressourcer til at iværksætte og sikre den fornødne støtte til udsatte familier eller omplacere barnet, førend international adoption overvejes, eller at indrette myndighederne på en sådan måde, som det forudsættes i Haagerkonventionen.

Det fremgår af Haagerkonventionens artikel 4, at det påhviler de kompetente myndigheder i oprindelseslandet, at vilkårene for adoptionen er opfyldte. Adoptionspolitisk Forum henstiller til, at Danmark som modtagerland, forpligter sig til at sikre, i medfør af FN's Børnekonventions artikel 21, at vilkårene for adoption er opfyldt. Hvis de danske myndigheder ikke kan dokumentere disse vilkår, bør adoptionen ikke finde sted.

Afslutningsvist bør det påpeges, at Haagerkonventionen ikke garanterer, at adoptionen sker med hensyn til barnets tav.

På denne baggrund indstiller Adoptionspolitisk Forum til, at adoption kun bør ske under følgende forudsætninger:

- Adoption bør kun ske mellem lande som har ratificeret FN's Børnekonvention i sin helhed.
- Adoption bør kun ske af hensyn til barnets tarv, og under de forudsætninger, der er beskrevet i FN's Børnekonventions artikel 21
- Adoption bør kun ske som sidste alternativ til andre indsatser for udsatte børn og familier.

- Adoptionen bør kun ske ved retslig prøvelse, jf. FN's Børnekonvention artikel 9
- Adoption bør kun ske med forældrenes samtykke under forudsætning af en forudgående, fuldstændig vejledning, herunder om de retslige konsekvenser ved adoptionen.
- At der ved adoptionen i vid udstrækning tages hensyn til bevarelse af barnets identitet og familieforhold, jf. FN's Børnekonvention artikel 8
- I Danmark sker der et fuldstændigt familieskifte ved adoptionen, jf. Adoptionsloven § 16. Derfor bør Danmark kun foretage adoptioner fra lande, hvor en adoption har samme retsvirkning. Alternativt, bør der i adoptionsloven åbnes op for delvist familieskifte.

Hovedelement 2: Sammenkoblingen mellem adoptionsformidling og børnehjælpsarbejde

- Kan og bør der ske en adskillelse af adoptionsformidlingen og børnehjælpsarbejdet?

Ja. Der kan og bør ske en adskillelse af adoptionsformidlingen og børnehjælpsarbejdet. Herunder forklares hvorfor.

Børnehjælpsarbejdet

Når børn gives bort til adoption, er det oftest et resultat af fattigdom eller strukturel ulighed. Når vi skal hjælpe børn, der vokser op under disse kår, er det ikke anderledes end den måde, hvorpå vi i Danmark i øvrigt indgår i udviklingssamarbejde og fattigdomsbekæmpelse i al almindelighed (se Danida, um.dk/DANIDA). Det vil sige en anerkendelse af, at vi må adressere årsager til fattigdom og arbejde for, at mennesker verden over opnår højest mulige indflydelse på eget liv. Hvis Danmark skal hjælpe med at sikre børns rettigheder, må vi nødvendigvis adressere årsagerne til fattigdom. Vi må påvirke de omstændigheder, der bevirker at børn bliver født og vokser op under kår, der er uacceptable set fra et menneskerettighedssynspunkt. I mange tilfælde vil en sikring af børns rettigheder og bedre opvækstvilkår ske gennem et fokus på forældrenes rettigheder og ved at skabe bedst mulige betingelser for at disse forældre får højest mulige indflydelse på eget liv. Dette er blandt andet gennem opfyldelse af basale rettigheder samt sociale, kulturelle og politiske rettigheder. Her kan vi blandt andet blot se på, hvilke minimumskrav, vi stiller til adoptanter, for at sikre, at de kan tage vare på barnets tarv. Vi må derfor se på forbedring af børns vilkår, som en forbedring af de omstændigheder, børn fødes i og opvokser under.

Adoptionsformidlingen

Adoptionsformidling er et (økonomisk) samarbejde og en udveksling (transaktion) mellem en afgiver og en modtager. Adoptionsformidlernes fornemmeste opgave er at sikre, at dette samarbejde sker i henhold til gældende regler og konventioner, såsom den danske adoptionslovgivning, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, FN's Børnekonvention samt Haagerkonventionen. I tillæg hertil har adoptionsformidlerne til opgave at imødekomme adoptanternes behov (at få et barn) samt deres krav til barnets sundhedstilstand og evner. Med

adoptionsformidlerne er der tale om interesseorganisationer, der har til formål og konkret opgave at "finde forældre" (jf. AC Børnehjælp) og "formidle børn" (jf. DanAdopt).

Adoptionsformidling er på den baggrund en anden opgave end børnehjælpsarbejdet, hvorfor de både kan og absolut bør adskilles.

Når adoptionsformidling ses som en del af børnehjælpsarbejdet eller forveksles hermed, er der fare for, at børnehjælpsarbejde bliver en indslusning i adoption. Herved er der risiko for, at adoptionsvirksomhed får os til at overse og undlade at adressere de underliggende årsager til fattigdom og manglende rettigheder.

Hovedelement 3: Godkendelsen af kommende adoptanter med henblik på at styrke gode adoptionsforløb

- Er der elementer og/eller hensyn, der overses i godkendelsesforløbet?

Adoptionspolitisk Forum ønsker at understrege vigtigheden af, at kommende adoptanter oplyses om og forholder sig til alle aspekter og konsekvenser af adoption, både for den oprindelige slægt, adoptant og adoptivfamilie. Herunder bør kommende adoptanter tilkendegive deres accept af, at der i nogle sager kun kan ske et delvist familieskifte. Godkendelsesforløbet bør sikre dette. Derudover har Adoptionspolitisk Forum på nuværende tidspunkt ingen yderligere kommentarer hertil.

Hovedelement 4; En forbedring af støtten til adoptanter før og efter hjemtagelsen af et barn

- Hvilke elementer bør indgå i PAS-ordningen

Adoptionspolitisk Forum vil først og fremmest drage påpege, at en PAS-ordning ikke er en garanti eller må blive en forsikring om adoptionssucces. PAS-ordningen skal være et tilbud for at sikre, at adopterede, dennes oprindelige slægt såvel som adoptanter har adgang til den mest fyldestgørende og bredest mulige viden på adoptionsområdet.

Særligt påpeges behovet for at inddrage alle tre aktører, der har andel i adoptionen: den adopterede, den oprindelige slægt og adoptanterne. Af samme grund vil Adoptionspolitisk Forum påpege, at adoption først kan omtales som værende en succes, når alle tre parter kan tage del heri.

Derfor adskilles svaret til hovedelement 4 i henholdsvis en *strukturel* og en *indholdsmæssig* del.

Strukturelle krav til PAS-ordningen

PAS-ordningen bør først og fremmest være forsknings- og vidensbaseret. PAS-området bør formidles på et upartisk fundament.

Adoption er en livslang proces med vidtrækkende konsekvenser for mange parter. Den oprindelige slægts betydning og behov stopper ikke ved overførslen af barnet til et modtagerland. Den adopteredes behov for løbende, også som voksen, at bearbejde og forholde sig til sin adoptionsproces vil have forskellig karakter alt efter udvikling og livsomstændigheder. Adoptanterne vil ligeledes have forskellige behov, alt efter hvilke livsstadier den adopterede gennemgår.

Derfor er det vigtigt at sikre en strukturel adskillelse af de tre aktørers behov i forhold til PAS. Mere konkret skal en PAS-ordning struktureres således, at aktører, der primært repræsenterer en side af adoptionen (hvh. adoptanter, adopterede og de oprindelig slægt) ikke strukturelt får ansvar for at repræsentere de andre aktørers eller tildeles proportionelt flere ressourcer.

En PAS-ordning skal være uafhængig og adskilt fra adoptionsformidlende aktører og interesseorganisationer inden for adoptionsområdet. Organisationer, der har til opgave at understøtte, fremme eller fastholde bestemte modeller, strukturer eller organisationer, og som repræsenterer en bestemt interessepart, bør ikke være repræsenteret eller have ansvar i forhold til både den strukturelle såvel som den indholdsmæssige del af PAS-ordningen. For eksempel kan forældre ikke udtale sig på børnenes vegne og omvendt.

På den baggrund kan Rambølls evaluering af PAS-ordningen i 2007-10 samt PAS-ordningsforsøget fra 2007-10, betegnes som værende mangelfuld af følgende årsager: 1) Tilbuddet er alene givet til adoptanterne, 2) evalueringen forholdt sig til en afgrænset periode i adoptionsprocessen og 3) evalueringen tog alene udgangspunkt i adoptanters udsagn i forhold til de adopterede, herunder deres reaktioner og gavn af PAS-tilbuddet.

Det evaluerede PAS-tilbud blev alene givet til adoptanter med adopterede under 18 og ikke til for eksempel myndige adopterede eller oprindelig slægt.

Adoptionspolitisk Forum vil påpege behovet for, at PAS-ordningen tilgodeser henholdsvis den adopteredes behov, adoptanters behov og den oprindelig slægts behov, samt at PAS-ordningen yder et tilbud til alle tre parter i de forskellige faser af processen. Herunder præsenteres forslag til, hvad disse tilbud bør indeholde

Indholdsmæssige krav til PAS-ordningen

PAS-ordningen bør sikre, at adoption foregår på bedst mulig præmisser samt understøttes gennem alle livets faser. Adoption er en livslang proces, der ikke kan berammes i et entydigt behov og tilbud. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at fokusere alene på rådgivning til adoptanter.

Adoptionspolitisk Forum vil derfor pege på tre primære indsatsområder i PAS-ordning. Dog er de beskrevne områder ikke udtømmende.

Viden

Der mangler reel og tilgængelig viden inden for adoptionsområdet i Danmark. Derfor bør PAS-ordningen tilbyde at indsamle, udlåne og formidle nationale og internationale forskningsresultater, litteratur og film samt tilknytte kompetence- og ressourcepersoner på området.

Juridisk kompetence

PAS-ordningen bør omfatte juridisk rådgivning og hjælp i forhold til en række behov. Nogle af disse behov er medlemmer af Adoptionspolitisk Forum stødt på gennem arbejde med især voksenadopterede.

1. PAS-ordningen bør omfatte sagsbehandlerrådgivning til voksenadopterede, så disse bedre kan orientere sig i forhold til rettigheder i forhold til det sociale system:
  - a) Rådgivning ved sagsbehandling af voksenadopteredes rettigheder, herunder for eksempel tilskud og ret til besøg i afgiverlandet for adopterede på sociale overførselsindkomster.
  - b) En ligestilling af adopterede på overførselsindkomst blandt andet med flygtninge/indvandrere i forhold til eksempelvis paragraf 5-tilladelse. Adopterede bør være omfattet af retten til at beholde overførselsindkomst ved hjemrejse i forbindelse med begravelse eller andre store begivenheder. Dette bør for eksempel omfatte eksempelvis førstegangsbesøg af oprindelig familie (dette er bevilget en enkelt gang i Københavns kommune), for at sikre en ligestillet mulighed for den adopterede for at bevare og udvikle relation til oprindelig familie, uanset økonomisk formåen.
2. Konkret saglig rådgivning og vejledning til voksenadopterede i forhold til:
  - a) Ophævelse af adoptionen, jf. adoptionsloven §§ 18-19.
  - b) Arveretssager, hvor den adopterede juridisk er blevet forfordelt (gældende for adoptioner indgået før 1975), alene på baggrund af status som adopteret.
  - c) Bosættelse i oprindelseslandet, herunder rådgivning om muligheder for dobbelt statsborgerskab også i Danmark.
  - d) Søgen efter oprindelige familier herunder bistand i forbindelse med kontakt til relevante myndigheder og institutioner i afgiverlandene, samt deling af erfaring.
3. Juridisk enhed med kompetence i overvågning, dokumentation og handling i sager, hvor den adopterede, adoptanter eller biologisk ophav ikke dækkes af dansk lovgivning.

Socialt

1. Rådgivning til oprindelig slægt

Rådgivning til adoptanter om adoption og virkninger heraf skal tilbydes til oprindelig slægt og ikke kun til den nyetablerede familie. I det øjeblik et barn afgives til adoption, bør man sikre at den oprindelige familie rådgives om danske forhold, herunder også juridisk, i forhold til adoption, herunder muligheder for at vedligeholde en form for kontakt.

2. Rådgivning til adoptanter

Her foreligger allerede en del erfaring, der kan samles op på og udbygges. Det er Adoptionspolitisk Forums vurdering, at det tilbud, der opstod 2007-10 kan danne grundlag for rådgivning til adoptanter og udbygges eventuelt i et samarbejde med PPR samt etablering af en efteruddannelse af de praktiserende læger.

3. Rådgivning til adopterede uafhængigt af forældre

Adoptionspolitisk Forum anerkender behovet for en samlet familieindsats. Forslagene her skal derfor ikke ses som en erstatning for en samlet familieindsats, men som en udbygning af PAS-ordningen på de områder, hvor den samlede familieindsats ikke rækker. Derfor anbefales:

- a) Uddannelse af minimum én PPR-person i hvert distrikt i adoptionsområdet.
- b) Efteruddannelse af de praktiserende læger, eventuelt i forbindelse af sundhedsreformen, for at sikre, at der på de enkelte sundhedscentre vil være minimum én lægefaglig person med særligt indblik i adoption.
- c) I tilfælde, hvor den adopterede anbringes udenfor hjemmet, bør den adopterede tilbydes en adoptionsværge, der kan medvirke til sikre den adopteredes rettigheder. Denne værge kan dels være et formidlende led mellem den oprindelige familie og adoptanterne udelukkende med henblik på den adopteredes tarv, og dels skal værgen sikre den adopteredes ret til at bevare kontakt med den oprindelige familie herunder søskende, uanset om disse også er adopterede, og uanset om adoptionen er til samme familie og land.
- d) Rådgivning til adopterede *af* adopterede i *hele* livsforløbet, for eksempel i form af peer-to-peer netværk eller særskilte mentorordninger, som kendt fra USA.

Hovedelement 5: Muligheden for åbne adoptioner, herunder procedurer i forhold til opfølgingsrapporter

- Hvilke overvejelser er vigtige i forbindelse spørgsmålet om åbne adoptioner?

Adoptionspolitisk Forum er af den holdning, at alle adopterede har krav på, i et vist omfang, enten at bibeholde eller få mulighed for at oprette kontakt til den oprindelige familie.

Som det fremgår af Forældreansvarslovens § 20a, har myndighederne mulighed for at tildele samvær mellem den adopterede og de oprindelig slægt, såfremt disse havde en kontakt før adoptionen. Myndigheder har pligt til at vejlede oprindelig slægt og adopterede i, hvordan de kan udøve deres rettigheder. Det kan ikke forventes at parterne egenhændigt kan sætte søge om at få genoptaget kontakten, da der ofte er tale om familier fra allerede marginaliserede kår. Adoptionspolitisk Forum ønsker en afklaring af, i hvordan myndighederne vil effektuere denne regel i internationale adoptioner.

Udtalelsen fra Ankestyrelsen af 15. marts 2013, på begæring af Folketingets Ombudsmand, statuerer, at retten for et adoptivbarn og dets oprindelige slægt til at opretholde familieliv, som var etablerede før adoptionen, i form af kontakt med hinanden, som udgangspunkt er beskyttet af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, jf. artikel 8. Det fremgår desuden af FN's Børnekonventions artikel 7 og 8, at børn har ret til at kende deres forældre, samt at de enkelte stater skal respektere barnets ret til familieforhold.

De internationale konventioner forholder sig i ordlyden ikke til, hvilken "familie", der skal nyde beskyttelse. Som det fremgår af Adoptionsloven § 16, så indtræder adoptanterne ved adoptionen i den juridiske forsørgelsespligt over for barnet, og der opstår en gensidig arveret mellem adoptanterne og den adopterede. Men derudover forholder adoptionsloven sig ikke yderligere til den oprindelige slægt efter adoptionen.

Familieforhold og familieliv må nødvendigvis fortolkes i udvidet form, således at den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 til beskyttelse af familielivet, er langt mere vidtrækkende end blot at inkludere den juridiske familie. Man må også inkludere følelsesmæssige relationer, og derfor også at sikre de rettigheder, der fremgår af FN's Børnekonvention, herunder særligt retten til at kende og udvikle sin identitet, jf. artikel 8.

Derudover må det være barnet, der er med til at definere, hvilke relationer, som indgår i dets familieliv, og hvem det har en følelsesmæssig relation til. Uanset om der har været en forudgående relation til den oprindelige familie, så er Adoptionspolitisk Forum af den opfattelse, at det strider mod FN's Børnekonvention, hvis adoptanter modsætter sig den adopteredes mulighed for at optage eller genoptage kontakten med oprindelig slægt, såfremt det vurderes at være til barnets bedste. Adoptionspolitisk Forum ønsker derfor, at det ikke alene er op til forældremyndighedsindehaverne at træffe beslutning herom, jf. Forældreansvarslovens § 2, men at der skal en myndighedsregulering til, for at sikre at det sker af hensyn til barnets tarv.

Hovedelement 6: Organiseringen af adoptionsformidlingen ud fra et krav om etisk forsvarlige adoptioner

- Hvordan sikrer vi en gennemskuelig, enkel og oplyst adoptionsformidling?

Helt grundlæggende bør tilsynet bør være uafhængigt, uvildigt og kontinuerligt.

Det fremgår ikke klart af spørgsmålet, for *hvem* adoptionsformidlingen skal være gennemskuelig, enkel og oplyst. Det er Adoptionspolitisk Forums udgangspunkt, at formidlingsprocessen skal være gennemskuelig, enkel og oplyst for alle parter, herunder den oprindelige slægt. Det skal sikres, at den oprindelige slægt er blevet tilbudt rådgivning om alternativer til adoption i henhold til FN's Børnekonvention artikel 21 stk. a og b. I tilfælde af en vurdering af, at adoption er i barnets tarv, skal begge parter modtage relevant og fyldestgørende rådgivning og juridisk bistand, således at det står klart for begge parter, hvad adoptionen indebærer af ansvar og rettigheder, herunder respekt for barnets kulturelle identitet (FN's Børnekonvention artikel 29c) samt ret til et familieliv med sin oprindelige familie (den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 8 stk. 1).

Der er alt for mange eksempler på forældre i afgiverlandene som ikke fuldt ud forstår de juridiske og praktiske konsekvenser af en international adoption. Dels fordi adoption, som det fortolkes i Danmark, kan være kulturelt ukendt, som for eksempel i Etiopien, og dels på grund af manglende juridisk rådgivning. Det må være et krav i det danske adoptionssystem, at denne juridiske rådgivning gives til familier i afgiverlandene, der overvejer adoption, og at denne rådgivning foretages af en økonomisk uafhængig tredjepart.

Gennemskuelighed, enkelthed og oplysning er ligeledes et spørgsmål for de adopterede, som på et senere tidspunkt i livet ønsker at opsøge sin familie i afgiverlandet. Denne proces er på nuværende tidspunkt langt fra enkel eller gennemskuelig. En søgen efter familie indebærer ofte kontakt med den danske adoptionsformidlende organisation, den adoptionsformidlende organisation i afgiverlandet, børnehjem og offentlige myndigheder. Der findes ikke en simpel adgang til den adopteredes papirer. Nogle gange kan den adopterede ikke få adgang til disse informationer på grund af forsvundne dokumenter, usamarbejdsvillige organisationer, m.m. Dokumentation og adgang til dokumentation om ens eget liv er også et vigtigt aspekt af adoptionsformidlingen, som der i dag ikke er nogle retningslinjer for.

Hovedelement 7: Tilrettelæggelsen af et skærpet tilsyn

- Hvad er succeskriteriet for et skærpet tilsyn og hvilke forventninger er realistiske?

Et skærpet tilsyn bør sikre etisk forsvarlige processer før og efter adoptioner. Disse processer skal sikre de involverede parter grundlæggende menneskerettigheder. Hvis dette ikke er realistisk, bør adoptionen ikke finde sted. På nuværende tidspunkt kan der i flere afgiverlande stilles grundlæggende spørgsmål ved de oprindelige familiers retssikkerhed i henhold til FN's Menneskerettighedskonvention og FN's Børnekonvention. Dette er især problematisk i store afgiverlande såsom Etiopien, Kina og Vietnam. Derfor er et skærpet tilsyn nødt til at kigge nærmere på retssikkerheden for familierne i afgiverlandene.

I henhold til det nuværende tilsyn, er det yderst problematisk, at de organisationer, som der føres tilsyn med (AC Børnehjælp og DanAdopt) i nogle tilfælde deltager i tilsynsrejser, Adoptionsnævnet foretager. Dette kan næppe betegnes som uafhængigt tilsyn.

I forhold til tilsynets omfang kan der stilles spørgsmålstejn ved effektiviteten af tilsyn, når tilsynsrejser ofte kun foregår med mange års mellemrum. Ligeledes kan det undre, at der ikke foretages uanmeldte tilsynsbesøg.

I Etiopien (et land, som Australien stoppede adoptioner fra i 2012 af etiske årsager) påpegede Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen, at der var behov for øget opmærksomhed på, om der var tale om et reelt informeret samtykke, fra den afgivende familie. Adoptionsnævnet påpegede, at der var flere eksempler på, at der manglede vished herfor. Ankestyrelsen og Adoptionsnævnet lægger dog opgaven om rådgivning i hænderne på de adoptionsformidlende bureauer. Det vil sige, at de formidlende bureauer skal sikre sig, at de har rådgivet de afgivende familier om konsekvenserne ved international adoption. Dette er i sig selv problematisk. Der bliver derudover ikke etableret nogen foranstaltninger, hvorigennem det kan verificeres, at denne rådgivning og vejledning udføres på tilfredsstillende vis.

Det kan derudover undre, at der i Adoptionsnævnet ikke sidder eksperter, der har indsigt i afgiverlandenes sociale, økonomiske, politiske og juridiske forhold. En stor del af vurderingen omkring adoptionspraksis i afgiverlandene relaterer sig til disse netop bredere samfundsmæssige forhold.

Disse eksempler viser den tætte relation mellem den tilsynsførende myndighed og de adoptionsformidlende organisationer samt det manglende tilsyn i lande, hvor der er bestyrket bekymring for uetiske praksisser. Derfor må der stilles grundlæggende spørgsmålstejn ved det nuværende tilsyns uafhængighed, omfang og dets kompetence.

Udover behovet for et langt mere skærpet tilsyn fra de danske myndigheders side, er der et absolut nødvendigt behov for et kontinuerligt tilsyn i afgiverlandene. Dette bør foretages af en uvildig tredjepart, som løbende rapporterer tilbage til de relevante danske myndigheder. Her kan tænkes en uafhængig organisation, som har et nært kendskab til de sociale, økonomiske og politiske forhold i afgiverlandene og som samtidig løbende kan vurdere, om de børn, der er frigivet til adoption til Danmark, opfylder kravene til international adoption som beskrevet i FN's Børnekonvention artikel 21. Det er helt nødvendigt for et etisk forsvarligt adoptionssystem, at der er et vedvarende tilsyn af processen, der leder til en bortadoption, et tilsyn der vurderer og evaluerer den oprindelige families og barnets retssikkerhed i henhold til de internationale menneskerettighedskonventioner.

...

ADOPTIONSPOLITISK
FORUM

c/o Yong Sun Gullach
Rosenvængets Allé 6, 1.tv
2100 København Ø

Telefon: 26744969
E-mail: info@adoptionspolitik.org

Hermed håber Adoptionspolitisk Forum at bidragene til Helhedanalysens hovedelementer og rammesættende spørgsmål er med til at sikre en udviklingen af en fair og helhedsorienteret løsning på adoptionsområdet.

Med venlig hilsen
Adoptionspolitisk Forum

Skriftligt bidrag fra Korea Klubben

Korea Klubben
c/o Nanna Falk
Jesper Brochmands Gade 6, 4. tv.
DK-2200 Copenhagen N
Denmark
M : +45 25 78 99 93
E: nf@koreaklubben.dk

www.koreaklubben.dk

Dialogmøde om det danske adoptionssystem med særligt fokus på international fremmedadoption

Social-, Børne- og Integrationsministeriet, tirsdag d. 22. oktober 2013

For Korea Klubben er det en positiv udvikling, at vi som en forening af og for voksne adopterede er inviteret til dialogmøde, og vi ser frem til at bidrage til en helhedsorienteret gennemgang af adoptionssystemet for at nå frem til en vurdering af, om systemet er indrettet på en tidssvarende og relevant måde, som understøtter etisk forsvarlige adoptioner til børnenes bedste.

Som voksne adopterede og repræsentant for den største gruppe internationalt adopterede og ligeledes som en af de ældste og største foreninger af sin slags ser vi os selv som ambassadører for barnets tarv. Børn bliver som bekendt voksne, og som vi ser det afsluttes en adoption ikke, når barnet afleveres til nye forældre eller når barnet opnår dansk statsborgerskab. Adoption er en livslang proces, som har betydning i alle livets faser.

I vores optik er adoptionssystemet hverken tilstrækkeligt tidssvarende eller relevant i al den tid, det ikke i højere grad omfatter de voksne adopterede og inddrager deres erfaringsgrundlag og synsvinkel.

En helhedsorienteret analyse af adoptionssystemet bør efter vores opfattelse ikke afgrænses til selve adoptionsprocessen og de første år i adoptivfamilien. Analysen bør også se på de behov og udfordringer, som opstår for voksne adopterede, f.eks. når de selv stifter familie, kommer ud på arbejdsmarkedet, ønsker at rejse til deres oprindelsesland og evt. opsøge biologisk familie eller bosætte sig mere permanent.

Korea Klubben har eksisteret i snart 25 år og har en bred kontaktflade til såvel adopterede og adoptivfamilier, men også til adopteredes egne familier og ikke mindst til en større og større gruppe af biologisk familie. Korea Klubben er desuden medstifter af det internationale netværk IKAA - International Korean Adoptee Associations, der globalt når ud til ca. 10.000 adopterede.

Som en del af IKAA netværket deltog Korea Klubben i 2005 i *Second Meeting of the Special Commission on the practical operation of the 1993 Hague Convention on Intercountry Adoption* og

skrev IKAA's oplæg til de arbejdsdokumenter om PAS, der i 2005 og 2010 blev fremlagt for Særkommissionen på vegne af de voksne adopterede.

Helhedsanalysens hovedelementer og rammesættende spørgsmål

1. Hvilke lande Danmark skal samarbejde med, herunder betydningen af Haagerkonventionen - Hvilke faktorer skal være afgørende for, hvilke lande Danmark samarbejder med?

Som udgangspunkt mener Korea Klubben, at Danmark kun skal samarbejde med lande, der har tiltrådt Haagerkonventionen og evt. FN's Børnekonvention. Når det er afgiverlandets ansvar at fastslå, at det ikke er muligt at gennemføre en national adoption og barnet har "behov for hjælp gennem international adoption", mener vi, at man bør stille de højeste krav for at sikre etisk forsvarlige adoptioner.

Det er ligeledes vigtigt, at der i de lande, som Danmark samarbejder med, arbejdes aktivt på at forbedre de økonomiske og sociale forhold for især enlige kvinder eller splittede familier, således at de får en reel mulighed for at beholde og opfostre deres børn. Det er ikke nok, at landene på papiret er enige om at overholde Haagerkonventionen og barnets tarv, der skal konkrete tiltag bag ordene, og Danmark bør tilskynde denne proces i afgiverlandene.

Vi mener også, at man i udvælgelsen af afgiverlande bør se på udvikling af PAS og programmer og støtte for adopterede, der ønsker at rejse til deres oprindelsesland og evt. opsøge biologisk familie. Selv om en del lande ikke har ressourcer til at udvikle særskilte PAS programmer, mener vi, at der bør lægges en strategi på området, og at man hele tiden indtænker de voksne adopterede i adoptionsprocessen.

Dengang Korea startede med internationale adoptioner, var der formentlig ingen, der drømte om, at de adopterede ville vende tilbage. I dag estimeres det, at mellem 3.000-4.000 koreanske adopterede tager tilbage til Korea hvert år for at besøge landet, deltage på sponsorerede programmer, summer schools, søge biologisk familie, studere, arbejde, lære sproget, bosætte sig mere permanent etc. Selv om Korea først underskrev Haagerkonventionen i maj i år, viser al erfaring, at behovet for PAS er til stede.

2. Sammenkoblingen mellem adoptionsformidling og børnehjælpsarbejde

- Kan og bør der ske en adskillelse af adoptionsformidlingen og børnehjælpsarbejdet?

Korea Klubben er af den holdning, at adoptionsformidling og børnehjælpsarbejde så vidt muligt skal holdes adskilt for at undgå sammenblanding af interesser. Som bekendt er det en præmis for international adoption, at børnene så vidt muligt skal hjælpes i oprindelseslandet, og først hvis det ikke er muligt kan international adoption komme i betragtning. Så længe man arbejder i nogle af verdens fattigste lande, vil der som nævnt i kommissoriet være "grobund for uønsket adfærd", uanset hvor gode intentionerne er fra starten. Praksis viser, at uønsket adfærd vil opstå, så snart der er økonomiske interesser involveret.

Børn bortadopteret også fortsat fra velstående lande som Korea, hvor det ikke længere kun er et spørgsmål om økonomi, men også i høj grad kultur, traditioner og normer. Det kan her vække

bekymring, at mange hjem for ugifte mødre drives af adoptionsformidlende organisationer, der i praksis ikke er gode nok til at tilbyde alternativer til adoption.

Det bør på alle måder forebygges, at donationer og børnehjælpsarbejde medvirker til at gøre lande afhængige af den økonomiske gevinst ved international adoption og dermed risikerer at stå i vejen for, at børnevelfærd eller hjælp til enlige mødre udvikles i de pågældende lande. Dette er jo netop i modstrid med præmissen for international adoption.

Vel vidende at det er et komplekst område, og at udviklingshjælp er nødvendig og i mange afgiverlande også et direkte krav, kunne vi ønske, at der rent lovgivningsmæssigt skete en adskillelse af børnehjælpsarbejde og international adoption. Dog på en sådan måde, at midler til børnehjælpsarbejde fortsat tilfalder afgiverlandene, men via alternative økonomiske systemer, der ikke direkte har kontakt med selve adoptionsformidlingen. Der findes eksempler på sådanne modeller, f.eks. i Sverige (lovgivningsmæssig adskillelse, krav om total organisatorisk adskillelse af økonomi og personale, hvis akkrediterede organer står for udviklingshjælpen, tæt samarbejde med statsligt styret organ for hjælpearbejde).

3. Godkendelsen af kommende adoptanter med henblik på at styrke gode adoptionsforløb

- Er der elementer og/eller hensyn, der overses i godkendelsesforløbet?

Korea Klubben har ikke tidligere været inddraget i adoptionssystemet som sådan, men kontaktes løbende af adoptanter/kommende adoptanter, der ønsker at forberede sig bedst muligt. Foreningen har bl.a. afholdt flere foredrag for landegrupper og lokalforeninger i Adoption & Samfund, og vi har ligeledes igennem en årrække deltaget på DanAdopts Korea landemøder.

Det er frivillige initiativer, som vi bestemt mener skal institutionaliseres. Alle adoptanter/kommende adoptanter bør mødes med voksne adopterede og høre deres erfaringer som en obligatorisk del af godkendelsesforløbet. Det vil sætte fokus på de temaer, som voksne adopterede finder relevante (håndtering af racisme, søgning af biologisk familie, identitet m.m.) og vil kunne styrke gode adoptionsforløb på længere sigt.

Det er ikke nok, kun at se på generelle krav såsom helbred, samliv, boligforhold eller sorgbearbejdelse og tilknytningsproblematikker. Der er uden tvivl sket meget gennem årene i forhold til italesættelse af betydningen af oprindelsesland, etnicitet, biologisk ophav på de adoptionsforberedende kurser. Ikke desto mindre er det vores erfaring, at der stadig er et stort behov for at gøre oprindelseslandet til et langt mere integreret element i adoptivfamilien med alt, hvad det indebærer.

Der er stadig langt fra en intellektuel erkendelse af barnets anderledeshed på et adoptionsforberedende kursus til at rumme konsekvenserne. Derfor mener vi også, at der bør kunne stilles krav om en vis robusthed hos adoptanterne i forhold til at kunne rumme oprindelseslandet, den biologiske familie og hvordan det er at vokse op i Danmark som internationalt adopteret. Man kunne f.eks. overveje at stille krav om, at alle adoptanter rejser til det land, de adopterer et barn fra forud for eller i forbindelse med adoptionen, uanset om det er en del af betingelserne for adoptionen. Det ville signalere en ny konkret tilgang til barnets oprindelsesland og kultur.

4. En forbedring af støtten til adoptanter før og efter hjemtagelsen af et barn

- Hvilke elementer bør indgå i en PAS-ordning?

Korea Klubben mener som nævnt, at adoption er en livslang proces, som har betydning i alle livets faser. PAS er derfor meget mere end støtte til adoptanter og bør også omfatte adoptivbørn såvel som voksne adopterede.

Danmark er som modtagerland forpligtet til at fremme adoptionsrådgivning og støtte efter adoptionens gennemførelse, jf. Haagerkonventionens §9, c. Det er tankevækkende, at international adoption i en dansk PAS-sammenhæng primært handler om forbedring af støtten til adoptanter før og efter hjemtagelsen af et barn. Dette mener vi slet ikke er tilstrækkeligt. Vi mener, at PAS er et meget bredere felt end psykologisk-pædagogisk rådgivning til adoptanter og småbørnsfamilier.

Der er i høj grad brug for PAS for de voksne adopterede og som mere og andet end rådgivning eller terapi. Efter vores opfattelse er et helt centralt mål for PAS at styrke den internationalt adopteredes etniske og kulturelle baggrund.

Nogle af de områder, som ifølge Korea Klubben bør indgå i en PAS-ordning er:

- Midler til uafhængig adoptionsforskning, der ikke kun belyser adoption ud fra en psykologisk vinkel, men anlægger en bred vifte af interdisciplinære perspektiver, der også afdækker de biologiske familiers vilkår.
- Systematisk indsamling og formidling af viden om adoption.
- Permanent rådgivningstilbud til alle parter i adoptionstrekanten og deres nærmeste.
- Uddannelse af sundhedsfaglige/pædagogiske fagpersoner, som er i kontakt med adopterede.
- Vejledning og støtte til søgning af biologisk familie, personlig såvel som praktisk og juridisk bistand til at søge information.
- *Post reunion support* i form af hjælp til oversættelse og fastholdelse af kontakt til biologisk familie.
- Adgang til oprindelsesland og kultur, bl.a. i form af sommerskoler, sprogundervisning og kulturrejser.
- Støtte og rådgivning for adopterede, der ønsker at bosætte sig mere permanent i oprindelsesland.
- Økonomisk støtte til oprettelse eller styrkelse af uafhængige foreninger eller netværk for adopterede, også i afgiverlandene hvis der findes lokale initiativer, organiseret af adopterede.
- Udvikling af mentorship programmer. Positive rollemodeller har stor betydning for den adopteredes identitetsdannelse.
- Fokus på racisme og diskrimination og strategier for adopterede og adoptivfamiliers håndtering af samme.

5. Muligheden for åbne adoptioner, herunder procedurer i forhold til opfølgingsrapporter

- Hvilke overvejelser er vigtige i forbindelse med spørgsmålet om åbne adoptioner?

Erfaringerne fra Korea Klubben og søsterorganisationer i andre lande tegner et tydeligt billede af vigtigheden af at kende sin baggrund og peger kraftigt på, at det lukkede adoptionssystem ikke er tidssvarende eller hensigtsmæssigt for de internationalt adopterede.

Som tidligere nævnt, var der formentlig ingen i Korea som forudså, at de adopterede ville vende tilbage til deres oprindelsesland. Men mange tager tilbage og flere og flere får kontakt til deres biologiske familie. Der er et behov for at have en relation både til den biologiske familie og til oprindelseslandet. Samtidig oplever vi en dyb frustration med hele adoptionssystemet hos de adopterede, der forgæves forsøger at få aktindsigt.

Det er ikke kun koreansk adopterede, der vender tilbage eller ønsker aktindsigt. Åbne adoptioner er i dag på dagsordenen i mange lande i erkendelse af, at man ikke bare kan "viske tavlen ren" og ignorere et barns baggrund.

Der er ingen forskningsmæssige resultater, der tyder på, at åbne adoptioner skulle være mere skadelige for adopterede eller biologiske mødre. Der vil selvsagt være fordele og ulemper ved både de åbne og lukkede adoptioner, og der vil være tilfælde, hvor en direkte kontakt mellem biologiske familiemedlemmer og barnet ikke vil være for barnets tarv pga. specifikke omstændigheder. Det lukkede adoptionssystem er dog samlet set et politisk valg, der kan opfattes som primært at tilgodese adoptanternes behov.

Vi anser fordelene ved åbne adoptioner for langt at opveje ulemperne. Det vil være en mulighed for at skabe mere kontinuitet i den adopteredes liv. I dag er det sådan, at adopterede måske som 20-, 30-, 40-årige tager tilbage til Korea og finder ud af, at deres adoptionspapirer indeholder forkerte eller falske oplysninger. Og pludselig skal man som voksen forholde sig til en helt anden virkelighed eller kæmpe med et system for overhovedet at få helt basale oplysninger om sig selv.

Fra de biologiske mødre og familier, vi har kontakt til via vores medlemmer eller via netværk for ugifte kvinder i Korea, ved vi, at det er dybt traumatisk for kvinder ikke alene at blive tvunget til at opgive deres barn til adoption, men også uigenkaldeligt at blive afskåret fra al information om barnets videre færd. De mange genforeninger giver også et andet og mere nuanceret billede af de biologiske familier og årsagerne til adoption.

Vi mener også, at åbenhed vil gavne adoptivforældrene og adoptionsforløbene generelt. Selv om der i dag er mere fokus på barnets biologiske ophav, oplever vi, at det stadig er et meget sårbart emne og i langt mindre grad for de adopterede end for adoptanterne. Vi mener åbenhed fra starten i adoptionsprocessen vil skabe en langt større rummelighed i forhold til barnets oprindelse. Al vores erfaring viser, at mere åbenhed ikke skaber mindre tilknytning til adoptivfamilien.

6. Organiseringen af adoptionsformidlingen ud fra et krav om etisk forsvarlige adoptioner

- Hvordan sikrer vi en gennemskuelig, enkel og oplyst adoptionsformidling?

Korea Klubben har som forening ikke nogen entydig holdning til, hvorvidt privat eller statslig organisering bedst sikrer en gennemskuelig, enkel og etisk forsvarlig adoptionsformidling. Med afsæt i de sager der har været bragt frem i offentlighedens lys de senere år, mener vi dog det er værd at undersøge muligheden for en større grad af statslig organisering. Under alle omstændigheder er det vigtigt at bringe diskussionen om private/offentlige aktører ind i billedet og se på eksempler og erfaringer fra andre lande.

7. Tilrettelæggelsen af et skærpet tilsyn

- Hvad er succeskriteriet for et skærpet tilsyn og hvilke forventninger er realistiske?

Det gennemgående mønster, der tegner sig i de sager, der har været bragt frem i offentlighedens lys de seneste år, er at de danske myndigheder er blevet advaret, men ikke har været i stand til at gribe ind eller forstået situationens alvor.

Korea Klubben mener, at der bør ske en stramning af tilsynet med de adoptionsformidlende organisationer og samarbejdspartnere i afgiverlandene, hvilket vil kræve en kontinuerlig tilstedeværelse i de pågældende lande for at kunne foretage et effektivt tilsyn. En løsning kunne være etablering af et uafhængigt lokalt beredskab, der kan træde til og behandle klager og advarsler med det samme, når der er mistanke om uetisk adfærd eller direkte misbrug.

Under alle omstændigheder har Danmark en forpligtelse til ikke blot at overlade ansvaret for tilsyn til afgiverlandene.

Afsluttende bemærkninger

Kommissoriet for helhedsanalysen af det danske adoptionssystem med særligt fokus på fremmedadoptioner forekommer Korea Klubben at være defineret inden for en temmelig snæver ramme.

Det er naturligvis nødvendigt at opstille visse rammer for afdækning af emnet, og vi har således besvaret hovedelementerne og de rammesættende spørgsmål efter bedste evne. Der henstilles samtidig til, at bidragene udtrykker de problemstillinger/tilkendegivelser, som vi finder allervigtigst at viderebringe.

Afslutningsvis vil vi derfor pointere, at analysen i højere grad bør omfatte de voksne adopterede og deres erfaringsgrundlag. En helhedsorienteret analyse af adoptionssystemet bør efter vores opfattelse ikke afgrænses til selve adoptionsprocessen og de første år i adoptivfamilien. Analysen bør også se på de behov og udfordringer, som opstår for voksne adopterede, f.eks. når de selv stifter familie, kommer ud på arbejdsmarkedet, ønsker at rejse til deres oprindelsesland og evt. opsøge biologisk familie eller bosætte sig mere permanent.

Vi mener, det er af afgørende betydning for analysens validitet, at rammerne udvides til også at omfatte de voksne adopteredes perspektiver. Og ligeledes at den væsentlige erfaringsbaserede viden, som Korea Klubben og andre uafhængige foreninger eller netværk for adopterede har indsamlet gennem tiderne, inddrages kontinuerligt i processen.

Skriftligt bidrag fra Dansk Psykolog
Forening

27. september 2013

Dansk Psykolog Forening – input til analyse af adoptionssystemet i Danmark

Dansk Psykolog Forening sætter pris på invitationen til at deltage i en analyse af det danske adoptionssystem og har input til hovedelement 3 vedr. godkendelse af adoptanter samt hovedelement 4 vedr. PAS-ordningen.

Hovedelement 3: Godkendelse af adoptanter med henblik på at styrke adoptionsforløb

Dansk Psykolog Forening anbefaler, at rammerne og anvendelsen af klare retningslinjer for godkendelse af adoptanter skærpes, særligt i forhold til det undersøgelsesforløb, der knytter sig til godkendelsesprocessens fase 3.

Undersøgelsen af de potentielle adoptanter ligger til grund for afgørelser om adoptanters egnethed som forældre for et adoptivbarn. Det er således en meget indgribende afgørelse - og både det barn, som skal vokse op hos forældrene, og de adoptanter, som bliver nægtet eller får ret til et barn, skal sikres, at den afgørelse træffes på et oplyst, fagligt velfunderet og tilstrækkeligt grundlag.

De lande, adoptivbørnene kommer fra, er selvsagt også optagede af, at de forældre, der skal modtage barnet, har gennemgået en tilstrækkelig godkendelsesproces. Flere lande anerkender i dag ikke Statsforvaltningens godkendelser, før der har været en psykolog inde over godkendelsen. Det betyder i praksis, at en del adoptanter selv skal bekoste en psykologfaglig undersøgelse af dem selv, før de kan adoptere et barn fra det pågældende land.

Det er derfor helt afgørende, at undersøgelsens fase 3 har den nødvendige faglige bredde og kvalitet – dvs. indeholder *både* social- og psykologfaglige vurderinger og foretages af kvalificerede fagpersoner ud fra klare retningslinjer.

Tværfaglig screeningsproces

Der er i dag – som det også fremgår af 'vejledning om adoption'- mulighed for at inddrage psykiatrisk eller psykologisk bistand i fase 3, såfremt sagsbehandleren vurderer, at det efter omstændighederne er nødvendigt for at kunne skabe et tilstrækkeligt afgørelsesgrundlag. Muligheden for at inddrage psykologfaglige kompetencer er således til stede, men Dansk Psykolog Forening

erfarer, at inddragelsen af de psykologfaglige kompetencer sker for sent, for tilfældigt og for sjældent – og ikke nødvendigvis i de tilfælde, hvor det er mest nødvendigt.

Dansk Psykolog Forening anbefaler derfor, at vejledningen ændres, således at der konsekvent og tidligt i fase 3 inddrages psykologfaglige kompetencer, som via en screeningsproces – og i samspil med de socialfaglige kompetencer – kan vurdere, om der er behov for at inddrage psykiatrisk eller psykologisk bistand i en egentlig forældrekompetenceundersøgelse/specialundersøgelse.

Denne anbefaling bygger på det forhold, at den socialfaglige vurdering af adoptanterne bygger på konkrete, identificerbare observationer, og ikke er tilstrækkelig i forhold til at vurdere og identificere, om der er indikationer hos adoptanterne, som giver anledning til bekymring i forhold til om adoptanterne har tilstrækkelige forældrekompetencer, fx personlighedsforstyrrelser, psykiske lidelser eller kognitive vanskeligheder.

En tværfaglig screeningsproces med klare retningslinjer for hvilke sociale hhv. psykiske indikatorer, der skal screenes for, og hvad der skal ligge til grund for en eventuel efterfølgende forældrekompetenceundersøgelse, vil, udover at sikre et langt mere kvalificeret afgørelsesgrundlag, og dermed sikre adoptivbørnenes tarv, samtidig styrke adoptanternes retssikkerhed, idet det vil blive langt mere klart, hvilket grundlag afgørelsen er truffet på.

Et kvalificeret afgørelsesgrundlag forudsætter som nævnt, at screeningen bygger på klare retningslinjer – og en ændring af vejledningen skal således også indeholde en skærpelse af, hvilke kompetencer og ressourcer hos adoptanterne, der skal screenes for. Det fremgår af den aktuelle vejledning, at det *ikke er muligt nøje at opregne, hvilke personlige ressourcer ansøgeren skal være i besiddelse af for at blive godkendt som adoptant* og at sagsbehandleren må foretage en konkret vurdering. De retningslinjer for udarbejdelse og anvendelse af forældrekompetenceundersøgelser, som i 2011 er udarbejdet i regi af Social- og Integrationsministeriet, redegør imidlertid for væsentlige faktorer vedr. personlige ressourcer, som en sagkyndig psykolog er i stand til at undersøge for – og som der kan screenes for ved hjælp af enkle screeningsværktøjer og/eller semistrukturerede interviews.

Idet der alene er tale om en udbygget screeningsproces, indebærer skærpelsen ikke risiko for at adoptanterne undersøges mere end formålet tilsiger og at undersøgelsesforløbet dermed indebærer risiko stigmatisering af adoptanter, men dermed sikring af passende intervention i tråd med principperne i lovgivningen på socialområdet i øvrigt.

Retningslinjer for forældrekompetenceundersøgelser

For de adoptanter, som skal gennemgå en forældrekompetenceundersøgelse, er det – på linje med ovenstående argumentation – afgørende, at undersøgelsen foretages ud fra klare retningslinjer, som både sikrer kvalitet og retssikkerhed.

Dansk Psykolog Forening erfarer, at de forældrekompetenceundersøgelser/specialundersøgelser, som foretages af de sagkyndige psykologer, generelt er af en høj kvalitet. Dog er det et problem, at opdraget til undersøgelsen ofte er uklart – dvs. at det ikke er specificeret på baggrund af den indledende undersøgelse i fase 3, hvad det er, der skal undersøges for. Dette problem vil blive imødekommet, såfremt den indledende undersøgelse skærpes med inddragelse af psykologfaglige kompetencer og klare retningslinjer i en screeningsproces, i det screeningen vil danne et konkret opdrag til den efterfølgende mere grundige forældrekompetenceundersøgelse.

Dansk Psykolog Forening har samarbejdet med Social- og Integrationsministeriet om og deltaget i arbejdet med udviklingen af Social- og Integrationsministeriets gældende retningslinjer for forældrekompetenceundersøgelser på det sociale område.

Da undersøgelser af adoptanters egnethed kan ligestilles med de forældrekompetenceundersøgelser, der typisk indgår som led i sager om udsatte børn, anbefaler Dansk Psykolog Forening, at Statsforvaltningerne lader de til enhver tid gældende retningslinjer for udarbejdelse og anvendelse af forældrekompetenceundersøgelser gælde på adoptionsområdet, da det vil sikre, at den nyeste viden og standard ligger til grund for undersøgelserne, at undersøgelserne foretages med samme metoder og procedurer alle steder, samt at der er klare retningslinjer for, hvilke faggrupper, der har kompetencer til at gennemføre undersøgelserne.

Autoriseret psykolog i Adoptionsrådet

Dansk Psykolog Forening anbefaler, at bestemmelserne om hvilke faggrupper, der er repræsenteret i Adoptionsrådet, ændres, således at en autoriseret psykolog med omfattende erfaring med vurdering af forældrekompetence, beskikkes til at sidde i samrådet.

Hovedelement 4: En forbedring af støtten til adoptanter før og efter hjemtagelsen af børn

Selvom adoptivforældre har været igennem et kvalificeret godkendelsesforløb og deltaget i de vigtige adoptionsforberedende kurser i fase 2, kan der i nogle familier være behov for støtte og rådgivning i forbindelse med mødet med barnet og i tiden efter. Dette er grundlaget for etablering af PAS-ordningen, som i dag på midlertidig projektbasis yder støtte, vejledning og rådgivning til adoptivforældre op til fem år efter modtagelsen af barnet.

Dansk Psykolog Forening mener:

1. At PAS-ordningen, for at forankre viden, kompetencer og effekter, skal fortsættes og permanentliggøres.
2. At PAS-ordningen, for at forebygge at børnenes naturlige sårbarhed over for forandringer bliver bedst muligt håndteret i forbindelse med modtagelse af adoptivbørn, skal udvides til også at indeholde tilbud til adoptanter om rådgivningssamtaler umiddelbart forud for modtagelsen af barnet og umiddelbart efter modtagelsen af barnet.
3. At de kurser, som PAS-ordningen udbyder til kommunerne, skal gøres til en forankret del af ordningens ramme og aktiviteter, så den viden og de kompetencer, der findes i PAS, udbredes til kommunerne.
4. At PAS-ordningen får mulighed for at igangsætte projekter i kommunerne, fx grupper for voksne adopterede.

Hvad angår punkt 3 og 4 kunne man med fordel, via kortvarig efteruddannelse af de kommunale psykologer i PPR eller tilknyttede områder, bringe dem i stand til at understøtte de institutioner og skoler, der skal udvikle og rumme også de af børnene med adoptivbaggrund, der har brug for at man fagligt og personlighedsmæssigt møder dem med særlig adoptionsspecifik viden og forståelse.

Skriftligt bidrag fra Adoption &
Samfund

Rønne, den 7. oktober 2013

Adoption & Samfunds input til dialogmøde den 22. oktober 2013

Hovedelement 1:

Hvilke lande Danmark skal samarbejde med, herunder betydningen af Haagerkonventionen.

- Hvilke faktorer skal være afgørende for, hvilke lande Danmark samarbejder med?

Som udgangspunkt er det barnets tarv der er altafgørende. Om det er Haagerkonvention, FN's børnekonvention, andre konventioner eller dansk og/eller lokal lovgivning er underordnet, blot vi kan sikre at adoptioner altid foregår etisk, juridisk og moralsk på det højeste mulige niveau med hensyntagen til alle parter i processen. Det er dog Adoption & Samfunds opfattelse, at der skal være flere midler til tilsyn med adoptionsprocessen, jf. nedenfor under hovedelement 7.

Hovedelement 2:

Sammenkoblingen mellem adoptionsformidling og børnehjælpsarbejde.

- Kan og bør der ske en adskillelse af adoptionsformidlingen og børnehjælpsarbejdet?

Hjælpe- og projektarbejde har udelukkende et humanitært sigte, og det bør fortsat være sådan. Vi foretrækker dog at adoptionsformidlingen og børnehjælpsarbejdet så vidt muligt er adskilt. Til en konkret og praktisk stillingtagen savner vi dog uddybende oplysninger om, hvem der stiller krav om donationer og hvordan, er det de lokale børnehjem, eller er det afgiverlandet? Hvor meget kommer fra andre kilder, og hvor meget betaler de kommende adoptanter, med andre ord, hvor stor en andel af hjælpearbejdet kommer fra adoptanterne? De formidlende organisationer opfordres hermed til at redegøre uddybende for disse forhold.

Hovedelement 3:

Godkendelsen af kommende adoptanter med henblik på at styrke gode adoptionsforløb

- Er der elementer og/eller hensyn, der overses i godkendelsesforløbet?

Adoption & Samfund foreslår at der indføres en "Fase 4", der formelt fortsat er en betingelse for at adoptere, men som gennemføres efter adoptivbarnet er bragt i forslag:

- a. Der indføres et obligatorisk vejledningselement efter barnet er kommet i forslag. Her vil de kommende forældre – ofte efter 4-5 års ventetid efter godkendelsen i fase 3 – få støtte, råd, hjælp

og vejledning, så de er bedst muligt rustede til de reaktioner, de kan blive mødt med, når de møder barnet og i de første timer/dage derefter.

- b. Der indføres desuden et obligatorisk adoptionsfagligt tilsyn/mulighed for at sende fagpersoner ud til den nye familie efter barnet er hjembragt. Formålet er at sikre at familien kommer bedst muligt fra start og at der kan gives råd, hjælp og vejledning allerede på et meget tidligt tidspunkt i den nye adoptivfamilie.
- c. Der bør stilles krav til om, at adoptanter til ældre sent adopterede tilegner sig adoptivbørnenes sprog i et omfang der gør, at adoptivforældrene kan kommunikere med barnet fra det første møde.

Det er fortsat vores holdning, at fjernelsen af sondringen mellem almindelig og udvidet godkendelse IKKE er at styrke det gode adoptionsforløb. Vi henviser her til vore bemærkninger fremlagt i Arbejdsgruppen under Ankestyrelsen.

Hovedelement 4:

En forbedring af støtten til adoptanter før og efter hjemtagelsen af et barn

- Hvilke elementer bør indgå i en PAS-ordning?

PAS-ordningen skal være et livsvarigt tilbud om hjælp inden for alle fysiske og psykiske problemstillinger, hvor adoption kan have en betydning, evt. med begrænset brugerbetaling. Det skal være obligatorisk med et antal adoptionsfaglige konsultationer, straks efter hjemtagelsen, jf. ovenfor.

Vi foreslår, at der etableres et obligatorisk samarbejde mellem Ankestyrelsen som videnscenter for adoption, og kommunernes pædagogiske psykologiske rådgivninger (PPR) således, at hver PPR har mindst en psykolog med grundlæggende adoptionsfaglighed.

Vi foreslår, at Ankestyrelsen skal forestå uddannelsen af PPR-personalet på baggrund af erfaringer opsamlet gennem PAS-arbejdet, og gennem national og international adoptionsforskning.

Der skal forskes bl.a. i adoptivbarnets glemte gemte sprog.

Generelt en forbedret undervisning af samtlige fagpersoner på adoptionsområdet.

Der skal desuden stilles en web platform til rådighed med alt omkring adoption.

Adoption & Samfund konstaterer med glæde og stor interesse, at følgende fremgår af Kommissoriet:

"...Ankestyrelsen i almindelighed bl.a. gennem sit tilsynsarbejde og arbejdet med PAS-rådgivning er at betragte som et dansk videnscenter for adoption", side 7, afsnit 4.

Adoption & Samfund har for ganske nylig (11. september 2013) fremsendt et konkret forslag til Finanslov 2014, der beskriver hvorledes PAS og et Videns- og formidlingscenter kan implementeres, vi tillader os at bringe et fyldigt uddrag heraf (nedenfor side 3-8):

”Post Adoption Service og Videns- og formidlingscenter - overordnet

Danmark har en mangeårig tradition for at modtage børn gennem international adoption. Et typisk barn der opgives til adoption har mistet sine forældre, været på børnehjem eller plejefamilie, har været mere eller mindre sygt, og har skullet bruge mange kræfter på at tilpasse sig en ny familie og dansk kultur. På trods af denne start på livet peger ny dansk forskning af Mogens Christoffersen SFI (Det Nationale Forskningscenter for Velfærd) på, at børn ved adoption kan opnå øget intelligens, bedre skolefærdigheder og færre adfærdsmæssige problemer, end børn der fx forbliver på børnehjem.

Røde Kors angiver at 34 millioner børn i verden er forældreløse. Ethvert barn, uanset hvor det er født på kloden, der starter livet med at miste sine forældre, vil starte livet med psykiske og fysiske udfordringer. Derfor er det væsentligt, at både adoptivforældre, daginstitutioner, skoler, kommuner og fagfolk har det fornødne overskud og den adoptionsfaglige ekspertise der skal til, for at adoptivbarnets traumer kan heles, og adoptivbarnet kan vokse op og få et godt liv som alle andre.

Danmarks tiltrædelse af Haagerkonventionen og regeringsgrundlaget

Haagerkonventionen blev indstiftet i 1993 for netop at sikre, at adoptionsformidling bliver gennemført etisk og retsligt korrekt, og at modtagerlande som Danmark stiller de fornødne adoptionsfaglige tilbud kaldet PAS (Post Adoption Service) til rådighed.

Danmark tiltrådte Haagerkonventionen i 1997 som bl.a. indeholder artikel 9, litra C, der tilsiger:

”Centralmyndighederne skal, enten direkte eller gennem offentlige myndigheder eller behørigt godkendte institutioner i deres stat, tage alle passende forholdsregler navnlig med henblik på at fremme udviklingen af adoptionsrådgivning og støtte efter adoptionen i deres respektive stater.”

Den nuværende regering angiver i regeringsgrundlaget, at regeringen vil leve op til alle indgåede internationale aftaler. Danmark har pt. ingen faste PAS-tilbud. Dette har desværre både menneskelige og økonomiske omkostninger.

Forskning peger på behov for PAS

- Der er 14,1 % sandsynlighed for at et barn, der er adopteret, vil få ekskluderende specialundervisning, mens der blot er 5,6 % sandsynlighed for, at et ikke-adopteret barn vil få ekskluderende specialundervisning (Krevi 2011)ⁱ.
- Mens 5 % af ikke-adopterede børn født i Danmark fra 1978 til 2005 har været i psykiatrisk behandling, gælder det for 12 % af adoptivbørnene født i samme periode (Merete Laubjerg)ⁱⁱ.
- 4,9 % af alle internationalt adopterede mellem 1988 og 1999 blev på et tidspunkt anbragt uden for hjemmet i årene 1989 til 2004. I samme periode blev 2,4 % biologiske børn af etnisk danske familier på et tidspunkt anbragt udenfor hjemmet (Merete Laubjerg).ⁱⁱⁱ

Ovenstående forskningsresultater peger på, at de nuværende PAS-tilbud ikke er tilstrækkelige i forhold til at sikre børn med adoptivbaggrund en tilstrækkelig god opvækst. Dette har Adoption & Samfund gjort gældende ved et møde med Socialminister Karen Hækkerup den 12. april 2012, og ved en adoptionskonference i Landstinget den 19. september 2012 på invitation af Özlem Cekic, med deltagelse af DF, det Konservative Folkeparti, Venstre, det Radikale Venstre, SF og Enhedslisten, samt på landsmøde d. 9. marts 2013, hvor Social- og Integrationsminister Karen Hækkerup deltog.

Adoption & Samfund stiller forslag om et permanent tilbud om adoptionsfaglige samtaler til adopterede og adoptivfamilier, oprettelse af et Videns- og Formidlingscenter for adoption. Forslagene uddybes herunder.

Post Adoption Service – en nødvendighed for hele livet. Kan indføres for 10 mio. kr. om året!

På Adoptionskonferencen på Christiansborg den 19. september 2012 gav Adoption & Samfund tilsagn om at beregne udgifterne ved en permanent PAS-ordning (Post Adoption Service) på finansloven. En ordning der erstatter og udvider den for 2012 og 2013 satspuljefinansierede ordning med en permanent model på finansloven, der opfylder Haagerkonventionens bestemmelser om PAS til alle adopterede og deres familier.

Forslaget bygger på en positiv evaluering af et SATS-pulje finansieret PAS-projekt fra 2007 – 2010. Projektet blev evalueret af Rambøll og kan læses på Familieretsafdelingens hjemmeside

(http://www.familiestyrelsen.dk/servicenavigation/nyheder/kortnyt/artikel/endelig_evaluering_af_pas_raa_dgivningsprojektet)

De forventede udgifter er nu gjort op. For at tydeliggøre udgifterne er de delt op i 3 aldersgrupper:

ALDERSGRUPPE	2014	2015	2016	2017
1. 5 ÅR EFTER HJEMTAGELSEN (ca. 0-7 år)	3	3	3	3
2. BØRN OG UNGE I SKOLEALDEREN (ca. 7-17 år)	3,5	3,5	3,5	3,5
3. VOKSNE (Fra 18-100 år)	3,5	3,5	3,5	3,5
PAS for alle:	11	10	10	10

Ovennævnte beløb dækker samtlige udgifter til udvikling, rådgivning, administration, transport (rådgivere), supervision og kurser for fagpersoner.

Erfaringen fra gruppe 1 viser, at det tager et stykke tid at få anvendelsen op på fuldt niveau. Det betyder, at den løbende udgift til gruppe 2 og 3 forventes at være ca. 3 mio. kr. i 2014.

Til gengæld vil der for disse grupper være behov for særskilt konceptudvikling, informationskampagner og kurser for "nye" fagpersoner, fx skole- og gymnasielærere og praktiserende læger samt psykologer og terapeuter med forhåndsviden om aldersgruppen, med særlige behov for adoptionsspecifik viden.

Derfor rummer beløbet for 2013 ca. ½ mio. kr. i sådanne etableringsomkostninger for hver af de 2 grupper. Fra 2014 ventes ordningerne at blive fuldt udnyttet. Antallet af personer i de forskellige grupper er meget forskellige, men behovene ligeså. De anførte tal for adopterede indeholder primært udenlandske fremmedadopterede. Det forudsættes dog at PAS for alle tages bogstaveligt, hvorfor også danskadopterede og stedbørnsadopterede skal have adgang til PAS. Udnyttelsesfrekvensen for sidstnævnte grupper ventes dog at være væsentligt lavere, hvorfor nedenstående tal for adopterede primært tager udgangspunkt i antallet af fremmedadopterede af udenlandsk oprindelse

1. 5 ÅR EFTER HJEMTAGELSEN (ca. 0-7 år) – ca. 2.100 adopterede

Gruppen svarer til den gruppe, der under den nuværende satspuljeordning har adgang til PAS.

Satspuljeordningen har en bevilling på 2,5 mio. kr. pr. år og udløber med udgangen af 2013. Bevillingen tager udgangspunkt i den tidligere forsøgsordning, hvor godt 1100 familier modtog PAS på godt 3 år.

Allerede på det første halve år af den nuværende ordning er der påbegyndt 351 forløb. Derfor er den nuværende bevilling for lille på permanent basis. Det vurderes at gruppens behov kan dækkes for 3 mio. kr. om året, forudsat en brugerbetaling på 100 kr. pr. konsultation som nu.

2. BØRN OG UNGE I SKOLEALDEREN (ca. 7-17 år) – ca. 6.500 adopterede

Gruppen skal dække de børn og unge, der er hjemtaget for mere end 5 år siden og endnu ikke er fyldt 18 år. Behovsfrekvensen for PAS forventes her at være ca. 1/3 af frekvensen for den yngste gruppe, hvilket på sigt alt andet lige vil give samme udgift som for yngste gruppe. I de første år vil frekvensen dog være større fordi en stor del af familierne i gruppen ikke har haft adgang til PAS tidligere, hvorfor nogle problemer har vokset sig større og mere krævende at løse. Forudsat samme brugerbetaling som i den yngste gruppe ventes opgaven at kunne løses for 3,5 mio. kr. om året.

3. VOKSNE (Fra 18-100 år) ca. 20.000 adopterede

Voksengruppen er 3 gange så stor som ungegruppen. Behovsfrekvensen vil være væsentligt mindre end for de øvrige grupper. Til gengæld har adoptionen for nogle af personerne i målgruppen sat dybe spor, der også påvirker relationer til egne samlever og børn.

PAS til voksengruppen forudsætter derfor en særlig ekspertise, som ikke kan dækkes i samme udstrækning af de personer, der kan yde rådgivning til de andre grupper. Rådgivningsforløbene vil typisk være af længere varighed, og der er stor forskel mellem behovene fra de 20-årige til de 30-årige og igen til de endnu ældre.

I dag dækkes nogle af behovene gennem de almen praktiserende lægers henvisning til psykologhjælp. Der kan med støtte fra sygesikringen opnås 12, i enkelte tilfælde 2x12 konsultationer. Mange har større behov. Egenbetalingen for denne ordning er 380 kr. for første konsultation og 317 for de efterfølgende. Det er problemer som angst og selvmordsforsøg, der dækkes af denne ordning. I praksis er ordningen dog vanskelig tilgængelig for mange, idet kun 2 psykologer i Danmark har ret til at modtage klienter under ordningen. De har begge praksis i Region Hovedstaden.

Hertil kommer at mange andre adoptionsrelaterede problemer ikke er dækket af ordningen. Det drejer sig eksempelvis om relationelle problemer i parforhold, misbrug og PTSD. Selv om disse problemer er kendt for ikke-adopterede, er de for mange adopterede udløst af forhold, der knytter sig til deres baggrund fra før og under tilværelsen som adopteret, og skal derfor løses specifikt med udgangspunkt heri.

En PAS-ordning for voksne vil derfor være af afgørende betydning for opfyldelse af Haagerkonventionens bestemmelser også på dette område. Ordningen forventes at kunne finansieres med de nævnte beløb, forudsat at de nuværende satser for brugerbetaling under sygesikringen også bringes i anvendelse her.

Når PAS sættes ind fra starten og bliver tilgængeligt for adopterede i alle aldre vil det være muligt at foretage en regulering af de nervesystemer, som er uregulerede eller fejlregulerede ved adoptionen. Den dominerende angst vil kunne bringes under kontrol, og det påvirker den adopteredes relationer i resten af livet.

PAS kan afhjælpe og forebygge adoptionsrelaterede psykiske lidelser. Lidelser, som er forbundet med store menneskelige omkostninger, smerte og personlige vanskeligheder igennem hele livet. Undersøgelser viser at den bedst mulige tilgængelighed til hjælp ikke bare er en hjælp til den enkelte, men skaber store samfundsøkonomiske fordele i form af færre støttebehov i skole og institutioner, mindre specialundervisning, færre medicinomkostninger, øget produktivitet og dermed samfundsøkonomiske gevinster.

Vigtigst er selvfølgelig den enkeltes ret til at få den nødvendige professionelle hjælp.

Etablering af et Videns- og formidlingscenter om Adoption

Grundlæggende og kort sagt, skal en tryk tilknytning mellem et barn og omsorgsgivende voksne sikre, at barnets hjerne og nervesystem udvikler sig sundt og robust. Når et barn mister sine biologiske forældre brydes denne tilknytning, og risikoen for en tilknytningsforstyrrelse med heraf følgende psykiske lidelser som personlighedsforstyrrelser, ADHD lignende symptomer, angst, relationsforstyrrelser, øget kriminel adfærd, sproglige udfordringer m.m. øges. Disse udviklingsforstyrrelser er kendt inden for det psykologiske fagområde. Samtidigt mangler der dog forskning i, hvordan adoption mere præcist kan påvirke et barns, og særligt skolebørns og teenagers liv og læring.

Vi har i Danmark et velfunderende pædagogisk psykologisk rådgivningssystem i alle kommuner, der betjener daginstitutioner og skoler. Det vil derfor med få midler være muligt, at implementere en forebyggende, behandlende og forskningsbaseret indsats på adoptionsområdet. Dette vil både kunne hjælpe adoptivbørns generelle behov for hjælp til at genfinde en tryk barndom, som denne indsats vil kunne forebygge de ekstreme, menneskeligt omkostningsfulde og økonomisk dyre anbringelser udenfor hjemmet, som vi har set med de etiopiske piger Amy og Masho.

Vi forestiller os etablering af et videns- og formidlingscenter for adoption, der har tæt tilknytning til Ankestyrelsens Familieretsafdeling. Her er både det eksisterende PAS-tilbud, og de adoptionsforberedende kurser i dag placeret, dvs. her er allerede opbygget en adoptionsfaglige ekspertise – men den kommer ikke ud til daginstitutioner og skoler, og har derfor kun behandlende og ikke forebyggende karakter.

Vi forestiller os, at alle PPR-rådgivninger skal have mindst en medarbejder, der tilegner sig adoptionsfaglig viden gennem et kursus på videns- og formidlingscentret. Vi forestiller os også, at alle kommuner har mindst en psykolog, der arbejder med børnesager, som har et adoptionsfagligt kursus fra videns- og formidlingscentret. Vi er i Adoption & Samfund temmeligt overbevidste om, at havde Amys og Mashos adoptivforældre fået en tilstrækkelig adoptionsfaglig hjælp og rådgivning, havde vi aldrig haft en "Amy-sag" eller en "Masho-sag" – og heller ikke haft de dyre udgifter til anbringelser af børnene udenfor deres hjem.

Grafisk kan den adoptionsfaglige struktur anskueliggøres således:

Vi forudsætter at et Videns- og Formidlingscenter for Adoption i første omgang skal placeres på en eksisterende institution. Derved vil nogle fysiske rammer allerede være betalt.

Der er allerede vist interesse for at etablere et samarbejde med Adoption & Samfund om et Videns- og Formidlingscenter for Adoption og dermed tilbyde lokaler og samarbejde om faciliteter.

Videns- og Formidlingscenter for Adoption vil som sin primære opgave have rådgivning af alle, der har berøring med adoption. Sekundært vil centret henvise til relevante rådgivere.

Centret vil desuden drive en hjemmeside med løbende opdateringer om adoptionsverdenen, links til relevante institutioner og fagpersoner. På sigt er det et ønske at centret varetager forskning på adoptionsområdet.

Udgifter til etablering og drift

Udgifter til etablering af Videns- og Formidlingscenter for adoption ½ år =	735.300 kr.
Drift af et Videns- og Formidlingscenter for adoption 1 år =	3.535.000 kr.
Udgifter i alt det første 1 ½ år =	4.270.300 kr.

Specifikation af udgifter til etablering

Kontorlokaler + mødelokale (1. år) =	300.000 kr.
Møblement, IT og teknisk udstyr, tlf., etc. =	150.000 kr.
Rådgivning: Juridisk, revision =	60.000 kr.
Forsikring =	50.000 kr.
Udgifter til mødevirksomhed =	75.000 kr.
Transportudgifter =	100.000 kr.
Udgifter til arbejdsgruppe (3 – 5 personer) i etableringsfasen =	200.000 kr.
Diverse udgifter =	100.000 kr.

Specifikation af udgifter til drift af Videns- og Formidlingscenter år 1

Løn fast personale (2 ½) =	1.800.000 kr.
Eksterne konsulenter =	500.000 kr.
Drift af kontorer (lys, varme, el, leje af lokaler, etc.) = (anslået)	800.000 kr.
Revision og anden ekstern rådgivning =	60.000 kr.
Mødevirksomhed =	75.000 kr.
Transport =	100.000 kr.
Deltagelse i konferencer, kurser, netværk, m.v.	200.000 kr.

Indtægtsgivende virksomhed ved Videns- og Formidlingscenter for Adoption

Det er tanken, at der skal være brugerbetaling af et vist omfang fx. ved kurser eksternt og internt, ved køb af ydelser, etc.

Udviklingen indenfor adoption af udenlandske børn viser en tendens hen mod, at børnene bliver ældre og har særlige behov. Ældre børn betyder børn med en længere traumatisk fortid. Særlige behov (special needs børn) betyder brug for øget viden om adoptivbørns særlige problemstillinger.

Derfor skal adoptivforældre og deres familier, børnehavepædagoger, lærere, personale på uddannelsesinstitutioner og i klubber for børn og unge, sundhedspersonale og alle der har berøring med adoptivbørn have adgang til viden om adoptivbørns særlige vilkår.

Det må hen over de sidste halvandet års mediedebat være klart, at der ikke blot er brug for status quo i forhold til adoptionsfaglig viden og sagsbehandling. Tvært om, der er brug for en øget kvalitet.

Hvis vi kan sikre større viden om adoption blandt det faglige personale og forebygge lignende sager i fremtiden, så er vi parat til at gøre det nødvendige arbejde.

Det må også være lige så klart, at der ikke blot er en etisk menneskelig gevinst ved at etablere en forebyggende indsats gennem PAS og et Videns- og Formidlingscenter for adoption. Sagt på politikersprog kan det formuleres således:

Fire færre anbringelser af adoptivbørn udenfor hjemmet om året betaler et Videnscenter for adoption. Så er det gratis. Endnu færre anbringelser giver overskud i kassen.

Adoption & Samfund har konkrete forslag, både hvad angår indhold og økonomi.”

Område	Finanslov 2014	Finanslov 2015	Finanslov 2016
2. Post Adoption Service (PAS) for alle	10 mio. kr.	10 mio. kr.	10 mio. kr.
3. Videns- og formidlingscenter for Adoption	4,3 mio. kr.	3,5 mio. kr.	3,5 mio. kr.

(Ovennævnte er uddrag af Adoption & Samfunds forslag af 11. september 2013)

Hovedelement 5:

Muligheden for åbne adoptioner, herunder procedurer i forhold til opfølgingsrapporter

- Hvilke overvejelser er vigtige i forbindelse med spørgsmålet om åbne adoptioner?

Der er mange meget vigtige overvejelser at gøre sig i forbindelse med dette spørgsmål. Det er Adoption & Samfunds opfattelse at graden af åbenhed i adoption afhænger af de konkrete omstændigheder og af om det er barnets tarv. Vi finder det vanskeligt at vurdere, hvem der bedst kan afgøre, hvad der er barnets tarv i spørgsmålet om åbne adoptioner. Det er ikke nødvendigvis alle adoptivbørn, der vil have gavn/glæde af en åben adoption, eller som i det hele taget ønsker det. Kan man eventuelt - som i skilsmisssager – operere med en 12 års grænse for stillingtagen fra barnets side?

Hvis man alligevel forestiller sig nogle modeller, kan der defineres forskellige grader af åbenhed og forskellige typer af åbne adoptioner afhængigt af barnets alder, familieliv og trivsel hos den biologiske familie før placeringen på børnehjem/adoption:

Modeller fra mindst åben til mest åben:

1. Den biologiske familie får mulighed for – hvis de ønsker det – at få adoptivfamiliens årlige rapporter om barnet i anonymiseret form
2. Biologiske familie og adoptivfamilie får gensidigt anonymiserede årlige rapporter fra hinanden. Dette ville imødekomme den bekymring, nogle adoptivbørn har om, hvordan det går deres mor, far, søskende og andre familiemedlemmer.
3. Den biologiske familie og adoptivfamilien får gensidigt årlige rapporter/breve fra hinanden og kender hinandens identitet, men uden aftale om samvær eller kontakt, f.eks. før barnet når en vis alder, jf. ovenfor og selv kan tage stilling til, om det ønsker kontakt.
4. Den biologiske familie og adoptivfamilien holder kontakt gennem breve/rapporter og evt. telefon/skype og besøg. Et spørgsmål, der skal afklares i denne model, er hvordan evt. besøg skal finansieres. Mange adoptivfamilier holder alligevel ferie og kan måske under normale omstændigheder vælge at holde ferie i afgiverlandet med nærmere aftalte intervaller. Men skal de f.eks. også være forpligtede, hvis deres økonomi ændrer sig, eller hvis barnet i løbet af opvæksten mister lysten eller interessen? Et problem vil også være det ulige forhold, hvor den biologiske familie næppe har lige så store muligheder for besøg i Danmark. Måske kan de ikke engang få visum.

Som det fremgår giver dette spørgsmål mange vigtige overvejelser, der ikke let lader sig besvare og som kræver en nærmere analyse og grundige drøftelser med alle parter i adoptionsprocessen. Adoption & Samfund opfordrer til at en sådan analyse iværksættes.

Hovedelement 6:

Organiseringen af adoptionsformidlingen ud fra et krav om etisk forsvarlige adoptioner

- Hvordan sikrer vi en gennemskuelig, enkel og oplyst adoptionsformidling?

Vores interesse er at bevare et adoptionssystem, der sikrer en formidling, der foregår på det højest mulige etiske, juridiske og moralske niveau. Om det er en statslig eller privat organisering er for os umiddelbart underordnet, blot ovenstående grundregel overholdes. Vi har dog i afslutningen af dette element opstillet nogle modeller, der kunne overvejes for fremtiden.

Det danske system skal sikre, at vi kan samarbejde på et tilfredsstillende niveau med alle parter i processen. Vi finder fortsat at den fælles nordiske model er god, og det er et faktum, at den efterstræbes af afgiverlandene, der har stor respekt for, hvordan vi i de nordiske lande arbejder med og respekterer interessenterne på adoptionsområdet.

Gebyrstigningerne, der efterhånden er blevet adoptanternes evigt tilbagevendende mareridt, er slet ikke gennemskuelige. Hvorfor stiger priserne, er det stigende lokale omkostninger, stigende administrative omkostninger i Danmark, dollarkursen eller?

Det er (potentielt) etisk problematisk, at adoption er så snævert brugerbetalt, at antallet af adoptioner er vitalt for økonomien hos de organisationer, institutioner og personer, der har med adoption at gøre, både her i Danmark og i giverlandene, hvor bl.a. børnehjemmene er afhængige af adoptionerne.

I Danmark kunne man i stedet forestille sig en model, hvor de formidlende basisudgifter på et eller andet niveau blev finansieret af offentlige midler. Det kunne foregå efter en af to modeller:

Model 1

Formidlingen varetages fortsat af private akkrediterede og godkendte organisationer, men disse finansieres delvist af offentlige midler med et grundbeløb, der sikrer et passende antal stillinger og husleje/kontorhold. Man kunne lade sig inspirere af den islandske model, hvor staten (så vidt vi har forstået) betaler løn til tre ansatte plus husleje. Dette ville være en bedre løsning/kompensation for de meget høje adoptionsgebyrer end et forhøjet adoptionstilskud pr. adoption, fordi sådan en model med en basisfinansiering ville signalere og konkret økonomisk understøtte, at international adoption er en familieform, det danske samfund går ind for. Og man undgår, at økonomien er afhængig af en stykpris pr. barn man formidler – for den model har jo (vist sig at have) den indbyggede risiko, at grundighed og etiske standarder sættes over styr for at få et større antal adoptioner hurtigt igennem. En sådan basis-finansiering af de adoptionsformidlende organisationer skulle være forbundet med forpligtelse for organisationerne til at holde gebyrerne på et niveau, hvor familier med almindelig indkomster vil have råd til at adoptere.

Det offentlige Danmark / det danske samfund burde i højere grad tage (økonomisk) ansvar for det alment anerkendte synspunkt i Danmark, at adoption er en ønskværdig familieform – også i samfundsmæssigt perspektiv.

Model 2

Formidlingen af adoption gøres offentlig og foregår i statsligt regi. Selv om offentlige institutioner også er konjunkturfølsomme, ville det i højere grad frisætte formidlingen fra den konkrete omsætning af børn. Det ville selvfølgelig afskaffe konkurrencen mellem to organisationer, men det ser vel i virkeligheden heller ikke ud til, at konkurrencen kommer hverken børnene eller adoptanterne til gode (i form af priskonkurrence eller specielt særlige profiler i de to organisationer). Tværtimod betyder det måske i virkeligheden blot, at kræfterne spredes.

Danmark burde som samfund også bidrage til at tage ansvar ikke bare for de børn, der formidles til adoption til Danmark, men også for deres kammerater, som af forskellige grunde ikke bortadopteret, men må blive på børnehjem i deres hjemlande.

Som de fleste afgiverlandes økonomi ser ud, er det fortsat nødvendigt at støtte både børnehjem og den administrative infrastruktur i landene. Denne støtte burde ske på en måde, så den var mere uafhængig af det konkrete antal børn, der formidles til Danmark. Men det er selvfølgelig en svær øvelse, hvis man så

risikerer, at Danmark slet ikke får nogen børn formidlet, mens lande, hvor betalingen er mere afhængig af børnetallet får dem. Her må der arbejdes med en fair model, måske noget med procentdele.

Men egentlig skulle målet jo være, at børnene i de fleste tilfælde kunne blive hos/komme tilbage til deres biologiske familier.

Om pengene skulle tages af bistandsmidler eller fra socialministeriets budget, kan måske diskuteres.

Hvis de skal tages af bistandsmidlerne (og måske under alle omstændigheder) bør støtten ske som budgetstøtte til de sociale sektorer i de pågældende lande.

Hovedelement 7:

Tilrettelæggelsen af et skærpet tilsyn

- Hvad er succeskriteriet for et skærpet tilsyn og hvilke forventninger er realistiske?

At der ikke mere opstår grundlag for mediasager om tvivlsomme adoptioner. Succeskriteriet er når alle adoptioner gennemføres på et etisk, juridisk og moralsk højest mulige niveau. Når kun børn, der på juridisk korrekt grundlag er frigivet til adoption (og ikke gennem økonomiske mellemmand eller pression over for de biologiske forældre), bliver bortadopteret.

Man kan indføre specifikke indikatorer for tilsynet. Dette forudsætter dog en grundig gennemgang af en række sager for at kunne opstille de bedst mulige målepunkter. Hvis f.eks. antallet af børn til adoption stiger eksplosivt fra et givet land, bør dette være en åbenlys indikator for at der skal føres et skærpet tilsyn.

De nuværende rejser, der gennemføres af de formidlende organisationer og/eller Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen, erstattes/suppleres med i det enkelte land allerede tilstedeværende danske ambassadeansatte / danske embedsmænd, der i højere grad har mulighed for uanmeldte besøg.

Man skal i højere grad være opmærksomme i den tidlige fase, i samarbejdet med afgiverlandene, og sætte ind med hjælp og vejledning (ikke mistro og kontrol).

Når der tilsyneladende allerede var advarselsslamper i forhold til adoption fra Etiopien, kan det undre os, at der ikke af egen drift iværksættes yderligere tilsynsmæssige kontroller og undersøgelser.

På vegne af Hovedbestyrelsen
Jens Damkjær
Formand

Skriftligt bidrag fra PAS Rådgivningen

Dialogmøde om det danske adoptionssystem med særlig fokus på international fremmedadoption

- *Er der elementer og/eller hensyn, der overses i godkendelsesforløbet?*

Hidtil har det primært været på interviewbasis og ud fra ydre, objektive parametre, at man har interesseret sig for adoptivforældrenes tilknytningsmæssige habitus. Selvrapportering er imidlertid ikke en særlig hensigtsmæssig måde at undersøge dette på. Blandt andet er man sjældent selv klar over, hvordan man kommer til at reagere følelsesmæssigt, når man modtager et barn og de næste mange år skal have det primære følelsesmæssige ansvar for barnet - præcis som når ikke-adoptivforældre bliver forældre og heller ikke selv er i stand til at forudsige eventuelle egne vanskeligheder i forhold til at varetage barnets udvikling. Adoptivbørn har i sagens natur som hovedregel særlige tilknytningsmæssige udfordringer og behov for ekstra meget fra forældrene, hvorfor forældrenes evne og villighed til at investere sig og tage et følelsesmæssigt ansvar er helt essentiel for adoptivbarnets tarv. I stedet for selvrapportering, spørgeskemaer m.m. bør man overveje en supplerende form for godkendelse, baseret på en kvalitativ, klinisk vurdering fra en psykolog med relevant klinisk psykologisk erfaring.

- *Hvilke elementer bør indgå i en PAS-ordning?*

PAS-rådgivningen sættes desværre alt for ofte i værk relativt sent i forløbet, det vil sige adskillige måneder efter hjemtagelse og ofte på baggrund af allerede eskalerede problemstillinger. Dette mindsker interventionsmulighederne og vanskeliggør processen på flere måder. Flere forældre fortæller blandt andet, at de ved hjemtagelsen oplever, at de efter et godkendelsesforløb med stor bevidsthed om at fremstå i det bedst mulige lys, tøver med at søge hjælp gennem PAS-rådgivningen. Man ønsker måske ubevidst overfor sig selv og omgivelserne at bevise, at man kan klare det.

Man kunne overveje, om en obligatorisk PAS-ordning umiddelbart inden hjemtagelsen af barnet, ville være gunstig. Herved ville man knytte en kontakt tidligt i forløbet og eventuelle problemer kan behandles med det samme, hvilket utvivlsomt er i adoptivbarnets bedste interesse.

PAS-rådgiveren vil få langt større indsigt i de dybere tilknytningsmæssige dynamikker ved at opleve adoptivforældrene både før og efter hjemtagelsen, hvilket vil være til gavn for både forældrenes og barnets tilknytningsproces. Man kan i bred udstrækning tale om at adoptivforældrenes tilknytningsproces starter *før* barnets, nemlig allerede når barnet bringes i forslag.

Med hensyn til en eventuel opkvalificering af PPR-psykologer til at varetage dele af PAS-rådgivningen er det et komplekst emne, men kort fortalt er det vigtigt at overveje om PPR-psykologer som udgangspunkt har tilstrækkelig klinisk psykologisk erfaring til at varetage opgaven. Adoptionsområdet er ikke som sådan et specialområde, man kan modtage undervisning i, hvorefter man kan bestride adoptionsrådgivning. Området er derimod i sagens natur af dyb klinisk, tilknytningsmæssig karakter, hvilket kræver en erfaring med interventioner i familier og psykoterapeutisk intervention generelt.

- *Hvilke overvejelser er vigtige i forbindelse med spørgsmålet om åbne adoptioner?*

I forbindelse med åbne adoptioner hører man ofte argumentet fremført, at det er vigtigt for barnet at holde en forbindelse til sit biologiske ophav og eventuelt det land og den kultur, som barnet er bortadopteret fra. Det forekommer umiddelbart som et sympatisk argument, som det kan være vanskelig at være uenig i. Netop derfor er det særdeles vigtigt at tilgå spørgsmålet om åbenhed med faglig omhu. Hvilke fordele men også faldgruber involverer denne løsning? Man bør overveje om dette idealistiske ønske om den bedst mulige løsning for alle parter egentlig, når det kommer til stykket, lader sig oversætte til praksis. Man kunne frygte, at de risici, som åbne adoptioner indebærer, overstiger eventuelle fordele, der måtte være, under et fuldt indleveligt ønske om at mindske eller fjerne den tragedie der allerede *er* indtruffet for de fleste børn i denne situation. Men kan dette lade sig gøre? Kan både tilknytningsproces, den senere identitetsdannelse og juridiske procedurer tilgodeses på samme tid? Adoptivbarnets tarv står og falder med udviklingen af en vellykket og tryk tilknytning til sin adoptivfamilie og man bør derfor overveje i hvor høj grad åbne adoptioner, ikke mindst indenfor landets grænser, kan risikere at forstyrre denne proces, velvidende at en rigid og mere lukket tilgang til det biologiske ophav kan skabe lignende problemstillinger.

PAS Rådgivningen

v. Lone Skrubbeltrang Sørensen

Skriftligt bidrag fra
Adoptionskurserne

Adoptionskurserne

De obligatoriske, adoptionsforberedende kurser startede i år 2000, som fase 2 ud af 3 faser. Tanken med kurserne var – og er – at bidrage til en kvalificering af deltagernes overvejelser og stillingtagen til, om man kan se sig selv som forælder til et adoptivbarn, og derfor vælger at gå videre til fase 3, for at søge adoptionsgodkendelse.

Kurserne afvikles som internatkurser over 2 lørdag-søndage, med omkring 4 uger mellem de to kursusweekender. Der kan være mellem 16-24 deltagere på et hold, og kurserne søges tilrettelagt, så eneansøgere så vidt muligt er flere sammen på et hold. Kurserne er bygget op over en række adoptionspecifikke temaer, som deltagerne arbejder med gennem oplæg, gruppearbejde, film, refleksioner i plenum – og også gerne på tomands- eller tremandshånd med kursuslederne i pauser eller om aftenen, når det formelle program er slut.

Det enkelte kursus ledes af to kursusledere, hvoraf den ene, udover sin faglige baggrund, ofte vil have personlige erfaringer med adoption, som adopteret eller som adoptivforælder.

Et vigtigt moment i forhold til kursets rammer er, at kursuslederne ikke er en del af den øvrige adoptionsproces, hvilket betyder, at deltagerne har mulighed for at udtrykke tvivl og usikkerhed, uden at være bekymret for, at det vil indgå i vurderingen af deres egnethed som adoptivforældre. Der er ofte stor spredning i, hvor deltagerne er i deres egen afklaringsproces, når kurset starter. Nogle deltagere giver udtryk for stor afklarethed, mens andre deltagere måske fortsat går i fertilitetsbehandling og har forhåbninger om at kunne føde deres eget, biologiske barn, men er begyndt at se adoption som en mulig, anden måde at blive forældre på. Også i det enkelte par kan der være forskelle på, hvor man er i sine overvejelser om adoption.

En del af deltagerne har allerede en stor viden om adoption, når de møder frem på kurset, mens andre møder mere blanke. Nogle deltagere går med sorg over at have mistet barn under graviditet. Men fælles for de fleste deltagere er, at de sjældent har fået de mange og ofte spredte oplysninger og indtryk integreret i deres egne overvejelser. Og for en del deltagere gælder, at det i det hele taget er begrænset, hvor meget de har fået snakket med andre om deres overvejelser. Her giver kurset muligheder for at forholde sig til adoption på en anden, mere virkelighedsnær og konkret måde, ligesom deltagerne værdsætter at kunne dele erfaringer og møde andre, der står i en situation som deres egen. Hvor adoption ved kursets start ofte står som en lidt abstrakt stillingtagen, rykker adoption som en udfordring, man kan være mere eller mindre parat til at gå ind i, tættere ind på den enkelte deltager. Livet som adoptivfamilie er blevet mere nærværende.

De adoptionsforberedende kurser får meget positive evalueringer af kursusdeltagerne. Set i den større sammenhæng kunne et opfølgende kursus, som ligger efter at de kommende adoptanter har fået barn i forslag, men før man henter sit barn, medvirke til at styrke de kommende adoptivforældre. Også eneadoptanterne, som PAS-ordningen har afdækket står med særlige udfordringer efter adoptionen, kunne med fordel tilbydes et kursus tæt på afhentning af barn.

Henning J. Nielsen, kursusleder

Skriftligt bidrag fra Dansk
Socialrådgiverforening

17.10.2013

Dansk Socialrådgiverforening

NCB

Svar på helhedsanalysens hovedelementer og rammesættende spørgsmål

Hovedelement 1:

Vi skal sikre, at adoptionerne er etisk forsvarlige både i Danmark og i udlandet. Organisationerne har bedre viden om, hvilke lande vi skal samarbejde med og ud fra hvilke faktorer.

Hovedelement 2:

Det giver god mening at bevare en adskillelse heraf, som vi har i dag. Dog er der brug for et videnscenter eller en tilgængelig videnskompetence, for når kommunen støder på et adoptionsbarn, så står de med et behov for at vide, hvad de skal være opmærksomme på. Der er i praksis en tendens til at tro, at adoptivbørn er som alle andre børn. Det er ikke tilfældet. Det vil derfor være en faglig opkvalificering, hvis vi får et sted, hvorfra man kan klæde kommuner på til at tage sådan et barn ind. Vi mangler en enhed, man kan ringe til og søge viden hos. VISO kunne være et oplagt bud til at have en sådan kompetence. Det er også muligt, at man skal decentralisere kompetencen i kommunerne, således at viden bedre er til rådighed i organisationen.

Hovedelement 3:

Vi skal styrke indsatsen ved at forberede adoptanter på, hvad det vil sige at adoptere. Det er nærmest en selvfølge, at alle adoptivforældre bliver godkendt. Der er voksne, som er klart uegnet til at være adoptivforældre og så er der en større gråzone af voksne, hvor man kan være i tvivl, om de har ressourcerne og indsigten til at kunne adoptere. Det falder ofte på helbred, men spørgsmålet er også, hvilke menneskelige ressourcer, der skal til for at kunne adoptere. Problemet er, at vi har for lidt tid til at gennemføre undersøgelserne. Vi har kun 7 timer pr. undersøgelse. Vi skal vurdere mange forhold på en gang. Vi har max en samtale på kontoret og en i hjemmet. Ved særlige omstændigheder kan vi have en tredje samtale.

Det er anført i lovgivningen, at ansøgere får to samtaler og en tredje samtale i særlige tilfælde. De potentielle adoptivforældre undrer sig derfor over, at de skal have en tredje samtale. Socialrådgivere bliver mødt med en forventning om, at det bare er en formalitet, der skal overstås for at blive adoptivforældre. Socialrådgiverne ønsker større fleksibilitet til at tilrettelægge undersøgelsen i forhold til, hvordan vi bedst skønner, at forløbet skal foregå afhængigt af sagens karakter, herunder barnets og adoptivforældrenes behov.

I dag skal der særlige forhold til for at kunne give afslag. Hvis de har et fornuftigt arbejde og ellers fremstår velfungerende, hvad skal de så ikke kunne leve op til? Det er muligt, at de fx ikke kan reflektere eller ikke har kendskab til eller kan sætte sig ind i barnets behov og evt. særlige behov. I dag skal man have håndfaste beviser på, at de ikke kan magte opgaven. Det er muligt at rekvirere fx speciallæge- eller psykologfaglig udredning, og det er positivt, men vi vil gerne diskutere kriterier for at blive adoptant og redskaber til at

give afslag. Vi ved, hvad vi skal kigge efter og være opmærksomme på og den praksis bør også afspejles i lovgivningen. Det er som om, at hvis der ikke er alvorlige omstændigheder, så bliver adoptivforældrene bare godkendt.

Hovedelement 4:

Post Adoption Service-ordningen har kørt som et pilotprojekt. Dansk Socialrådgiverforening har et ønske om, at ordningen bliver gjort permanent. Der har været tale om en frivillig ordning i et to årigt projekt, som koster 100 kr. pr. besøg. Det er borgerne villige til at betale. Det er en ordning, man skal tilbyde, inden de rejser ud. Vi skal ud og møde dem inden adoptivforældrene rejser ud efter barnet og efter de er kommet hjem. Der skal være et fast besøg inden og efter adoption. Man kan sidestille PAS-ordning med en sundhedsplejerskeordning. Det skal være et obligatorisk tilbud til adoptivforældrene.

Hovedelement 5:

Vi vil være med til at udvikle og styrke faglighed og tage en vigtig debat. Skal adoptionen være så lukket, som den er i dag? Eller skal man kunne opsøge sit biologiske ophav og have en kontakt? Adoptionen må godt være åben, men man skal være opmærksom på, at det kan skabe dilemmaer, for det kan også påvirke barnet i forhold til at knytte sig til nye 'forældre'. Hvis vi går hen i mod at adoptere større børn, så ligner det i mindre omfang en adoption og en egentlig familie, men mere et plejefamilieforhold svarende til den praksis, vi har herhjemme i kommunernes børne- og familieafdelinger. På den måde vil det ikke længere være adoption, men mere familiepleje. Der kan være en styrke i, at børn kan bevare en kontakt til deres forældre. Børnene kan på den måde bedre få viden om, hvordan det går mor og far, som måske kan være syge. Man skal være opmærksom på, at det lille sunde raske barn under 3 år kun udgør to procent af adoptionerne. Resten af børnene har en lidelse eller er større børn eller søskende.

Andet:

Derudover vil Dansk Socialrådgiverforening byde ind med socialrådgiverfaglighed og vores kernekompetence i forhold til at udarbejde helhedsorienterede socialfaglige undersøgelser af potentielle adoptanter. Det er undersøgelser, som rummer en lang række andre forhold udover de menneskelige ressourcer så som helbred, erhverv, økonomi, bolig, jura, netværk og relationer, etc. Til at understøtte denne vurdering har vi mulighed for at rekvirere undersøgelser hos speciallæge i fase 1 og en psykologfaglig udredning i fase 3, som kan indgå i den samlede vurdering.

Med venlig hilsen

Niels Christian Barkholt
Næstformand
Dansk Socialrådgiverforening

Skriftligt bidrag fra DanAdopt

DanAdopt

5. november 2013

Holdninger til fremtidens adoptionsformidling

Fremsendt til Social- Børne- og Integrationsministeriets kommission om helhedsanalyse af fremtidens internationale adoptionsformidling.

DanAdopt ser med glæde frem til at få en afklaring om fremtidens adoptionsarbejde.

DanAdopts bestyrelse drøfter regelmæssigt holdninger til international adoptionsformidling. Det er en dynamisk proces, hvorfor denne skrivelse skal opfattes som et levende dokument, da adoptionsarbejde er under evig forandring.

- Danmark skal beslutte, om danske ansøgere i fremtiden kan adoptere internationalt.
- Herefter må lovgivning og vilkår for formidlingen klarlægges.
- Derefter kan opgaverne fordeles mellem aktørerne.

DanAdopt fremsender hermed input før dialogmødet den 22.10.2013.

Dokumentet er opdateret den 5.11.2013.

1. DanAdopts holdning til Haagerkonventionen

Haagerkonventionen er forudsætningen for DanAdopts arbejde, uanset om vi arbejder i lande, der har tilsluttet sig konventionen, eller i lande, der endnu ikke har tilsluttet sig aftalen.

For DanAdopt er det ikke afgørende, at et afgiverland formelt har tilsluttet sig Haagerkonventionen. Men det er helt afgørende, at et afgiverland har både evne og vilje til at efterleve Haagerkonventionens og FN's børnekonventions bestemmelser.

I den forbindelse skal det nævnes, at Adoptionsnævnet, der er det uafhængige klage- og tilsynsorgan i Danmark, fører tilsyn med alle DanAdopts aktiviteter i udlandet, og at Danmark har tilsluttet sig Haagerkonventionen.

Haagerkonventionen skal forhindre handel og bortførelse af børn, den fastlægger principperne for international adoption, og den tager udgangspunkt i det enkelte barns behov. Det betyder blandt andet, at myndighederne i afgiverlandet skal sikre, at international adoption er den sidste og bedste mulighed for det enkelte barn, og at hver enkelt adoption foregår på korrekt etisk og juridisk grundlag.

At arbejde i følge Haagerkonventionen betyder også, at myndighederne i modtagerlandet har til opgave at undersøge adoptanterne og godkende dem til adoption, samt at de to landes myndigheder skal sikre, at fylldig information om barn og adoptanter udveksles mellem myndighederne.

2. DanAdopts holdning til sammenkoblingen mellem adoptionsformidling og børnehjælpearbejde

I alle de lande, hvor der er behov for internationale adoptioner, er der også et stort behov for hjælp til at løse almene humanitære behov på børnehjemmene.

DanAdopt yder børnehjælpearbejde i mange af de lande, hvor vi også udfører adoptionsformidling. Det gør vi, enten fordi det er et krav fra de nationale myndigheder, som for eksempel i Etiopien, eller fordi vi bliver opfordret til det af vore lokale samarbejdspartnere, når der er et særligt behov.

DanAdopt har ydet eller yder børnehjælpearbejde i lande, hvor vi tidligere har arbejdet, eller hvor adoptionsarbejdet er stoppet f.eks. i Haiti og i Nepal. Midlerne kan komme fra indsamlinger eller andre bidrag. Vi oplever ofte, at vores kontakter har større behov og beder om mere end vi kan bidrage med, det gælder f.eks. i Nepal hvor børnehjemmene er fulde af forladte børn, børnene sulter og har brug for hjælp for at kunne fortsætte skolegang.

I andre lande, som for eksempel Kina og Sydafrika, udgør børnehjælpearbejde en del af det samlede adoptionsgebyr. Her er det de centrale myndigheder, der bestemmer, hvor pengene bedst kan gøre nytte.

For DanAdopt er det afgørende, at vores børnehjælpearbejde ikke kan opfattes som en måde at opnå fordele i forhold til adoptionsformidlingen. Derfor sker vores børnehjælpearbejde i nøje overensstemmelse med Haagerkonventionens subsidiaritetsprincip. Det betyder, at hjælpen skal bidrage til, at børnene så vidt muligt kan forblive i deres oprindelige familier eller på anden vis have en permanent, legal løsning i det land, hvor de er født.

Derfor har den hjælp, som DanAdopt bidrager med, fokus på bedre sundhed og ordentlig skolegang. Det kan også dreje sig om bistand at forbedre de sanitære forhold på et børnehjem eller indkøb af skolebøger. Men det kan også handle om indkøb af værktøj, så lokaler, installationer og udstyr kan blive repareret.

DanAdopts børnehjælpearbejde er ligesom alle vore andre aktiviteter under tilsyn af Adoptionsnævnet.

For DanAdopt er der ingen tvivl om, at den bedste måde at organisere fremtidens børnehjælpearbejde i afgiverlandene vil være, at hjælpen defineres som en andel af det samlede gebyr, man betaler de centrale myndigheder i det pågældende land. Det må derefter være op til myndighederne at beslutte, hvor pengene skal anvendes. Det stiller store krav til de centrale myndigheder, som de i mange tilfælde ikke endnu er i stand til at opfylde.

DanAdopt mener derfor, at det bør være obligatorisk, at den danske stat og de formidlende organisationer i samarbejde med ambassaderne tilbyder afgiverlandenes regeringer og børnehjem langsigtet støtte til organisationsudvikling og uddannelse af medarbejdere i omsorg og sociale forhold.

3. DanAdopts holdning til, hvor mange lande Danmark samarbejder med

Behovet for international bortadoption af ældre børn og børn med sygdomme og andre udfordringer er voksende mange steder i verden. Forudsætningen for, at vi kan hjælpe disse børn til en bedre fremtid er, at man i disse lande enten har tilsluttet sig Haagerkonventionen eller, at man har evne og vilje til at arbejde i overensstemmelse med Haagerkonventionens bestemmelser. Udover den begrænsning ser vi i DanAdopt ingen principiel grund til at indskrænke antallet af lande, som vi kan samarbejde med.

4. DanAdopts holdning til godkendelse af adoptanter med henblik på at styrke gode adoptionsforløb

Et godt adoptionsforløb er blandt andet betinget af, at man som adoptant nøgternt afstemmer sine ønsker og drømme med den virkelighed, som international adoption er en del af, og at de godkendende myndigheder hjælper kommende adoptanter i den afklaring.

I dag er der flere og flere små og raske børnehjemsbørn, som det lykkes at finde en familie til i fødelandet. Til gengæld bliver der flere ældre børn og børn med udfordringer af forskellig art, hvor international adoption er den eneste mulighed for en fremtid i en familie.

Men at adoptere et ældre barn, eller barn med særlige behov er ganske anderledes udfordrende end at blive adoptivforældre til et lille, rask og velskabt barn.

Både de danske myndigheder, der godkender kommende adoptanter, og de kommende adoptanter selv bør derfor være langt mere opmærksomme på, hvad adoptionsmotivet er: Er motivet primært barnløshed, eller ønsker man at give et barn muligheden for at vokse op i en ny familie? Og har man gjort sig tanker om, hvilken indsats det kræver at være forældre til barnet?

Hvis man som godkendt adoptant ikke mener, at man er i stand til at yde den betydelige, ekstra indsats, som det kræver at adoptere et ældre eller et barn med særlige behov, skal man kunne sige nej til at adoptere det barn, man er blevet matchet med, uden samtidig at være bange for, at man mister godkendelsen til på et senere tidspunkt at adoptere et andet barn. Det er vigtigt at adoptanter forholder sig konkret til det barn der er matchet, og føler sig fuldstændigt oplyste og parate.

Men undersøgelse af egnethed til adoption bør ikke alene tage stilling til, hvilket adoptionsmotiv de kommende adoptivforældre har. Undersøgelsen bør ligesom nu fortsat omfatte en vurdering af forældre- og omsorgsevnen.

5. DanAdopts holdning til forbedret støtte til adoptanter før og efter hjemtagelse af et barn

Et godt adoptionsforløb afhænger i meget høj grad af modtagerlandets evne til at understøtte den lange række af processer, der indgår i et adoptionsforløb. Ikke mindst i form af forberedelsen, og den opfølgende støtte og rådgivning, som både adoptanter og adopterede har behov for i forbindelse med den helt afgørende sorg- omstillings- og tilknytningsproces.

Med enkelte afbrydelser har vi i Danmark siden 2007 haft den såkaldte PAS-ordning (Post Adoption Services), der for størstedelens vedkommende finansieres over satspuljemidlerne, men hvor der i det nuværende tilbud også er et element af egenbetaling.

Den første PAS-ordning var et rådgivningsforløb over fem gange, til adoptivfamilier, der havde adopteret inden for de sidste fem år. Ordningen var en succes. Rådgivningen skærpede forældrenes syn på, hvad det vil sige at starte en familie med et adopteret barn. Rambøll udarbejdede en evalueringsrapport i 2010, der konkluderede, at 97 pct. af forældrene oplevede fremgang på mindst et af de områder, de fik rådgivning omkring gennem PAS-ordningen.

Nuværende PAS -rådgivning er endnu ikke evalueret. Men tilbuddet er meget efterspurgt.

Men der er stadig plads til forbedringer. PAS-ordningen skal gøres permanent, den skal også give mulighed for individuel rådgivning, og så skal PAS-ordningen på finansloven. Desuden har de adoptionsforberedende kurser (Pre-) brug for en grundig evaluering, ligesom DanAdopt mener de burde være en integreret del af PAS. Obligatoriske opfølgingsforløb i ventetiden, med kursuslederne efter godkendelsen, ville øge ansøgernes parathed og give mulighed for at drøfte relevante emner i forløbet. Det vil derfor være mere passende at tale om PPAS. (Pre- og post adoption services).

DanAdopt mener, at PAS-rådgivningen skal være en naturlig forlængelse af godkendelsen til adoption, og rådgivning efter adoptionen skal indgå som en obligatorisk forebyggende foranstaltning for alle adoptivforældre, så længe der er behov.

DanAdopts bestyrelse mener, det bør overvejes, at godkendelsen til adoption, skal omfatte regelmæssige, obligatoriske opfølgingsbesøg af et tværfagligt myndighedsteam, der ikke kun består af socialrådgivere, men som også har psykologisk ekspertise. Formålet skal være dels forebyggende dels rådgivende i forhold til at blive en familie med et adopteret barn.

Adopterede kan have indlæringsmæssige og sproglige udfordringer. Derfor ser DanAdopt også gerne, at det bliver obligatorisk, at kommunens psykologisk-pædagogiske rådgivning søger viden om adoption, og tilbyder familier rådgivning inden skolestart.

Lovgiverne bør også være opmærksomme på, at adoptionsområdet i den enkelte kommune er for lille til, at der kan oparbejdes en egentlig ekspertise til at yde støtte til adoptivbørn med særlige udfordringer. Derfor ønsker DanAdopt, at der bliver etableret en central ekspertgruppe,(adoptionsvidenscenter) som kommunerne skal trække på i adoptionsforløb med særlige udfordringer. Desuden kan kommunerne hente viden og inspiration om etablering af flere forebyggende foranstaltninger som f.eks. netværksgrupper for skolebørn, unge og forældre ol.

Sidst, men ikke mindst, er der også brug for en klar stillingtagen til unge adopteredes ret til at søge tilbage til deres fødeland, til rådgivning herom samt assistance i at få indsigt i egen sag.

6. DanAdopts holdning til etablering af videnscenter om adoption

Selv om der er mange vellykkede adoptioner, velfungerende adoptivfamilier og tilfredse adoptivbørn i Danmark, har de sidste mange måneders kritiske debat på adoptionsområdet vist, at vi alle stadig kan blive bedre. Forudsætningen er, at vi bliver klogere på såvel de biologiske forældres, adoptivbørnenes og adoptivforældrenes vilkår.

På trods af at de skandinaviske lande modtager forholdsvis mange adoptivbørn, er der meget lidt forskning på området.

DanAdopt ønsker derfor, at der etableres et videnscenter om adoption i Danmark. Videnscenteret skal på et videnskabeligt grundlag samle eksisterende viden på området, drive selvstændig forskning om, hvordan adoption påvirker børn, unge og familier, samt ikke mindst formidle denne viden til de institutioner, der i kommunerne forestår den pædagogisk-psykologiske og sociale rådgivning til børn, unge og forældre.

Ankestyrelsen er den centrale myndighed vedrørende adoption og de facto den institution, der har størst, samlet viden om adoptionsproblematikken i Danmark. Der er således gode argumenter for at placere centeret under Ankestyrelsen. Men det kan også overvejes, om det giver mere mening at placere centeret i regi af Danske Kommuner eller den ny, samlede statsforvaltning, der skal løfte kvaliteten i de borgernære opgaver.

7. DanAdopts holdning til åbne adoptioner

Alle adoptivbørn, uanset om de er i åbne eller lukkede adoptioner, bliver på et eller andet tidspunkt opmærksomme på, hvem deres biologiske forældre er.

DanAdopt anser åbne adoptioner for at være et gode, så de børn, der ønsker at få mere at vide om deres personlige historie har mulighed for det. Men vi mener også, at åbne adoptioner kan være vanskelige at håndtere. Og at spørgsmålet om åbenhed kun kan besvares i den enkelte sag.

Først og fremmest handler åbne adoptioner om barnets behov. Men hensynet til de biologiske forældre og adoptanterne indgå.

Det Nationale Forskningscenter for Velfærd gennemførte i 2010 en international referenceundersøgelse af, hvad betydningen af åbenhed kontra anonymitet har for barnet, de biologiske forældre og adoptivforældrene. Undersøgelsen konkluderede, at børn i åbne adoptioner har en høj grad af tilknytning til deres adoptivforældre, og at tilknytningen er uafhængig af graden af åbenhed i adoptionsforholdet. Undersøgelsen viste også, at der er tegn på, at små børn har vanskeligere ved at knytte sig til deres adoptivforældre, hvis de har direkte og personlig kontakt til deres biologiske forældre. Med andre ord: Jo ældre barnet er, og jo mere barnet er udviklet erkendelsesmæssigt, jo større værdi har barnet af muligheden for åbenhed. For eksempel kan det jo være en stor udfordring for et mindre barn, hvis dets biologiske mor er alvorligt syg, meget fattig og alene.

Undersøgelsen viste også, at større børn i åbne adoptioner har mindre problemadfærd, og at åbenhed generelt reducerer risikoen for sammenbrud i adoptionsforholdet.

Også for de biologiske forældre har åbenhed positiv betydning, da den giver dem en oplevelse af at have større indsigt og medansvar for adoptionen, fordi de efterfølgende har adgang til informationer om, hvordan det går barnet.

DanAdopt er imidlertid opmærksom på, at åbenhed i visse kulturer kan have en stigmatiserende effekt – for eksempel for en enlig mor, der har ønsket at bortadoptere sit barn, men som også ønsker at etablere en familie, hvor tanken om et førægteskabeligt barn endnu er kulturelt uacceptabel.

Adoptanternes interesse i åbenhed kommer i tredje række. Og her kunne man forestille sig en vis modvilje mod åbenhed. Men Forskningscentrets undersøgelse viser, at næsten 95 procent af adoptivforældrene er

meget tilfredse med åbenhed. Undersøgelsen viser desuden, at adoptanter med en høj grad af åbenhed viser mere empati og forståelse for både barnets og de biologiske forældres situation.

Barnet har altid ret til at kende sin historie. Og man skal gøre sig klart, at barnets historie ikke kan holdes skjult. Men spørgsmålet om åbenhed eller anonymitet bør ikke besvares med en lovgivning, der bestemmer, at alle adoptioner skal være åbne. Adoption er et vanskeligt og følsomt område.

Individuelle hensyn er nødvendige.

8. DanAdopts holdning til organiseringen af adoptionsformidlingen – ud fra et krav om etisk forsvarlige adoptioner

Da DanAdopt er en nonprofit organisation, er det ikke afgørende at adoptionsformidling foregår gennem private akkrediterede organisationer. Det er derimod helt afgørende, at formidlingen sker på en sådan måde, at adoptionerne er juridisk og etisk korrekte, at de sker i overensstemmelse med internationale konventioner og aftaler, at alle processer er gennemsigtige og, at alle økonomiske transaktioner, udgifter og lønomkostninger er offentligt tilgængelige og anses som rimelige.

Hvis politikerne og myndighederne skønner, at den sikkerhed i fremtiden bedst opnås i et helt igennem offentligt system uden private formidlingsorganisationer, som man kender det i Australien, vil DanAdopt bakke op om en sådan beslutning. Skulle det blive fremtiden, håber DanAdopt, at den dybe, adoptionsfaglige ekspertise og de internationale relationer, som de formidlende organisationer gennem årene har oparbejdet, kan nyttiggøres.

9. DanAdopts holdning til skærpet tilsyn

DanAdopt er en akkrediteret formidlingsorganisation, der arbejder juridisk og etisk korrekt. Vi har ikke noget at skjule, og vi har derfor heller ikke noget imod et skærpet tilsyn.

Akkreditering af en adoptionsformidlende organisation bør være en tilkendegivelse af, at myndighederne har en grundlæggende tillid til, at organisationen arbejder juridisk og etisk forsvarligt og på et højt adoptionsfagligt niveau. Og det bør naturligvis være udgangspunktet, når myndighederne planlægger skærpet tilsyn.

Man kan derfor diskutere, om det vil være fornuftigt at udstationere jurister fra Ankestyrelsen, der er sekretariat for Adoptionsnævnet, permanent hos de private, akkrediterede formidlingsorganisationer for at de kan følge sagerne. Skulle det blive fremtiden, skal vi nok finde plads til dem.

Mere omkostningseffektivt vil det være at indføre uanmeldte tilsynsbesøg, ligesom det kan overvejes, hvordan myndighedernes tilsyn i afgiverlandene kan forbedres.

Man kunne for eksempel koordinere tilsynet i afgiverlandene på nordisk plan, således at man sikrer den fornødne ekspertise på en enkelt af de nordiske landes ambassader, og at man på den måde både får et større erfaringsmateriale at arbejde ud fra og udnytter ressourcerne mere effektivt.

Det bør også overvejes, om det kan lade sig gøre at involvere nogle af de store internationale nødhjælps- og børneorganisationer, som for eksempel Unicef eller Røde Kors, der i forvejen er til stede i de fleste

afgiverlande, i tilsynet. På den måde, vil der måske også være mulighed for at forbedre den langsigtede støtte til organisationsudvikling og uddannelse af medarbejdere i omsorg, så endnu flere børn kan få en fremtid i det land, de er født.

DanAdopts bestyrelse & Marianne Wung-Sung, Birkerød den 5.11.2013

Skriftligt bidrag fra TænkAdoption

København den 29. september, 2013

Notat til dialogmøde indkaldt af Social-, Børne- og Integrationsministeriet den 22. oktober 2013 i forbindelse med helhedsanalyse af det danske adoptionssystem

I *Kommissorium for en helhedsanalyse* (Socialministeriet, 28. juni 2013) udstikkes syv hovedpunkter (se s. 7-8) i relation til det danske adoptionssystem, som skal undersøges af en ministeriel arbejdsgruppe, der blev nedsat i foråret 2013. De syv hovedpunkter retter sig mod at optimere det eksisterende system gennem at identificere svagheder og derefter justere systemet. Hermed bliver der ikke åbnet op for en dyberegående analyse og vurdering af, hvorvidt – og ud fra hvilke principper og på hvilket grundlag – transnational adoptionspraksis fortsat (skal) praktiseres. I den forstand indeholder kommissoriet ikke en anerkendelse af, at transnational adoption som interventionsform *kan* og *bør* diskuteres på mere principiel vis.

Derimod reproducerer kommissoriet herskende forestillinger om transnational adoption som altid allerede hensigtsmæssig. De forandringer, som helhedsanalysen dermed tænkes at skulle afstedkomme, er på så vis meget begrænsede, og de sigter først og fremmest på at forandre udvalgte aspekter af systemet med henblik på at garantere en videreførelse af adoptionssystemets gældende præmisser.

Dét, at kommissoriet ikke rummer mulighed for at undersøge og vurdere transnational adoption på mere principiel vis, er på mange måder problematisk. Dels fordi der i mere end 60 år er blevet adopteret børn til Danmark. Dels fordi transnational adoption konstituerer en vidtrækkende interventionsform, som medfører væsentlige konsekvenser for alle involverede parter. At tage for givet at stats sanktionerede interventioner i udgangspunktet *er* hensigtsmæssige – og derfor ikke står til diskussion – kan aldrig være til fordel for interventionens 'svageste' parter (her tænkes især på barnet og de afgivende forældre).

Til nærværende dialogmøde er der indbudt en række aktører, som ikke tidligere har haft nævneværdig indflydelse på udformningen af det danske adoptionsområde. Dette er positivt, men tilstedeværelsen af nye aktører bør følges op med en kritisk revurdering af hvilken viden, der (skal) tillægges vægt, når det handler om adoption. Hidtil er det danske adoptionssystem nemlig i helt særlig grad blevet formet af medicinske diskurser og udviklingspsykologiske teorier, der har fastholdt og fikseret det adopterede barn som til tider patologiseret vidensobjekt.

Denne vidensøkonomi har privilegeret specifikke faggrupper og discipliner: Det adopterede barn som overeksponeret vidensobjekt og den oprindelige

forælder som usynliggjort adoptionsaktør har derimod betalt prisen for en vidensøkonomi, som har understøttet transnational adoptionspraksis. En analyse må derfor som det første skridt bryde med det eksisterende vidensregime og inddrage helt andre former for viden. Dette udgør præmissen for at udtænke nye analytiske perspektiver på adoption.

Nærværende notat skal dermed læses i lyset af ovenstående forbehold.

Hovedelement 1: *Hvilke lande Danmark skal samarbejde med, herunder betydningen af Haagerkonventionen. Hvilke faktorer skal være afgørende for, hvilke lande Danmark samarbejder med?*

I en dansk kontekst fremhæves Haagerkonventionen ofte som den vægtigste juridiske autoritet på adoptionsområdet. Haagerkonventionen afviger dog i nogen grad fra eksempelvis FNs Børnekonvention (CRC) og The African Charter on the Rights and Welfare of the Child (ACRWC), som også nævner transnational adoption. Sidstnævnte konvention er ratificeret af en række lande som Danmark samarbejder med. Haagerkonventionen synes at fremhæve familien (det der på engelsk kaldes 'family environment') som foretrukket opvækstmiljø for et barn, hvorimod CRC og ACRWC i højere grad peger på, at andre omsorgsarrangementer, som plejefamilier og institutionalisering, også kan udgøre et alternativ til transnational adoption.

Haagerkonventionen hviler med andre ord på en antagelse om, at det bedste for et barn altid vil være at vokse op i en familie. Denne familie-centristiske antagelse er dog langt fra uproblematisk. For det første kan man spørge til, hvilke omsorgsarrangementer der efter vestlige standarder overhovedet kan gøre sig genkendelige som 'familie', og dermed opnå en privilegeret status. Og for det andet kan man spørge til det forhold, at retten til et 'familieliv' synes at blive givet forrang i forhold til andre rettigheder, som fx barnets ret til at bevare sin identitet, navn, familieforhold og nationalitet (som stadfæstet i FNs Børnekonvention). De juridiske rammer omkring transnational adoption trænger med andre ord til at blive grundlæggende problematiseret og gentænkt.

En analyse må derfor som minimum tage højde for, at det ikke er uproblematisk, at særligt Haagerkonventionen, og i nogen udstrækning også FNs Børnekonvention, hviler på en forestilling om, at adoption (hvis den gennemføres i overensstemmelse med gældende regler) altid er i barnets tarv. En sådan antagelse er grundlæggende problematisk, dels fordi den meget stærkt privilegerer adoption som interventionsform, dels fordi barnets tarv gøres til en universel sandhed fremfor at blive anskuet som en historisk og kontingent kategori.

Hovedelement 2: *Sammenkoblingen mellem adoptionsformidling og børnehjælpsarbejde. Kan og bør der ske en adskillelse af adoptionsformidlingen og børnehjælpsarbejdet?*

Direkte donationer fra adoptionsformidlende instanser til børnehjem og andre velfærdsarrangementer bidrager til at skabe meget kraftige incitamentter til at finde og anvise børn til bortadoption i afgiverlandene.

Etableringen af børnehjem og andre omsorgsinstitutioner kan være drevet af mange interesser, både altruistiske og økonomiske; i begge tilfælde kan der opstå stærke ønsker om at *tiltrække* børn, der kan bortadopteres, for derigennem at tilvejebringe muligheder for børn, som *ikke* selv kan bortadopteres, fx på grund af alder eller psykiske og fysiske handicap, der ikke anses som attraktive fra modtagerlandenes side. I den forstand kan et børnehjem ikke siges at udgøre en statisk og given institution, hvis indbyggertal udsiger et proportionelt behov for adoption. Måske fortæller indbyggertallet nærmere noget om, hvor lukrativ en forretning adoption kan være.

En analyse af adoptionssystemet – og dermed den uigennemskuelige transnationale økonomi som det bygger på – bør derfor, og helt grundlæggende, forholde sig kritisk til de økonomiske incitamentsstrukturer, som skaber store interesser i at vedligeholde adoption. Samtidig er det klart, at der både findes børn og institutioner, som har akut og vedvarende behov for økonomisk bistand. I den forstand er det afgørende, at hvis/når der sker en adskillelse af adoptionsformidling og humanitært børnehjælpsarbejde, at det så ikke bliver ensbetydende med, at der tilføres færre midler til opbygningen af børnevelfærd i afgiverlandene. Omlægning af donationer til fx bilaterale udviklingsprojekter må ske på en måde, så det ikke gør incitamentsstrukturen endnu mere uigennemsigtig.

En analyse må derudover overveje, hvordan Danmark bør forholde sig til det faktum, at transnational adoption kan bidrage til, at afgiverlandene ikke selv investerer tilstrækkelige midler i velfærdsydelse. Danmark adopterer stadig børn fra eksempelvis Sydkorea, der har oplevet en voldsom økonomisk vækst, men som samtidig er det OECD-land, der proportionelt allokerer færrest midler til velfærd. Bortadoption af op mod 200.000 børn fra Sydkorea siden 1950'erne har kanaliseret store pengesummer ind i den privatejede velfærdsindustri i Sydkorea. En analyse må inddrage overvejelser i forhold til, hvordan Danmark bør forholde sig til situationer, hvor afgiverlande systematisk og gennem mange årtier udbygger den transnationale adoptionsindustri fremfor at prioritere opbygningen af offentlig velfærd.

Hovedelement 3: *Godkendelsen af kommende adoptanter med henblik på at styrke gode adoptionsforløb. Er der elementer og/eller hensyn, der overses i godkendelsesforløbet?*

Det er helt afgørende, at der fra dansk side bliver produceret mere forskningsbaseret viden, som belyser godkendelsesprocessen og dermed hvilke 'forældertyper', som systemet genkender som egnede og kvalificerede. Godkendelsesprocessen hviler både på en række målbare krav om indtægt, alder, helbredstilstand, etc. Men processen bygger også på vurderinger foretaget af socialrådgivere og andet fagpersonale. Disse vurderinger kan ikke undgå at være informeret af bestemte normer om slægtskab, forældreskab, barneliv, race og forskellighed, som ikke nødvendigvis står nedskrevet i en manual.

En analyse må især spørge ind til, om det eksempelvis forholder sig sådan, at psykologiske egenskaber, der genkendes som relevante for

tilknytningsprocesser, vægtes højere end forståelse af diskrimination og racismeproblematikker? Ligeledes gælder det for de adoptionsforberedende kurser: hvilken viden og overvejelser prioriteres det her, at de kommende adoptanter skal introduceres til?

Hovedelement 4: *En forbedring af støtten til adoptanter før og efter hjemtagelse af et barn. Hvilke elementer bør indgå i en PAS-ordning?*

Post Adoption Service (PAS) reduceres ofte til et spørgsmål om psykologisk rådgivning af adoptanter og adopterede. Denne snævre forståelse af PAS ekskluderer for det første de afgivende forældre, og for det andet kobler den på entydig vis PAS til terapiformer som oftest retter sig mod at skabe tilknytning mellem det adopterede barn og adoptanterne. Derved opretholdes et fokus på barnet som passivt vidensobjekt, hvis tilknytningsproblemer skal afhjælpes igennem psykologisk rådgivning. Sådanne forestillinger er problematiske, idet de ofte bidrager til kollektiv patologisering af adopterede (en tendens som er udbredt i adoptionsfeltet jf. bilag med analysenotat).

Det er derfor nødvendigt, at der anlægges et meget bredere perspektiv på, hvad PAS kan indeholde – og dermed at skabe en PAS-ordning, som ikke kun sigter på at styre og omforme relationer og affekter i regi af kernefamilien. Et stigende antal adopterede ønsker eksempelvis at opsøge deres første familier og/eller remigrere til de lande, som de er adopteret fra. Et eksempel er Sydkorea, men i de kommende år vil det sandsynligvis også komme til at gælde for lande som Kina og Etiopien. Der kan være store udfordringer forbundet med både opsøgning og remigration, og her spiller organisationer, som delvist er drevet af adopterede, en stor rolle (se fx G.O.A.'L og KoRoot i Sydkorea). Disse organisationer bør støttes i regi af PAS.

I den forstand må en analyse forholde sig kritisk revurderende til hvilke initiativer, der genkendes som PAS. Men også til hvilke aktører og perspektiver, der skal informere en sådan ordning. Hvordan kan man eksempelvis implementere et børneperspektiv på de aktiviteter, som fremmes? Og hvordan kan ordningen bygges op omkring adopteredes egne kompetencer fremfor at blive 'ejet' af psykologer og terapeuter?

Hovedelement 5: *Muligheden for åbne adoptioner, herunder procedurer i forhold til opfølgingsrapporter. Hvilke overvejelser er vigtige i forbindelse med spørgsmålet om åbne adoptioner?*

Diskussionen om åbne adoptioner er især en konsekvens af en stigende fokusering på spørgsmålet om de afgivende forældres (manglende) rettigheder i adoptionsfeltet, hvor man har anset den lukkede og såkaldt stærke adoption for at være mest hensigtsmæssig. På den baggrund indebærer grader af åbenhed et potentiale for at anerkende de afgivende forældres eksistens og tildele dem rettigheder i forhold til at bevare kontakt til barnet, uden at det derved betyder, at åbne adoptioner udvisker magtforholdet mellem adoptanter og afgivende forældre. Værdien ved åbne adoptioner kan på den måde være af væsentlig betydning.

Det er dog afgørende, at en analyse indeholder overvejelser i forhold til, hvordan en sådan ordning kan implementeres, så åbne adoptioner ikke ender med at blive reduceret til et frivillighedsprincip, som foregår på adoptanternes præmisser. En analyse må også medreflektere, hvordan systemet sikrer sig, at åbne adoptioner ikke bliver til en papirrettighed for de afgivende forældre? Hvordan forestiller man sig, at disse forældre skal oplyses om deres rettigheder til at søge samvær? Og hvordan skal de kunne gøre brug af disse rettigheder? Dette er spørgsmål, som ikke alene handler om økonomiske ressourcer, men også om regler for migration, opholdstilladelse og familiesammenføring.

Hovedelement 6: *Organiseringen af adoptionsformidlingen ud fra et krav om etisk forsvarlige adoptioner. Hvordan sikrer vi en gennemskuelig, enkel og oplyst adoptionsformidling?*

Med efterlysningen af ideer til, hvordan man fra dansk side sikrer en gennemskuelig, enkel og oplyst adoptionsformidling konstrueres en sådan adoptionsformidling (enkel og oplyst) samtidig som et realiserbart mål. Men er den egentlig det? Og på hvilket grundlag bliver det taget for givet, at en sådan adoptionsformidling er realiserbar?

Spørgsmålet er, hvad kravet om enkel og oplyst adoptionsformidling fortæller om herskende forståelser af de komplekse magtforhold og transnationale dilemmaer, som er et vilkår for adoption? Forestiller man sig, at kompleksiteten kan rummes og ordnes i et enkelt og oplyst system? Eller forestiller man sig, at kompleksiteten måske slet ikke er så kompleks endda?

Når kommissoriet på så vis opstiller en enkel og oplyst adoptionsformidling som et krav og et realiserbart mål, er det indlysende at der opstår et pres for netop at opfinde en sådan adoptionsformidling. Men hvad gør dette krav ved transnational adoption? Og hvilke kompleksiteter må betale prisen for at blive skrælet væk og af i denne proces?

En analyse må på denne baggrund forholde sig reflekterende i forhold til, hvad der overhovedet bliver genkendeligt som etisk forsvarligt. Kan man eksempelvis forestille sig en 'etisk forsvarlig' adoptionsproces uden at medtænke (manglen på) alternativer til adoption?

Hovedelement 7: *Tilrettelæggelse af et skærpet tilsyn. Hvad er succeskriteriet for et skærpet tilsyn og hvilke forventninger er realistiske?*

Et af de store problemer, med det danske tilsyn, er, at det på ingen måde har haft faglig ekspertise til at vurdere de regionale, kulturelle og nationale afgiverkontekster, og herunder de partnere som de danske adoptionsformidlende organisationer samarbejder med. Dertil kommer, at tilsynet og de formidlende organisationer har været alt for sammenspiste – fx ved at tilsyn og organisationer *sammen* har besøgt afgiverlandene.

Det at tilsynet, forstået som Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen, på mange måder har manglet ekspertise til at vurdere situationen i afgiverlandene, spejler desværre det forhold, at man fra dansk side stort set ikke har

produceret (forskningsbaseret) viden om, hvordan adoptionsformidling finder sted i afgiverlandene, på hvilken baggrund (juridisk, kulturelt og socialt) adoption finder sted, og hvad de langsigtede konsekvenser har været for de mennesker, som mister børn til adoption. Det må give stof til eftertanke og selvransagelse, at disse former for viden ikke er blevet prioriteret i et ellers ressourcestærkt modtagerland som Danmark.

Set i dette lys må en analyse spørge kritisk ind til opdelingen af ansvar. Fra dansk side er det primært blevet set som afgiverlandenes ansvar at sørge for, at gældende regler og standarder på området overholdes, så længe barnet befinder sig i netop afgiverlandet. Der er dog meget, som tyder på, at denne (nationale) arbejdsdeling især er til fordel for de kræfter i både afgiver- og modtagerlande, som har en interesse i at understøtte og vedligeholde transnational adoption, og som ikke vil kigges over skulderen af andre. Der kan opstå stærke investeringer i ikke at vide noget om, hvad der foregår uden for ens eget nationale ansvarsområde.

Dette rejser samtidig helt grundlæggende spørgsmål til hvilke former for viden, der over tid har fået lov til at konstituere adoptionsfeltet, men også hvilke former for *uvidenhed* der har fået lov til at leve og vokse sig fast på baggrund af en sådan ansvarsfordeling. For de børn, på hvis vegne der træffes beslutning om transnational adoption, og for de familier, der – måske i mangel på andre muligheder – afgiver børn til adoption, er det svært at se denne ansvarsdeling som en fordel.

Notatet er udarbejdet af følgende medlemmer af TænkAdoption:

*Maj Eun Herløw
Sharmila Holmstrøm Juhlin
Lene Myong
Jacob Ki Nielsen*

København den 29. September, 2013

Bidrag til Dialogmøde indkaldt af Social-, Børne- og Integrationsministeriet den 22. Oktober 2013 i forbindelse med helhedsanalyse af det danske adoptionssystem

Der takkes for indkaldelsen.

I *Kommissorium for en helhedsanalyse* (Socialministeriet, 28. juni 2013) udstikkes syv hovedelementer. Nærværende er et individuelt bidrag som kommentar til kommissoriet samt svar til Hovedelement 4, 5 og 6.

Jf. "Notat til Dialogmøde" (se note) også med undertegnede som medunderskriver efterlyses et fokus på adoption som et etisk spørgsmål.¹ Hvad er adoption? er det en etisk forsvarlig praksis?

Der inviteres derfor til at medtænke reproduktiv/forplantningsmæssig ret som et etisk rammebegreb i analysen. Som påpeget af flere aktører inden for adoptionsfeltet i de senere år er adoption et produkt af globaliseringen og kan ikke isoleres som en enkeltstående hændelse, men må betragtes om en del af et kontinuum.² Med få vigtige undtagelser accepteres reproduktiv ret i Danmark og er siden 1960erne blevet en dominerende faktor i modtagerlandene, når det gælder ønsket om at få børn. Reproduktiv ret indebærer information om et sikkert sexliv, adgang til prævention samt abort og retten til at træffe informerede valg om, hvornår, og med hvilke intervaller man vil have børn. Et centralt aspekt af reproduktiv ret er støtte til familiebevarelse særligt i form af støtte til enlige forsørgere. Man kan spørge, om der i hævdelser af egen reproduktiv ret samtidig reproduceres en etisk dobbeltstandard i det nuværende system? F.eks., anses et fattigt, "brunt," ortodoks kristent, etiopisk familieliv mindre bevaringsværdigt end en liberal, kristen, "hvid," dansk familie?

Hovedelement 4

I fortsættelse af spørgsmålet om den anvendte adoptionsetik påpeges her et eksisterende syn på adoption som en 'hjælp' og en 'hjemtagelse' som udtrykt i kommissoriet, eftersom dette menes at afspejle en dominerende adoptionsetik, der i udgangspunktet placerer barnet i en symbolsk underskudsposition. Dette gør sig også gældende i PAS-diskurs for eksempel i brug af udtryk

---

¹ 'Notat til Dialogmøde indkaldt af Social-, Børne- og Integrationsministeriet den 22. Oktober 2013 i forbindelse med helhedsanalyse af det danske adoptionssystem' d. 29. September 2013 af Maj Eun Herløw, Sharmila Holmstrøm Juhlin, Lene Myong, og Jacob Ki Nielsen medlemmer af TænkAdoption. Se også 'Svar til Folketingets Socialudvalg' d.31. august 2012 af Jacob Ki Nielsen og Merete Laubjerg. (tilgængelig via Folketingets hjemmeside).

² Se for eksempel 'International adoption i en global verden' artikel i *Information* d. 13. Marts 2009 af Maja Lee Langvad.

såsom 'børnenes tilpasning' og 'tilknytningsvanskelighed.'³ I analysen af PAS inviteres derfor til at indtænke barnet som en global medborger, der tages ud af sin etniske (nationale, religiøse), raciale, kulturelle og socio-økonomiske sammenhæng.

Hovedelement 5

Der inviteres til at medtænke kontakt som retten til at få adgang. Det vil sige, den adopterede har ret til at kunne kontakte sin biogenetiske familie. Kontakt og adgang indebærer ikke nødvendigvis ret til at have et familiært forhold til bio-familie, men forskning påpeger, at der er en sammenhæng mellem skabelse af selvbiografiske fremtidsvisioner og oprindelseshistorie.⁴ Det anses i udgangspunktet som en menneskeret at have adgang til sin oprindelseshistorie, såfremt dette er muligt. I en verden, der idealiserer biogenetisk slægtskab (biologocentrisme), der for eksempel viser sig gennem en dyrkelse af arv og slægtskabshistorie, stilles adoptivfamilien, men særligt den adopterede, der er fraholdt sin oprindelseshistorie, i et konsekvent symbolsk underskud. Omvendt, indebærer en blokering af kontakt imellem den adopterede og bio-familie en form for frarøvelse af forholdet imellem mennesker, hvis slægtskabsrelation ofte er brudt under ekstreme og pressede socio-økonomiske, politiske og kulturelle omstændigheder. For eksempel antages at private adoptionsselskaber i Sydkorea har praktiseret sådanne blokeringer i form af fabrikation af adoptionsdokumenter indtil ca. 1990, ligesom det der nu kaldes for børnehøsteri også har været et kendt fænomen blandt de private adoptionsselskaber samme sted.⁵

Hovedelement 6

Her gentages ønsket om afsøgning af alternativer til adoption. Dog er det velkomment, at dette element er indskrevet i kommissoriet. Det er undertegnedes håb, at mulighed for en afprivatisering af det danske internationale adoptionssystem inddrages i analysen med særligt henblik på at skabe transparens og reducere antallet af aktører, led, agendaer og med staten som den ansvarlige for forflytningen af de små globale medborgere. For eksempel kunne en ændring af det danske adoptionssystem være, at man adopterede en australsk model, der har vist sig fleksibel og åben over for nye omstændigheder og ikke mindst i forhold til ny viden. Det anses som vitalt, at en evt. afprivatisering erstattes af et transparent og relativt åbent system med en uafhængig, ikke-statslig kontrolinstans med deltagelse af adoptionsfeltets aktører i civilsamfundet.

Individuelt bidrag fra medlem af TænkAdoption

Jacob Ki Nielsen

---

³ For adoptivforældres selvkritiske overvejelser se for eksempel *De Bedste Hensigter* (2005/2010) af Cheri Register, *Kanonkongen Barnet* (2011) af Jacques Berg.

⁴ 'The reality of the past versus the ideality of the future: emotional valence and functional differences between past and future mental time travel' artikel i *Mem Cogn* (2013) af Anne S. Rasmussen & Dorthe Berntsen.

⁵ For eksempel *Into the Arms of America: The Korean Roots of International Adoption* (2008) af Arissa Hyun Jung Oh, PhD afhandling (upubliceret).

ANALYSENOTAT nr. 1/2013

18. september, 2013

Udarbejdet af: Lene Myong

Adoption & Samfund (A&S) er en interesseorganisation, der blandt andet ”*har til formål at skabe de bedst mulige betingelser for adopterede og deres forældre*” samt ”*medvirke til adopteredes integration i det danske samfund*”. A&S blev grundlagt i 1977 og har været dygtig til at søge politisk indflydelse på udformningen af adoptionsfeltet i Danmark og dermed skabe sig en platform som legitim og vægtig adoptionsaktør.

I Adoptionsnævnets årsrapport 2012 kan man eksempelvis læse, at A&S deltog ved nævnets landsmøde for statsforvaltningerne og adoptionssamrådene samme år. Ifølge årsrapporten var der ikke andre interesseorganisationer eller repræsentanter for adopterede, adoptanter og afgivende forældre til stede ved landsmødet. A&S er også den eneste interesseorganisation, som figurerer på den liste over aktører på adoptionsrådet, som kan læses til sidst i årsrapporten. Dette er sigende for, hvordan A&S i mange år har haft noget nær monopol på at repræsentere adopterede og adoptanter overfor offentlige instanser og politikere.

Dette analysenotat fokuserer på A&S’ udspil til finansloven 2014. Forslaget kan læses her ligesom følgebrev til socialminister Annette Vilhelmsen dateret 11. september 2013.

Forslagets indhold

Forslaget fylder i alt 7 sider og har titlen *Adoption og forebyggelse*. I forslaget bliver det slået fast, at adoption ”*drejer sig om at tage et globalt ansvar for børn*” (s. 1), men også at mediernes beskrivelser af adoptionsformidling fra især Etiopien har gjort det klart, at Danmark ikke lever op til Haagerkonventionen. Forslaget argumenterer dermed for, at det er nødvendigt at sikre 1) etisk og juridisk korrekt formidling af børn 2) post adoption services (PAS) til adopterede og adoptanter med henblik på at skabe det der kaldes ’sund tilknytning’ samt 3) adoptionsfaglighed i institutioner og skoler og blandt fagfolk. Forslaget rummer desuden en række økonomiske udregninger over, hvad disse initiativer vil koste.

På denne baggrund formulerer A&S særligt to krav: for det første at der indføres en permanent PAS-ordning (udgift: 10 mill. kr. årligt), og for det andet at der afsættes penge til etablering af et videns- og formidlingscenter for adoption (udgift: 4.5 mill. kr. det første år, derefter 3.5 mill. kr.)

Der henvises kun til ganske få undersøgelser: en forskningsoversigt udarbejdet af Mogens Christoffersen (i regi af SFI),

registerforskningsundersøgelser af Merete Laubjerg (Institut for Folkesundhedsvidenskab, KU) samt en undersøgelse af specialundervisning udgivet af KREVI – det kommunale og regionale Evalueringsinstitut.

Det udsatte barn

A&S bakker sit forslag om videnscenter og PAS-ordning op med henvisning til ovenstående undersøgelser, som viser, at adopterede, sammenlignet med ikke-adopterede, har højere sandsynlighed for at blive anbragt uden for hjemmet og modtage specialundervisning (Laubjerg, KREVI), og at adopterede børn tilsyneladende opnår en højere intelligens (Christoffersen). Der peges også på, at mange adoptanter har gjort brug af PAS-ordningen i perioden 2007-2010, da denne var finansieret af SATS-pujleordningen.

Forslaget iværksætter dog også andre former for argumenter. Dels at en permanent PAS-ordning vil være *"af afgørende betydning for opfyldelse af Haagerkonventionens bestemmelser"* (s. 5), dels ved at italesætte transnational adoption som ensbetydende med at tage globalt ansvar for børn. I forslaget bliver det adopterede barn forstået som et *udsat barn*, der både har brug for hjælp gennem dét at blive adopteret og via livslang psykologisk rådgivning (i regi af PAS-ordningen).

Adoptivbarnet konstrueres med andre ord som en figur, der i udgangspunktet er svigtet, forladt, angst og dybt traumatiseret. Eksempelvis hedder det: *"Når PAS sættes ind fra starten og bliver tilgængeligt for adopterede i alle aldre vil det være muligt at foretage en regulering af de nervesystemer, som er uregulerede eller fejlregulerede ved adoptionen. Den dominerende angst vil kunne bringes under kontrol, og det påvirker den adopteredes relationer i resten af livet. PAS kan afhjælpe og forebygge adoptionsrelaterede psykiske lidelser. Lidelser, som er forbundet med store menneskelige omkostninger, smerte og personlige vanskeligheder igennem hele livet"* (s. 5).

Men hvilken viden trækkes der på her? Hvem og på hvilket grundlag har påvist 'uregulerede eller fejlregulerede nervesystemer' hos adopterede? Disse generaliserende påstande fremsættes uden henvisninger til eksisterende undersøgelser eller nærmere forklaring. På samme måde kan man spørge til påstanden om 'den dominerende angst', som kalder på at blive bragt under kontrol. Dette må siges at været et relativt voldsomt udtryk at anvende om en hel gruppe af mennesker – især når dette hverken bliver forklaret eller begrundet i nogen form.

I citatet bliver PAS fremstillet som den (eneste) indsats, der kan afhjælpe såkaldte adoptionsrelaterede psykiske lidelser; en benævnelse som hverken kvalificeres eller udbygges, men som i sin upræcighed giver indtryk af, at der eksisterer en lang række af psykiske lidelser, der med sikkerhed kan forklares som adoptionsrelaterede.

Psykologisering og tilknytning

Kravet om et videnscenter bliver ligeledes båret frem af argumenter, som psykologiserer og sygeliggør adopterede: *"Grundlæggende og kort sagt, skal en tryk tilknytning mellem et barn og en omsorgsgivende voksen sikre, at barnets hjerne og nervesystem udvikler sig sundt og robust. Når et barn*

mister sine biologiske forældre brydes denne tilknytning, og risikoen for en tilknytningsforstyrrelse med heraf følgende psykiske lidelser som personlighedsforstyrrelser, ADHD lignende symptomer, angst, relationsforstyrrelser, øget kriminel adfærd, sproglige udfordringer mm. Øges. Disse udviklingsforstyrrelser er kendt inden for det psykologiske fagområde. Samtidig mangler der dog forskning i, hvordan adoption mere præcist kan påvirke et barns, og særligt skolebørns og teenageres liv og læring” (s. 5).

I citatet findes ingen henvisninger til eksisterende litteratur. Derimod slås det fast, at udviklingsforstyrrelser er kendt inden for det psykologiske fagområde, men også at der mangler forskning i, hvordan adoption påvirker børn. På den måde bliver det på én og samme tid muligt at argumentere for behovet for mere forskning, og samtidig hævde at en række påstande omkring relationen mellem tilknytning, hjernens udvikling og psykisk sygdom udgør et faktum – selvom der ikke refereres til nogle undersøgelser, som fortæller noget om netop dette.

Forslaget fremfører i stedet en efterhånden common sense logik, hvor potentiel patologi og kriminalitet opstilles som uafvendelige scenarier, hvis tilknytning mellem adoptivbørn og adoptanter ikke følger en helt bestemt model. Hermed får man sat stor kraft bag ønsket om at sikre såkaldt 'sund tilknytning' mellem adopterede og adoptanter, men koblingen mellem tilknytningsproblemer og de forskellige skrækscenarier står uforklaret hen.

Man kan sige, at koblingen mellem tilknytningsforstyrrelse som problemets årsag og psykisk sygdom og kriminalitet som effekt producerer kausalitet og en letforståelig narrativ om adopterede børns udvikling. Men kan meget komplekse fænomener som psykisk sygdom og kriminalitet overhovedet forklares som resultatet af *en enkelt* årsag (som her tilknytning)? Hvorfra hentes denne viden? Og hvilke præmisser bygger den på?

A&S' forslag illustrerer, at reduktive forståelser af tilknytningsbegrebet gør sig gældende i adoptionsfeltet, hvor manglende/dårlig tilknytning synes at være blevet til en dominerende og behændig forklaring på rigtig mange ting, men også at sund/tryk tilknytning er blevet et common sense begreb, en værdi, som man ikke behøver forklare eller begrunde nærmere.

Rådgivning som årsag og løsning

I A&S' forslag bliver sagerne om Masho og Amy, begge adopteret fra Etiopien, nævnt flere gange, fx som eksempler på manglende og dårlig rådgivning af adoptanterne. I denne argumentation bliver faglig rådgivning, der retter sig mod at skabe tilknytning, fremstillet som en løsning på de problemer og udfordringer, som adoptionsfamilier kan opleve, alt imens dårlig og manglende rådgivning bliver til problemets årsag: *”Vi er i Adoption & Samfund temmeligt overbeviste om, at havde Amys og Mashos adoptivforældre fået en tilstrækkelig adoptionsfaglig hjælp og rådgivning, havde vi aldrig haft en 'Amy-sag' eller en 'Masho-sag' – og heller ikke haft de dyre udgifter til anbringelser af børnene udenfor deres hjem” (s. 5).*

I dette citat bliver såvel Amy som Masho-sagen gjort til et spørgsmål om manglende rådgivning. Problemet er, at denne reduktion afspejler en

fortvivlende forestilling om, at adoption primært handler om relationen mellem den adopterede og adoptanten. Amy og Masho-sagerne handler i høj grad også om forældre og familier, der har mistet børn til adoption, om deciderede ulovligheder, svigtende tilsyn fra de danske myndigheders side og om overgreb – forhold som mærker adoptivfamilien helt ind i dens mest intime folder.

Hvordan ville bedre rådgivning af adoptanterne *alene* have forebygget disse situationer? Og hvad fortæller det om dominerende opfattelser af transnational adoption, at man griber til psykologisk rådgivning som passende (og eneste) svar på strukturelle og transnationale problematikker?

I A&S' forslag udpeges manglende rådgivning derved som et problem og bedre rådgivning som løsning på selvsamme problem. Denne udpegning friholder såvel adoptantpositionen som adoptionssystemet for ansvar. Svigtet består først og fremmest i at rådgivningsmulighederne er for dårlig. Det er derfor sigende, at A&S' forslag ikke rummer forslag til ændringer af godkendelsesprocessen af adoptanter, skærpede krav til adoptanter eller forsøg på at anskue adoption i andre perspektiver, som rækker ud over idealet om kernefamilien og forskellige reminiscenser af psykologisk udviklingsteori. Den dimension af transnational adoption, som involverer global ulighed, de afgivende forældres rettigheder, strukturel racisme og udnyttelse, usynliggøres og forties.

Fremstillingen af den adopterede som altid allerede traumatiseret, angst og svigtet, og i overhængende fare for psykisk og kriminel afvigelse, må med andre ord ses i relation til, at adoptanten samtidig fremtræder som den figur, der tager globalt ansvar ved at adoptere, og som hele tiden bliver givet mulighed for at forstå 'manglende tilknytning' eller 'psykiske lidelser' hos den adopterede, som en konsekvens af mangelfuld rådgivning. Denne fremstilling afspejler et asymmetrisk magtforhold mellem adoptanter og adopterede, der er til at tage og føle på, og som kalder på at blive udfordret frem for bestyrket.

Patologiseringens politik

En kritisk læsning af finanslovsforslaget anskueliggør dermed, at de fremsatte krav hviler på en stigmatiserende og sygeliggørende kategorisering af adopterede, men også at denne kategorisering viser sig værdifuld. Dels fordi den tjener til at nedtone de globale, strukturelle problematikker, som videreføres med adoption, dels fordi den kan omsættes i argumenter og politiske krav. I den forbindelse holder A&S sig ikke tilbage for at kommunikere på dét, der i forslaget kaldes 'politikersprog', herunder at købslå om et videnscenter: "*Fire færre anbringelser af adoptivbørn udenfor hjemmet om året betaler et Videnscenter for Adoption. Så er det gratis. Endnu færre anbringelser giver overskud i kassen*" (s. 7). Et videnscenter vil med andre kunne betale sig i kroner og øre, idet der så vil være færre (patologiske) adopterede, som belaster systemet. Der lægges med andre ord op til en politisk handel, hvor velfungerende (raske) adopterede stilles i udsigt som den økonomiske gevinst, hvis der oprettes et videnscenter. Dette rejser meget vigtige spørgsmål til, hvordan der kapitaliseres på adopteredes kollektive patologisering – og hvem der drager fordel heraf.

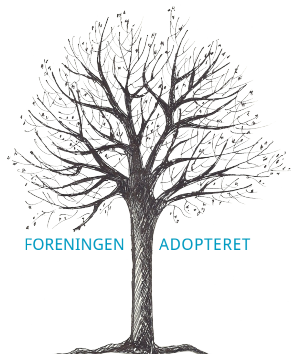
Jeg fremhæver ikke dette udfra et ønske om at afvise de udfordringer, som både adoptanter og adopterede kan stå over for, eller at af-patologisere adopterede ud fra den idé, at alting bliver bedre, hvis adopterede bliver set på som sunde og raske og kompetente (hvad det så end betyder). Tværtimod, kan man næsten sige. Mange andre grupper i det danske samfund er genstand for stigmatiserende patologisering, nogle gange selvvalgt, andre gange påtvunget. Der findes et potentiale i at stå solidarisk med disse grupper frem for at insistere på distancering. Men det er vigtigt at forholde sig kritisk til hvilke interesser en given patologisering tjener, og hvilket vidensgrundlag denne konstrueres igennem.

A&S' forslag til et videnscenter baserer sig desværre på stærkt reduktive forståelser af de problematikker, som knytter sig til transnational adoption. Dette munder ud i forenkede løsningsforslag så som bedre og mere psykologisk rådgivning. På den baggrund virker det ikke betryggende, at A&S foreslår sig selv som partner i et fremtidigt videnscenter, som skal stå for at rådgive, uddanne og på sigt udføre forskning i adoption.

Skriftligt bidrag fra Foreningen
Adopteret

Helhedsanalysens hovedelementer og rammesættende spørgsmål.

- svar fra Foreningen Adopteret

Følgebrev

Først og fremmest skal det nævnes, at Foreningen Adopteret kun svarer ud fra de adopteredes synsvinkel.

Vi har grebet forberedelsen sådan an, at alle 7 spørgsmål i Helhedsanalysen blev lagt ud på vores hjemmeside og på vores tre adoptionsfora på Facebook. Herefter meldte vores medlemmer selv ind med deres holdninger pr. mail eller med svar på Facebook-siderne. Interessen var stor og svarene meget forskellige. Vi har prøvet at tilgodese alles interesser og skrevet de adopteredes oplevelser og holdninger ind i svarene. Herefter oprettede vi et udvalg i foreningen som sammensatte det færdige resultat. Det var en spændende og udfordrende opgave.

Foreningen Adopteret og vores medlemmer står uforstående overfor hvorfor de nationalt adopterede ikke er nævnt i helhedsundersøgelsen. I nogle af vores svar vil I derfor se, at vi indleder med: "For nationalt adopterede...", for at tilgodese alle vores adopterede medlemmer. Foreningen Adopteret oplever også et manglende fokus på den biologiske familie i Helhedsanalysen. Vi savner slutteligt et fokus på muligheden for dobbelt statsborgerskab for de internationalt adopterede.

Helhedsanalysen bærer præg af at have omdrejningspunkt omkring "handels" og formidlingsdelen i adoptionsprocessen som et marked og ikke på støtte til adoptivbørn. Vi er indforstået med, at det også er for adoptivbørnenes bedste, at diskutere rammerne for tilsyn og forberedelse af adoptanterne. Vi savner alligevel fokus på barnets tarv efter anbringelsen. Vi savner fokus på støtten og de manglende tilbud til de unge og voksne adopterede.

De 7 hovedelementer oplever vi dog som meget relevante for debatten og vi er spændte på at høre de andre interessenters svar.

Med venlig hilsen,

Foreningen Adopteret.

Hovedelement 1: Hvilke lande Danmark skal samarbejde med, herunder betydningen af Haagerkonventionen.

- Hvilke faktorer skal være afgørende for, hvilke lande Danmark samarbejder med?

Foreningen Adopteret ønsker, at Danmark kun har et samarbejde med de lande der har underskrevet Haagerkonventionen. Dernæst skal landene efterleve konventionen og der skal løbende være opsyn med, om konventionen efterleves både på politisk plan, i samarbejdet med den biologiske familie og på børnehjemmene. Herunder at der ikke anvendes de såkaldte ”børnehøstere”. Landene skal sørge for retsmæssig hjælp og bistand til den biologiske familie under formidlingen og sørge for, at den biologiske familie kender til adoptionsprocessen og er indforstået med den. Adoptioner skal foregå på et etisk korrekt grundlag. Nogle adoptivbørn adopteres under falske grundlag. Forældrene tror at børnene vender tilbage en dag, efter dette formidles af mellemmanden. Børnene er dermed ikke ”adoptionbare”, men i forældrenes tanker blot i pleje i en årrække i Danmark (Dette sker i dokumentaren ’Adoptionens Pris’ for forældreparret til de to adoptivbørn Masho og Roba). Der skal ses på den biologiske families rettigheder.

Foreningen Adopteret ønsker også kun at samarbejde med lande der har underskrevet FN’s børnekonvention. Hvorfor er der ingen der har hørt Amy i hendes egen sag før det gik galt? Herunder vil vi opfordre til kun at samarbejde med de lande, som er villige til at overgive oprigtige journaler og oplysninger om adoptivbarnet. Det kan ikke altid lade sig gøre at videregive oplysninger, men skal gøres i det omfang det er muligt.

Etisk er det også vigtigt at se på nogle kulturelle aspekter i samarbejdet. Etik kan gradbøjes, efterleves og forstås meget forskellige fra land til land. Nogle ting er i bestemte kulturer helt OK, mens de ikke ville være det i den danske forståelse af etik. Vi skal skabe en fællesetik på adoptionsområdet, for hvad der er lovligt, så alle lande som en enhed tilgodeser barnets tarv og den biologiske families rettigheder i samarbejdet.

Hovedelement 2: Sammenkoblingen mellem adoptionsformidling og børnehjælpsarbejde.

- Kan og bør der ske en adskillelse af adoptionsformidlingen og børnehjælpsarbejdet?

Ja, Foreningen Adopteret mener der skal være en stærk adskillelse mellem adoptionsformidling og børnehjælpsarbejde. Det begrundes vi med, at der tydeligt har vist sig at være en interessekonflikt mellem adoptionsmarkedet og børnehjælpsarbejdet.

Foreningen Adopteret ønsker en model, hvor formidlerne afprivatiseres. Formidlingen af adoptioner bør ligge i det offentlige og varetages af Ankestyrelsen, Social-, Børne- og Integrationsministeriet eller en underafdeling oprettet konkret til dette formål. Vi mener, at en afprivatisering gør, at der arbejdes på metaplan for at sikre et overordnet etisk adoptionsystem i Danmark og i vores samarbejde med aftagerlandene. Der er alt for mange penge i adoptionsmiljøet som det er opbygget i dag. Hvis staten står for alt formidling, tæller alle tre parter (adoptionerede, biologiske familie og adoptanter) ligeligt i det store billede. Vi er bekymrede for, at adoption som et markedsprodukt, kan lægge pres på formidlerne og deres kapacitet for støtte til og tilsyn med international adoption til Danmark.

Dernæst vil vi gerne opfordre til, at der kigges på løsningsmodeller for større økonomisk hjælp i aftagerlandene, så man kunne foretage nationale adoptioner i stedet for internationale. Vi er bevidste om, at der er børn, der ikke kan adopteres nationalt i aftagerlandene, men beder om, at der skabes rum for muligheden.

Foreningen Adopteret har svaret på Hovedelement 2 ud fra denne forståelse af de to begreber:

1. Formidling: Er alt det arbejde, der foregår i forbindelse med at få adoptivbarnet fra A til B og det forberedende arbejde.
2. Børnehjælpsarbejde: Er støtte og hjælp til adoptivbørnene i ind og udland.

Foreningen Adopteret anser ikke adoption som børnehjælpsarbejde. Her er sagerne om Masho og Amy gode eksempler på hvorfor. Adoption bør være sidste løsning og de adopterede og deres oprindelige familier bør først hjælpes i deres lokalmiljø. Det anser vi som børnehjælpsarbejde.

Kun én offentlig instans, bør foretage formidling af børn over landegrænser, inklusive nationale adoptioner. Denne offentlige instans sikrer, at børnehjemmene opretholder FN's Børnkonvention og Haagerkonventionen. Denne offentlige instans sikrer, at der ikke anvendes mellemænd og holder øje med økonomien i det danske adoptionssystem. Denne offentlige instans tilbyder forberedende kurser og PAS tilbud til kommende og nuværende adoptanter. (Og adopterede)

Det er de private organisationer der varetager børnehjælpsarbejdet i ind og udland. I vores definition af dette varetager de dermed støtte og hjælp til adopterede børn, unge og voksne i Danmark. Herunder landegrupper og foredrag m.m. Men tilbuddene skal også rettes mod de adopterede, ikke kun adoptanterne. Tilbuddene skal rettes mod familien som helhed. De anvender deres midler til at støtte op om børn der står til adoption ude i verden i deres lokalmiljø. Kan, i vores definition, indgå i det formidlende arbejde, men kun hvis de godkendes som egnede konsulenter e.l. gennem den offentlige instans. Økonomien i formidlingen spiller for stor en rolle, når biologiske forældre oplever at blive snydt med falske forudsætninger for bortadoptionen af deres børn. Der har alt for længe været plads til interne aftaler med betalte mellemænd, og dårlige vaner lever (øjensynligt) stadig i bedste velgående. Børnehjælpsarbejdet burde også ligge nationalt hos de organisationer, som i Danmark kan støtte op om unge og voksne adopterede. I Danmark ønsker vi, at der tilbydes langt flere støttemuligheder/arrangementer for adopterede fra de to nuværende formidlers side. Det har manglet længe.

Foreningen Adopteret anskuer, at så længe private organisationer er del af international adoptionsformidling, er der desværre også fare for og beviser for, at økonomien spiller ind på en u hensigtsmæssig måde.

Hovedelement 3: Godkendelsen af kommende adoptanter med henblik på at styrke gode adoptionsforløb

- **Er der elementer og/eller hensyn, der overses i godkendelsesforløbet?**

Vi har i Foreningen Adopteret ikke p.t. nogen rolle i godkendelsesforløbet af adoptanter. Vi er dog meget enige om, at der i godkendelsesforløbet burde være adopterede med som

rådgivere. Adopterede, med rette uddannelsesbaggrund, kan varetage disse forløb med både en faglig og erfaringsmæssig kompetence, og tilføje et andet syn end adoptanterne. Vi vil gerne understrege, at der er meget stor forskel på at være adoptant og selv have levet livet som adopteret.

Vores medlemmer skriver:

- Der mangler input fra adopterede selv, til at medvirke til at fortælle om faldgruber og fokuspunkter man, som adopteret, har risiko for at løbe ind i. Brug vores erfaring på metaplan, også som PAS-konsulenter.
- Grundlæggende synes jeg at have en forståelse af, at man i dag ligger meget vægt på det sundhedsfaglige hos adoptanter! Hvor jeg vægter psykologi, etik og moral højere!
- Så skal forældrene trænes i at være enige i deres forældreskab og opdragelsesmetoder. Hos mig sagde far ja for at glæde min mor. I skal se mere på mennesket og deres psyke før i ser på økonomi.
- Man bliver ikke automatisk en god forældre ved at være læge, psykolog eller højt uddannet. Der ligger for meget vægt på adoptanternes faglige baggrund og økonomi. Vi ved at disse elementer er afgørende, men varme, nærvær og evnen til at kommunikere er vigtigere.
- Der skal være et krav til adoptanterne om læring om barnets oprindelige kultur og to kulturer der møder hinanden.

Hovedelement 4: En forbedring af støtten til adoptanter før og efter hjemtagelsen af et barn

- Hvilke elementer bør indgå i en PAS-ordning?

I en PAS-ordning bør indgå psykologfaglig bistand, juridisk bistand og pædagogisk bistand. Disse fagpersoner bør have kompetence til, at hjælpe med at henvise videre - til hjælp der ligger uden for deres kompetenceområde. Ventetid på PAS gør ofte problemerne større og til tider uløselige. Derfor er der brug for større fleksibilitet og hurtighed, så den "nye" familie får den hjælp, der er brug for her og nu. Der skal være nogle specifikke krav til hvem der sendes ud som PAS-konsulenter. Der burde være flere adopterede blandt konsulenterne. Vi er skeptiske overfor folk, der kalder sig adoptionseksperter og vil gerne have defineret hvornår man er adoptionsekspert. At være adoptant gør dig måske til specialist på egne adopterede børn, men ikke på adopterede generelt. At være psykolog eller psykoterapeut gør dig heller ikke til ekspert på adoptionsområdet. En blanding af alle disse elementer og kompetencer kan skabe en ekspert.

PAS-konsulenter bør rådgive om kulturdelen af en adoption. Blandt andet om at tale åbent med barnet om deres oprindelsesland, kultur og hudfarve. Vi oplever at alt for mange adopterede fortæller, at deres adoptivfamilier har ignoreret det faktum, at de ser anderledes ud. Der har været tavshed og dermed en farveblindhed i hjemmene, som er u hensigtsmæssig for barnet i opvæksten. Der skal også opfordres til at tale åbent, ærligt og ikke nedsættende omkring barnets biologiske familie.

PAS-konsulenter (og formidlere generelt) skal passe på med at male skræmmebilleder af, hvordan adopterede kan få en stærk reaktion på deres adoption. Selvfølgelig reagerer de adopterede, men ikke alle på en måde, der kræver specielle tiltag og psykologiske ydelser. Det kan ikke generaliseres hvordan adopterede reagerer. Vi oplever, at mange adoptanter nærmest venter på, at adoptivbarnet kommer med en kraftig reaktion, fordi formidlere har sat denne tanke i deres hoveder under de adoptionsforberedende kurser.

En adoptivfamilie til nationalt adopterede har anderledes opgaver foran sig end adoptivforældre til internationalt adopterede. Forskellen ligger i, at den nationalt adopteredes biologiske familie bor i landet og i visse tilfælde tager kontakt umotiveret gennem barnets opvækst. Der skal rådgivning til at håndtere den situation.

Vores medlemmer siger:

- PAS bør også indeholde en ordning som "samtale" grupper for adoptanter og "lege" grupper for adopterede børn. Med tanker på styrkelsen af identitetsskabelse, tilhørsforhold, fællesskabsfølelse og en "hov vi er flere" følelse.

Vigtigst for Foreningen Adopterets medlemmer ønsker vi samme tilbud (PAS) til unge og voksne adopterede. Et af vores medlemmer siger: *"Jeg har selv følt mig meget alene, som lys i huden, men alligevel adopteret fra udlandet. Der var ingen tilbud til mig da jeg var barn og ung. Det var den følelse jeg stod med"*.

Når forældrene henvender sig til PAS, gør de det med nogle konkrete problemstillinger. Det sker ofte på en måde, hvor problemet bliver placeret i adoptivbarnet, eller fordi de ikke selv synes DE kan klare udfordringen. Klassisk har vi oplevet, at det er de adopterede, som bliver peget på som tilknytningsforstyrret, ikke kan sidde stille, ikke kognitivt kan følge med, etc. Vi ønsker et PAS-tilbud med en solid, narrativ og systemisk tilgang til familiens udfordringer. Vi vil henvise til Specialreform 2,0, herunder:

"Inklusion er en vedvarende proces, der handler om at skabe åbne og udviklingsorienterede miljøer, hvor alle børn og unge oplever sig som aktive deltagere i fællesskabet. Målet er at alle børn og unge skal ses, anerkendes og værdsættes som de unikke personer de er, og dermed sikres faglig, personlig og social udvikling."

Den narrative tilgang og inklusion som fokuspunkt for adoptivbarnet vil tilbyde en metode, der placerer problemerne udenfor barnet, så der kigges mere på de forskellige miljøer barnet bevæger sig i. Familien skal ændre deres hverdag, vaner og fortløbende tanker og holdninger til deres forældreskab, for at skabe et inkluderende, kærligt og tillidsfuldt hjem (miljø) for adoptivbarnet.

PAS er et tilbud til adoptivforældrene og til familien i sammenhold. Det kan hævdes, at hjælp til adoptivforældrene også er hjælp til den adopterede, men der er stadig ingen gratis tilbud om hjælp eller rådgivning til unge og voksne adopterede fra det offentliges side. Hvor er dem, der repræsenterer de adopterede? Hvor er PAS-ordningen til de adopterede? Med alt den forskning der fremlægges, som peger på adopteredes vanskeligheder, bør der følges op og

gives tilbud om hjælp igennem voksenlivet. At være adopteret er aldrig noget der stopper – det er for livet. Det følger os alle steder vi går.

Vores medlemmer peger blandt mange, mange andre problemstillinger på følgende svære punkter de ønsker tilbud og samtaler for:

- [Juridiske problemstillinger.](#)
- [Emner indenfor socialrådgivning.](#)
- [Psykologisk rådgivning.](#) Herunder nævner vores medlemmer problemstillinger som:
  - Forladthedsfølelse.
  - Sorg og tab.
  - Ensomhed.
  - Vrede og frustration.
  - Følelsen af ikke at være ønsket (både hos biologisk og adoptivfamilie).
  - Farveblindhed.
  - Følelsen af ikke slå til.
  - Vanskeligheder ved forhold og tætte venskaber.

PAS tilbuddet til unge og voksne adopterede skal ikke kun baseres på psykologfaglig støtte. Også Juridisk mangler vi vejledning til diverse problematikker på området.

Det må være på tide at vi indser, at vi ikke kan flytte børn og unge fra et sted til et andet, om det er over landegrænser eller amter, uden dette får konsekvenser for den adopterede resten af livet. Foreningen Adopteret vil gerne påpege, at ingen adopterede selv har valgt den situation de står i. Nogen må tage ansvaret for de udfordringer, som adopterede oplever i forbindelse med de livsvilkår vi fik tilbudt.

Mange af vores medlemmer udtrykker en sorg og en frustration over ikke at have haft nogen steder at gå hen som unge og voksne med deres adoptionsrelevante problemstillinger. Vi repræsenterer minimum 4 generationer af adopterede, hvor størstedelen af dem har manglet støtte, der direkte var henvendt til adopterede og af fagfolk, som havde speciale i adopteredes problematikker. Foreningen Adopteret er oprettet af den årsag. Men vi mener stadig der burde være gratis tilbud til alle adopterede, som PAS.

Hovedelement 5: Muligheden for åbne adoptioner, herunder procedurer i forhold til opfølgingsrapporter

- **Hvilke overvejelser er vigtige i forbindelse spørgsmålet om åbne adoptioner?**

Foreningen Adopteret vælger her at definere en åben adoption som følger:

- Data: Navne og billeder af biologiske mor og far, eventuelt af udvidet biologisk familie.
- Journalerne med barnets og den biologiske families data skal gives til adoptanterne ved adoptionens start, men også arkiveres hos formidlerne af adoptionen.

- Med data opstår muligheden for en sundere identitetsdannelse.
- Med data opstår muligheden for at opsøge sit biologiske ophav senere i livet.
- Familiens sygdomshistorik skal fremgå af journalen, hvis muligt.
- En åben adoption betyder ikke, at den biologiske familie har ret til at kontakte den adopterede før denne er 18 år og selv kan opsøge kontakten til den biologiske familie.
- Den biologiske familie kan, hvis de har adoptanternes data, kontakte disse, hvis de ønsker kontakt før barnet er fyldt 18 år. Adoptanterne er barnets retmæssige værger og må derfor vurdere situationen som kompetente forældre.
- Adoptanterne kan rejse til barnets oprindelsesland med den adopterede, før denne er fyldt 18 år, og opsøge det biologiske ophav hvis det ønskes.

Foreningens Adopterets medlemmer siger om Hovedelement 5:

- Vigtigheden af at kende den kultur, miljø og ophav vi er kommet fra, dette er medskabende til identitetsskabelsen hos adoptivbarnet.
- I min biologiske familie har den ene af mine 'producenter' været på en lukket afdeling på et sindssygehospital. Har jeg det gen der vil gøre mig syg? Det vides ikke.
- Frygt for at den åbne adoption kan skabe en splittelse for barnet.
- Tænker at det kan være krævende - for både barn og omgivelser! Hvad hvis en åben adoption ikke lykkes? Hvis barn, adoptivforældre eller biologiske forældre får nok? - er der så hjælp at hente for de implicerede parter?
- Jeg tænker, at en åben adoption er krævende og at der skal være hjælp til de implicerede og denne hjælp skal være veldefineret på forhånd!
- Jeg har ofte tænkt på hvilke sygdomme mine gener bærer på.
- Det at blive "alene" når ens adoptivforældre dør, ja det kapitel har jeg jo for længst overstået, jeg mistede min mor da jeg var 25år. Så ville det være godt med et biologisk bagland.
- **I nationale adoptioner:** Det kunne være således, at ens læge kunne få mulighed for at samkøre ens anamnese op imod ens biologiske familie. Der er jo flere og flere sygdomme der er arvelige. Dem bliver vi jo ikke opmærksomme på, da vi ikke ved at de er der.

Derudover tænker Foreningen Adopteret:

1. Kan man virkelig tale så firkantet om åbne versus lukkede adoptioner? Hvad med at møde det enkelte barn i deres konkrete situation og skal alle adoptivbørn så "analyseres" for at finde ud af, hvad der er bedst i netop deres sag? Og hvem kan gøre sig til adoptionseksperter og tage den beslutning?
2. Hvad gør vi hvis de oprindelige forældre IKKE SELV ønsker en åben adoption?
3. Hvad vil det betyde for adoptivforældrenes forældreskab, at skulle inkludere de oprindelige forældre i deres (private) familiekonstellation?

Hovedelement 6: Organiseringen af adoptionsformidlingen ud fra et krav om etisk forsvarlige adoptioner

- **Hvordan sikrer vi en gennemskuelig, enkel og oplyst adoptionsformidling?**

Ved at foretage den åbne adoptionsmodel som vi har defineret, bliver gennemskueligheden større for den adopterede. Hvis PAS-ordningen samtidig optimeres, ved også at lade adopterede være konsulenter, sikrer vi bedre oplyste adoptanter.

Medlemmerne i Foreningen Adopteret siger:

- **I nationale adoptioner:** Der bør ses på hvor adoptivbarnet adopteres fra. Adopteres de fra Sjælland bør de gå til Fyn eller Jylland og visa versa. Så behøver man ikke være så nervøs for, at man kommer til at vokse op med den biologiske familie i baghaven. (Red. Det ser vi flere eksempler på i foreningen)
- Som det primære synes jeg, at der er for megen økonomi inde over adoptionsformidlingen i dag.
- Der skal helt klart være adopterede i det "udvalg", der sættes til at lave nogle nye regler på den måde, at det er nogle der har prøvet det på egen krop og de kan give et ægte input.
- **For nationalt adopterede:** Slutteligt vil vi gerne opfordre til, at I ser på hvordan man kan sikre etisk forsvarlige nationale adoptioner. Vores dansk/dansk adopterede medlemmer har ikke oplevet tilsyn eller støtte hverken til sig selv eller til adoptivfamilien.

Hovedelement 7: Tilrettelæggelsen af et skærpet tilsyn

- **Hvad er succeskriteriet for et skærpet tilsyn og hvilke forventninger er realistiske?**

I Foreningen Adopteret ønsker nogle medlemmer, at alle adopterede børn og unge skal tilbydes en kontaktperson. Vi savner en person der agerer som barnets repræsentant. Adoptivforældre kan, som Henriette og Gerd gjorde det i dokumentaren 'Adoptionens Pris' ringe og sige: "*Vi har et problem med vores barn*". Men hvad gør vi hvis den adopterede siger: "*Jeg har et problem med mine adoptivforældre*"? Er der f.eks. mulighed for at ringe et sted hen i det vi kan kalde akutsager, for adoptivbarnet? (Som ikke er Børnetelefonen men specifikt for adoptions og plejebragte børn).

Vi skal skabe den tryghed for adoptivbørnene, at de ved hvor de kan henvende sig. De to parter, adoptanterne og adoptivbarnet, skal kunne separeres og høres hver for sig. Barnet skal have sin egen repræsentant, der er tovholder for barnets trivsel i adoptivfamilien.

Succeskriteriet er et tilbud om livsvarig PAS eller anden form for samtaler til unge og voksne adopterede. Med adoption kommer konsekvenser. Adoptanter har flere muligheder for professionel rådgivning i deres forældreskabs udfordringer. Adopterede unge og voksne må selv opsøge rådgivning, dette på trods af, at Danmark som nation har taget valget om adoptionerne på vores vegne. Til dette skal der tillægges, at forskning viser, at adopterede kæmper med sociale, psykiske og indlæringsmæssige udfordringer hele livet igennem. Kan vi som samfund være bekendt at de

tabes på gulvet, når de ikke selv har råd til eller overskud til at søge den hjælp de har brug for? Hæv succeskriteriet ved at overholde tilsynene og tale med adoptivbarnet alene ved besøgene.

Hvor ofte skal der være tilsyn med adoptivforældrene og besøg i familierne? For os handler det mest om, at besøgene rent faktisk foretages. Mange af vores medlemmer har ikke oplevet nogen af de tilsyn der omtales. Vi har medlemmer fra 15 år og op til over 60 år. Det er også vigtigt at se på formålene med besøgene, hvad kigges der efter? Hvorfor oplever vi i Foreningen Adopteret, at så mange adopterede er opvokset i dysfunktionelle adoptivfamilier, hvis tilsynene er foretaget?

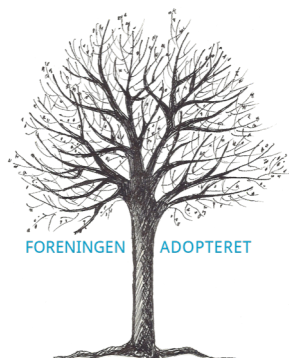

Vi takker for at få muligheden for at medvirke i debatmødet og glæder os til at deltage.

Hvis I ønsker at kontakte os kan det gøres på adopteret@gmail.com eller pr. telefon til formand Tanja Hother på 31344044.

Med venlig hilsen,

Foreningen Adopteret.

Skriftligt bidrag fra 121Adoption

121ETHIOPIA.ORG

121Ethiopia
Strandagervej 28
2900 Hellerup
info@121Ethiopia.org

København, den 2. oktober 2013

NOTAT FRA 121ADOPTION / 121ETHIOPIA
IFM DIALOGMØDE I SOCIAL-, BØRNE- OG INTEGRATIONSMINISTERIET 22.10.13

Indhold

Kort om 121Ethiopia:.....	2
Kort om 121Adoption:.....	2
PAS: Overvejelser og forslag til en helhedsorienteret støtte til adoptivfamilien, både før, under og efter hjemtagelse af barn.....	2
PAS – pre- og post-adoption-service, anbefalet af 121Adoption:.....	2
Skematisk visualisering: Forløb hos formidl.org. – opdelt ift. diverse faser, hvori PAS integreres.....	4
Tekst af Psykolog Lars Rasborg: Et eksempel på støtte ved adoption, fra indmeldelse hos formidlende organisation til barnet er 18 år.....	5
121Adoption anbefaler følgende informationsmateriale til ansøgere oa.....	9
Venteliste og ventetid.....	11
Særlige rammer for matchning hos den formidlende organisation.....	12
En etisk formidling af børn.....	13
Certificering: En idé til en anti-trafficking indsats.....	14
Løs idé til ny etisk forsvarlig organisering af adoptionspraksis.....	16
Konklusion – 121Adoptions mission.....	17
Etiske standarder.....	17
Barnet i afgiverlandet.....	17
I Danmark.....	18

Kort om 121Ethiopia:

121Ethiopia er en privat hjælpeorganisation – oprettet i 2005 af Olafur Eliasson og Marianne Krogh Jensen – der har til formål at forbedre levevilkårene for udsatte børn i Etiopien. Organisationen er en international fond med bestyrelse i Schweiz og hovedsæder i København og Berlin.

121Ethiopia arbejder for at skabe bedre livsvilkår for forældreløse børn i Etiopien ved at understøtte muligheden for en god og tryk barndom, så børnene vokser op med den frihed og tro på sig selv, der skal til for at skabe et meningsfuldt liv.

121Ethiopia samarbejder fortløbende med de lokale myndigheder og andre aktører. Samarbejdet letter implementeringen af diverse projekter og giver samtidigt lokale samarbejdspartnere mulighed for medansvar, -ejerskab og aktivt engagement til gavn for børnene på lang sigt.

Kort om 121Adoption:

121Adoption er etableret som en selvstændigt fungerende organisation under 121Ethiopia, da fonden ofte i dens arbejde med forældreløse børn via børnehjemmet Care yder administrativ og faglig støtte til en nænsom og professionel håndtering af barnet i transit – det kan være tilbage til biologisk familie (eks. 'extended family'), til SOS-børnebyer, til international bortadoption mv.

121Adoption har sin egen faglige bestyrelse bestående af nogle af Danmarks ypperste eksperter på området. Denne fagbestyrelse vejleder i forhold til 121Ethiopias arbejde vedr. barnet i transit, bl.a. når børnene på Care bortadopteres via udenlandske bureauer.

Med behovet for at sikre barnet under hele forløbet og for at tænke international adoption som ét sammenhængende og integreret forløb ønsker 121Adoption på længere sigt at etablere et samarbejde mellem Care/de etiopiske myndigheder og Danmark.

121Adoption arbejder ud fra en række etisk funderede principper, altid fra barnets perspektiv, og i det følgende vil vi formulere en række væsentlige problematikker som vi beskæftiger os med. Problematikkerne er relevante både i vores nuværende arbejde og i forhold til vores ønsker om på længere sigt at etablere et samarbejde med de danske myndigheder.

PAS: Overvejelser og forslag til en helhedsorienteret støtte til adoptivfamilien, både før, under og efter hjemtagelse af barn.

- berører hovedelementerne 3 og 4

PAS – pre- og post-adoption-service, anbefalet af 121Adoption:

Helt centralt for 121Adoption står en aktiv og professionel støtte til adoptivfamilien, således at barnet altid vil blive tilbudt hjælp, skulle vilkårene blive for svære. En adoption består altid af tre parter – barn, adoptivforældre, biologisk familie – og alle bør høres og støttes fortløbende.

121Adoption ønsker at gøre PAS-tilbuddet *obligatorisk* og *udvidet* ift. familiens livsforløb. Perspektivet for dette bygger bl.a. på, at vi i princippet betragter alle adoptivbørn som såkaldte 'special needs'-børn: Vi anerkender, at samtlige børn, der bortadopteres, er sårbare og udsatte, fordi de som minimum har mistet deres biologiske forældre. Det i sig selv er et omsorgssvigt. Nogle

børn klarer bortadoption godt og formår at opbygge et godt liv sammen med den nye familie, mens andre kan have store problemer, der kan medføre særlige behov i en længere årrække eller måske resten af livet. Men alle har behov for særlig hjælp i selve transitten og i tilpasningen til det nye familieliv.

Med *obligatorisk* mener vi, at PAS-forløbet (selvfølgelig individuelt tilpasset) er et fuldt ud integreret element i en adoption, som man ved tilmelding til den formidlende organisation forpligter sig til at deltage i. Og at det dækkes økonomisk som en del af gebyret. Vi mener, det må være en naturlig konsekvens af dels de etiske principper, som 121Ethiopia arbejder efter, og dels vores forpligtelser i henhold til Haagerkonventionen (se eks. artikel 579-581¹). I HK nævnes det specifikt, at det er vigtigt at arbejde med de kommende adoptivforældres forventningsniveau (art. 404, 406), at det anbefales, at adoptivforældrene opsøger viden om barnets baggrund og livet i oprindelseslandet samt følger op på den viden senere hen (art. 381, 585-6), og at familien skal have hjælp til at håndtere evt. tilknytningsvanskeligheder, traumer og andre følger af forskellige former for omsorgssvigt (art. 408-9, 584). Det anbefales ligeledes, at pre- og post-adoption-service ses i sammenhæng (art. 582). Og endelig understreges det, at også evt. biologisk familie bør tilbydes rådgivning og opfølgning (art.583).

Med *udbygget* mener vi, at PAS skal ansues som ét langt og sammenhængende forløb, hvor familierne løbende er i kontakt med eksperter, og hvor hvert forløb planlægges individuelt ift. den enkelte families behov, der af naturlige årsager er vidt forskellige. Dog tilbydes alle, ved indmeldelse i den formidlende organisation, intromøder, miniseminarer og gruppeopgaver.

Vi foreslår, at der til den formidlende organisation knyttes en gruppe af eksperter på konsulentbasis. Med eksperter menes først og fremmest børnepsykologer med adoptionserfaring, men i princippet alle faggrupper, der kan være relevante (ergoterapeuter, talepædagoger osv. osv.). I denne gruppe vil også en etiopisk uddannet børnepsykolog deltage som konsulent på rådgivning om etiopisk baggrund og kultur. Her vil det være naturligt, at Familiestyrelsen godkender medlemmerne af ekspertgruppen. Hver familie tilknyttes en gennemgående PAS-rådgiver og tilrettelægger sammen med denne en plan, der kan fungere som et sikkerhedsnet under hele barnets opvækst. Efter behov kan de andre eksperter trækkes ind i forløbet.

I det følgende præsenteres en mere detaljeret beskrivelse af et muligt samlet PAS-forløb, som 121Adoption anbefaler en formidlende organisation:

- først opstilles en skematisk visualisering af de faser, som et forløb ift. en integreret PAS-indsats kan opdeles i.
- dernæst følger en tekst af psykolog Lars Rasborg, der i mange år har vejledt adoptivfamilier og har forsket i omsorgssvigtede børn. Lars Rasborg har her forholdt sig til et **opdrag** fra 121Adoption om at foreslå et samlet PAS-forløb fordelt over skemaets faser.
- efterfølgende præsenteres forslag til samlet informationsmateriale til ansøgere.
- Og til sidst bringes en række bemærkninger omkring ventetid og venteliste samt særlige rammer for matchning

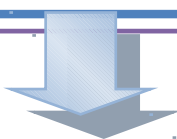
---

¹ De i teksten nævnte artikler er hentet fra: Guide No 1 under the Hague Convention of 29 May 1993 on Protection of Children and Co-operation in Respect of Intercountry Adoption

Skematisk visualisering: Forløb hos formidl.org. – opdelt i ft. diverse faser, hvori PAS integreres

Forældre godkendt til adoption

<p>Indledende samtaler med formidlende org.</p> <p>Forældre skal læse Ethical Charter og være enige i vilkår for adoption igennem formidl.org. - forældre betaler gebyr, rate 1</p>	<p>Forældre på puljeventeliste</p> <p>Forældre er enige med vilkårene hos den formidl.org., men har ikke endeligt bundet sig til adoptionsforløbet - forældre har stadig mulighed for at melde fra og få 1. rate tilbagebetalt</p>	<p>Forældre på aktiv venteliste</p> <p>Forældre har endeligt bundet sig til at adoptere igennem den pågældende organisation - 2. rate betales</p>
--	---	--

Barn matches med forældre

<p>Barn i forslag</p> <p>Et barn vurderes som egnet og frigives til adoption af børnehjem og de etiopiske myndigheder. En aktuell helbredsrapport samt materiale baseret på barnets profil udarbejdes og evalueres via fagpersoner i både Etiopien og aftagerland. Barnet matches med et forældrepar/enlig, der er godkendt af de danske myndigheder.</p>	<p>Barnet accepteres</p> <p>Forældre underskriver et acceptbrev, der ekspederes videre til de etiopiske myndigheder. Ligger barnet uden for forældrenes godkendelsesrammer, kan de kontakte pædiater/ psykolog for faglig rådgivning. Vælger de på baggrund af den rådgivning at acceptere barnet, skal de først godkendes via statslig samråd. Vælger de ikke at acceptere barnet (der ligger uden for godkendelsesrammerne), kan de blive stående på ventelisten</p>	<p>Afventer sagsbehandling i Etiopien</p> <p>Denne periode kan variere i tid, da den er afhængig af gennemførelsen af flere retslige afgørelser (hvor evt. biologiske familie giver tilsagn) - mellem 3 og 6 måneder</p>	<p>Barn overdrages i Etiopien</p> <p>Forældre rejser til Etiopien og får overdraget deres barn på børnehjemmet. Overdragelsesforløbet planlægges og tager 5-7 dage. Herefter tilbringer barnet 2-3 uger med nye forældre på hotel, mens der afventes møde i retten, pasproduktion mv. Til sidst rejser den nye familie sammen til DK</p>
--	---	---	---

Forældre og barn i Danmark

<p>Første 3 måneder</p>	<p>Første to år</p>	<p>Indtil barnet er 18 år</p> <p>Via formidl.org. sender forældrene rapporter om barnet hvert halve år til børnehjemmet (og herigennem videre til evt. biologisk familie)</p>
--------------------------------	----------------------------	--

Tekst af Psykolog Lars Rasborg: Et eksempel på støtte ved adoption, fra indmeldelse hos formidlende organisation til barnet er 18 år.

121Adoption har bedt psykolog Lars Rasborg lave et udkast til et muligt PAS-forløb baseret på ovennævnte skema. Følgende er hans forslag:

International adoption indebærer altid en kulturel ændring eller omvæltning for barnet. Adoptionen kan desuden være forudgået af (eller indebære) et tab af væsentlige omsorgspersoner, og den kan som noget godt indebære et ophør af omsorgssvigt, også selv om barnet er adopteret inden for en almindelig godkendelse. Ved enhver adoption bør adoptivforældrene derfor ikke blot være opmærksomme på barnets reaktioner på den kulturelle omvæltning, men også på de tab og svigt, som barnet kan have lidt, idet de kan vanskeliggøre udviklingen unødigt, hvis barnet ikke får relevant hjælp.

Adoptivforældrene bør bistås heri af en rådgiver (psykolog). For det første, fordi de ikke kan forventes selv at have den fornødne viden og erfaring. For det andet, fordi de kan være følelsesmæssigt påvirkede af adoptionen og de håb, de knytter til den, sådan at de, uanset viden og erfaring, kan have vanskeligt ved at være realistiske i deres vurderinger.

Et spektrum af muligheder

De oplysninger, som man modtager, når man får bragt et barn i forslag, er ofte sparsomme. De kan desuden være misvisende, idet de f.eks. beskriver en mere normal psykisk funktion end barnet viser sig at have, i hvert fald når det ses med 'danske øjne.' Begge dele betyder, at det som regel er uklart, hvad barnet egentlig har været igennem før adoptionen.

Eksempel: Det oplyses om et barn, at det mistede sin mor, fordi hun afgik ved døden, og kom på børnehjem.

Denne oplysning kan bl.a. rumme disse to helt forskellige muligheder vedrørende moderens omsorg: At barnet har fået god omsorg indtil hun døde, eller at hun på grund af sygdom var forhindret helt fra barnets fødsel i at give det tilstrækkelig god omsorg. I en sådan tvetydig situation kan adoptivforældrene bedst møde barnet ved at holde begge muligheder åbne, og mere end det: ved at regne med et *spektrum af muligheder*, der spænder lige fra, at barnet har fået tilstrækkelig god omsorg, både af moderen og på børnehjemmet, og hjælp i forhold til tabet af moderen, til, at det har manglet omsorg og hjælp begge steder, og er præget af det. For hver enkelt af mulighederne i spektret kan man skitsere noget om, hvilke ressourcer og vanskeligheder barnet eventuelt kan vise sig at have og hvilken hjælp, det måske vil have brug for.

I overvejelserne af mulighederne i spektret bør man være opmærksom på, at børn kan reagere forskelligt på den samme påvirkning, ligesom at de kan være forskellige med hensyn til, hvor let de kommer sig af belastninger. Derfor må man altid forstå og vurdere det enkelte barns adfærd. Uanset adoptivforældrenes faglige eller intuitive forudsætninger bør de principielt altid overveje mulighederne i spektret i samarbejde med en fagperson. I forhold til tab og svigt er der brug for en psykolog. Da tab og svigt altid gør sig gældende i et vist omfang, bør adoptivforældrene allerede når et barn bringes i forslag have etableret kontakt med en psykolog. Hertil kan komme andre fagfolk, f.eks. speciallæger, afhængigt af, hvad der må vurderes at være brug for i det enkelte tilfælde.

Når man regner med et spektrum af muligheder, indebærer det, at man anser det for meningsfuldt at tænke nærmere over barnets historie og adfærd, selv om man ved meget lidt. Det er et alternativ

til at være mere afventende og se, om de belastninger eller adfærdsproblemer, der måtte være omtalt eller som viser sig efter adoptionen, går over 'af sig selv.'

Nogle problemer går over 'af sig selv,' men hvis man venter og ser, er der risiko for, at barnet kan opleve sig afvist. En anden risiko er, at eventuelle problemer når at medføre mere fast etablerede mønstre hos barn og forældre. Når man går ud fra et spektrum af muligheder vil barnet, i stedet for afvisning, kunne opleve, at man prøver at forstå det, og i bedste fald vil det opleve sig forstået. Når man arbejder med et spektrum af muligheder, er det dog meget væsentligt, at man ikke gør sig overdrevne spekulationer over et barns eventuelle problemer eller den hjælp, der kan blive brug for. Psykologen bør efter behov hjælpe adoptivforældrene med at finde grænsen mellem relevante overvejelser og overdreven spekulation.

PAS-ordning

Rådgivningen indledes allerede når ansøgerne henvender sig med ønsket om at adoptere et barn, dvs. før adoptionen. Derved er der ikke blot tale om en Post-Adoption Service (PAS), men også om en pre-adoption service, der desuden fortsætter gennem barnets opvækst. Adoptionsformidlingen forudsætter, at forældrene kan se mening i en rådgivning af dette omfang og er motiverede for den. Fase for fase kan den udformes som anført nedenfor. (I den konkrete planlægning bør det tages i betragtning, hvad forældrene har været igennem i de lovpligtige adoptionsforberedende kurser).

Indledende samtaler med formidlende organisation.

Forældrene præsenteres for PAS-ordningen, så de kan forholde sig til, om den er noget for dem.

Forældre på puljeventeliste.

Forældrene mødes som par (eller i en gruppe på fx to-tre par) med en psykolog for at indkredse eller uddybe deres forventninger til det barn, de eventuelt skal adoptere og til PAS-ordningen. (I forhold til barnet er psykologens fokus på realisme, pessimisme og optimisme i forventningerne, og på forældrenes åbenhed over for, at deres forventninger kan være påvirket dels af følelser, dels af, at de endnu ikke har erfaringer. I forhold til PAS-ordningen er psykologens fokus på forældrenes holdning til en så relativt tæt rådgivning, og på, hvordan de indgår i samtalerne). 2 samtaler a 1½ time med nogle uger imellem.

Forældre på aktiv venteliste.

Forældrene deltager i gruppemøder (fx op til fem par i en gruppe). Formålet med møderne er, at forældrene forberedes så konkret på adoptionen, som man kan uden endnu at vide noget om de enkelte børn. I møderne arbejdes der ud fra dette koncept:

- a. Eksempler på livshistorier for børn, adopteret fra Etiopien.
- b. Nogle almindelige adfærdsvanskeligheder hos det adopterede barn og mulighederne for at forstå dem på baggrund af kulturomvæltning, svigt og tab.
- c. Forældrenes muligheder for at hjælpe barnet, bl.a. gennem spejling og jeg-støtte.
- d. Belysning af former for hjælp, som nogle børn derudover kan have brug for, fx psykologisk undersøgelse, sansemotorisk undersøgelse, psykoterapi og sansemotorisk træning.
- e. Adoptivforældrenes forventninger til, hvordan de selv vil blive påvirket af adoptionen, dvs. af barnets livshistorie og de vanskeligheder, som det viser, samt hvordan det vil være for dem at spejle barnet og give det jeg-støtte.

Intentionen med møderne er, at forældrene får kendskab til almindelige vanskeligheder hos adopterede børn, og at de får en vis fortrolighed med at reflektere over, hvordan vanskelighederne kan forstås, samt at de får en indledende træning i at anvende spejling og jeg-støtte. 5 møder a 3 timer.

Barn i forslag – accept.

Hvis der er tid til det, før forældrene skal give deres accept eller afslå, vurderer de oplysningerne om barnet sammen med psykologen (og en læge?) med henblik på, om barnet synes at ligge inden for en almindelig godkendelse. Det vurderes endvidere, hvad de vanskeligheder, som evt. er beskrevet, kan indebære for barnets adfærd. Endelig bør der reflekteres over, hvordan det vil være for forældrene at have med den skitserede adfærd at gøre. Hvis det er muligt at spørge efter supplerende oplysninger fra Etiopien, vurderes også hvilke supplerende oplysninger der skal spørges efter. 1-2 samtaler a 1-2 timer.

Afventer sagsbehandling i Etiopien.

Det enkelte forældrepar og psykologen arbejder med følgende opgaver.

- a. Ud fra de oplysninger om barnet, som forældrene nu har (og det spektrum af muligheder, som de tegner), arbejdes der mere konkret med konceptet. Hvilke tab og svigt kan barnet tænkes at have lidt ud fra de livshistoriske oplysninger, som evt. indgår i materialet om barnet? Hvilke udviklingsvanskeligheder kan det medføre? Hvordan kan forældrene møde disse vanskeligheder, hvis de viser sig hos barnet?
- b. Overdragelsen af barnet forberedes. Her arbejdes der med spektre af muligheder for, hvordan barnet vil reagere i overdragelsens faser. Hvordan kan barnet tænkes at reagere på det første møde med adoptivforældrene? På at være alene med adoptivforældrene i kendte omgivelser? På at forlade de kendte omgivelser sammen med adoptivforældrene? Der arbejdes med, hvordan reaktionerne kan forstås og mødes af forældrene.
- c. Der arbejdes med adoptivforældrenes forventninger til, hvordan de selv vil kunne blive påvirket ved overdragelsen, og med, hvordan de kan hjælpe sig selv og hinanden. Desuden arbejdes der med, hvordan de kan håndtere egne reaktioner i forhold til barnet (reaktioner som fx håb, magtesløshed, usikkerhed, træthed og indbyrdes uenighed). Tre-fire samtaler a 1-1½ time.

Barn overdrages.

De første tre måneder.

Umiddelbart efter forældrenes hjemkomst med barnet indledes et rådgivningsforløb med forældrene.

- a. Hvad ved forældrene nu om barnets livshistorie? (idet informationer og indtryk fra overdragelsen inddrages).
  - b. Hvilke vanskeligheder (og ressourcer!) viser barnet, og hvordan kan de forstås på baggrund af kulturomvæltning, svigt og tab?
  - c. Hvordan kan forældrene hjælpe barnet, bl.a. gennem spejling og jeg-støtte? Herunder trænes metoderne også.
  - d. Løbende opmærksomhed over for, om barnet har brug for andre former for hjælp, hvad enten den kan gives af forældrene eller af andre.

e. Løbende drøftelse af forældrenes egne reaktioner.

Samtaler a 1 time i op til 1 x ugentlig.

De første to år.

Fortsatte samtaler, afhængigt af behovet. Særlig opmærksomhed over for forestående begivenheder, som ud fra erfaringer eller formodninger kan indebære vanskeligheder for barnet, eksempelvis at begynde på at sove alene, at tage med forældrene på ferie, at begynde i dagpleje/daginstitution/skole, at overnatte hos venner mv., at få en lille søskende. Op til i alt 25 samtaler.

Indtil barnet er 18 år.

En samtale om året. Flere samtaler, hvis barnet har vanskeligheder eller man kan forudse begivenheder, som vil kunne være vanskelige for barnet, som fx at begynde i gymnasiet. (Også efter at barnet er fyldt 18 år kan der være behov for rådgivning, hvilket imidlertid falder uden for denne PAS-ordning).

Især i den første tid kan det være vanskeligt eller umuligt at skelne imellem forbigående reaktioner på kulturel omvæltning, tegn på omsorgssvigt før adoptionen og på tab, og tegn på legemlige problemer. Derfor kan der lang tid frem være brug for, at man er omhyggelig med at holde spektret af muligheder åbent.

Det gennemgående koncept kan sammenfattes i denne række spørgsmål: Hvad er problemet? - Hvordan kan det forstås? - Hvordan kan forældrene hjælpe barnet? - Er der brug for anden hjælp? - Hvordan kan der drages omsorg for forældrene selv?

I dette koncept rettes opmærksomheden mod barnets problemer, men i virkeligheden er det lige så væsentligt at være opmærksom på dets sunde og ressourcefulde adfærd. Det vil sige at se, at barnet også er normalt, og at forstå det, bl.a. på baggrund af de gode oplevelser med omsorg, som barnet også kan have haft. Det er også væsentligt at forsøge at forstå, hvad der medvirker til, at barnet kan vise sine sunde sider (som fx at barnet er udhvilet, at de voksne er gode til at forstå og hjælpe barnet mv.). Når man forstår, hvad der fremmer barnets sunde sider, kan man gøre mere, for at hjælpe dem frem. Gennem spejling kan man styrke barnets egen bevidsthed om dem.

Adoptivforældrenes egne reaktioner

Adoptivforældrene vil kunne opleve spektret af muligheder som, at man 'ser' problemer, før de har vist sig. Nogle kan f.eks. opfatte det som en mistillid til de positive kræfter i barnet, eller som en tvivl på, at adoptionen overhovedet er god for barnet. Både forældrene og psykologen bør være opmærksomme på sådanne oplevelser og tage dem op til drøftelse.

Adoptionen kan desuden påvirke adoptivforældrene på mange andre måder. Eksempelvis kan vanskeligheder hos barnet give anledning til overvejelser hos adoptivforældrene af, om de magter at drage omsorg for barnet. De vil også kunne opleve, at barnet påvirker parforholdet, f.eks. ved at de forstår barnet forskelligt, reagerer forskelligt og bliver uenige. Alle problemstillinger vedrørende adoptivforældrene selv er væsentlige at tage sig af, bl.a. fordi de kan have betydning for, hvordan barnet falder til, for hvordan de kan hjælpe det og for dets udvikling på længere sigt. Det bør dog

vurderes, hvilke problemstillinger, der skal placeres i samarbejdet mellem adoptivforældrene og psykologen, og hvilke de eventuelt bør tage op i en anden sammenhæng.

121 Adoption anbefaler følgende informationsmateriale til ansøgere oa

Den formidlende organisation skal naturligvis tilstræbe så stor en transparens som muligt, også ift. de adoptanter, der står på ventelisten. Og derudover skal Familieretsafdelingen have et eksemplar af al informationsmateriale, der vedrører vejledninger, procedurer og anvendelse af gebyrer.

Følgende materiale/informationer videregives (skriftligt, mundligt eller begge dele) til adoptanter i de respektive faser i forløbet:

Før kontakten mellem formidlende organisation / ansøger

På hjemmesiden anbefaler vi, at der ligger en række generelle oplysninger om organisationen:

- organisationens profil
- etiske principper
- betingelse for tilmelding
- oversigt over forløbet
- PAS-forpligtelser
- risici og usikkerhed
- anvendelse af gebyrer
- desuden små artikler af diverse fagfolk om adoptivlivet og særlige temaer, relevante nyheder om internationale adoptionsforhold samt om Etiopien generelt.

Der vil desuden ligge informationer om adoptionsregler og –principper på adoptionsområdet i Danmark, på dansk og på engelsk – sidstnævnte møntet på etiopiske og andre udenlandske samarbejdspartnere.

Indledende kontakt, samtale

Når adoptanten har kontaktet den formidlende organisation mhp. at skrive sig på ventelisten, vil vedkommende blive inviteret til en personlig samtale. Til denne samtale vil rammerne for en adoption via organisationen blive skitseret: Forløb, krav, etisk principper, forklaring af ventelistep principper, introduktion til børnehjem, transitforløb, obligatorisk PAS-krav, matchningsprocedurer, krav om opfølgingsrapporter, gebyrer samt usikkerhedsfaktorer (herunder risikoen for aldrig at få et barn).

På puljeventeliste

Puljeventelisten vil blive oprettet som en fase, hvori adoptanten vurderer og reflekterer over de specifikke krav, som den formidlende organisation har forelagt under den indledende samtale, og som er anderledes end dem, de andre formidlende organisationer stiller. Det drejer sig først og fremmest om:

- samtykke til etiske principper
- obligatorisk PAS
- matchnings- og overdragelsesprocedurer

- et aktivt og endegyldigt tilvalg af Etiopien
- den øgede usikkerhedsfaktor grundet organisationens fokus på udelukkende ét land.
-

På aktiv venteliste

Så snart adoptanten træder ind på den aktive venteliste, indgår vedkommende også i en mere personlig relation med den formidlende organisation, hvor der løbende udveksles informationer om sagsgangen.

På dette tidspunkt starter familiens PAS-forløb – senere på kun individuel basis, men i starten i mindre grupper, dvs. ind imellem sammen med de andre på den aktive venteliste.

Ved indtræden på den aktive venteliste underskriver adoptant og formidlende organisation desuden en bindende aftale, der nøje beskriver: Opgavens omfang og udførelse, formidlerens forpligtelser, adoptantens forpligtelser, betaling, fortrolighed, ansvar, uenighed mm.

Ved barn i forslag

Her følges proceduren beskrevet i Familieretsafdelingens generelle akkrediteringsvilkår:

Når der er et barn i forslag, som ligger inden for ansøgernes godkendelse, skal adoptionsansøgerne informeres. Oplysninger om barnet og organisationens pædiatererklæring skal være tilgængelig for ansøgeren i et forståeligt sprog. Ud fra dette materiale skal ansøgerne træffe beslutning om vedkommende er indstillet på at modtage barnet. Materialet skal være skriftligt.

Hvis ansøgeren ikke er indstillet på at modtage barnet, skal ansøgeren informeres om, at formidlingsorganisationen underretter adoptionssamrådet om denne beslutning. Her skal ansøgerne informeres om, at samrådet kan tilbagekalde ansøgerens godkendelse som adoptant, hvis de finder, at barnet er inden for ansøgerens godkendelse. Formidlingsorganisationen skal give ansøgeren mulighed for at genoverveje sin stillingtagen. Formidlingsorganisationen skal udarbejde skriftlige notater om samtalerne med ansøgerne og har samtidig pligt til at oplyse om ansøgerens klagemulighed til Adoptionsnævnet. Notater fra møder skal være skriftlige.

Hvis et barn bringes i forslag, og formidlingsorganisationen vurderer, at barnet ligger uden for ansøgerens godkendelse skal ansøgeren orienteres om dette og have en begrundelse for vurderingen. Ansøgeren skal have oplysninger om barnet og pædiatererklæring. Hvis ansøgeren ønsker at søge udvidet godkendelse, skal formidlingsorganisationen foranledige dette. Skriftligt.

I ovennævnte proces vil den formidlende organisation selvfølgelig også rådgive om adgang til relevant information ved barn i forslag (div. lægekonsulenter ol.).

Den formidlende organisation vil desuden – skriftligt og mundtligt – vejlede adoptanten i forhold til den forestående overdragelsesproces (s.m. PAS-konsulent), og der vil blive assisteret med vejledninger og praktiske lister over rejseanbefalinger, ophold, forsikring, vaccinationer, valuta, pakkelister osv.

Endelig vil den formidlende organisation udlevere en oversigt over hvilke krav, der eksisterer ved

hjemkomst med barn (adoptionsbevilling, folkeregister mm.).

Efter hjemkomst med barn

Påmindelse om forpligtelse til at fremsende halvårslige rapporter

Desuden vil den nye familie være knyttet til en eller flere af vores PAS-konsulenter i det obligatoriske PAS-forløb.

Venteliste og ventetid

121Adoption anbefaler, at de formidlende organisationer alene aktiveres som formidlingsorganisationer i det omfang, der reelt er børn til formidling.

Det betyder med andre ord, at der udelukkende søges efter familier til børn, aldrig efter børn til familier.

Det betyder imidlertid også, at antallet af formidlinger vil variere meget og helt og aldeles være afhængig af situationen for de specifikke børn, der kommer i varetægt via det pågældende børnehjem. Helt konkret kan det medføre en situation, hvor der ingen eller kun enkelte børn er til formidling i adskillige måneder, og andre situationer med mange formidlinger på kort tid.

Da international adoption handler om at finde gode egnede familier til børn, mener vi, at ovennævnte omstændigheder er fuldt ud acceptable vilkår for en kommende formidlingssituation – og interesserede adoptanter vil ved første henvendelse til formidlende organisation naturligvis blive informeret grundigt om alle kendte risici – men der bør alligevel etableres nogle særlige rammer, der kan gøre ventetiden acceptabel for adoptanterne.

Af den grund foreslår 121Adoption følgende:

Den formidlende organisation bør kun operere med maks. 20 pladser på den aktive venteliste, således at adoptanter ikke kommer til at vente i adskillige år. Situationen følges indgående af myndighederne, således at de løbende kan foretage de nødvendige justeringer.

Henvender en godkendt adoptant sig på et tidspunkt, hvor alle 20 pladser er besatte, vil der blive orienteret om situationen, og vedkommende vil blive bedt om enten at vende tilbage senere eller om at tilmelde sig én af de andre formidlende organisationer.

Efter en indledende kontakt med den formidlende organisation vil adoptanten blive placeret på en puljeventeliste samt indbetale den første rate. Puljeventelisten vil blive oprettet for at give den interesserede adoptant mulighed for at reflektere over de specifikke og ikke vante krav, som gælder for at benytte den pågældende som formidlingsorganisation (etiske principper, obligatorisk PAS, matchnings- og overdragelsesprocedurer).

Puljeventelisten har fem pladser og er *ikke* en udvidelse af den aktive ventelistes kapacitet. Derfor kan man maksimalt stå på listen i to måneder og kun få plads dér, hvis der samtidigt også er en ledig plads på den aktive venteliste. Puljeventelisten oprettes udelukkende for at tilvejebringe en zone med 'betænkningstid', da 121Adoption ønsker en fuld forståelse af og dedikering til gældende principper og vilkår. Derfor vil første rate blive tilbagebetalt ved fortrydelse.

Selve det videre forløb, når man først har fået plads på den aktive venteliste, vil kort fortalt kunne foregå således:

Fra ventelistens 20 numre vil de 10 øverste være sendt til Etiopien og være registreret hos ledelsen af det pågældende børnehjem.

Af disse 10 vil de 5 første være 'aktiverede' hos børnehjemmet, således at der kan matches til alle af disse 5.

Måske har alle 5 en 'almindelig godkendelse', måske har enkelte en 'udvidet godkendelse' – ledelsen på børnehjemmet vil afstemme antallet af 'aktiverede' således, at der er et afbalanceret forhold mellem de forskellige godkendelser. Dog vil nummer 0-5 på ventelisten altid være matchet, inden nummer 10-15 bliver matchet, således at man ikke 'springes over' alt for mange gange af andre årsager end ens godkendelsesramme.

Særlige rammer for matchning hos den formidlende organisation

I Haagerkonventionen anvises der ikke en helt nøjagtig procedure for hvorledes en matchning skal foregå. Og alligevel er der selvfølgelig en række anbefalinger.

Det understreges, at placeringen skal være til barnets bedste (art. 354). Dette tilvejebringes bedst ved at "matchning for både national og international adoption skal være en professionel, tværfaglig og kvalitativ beslutning, taget inden for den hurtigst mulige tidsperiode, på basis af hver enkelt sag og efter en detaljeret undersøgelse af situationen for barnet og den potentielle familie" (art. 49). Man kan ligeledes læse, at man skal indsamle så meget information og baggrundsmateriale om barnet som muligt, således at matchningen kan opkvalificeres (art. 342), ligesom det noteres, at manglende information kan resultere i mislykkede adoptioner med tragiske konsekvenser for barn og familie (art. 352).

Konklusionen bag de forskellige bemærkninger må efter vores opfattelse være, at også barnet skal beskrives yderst detaljeret, og mindst lige så godt som adoptanterne bliver det.

Ud over at enhver matchning selvfølgelig foretages i forhold til rette godkendelsesrammer, så bør samarbejdet mellem børnehjem og formidlende organisation føre til, at ethvert barn vil blive beskrevet så detaljeret, at der rent faktisk vil kunne blive tale om en reel matchning (dvs. hvor barnet er ligeså detaljeret beskrevet som adoptant).

Hvert barn bør følges af en 'Personal Data Book', hvori barnets meget personlige, familiemæssige og medicinske historie beskrives og dokumenteres, samt af en 'Child's Book', der både indeholder dagbogslignende registreringer samt en god og nuanceret psykologisk profil.

På baggrund af dette materiale samt på personligt, professionelt kendskab til barnet skal det sagkyndige personale på børnehjemmet pege på ca. 1-3 familier (blandt de 5 'aktiverede'), der vurderes egnede, hvorefter de foreslåede matches videreformidles til den formidlende organisations eget 'kompetencehold', nedsat i samråd med Familieretsafdelingen. Dette hold udpeger den adoptant, der skønnes bedst egnet til at varetage det enkelte barns særlige behov. Herefter sendes anmodning om det specifikke match til samråd.

Skal der være tale om en reel og ligeværdig matchning, der tager højde for det enkelte barns sårbarhed, må der også indgå en kvalificeret og detaljeret beskrivelse af barnet, hvilket fagpersonalet på børnehjemmet vil kunne levere. Ved at uddelegere matchningen til to faglige teams mener vi at kunne inkludere et både barnets og forældrenes 'perspektiv' – hvilket i sidste

ende vil være i barnets interesse.

Således vil matchningen være opdelt i tre trin: første trin i Etiopien via det faglige team på børnehjemmet, andet trin i modtagerlandet via det nedsatte kompetencehold og tredje trin via en anmodning om at gennemføre det endelige forslag om matchning hos et officielt samråd.

Hermed mener vi også, at man ville kunne opfylde kravene i Haagerkonventionen om:

- at den første matchning bør ske i barnets oprindelsesland (art. 356).
- at kun et team af professionelle kan matche, ikke et enkelt individ (art. 357)
- at matchningen bør ansues som én af de vigtigste beslutninger i hele adoptionsprocessen og derfor bør foregå med allerhøjeste varsomhed og respekt (art. 362).

En etisk formidling af børn

- berører hovedelementerne 1, 2, 6 og 7

121Adoption ønsker at fremme et skærpet fokus på barnets tarv i arbejdet med adoptionsformidling. Dette betyder, at vi er fortalere for arbejde i lande, som ikke har underskrevet Haagerkonventionen, såfremt at arbejdet udføres inden for en etisk ramme, som sikrer kendskab til og forståelse for barnets bedste samt implementering af dette i den konkrete kontekst og i det enkelte forløb.

Vores holdning er begrundet i mange års arbejde med og involvering i børns velfærd i Etiopien - et land som ikke har underskrevet Haagerkonventionen. Vi har igennem dette arbejde mødt den barske realitet, hvor mange børn ikke har et andet alternativ end international adoption for at opnå et liv i en familie. Estimer fra 2009 viser, at der er 5.459.139 forældreløse børn i Etiopien. Selvom dette estimat har været til diskussion, idet det er svært at få præcise tal fra de etiopiske myndigheder, så er det ikke til diskussion, at der i Etiopien ikke findes social støtte til forældreløse børn eller deres udvidede familier, som fx plejefamilier, aflastning, finansiel støtte, m.m.. Det er også et faktum, at Etiopien er et fattigt land, hvor de fleste familier og institutioner har meget få midler både finansielt og uddannelsesmæssigt - der er fx ingen uddannelse for plejepersonale på børnehjemmene. Hvis samarbejdet med Etiopien stopper, bliver også alternativet om international adoption taget væk fra børnene. Dermed fratager vi børnenes ret til et lykkeligt og sundt liv. Dette er ikke i børnenes tarv, og derfor støtter 121 Adoption ikke forslaget om at stoppe samarbejdet med lande, som ikke har underskrevet Haagerkonventionen.

Imidlertid har vi også i vores arbejde alt for ofte stiftet bekendtskab med uetiske forhold, som forældreløse børn udsættes for i deres transitperiode i en international adoption. Dette har vi erfaret ikke bare på landets børnehjem, hvor plejepersonalet ikke er kvalificeret til at levere den nødvendige psyko-sociale støtte, som de ofte traumatiserede børn har behov for; men også hos danske formidlingsorganisationer, som skynder sig igennem transitionsprocessen uden at tænke på det individuelle barn og dets behov for en langsom transition og sammenhængende livsforståelse både før, under og efter adoptionen - der er fx ofte tale om, at børnene overdrages til deres nye forældre på få timer, og forældrene rejser hjem til Danmark uden kendskab til barnets liv inden

overdragelsen. 121Adoption mener ikke, at det er i barnets tarv at adskille adoptionsprocessen fra barnets liv før og efter, da vi mener adoptionen er et livsvilkår for adopterede børn. Derfor mener vi, at arbejdet med børns velfærd i landet er en uadskillelig del af barnets liv før adoptionen, samt at arbejde med adopteredes vilkår i Danmark ligeledes er en uadskillelig del af barnets liv. Såfremt formidlingsarbejdet og børnehjælpsarbejdet holdes inden for en etisk forsvarlig ramme, hvor der ikke er modstridende interesser, støtter 121Adoption, at organisationer både formidler børn og også arbejder med deres vilkår.

I samarbejdet med Etiopien arbejder 121Adoption ud fra et etisk charter, som er udarbejdet af etiopiske professionelle, som har indgående kendskab til landet og kulturen, samt af eksperter på børneområdet, som forstår de behov man må imødekomme for et barn i transit i en adoptionsproces. 121Adoption anbefaler, at den etiske ramme, hvorfra formidlings-organisationer arbejder, er udarbejdet ud fra samme principper, og hvor følgende aspekter må imødekommes: 1) specialistkendskab til afgiverlandet, kendskab til ikke bare lovgivningerne men også til den sensitive og implicite kulturelle kontekst; 2) specielt kendskab til det individuelle barns behov for støtte ud fra dets livshistorie; 3) lokalt bestemt og udført børnehjælpsarbejde, som er medieret af en neutral part i børnehjælpsarbejdet, så der ikke er direkte kontakt mellem udførelsen af børnehjælpsarbejde og den adoptionsformidlende part; 4) inddragelsen af relevante danske autoriteter, som led i medieringsprocessen.

121Adoption arbejder med to konkrete tiltag fra 121 etisk charter, som kan anbefales til formidlingsorganisationer for at sikre en etisk forsvarlig adoptionspraksis. De beskrives i det følgende.

Certificering: En idé til en anti-trafficking indsats

Risikoen for, at der udvikler sig eller allerede har udviklet sig et marked for adoption i lande, som ikke har underskrevet Haagerkonventionen, gør det nødvendigt at overveje, hvordan man som formidlingsorganisation bedst muligt beskytter barnet og hvordan man imødegår denne udvikling.

Som et helt konkret initiativ er 121Adoption i gang med at udvikle en 'anti-trafficking package', som om muligt verificerer og dokumenterer den historie, barnet har haft før placeringen på børnehjem. Pakken kan deles op i to dele:

- den første del omhandler selve den juridiske del af barnets papirer: Er barnet frigivet korrekt ift. etiopisk lovgivning (behandlet af højesteret de påkrævede antal gange etc.)? Denne undersøgelse kan en ansat på børnehjemmet, hvor barnet bor, selv forestå gennem en nænsom og respektfuld dialog med repræsentanter fra domstolen. Fra arbejdet i Etiopien er det 121Adoptions oplevelse, at det er muligt at foretage en sådan form for verificering uden at 'provokere' systemet.

- den anden del omhandler barnets baggrundshistorie, som oftest er meget sparsomt beskrevet i barnets officielle papirer. Den umiddelbare historie drejer sig om de helt konkrete omstændigheder, der har ført til placeringen af barnet på børnehjemmet: hvor blev barnet fundet/indleveret? Hvem tog sig af det, indtil politiet blev adviseret? Hvem fra politiet trådte til? osv. Kort sagt forløbet trin for trin i dagene op til ankomsten hos børnehjemmet. Et sådan arbejde kan og vil den socialarbejder, der overbringer barnet, sagtens kunne klare, hvis der blot huskes at

spørge ind til det (mange mener ikke, at de informationer er vigtige). Derudover kan der være en mindre umiddelbar historie, der fører tilbage til en eventuel biologisk familie, måske endda et helt andet sted i landet. At få kortlagt denne del af historien er lige så vigtigt, da ethvert barn har ret til så meget af sin historie, som det er muligt at dokumentere. Dog vil den del ikke kunne varetages af en myndighedsperson, men vil skulle foregå på formidlingsorganisationens eget private initiativ og via egne midler.

Ved færdiggørelsen af de to beskrevne officielle/uofficielle undersøgelser vil formidlingsorganisationen i samarbejde med børnehjemmet, hvor barnet bor, kunne udvikle et certifikat, der bevidner forløbene og fastlægger de data, de har måttet afstedkomme. Et sådan anti-trafficking certifikat vil følge barnet op igennem dets opvækst.

Løs idé til ny etisk forsvarlig organisering af adoptionspraksis

Som beskrevet i de foregående afsnit, har 121Adoption organiseret arbejdet med udsatte børn i Etiopien helt anderledes end andre organisationer. I og med at udgangspunktet for arbejdet er det konkrete barn på et specifikt børnehjem, tager alle arbejdsgange og processer udgangspunkt i det enkelte barns tarv.

121Adoption har følgende forslag til at sikre, at adoptionspraksissen altid lever op til etisk forsvarlige standarder og følger barnet som centrum i bestræbelserne. Vi foreslår en ny organisering af arbejdet omkring børn i transnational adoption, som består af flere aktører end der i dag er. Modellen skal illustrere arbejdsfordelingen i grove træk:

121Adoption mener, at vi bør sikre, at international adoption handler om at finde forældre til de børn, for hvem der ikke findes alternativer, og ikke omvendt. Dette kunne f.eks. gøres ved, at staten satte en uvildig ekspertgruppe ind, som en slags 'følgesvend' under samarbejdet mellem børnehjem og adoptionsbureau. Ekspertgruppen har ikke nogle 'kunder' at tilfredsstille og sørger for at processen er etisk forsvarlig over for børnene. Gruppen skal sørge for, at alle aktører 'lever op til' de etiske standarder, der besluttes. Det er en vigtig pointe, at ekspertgruppen følger barnet i barnets

proces, og ikke bare er tilknyttet et aftagerlands myndighed eller børnehjem. Samtidigt er det også vigtigt, at ekspertgruppen til dels består af nogle, der virkelig kender den lokale kontekst. Kun således sikrer man, at det er barnets tarv, der er rettesnoren, og at der er taget hensyn til den særlige nationale og kulturelle kontekst.

Konklusion – 121Adoptions mission

- berører 121Adoptions vigtigste fokuspunkter for nuværende.

Følgende afsnit beskriver ikke alt det arbejde, vi udfører i Etiopien, men de udfordringer vi fokuserer på i øjeblikket. Disse ændrer sig hele tiden, idet 121Adoption er en hands-on organisation, der tager udfordringer op, som de opstår undervejs. Dog arbejder vi altid efter de samme principper, som er formuleret i vores etiske charter. De følgende konklusioner er derfor anbefalinger og fokuspunkter fra 121Adoption, til andre aktører, skrevet ud fra de erfaringer vi senest har gjort os.

Etiske standarder

121Ethiopia (hvorunder 121Adoption arbejder) har udarbejdet et etisk charter. Charteret er det dokument, hvori organisationens arbejde, mål, hensigter og metoder er forklaret. Charteret tager udgangspunkt i de etiske standarder, organisationen har sat for sig selv, og bevarer således spørgsmålet "Hvilke principper arbejder 121Ethiopia ud fra og hvordan?". Dette dokument danner baggrund for alt hvad organisationen laver, og dermed også for 121Adoptions arbejde. Det er et godt redskab og bruges i 121Adoptions daglige arbejde som rettesnor for alt, hvad vi laver.

Vi anbefaler alle, der arbejder med dette område, at skrive et etisk charter, således at der altid er en 'etisk rød tråd' at forholde sig til, i de dilemmaer der opstår undervejs i arbejdet med udsatte børn i det globale syd.

Barnet i afgiverlandet

Børn i transit

121Adoptions vigtigste anke imod den nuværende praksis er måden, hvorpå man håndterer transitionsprocessen. Barnet flyttes fra en velkendt kontekst til en helt ny og fremmed kontekst, uden særlig tanke på, hvordan man kan gøre selve transitionen så blød og hensynsfuld som muligt. Et barn, der står over for så voldsom en forandring, er et barn i krise. Det er derfor yderst vigtigt, at transitionen er varsom og følsom over for barnet. 121Adoption lægger derfor særlig vægt på:

- at barnets historie opsøges, dokumenteres og værnes om
- at transitionen foregår gradvist i takt med, at barnet bliver klar til forandringen
- at skabe sammenhæng mellem barnets tilværelser
- at give barnet plads til at holde fast i det trykke, indtil barnet selv giver slip på dette
- aldrig at lave abrupte og overilede overdragelser

Dette gøres igennem en række helt konkrete procedurer, som børnehjemmet Care følger, både i forhold til transnationale adoptioner, og ved overdragelser til biologisk familie og plejefamilie (plejefamilie er dog endnu aldrig set). Procedurerne er lavet på baggrund af forskning og anbefalinger omkring udsatte børn og bløde transitioner.

Skærpet tilsyn

121Adoption foreslår, at tilsynet skal foregå helt nede på "børnehjemsniveau". Der bør være minimumskrav til børnehjemmenes omgang med børnene. Et årligt tilsyn er ikke nok, og tilsynet bør varetages af en aktør, der har kendskab til lokale forhold.

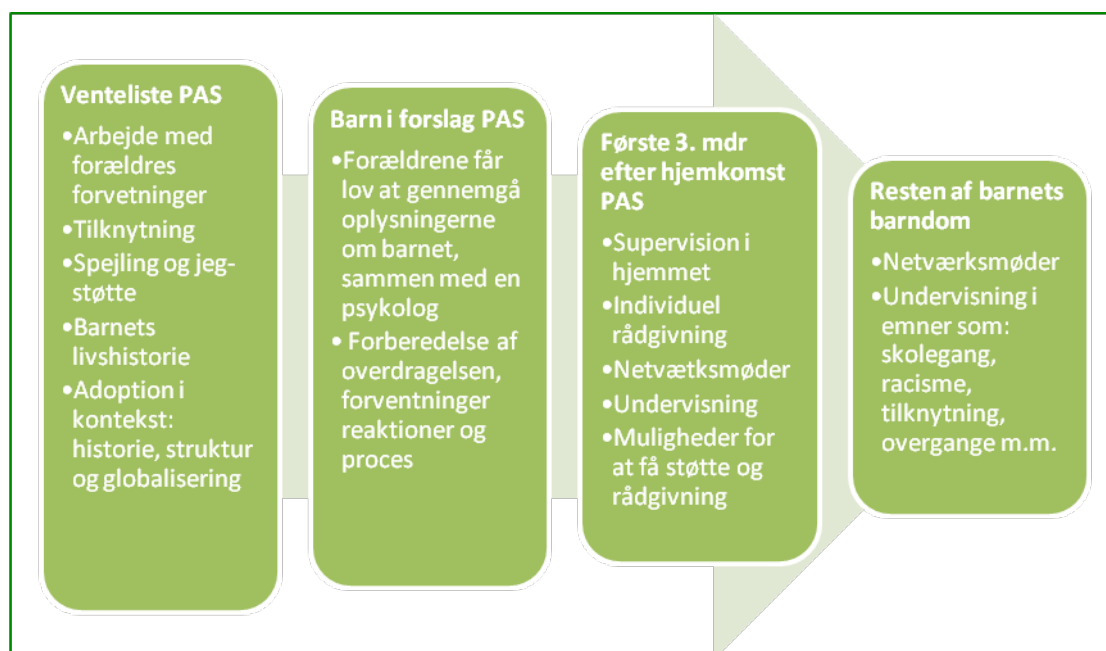
Derudover mener vi, at tilsynet bør følge det enkelte barn, ikke det enkelte børnehjem eller formidlingsbureau. Dette indebærer, at tilsynet bevidner, at følgende bliver udført:

- anti-trafficking certificering
- at opsøge barnets historie
- at sørge for at der laves en psykologisk profil på barnet til brug i matchningen
- at overse transitionsprocessen osv.

I Danmark

Pre – og postadoption service (PAS)

121Adoption mener, at der skal stilles krav til adoptionsbureauerne om, at de skal tilbyde PAS til familierne. PAS bør være obligatorisk for familierne. Vi mener, at tiden på ventelisten netop bør bruges på PAS og derved udnyttes bedre. Et forløb kunne f.eks. se således ud (for skema over hele formidlingsforløbet + detaljeret gennemgang af PAS-ordningens indhold – se afsnittet om PAS tidligere i teksten):

121Adoption mener desuden, at der bør være en udvidet sundhedsplejerske-hjemmebesøgsordning for adoptivfamilier, så eventuelle problemer kan opdages tidligt og derved forebygges.

Viden og forskning

121Adoption arbejder sammen med de dygtigste eksperter på området og har derved kvalitetssikret arbejdet med børnene. Vi mener dog, at der mangler viden på området, og støtter derfor idéen om et videnscenter, hvori landets samlede kompetencer kan koordineres under ét. Ved hjælp af et sådan videnscenter, og den generelle forskning på området, kan man sikre, at arbejdet udføres på baggrund af evidensbaseret viden. 121Adoption mener, at intet bør være tilfældigt eller uigennemtænkt, når der er tale om så indgribende en beslutning for et barns liv og fremtid.

Skriftligt bidrag fra AC Børnehjælp

Hovedelement 1:

Hvilke lande Danmark skal samarbejde med, herunder betydningen af Haagerkonventionen.

- Hvis vi kun arbejder med Haagerkonventionslande så
  - understøtter vi en konvention, som slet ikke stiller høje nok krav til børnebeskyttelses
  - Vi placerer os, der hvor vi ikke kan nå de børn som har de dybeste behov
  - Det er derimod vigtigt at se på hvornår i landets processer man kommer ind. At etbalere sig i landet, inden evt. Boom i adoptioner giver den største sikkerhed for at kunne sortere når dårlig praksis og opportuniste viser sig på banen.

Hovedelement 2:

Sammenkoblingen mellem adoptionsformidling og børnehjælpsarbejde.

- Hjælpearbejde er et udtryk for ønsket om at hjælpe et land med kapacitetsopbygninger, så landet forhåbentlig opnår at blive modtagerland en dag. Der er eksempler på dårlig praksis i forhold til at yde hjælpearbejde, det er dog ikke kendetegnende for Norden.
- Varetagelsen af barnets tarv skal ses som en helhed, hvor adoption er et delelement. De positive resultater af hjælpearbejde, hvor det reelt set er lykkedes at få succes med prevention of abandonment programmer, er mange, men har fået alt for lidt opmærksomhed.
- En endelig stillingtagen til, hvad kan klassificeres som god eller dårlig praksis på dette felt bør afvente en undersøgelse til bunds med udgangspunkt i nordiske tiltag. Lige nu er der tale om to uforenelige påstande, som til en hvis grad er modsatrettede men ikke ordentligt underbyggede med tal.

Hovedelement 3:

Godkendelsen af kommende adoptanter med henblik på at styrke gode adoptionsforløb

- Vi mener at obligatorisk vejledning efter barnet er kommet i forslag er en rigtig god ide.
- Vi mener at PAS er til både børn og voksne adopterede

Hovedelement 4:

En forbedring af støtten til adoptanter før og efter hjemtagelsen af et barn

- Adoptionsnævnet har hele tiden manglet midler til at stå for undersøgelser, forskning, indsamling og formidling. Det bør der sættes midler af til, sammen med midler til en digital vidensbank.

Hovedelement 5:

Muligheden for åbne adoptioner, herunder procedurer i forhold til opfølgingsrapporter

- Åbne adoptioner bør findes i mange forskellige udgaver og tage højde for både afgiverlandenes og de danske kulturelle, familiemæssige og retsprincipper
- Vi vil meget gerne i samarbejde med vores myndigheder i in og udland udarbejde modeller for de enkelte lande.

Hovedelement 6:

Organiseringen af adoptionsformidlingen ud fra et krav om etisk forsvarlige adoptioner

- Etisk forsvarlige adoptioner er ikke en statisk størrelse. Adoptionsetikken udvikler sig hele tiden, og det vil den også fortsat gøre fremover.
- Det er vigtigt at bedømme en adoption ud fra den daværende etik og gældende god praksis på adoptionstidspunktet for selve adoptionens vedkommende, og ud fra nutidens så snart vi ser på udvikling på området.
- Procedurer udvikler sig generelt langsommere end etikken, derfor vil der fortsat foregå en sund kritik og revidering af de regler som syntes etiske for alle i går.
- Vi forstår stormløbet på organisationerne efter mediedebat og gebyrstigninger rigtig godt, men mener ikke at kritikkerne vil få det ønskede resultat med en hurtig løsning. Debatten har kun indeholdt en brøkdel af de elementer, som er involveret i international adoption. Vi har desværre selv ansvaret for den dårlige kommunikation omkring dette, men håber at dette møde åbner nogen af det vigtige børnerettigheds debatter.

Hovedelement 7:

Tilrettelæggelsen af et skærpet tilsyn

- Alle parter vil gerne have et system med 100 % sikkerhed mod adoptionsfejl.
- Tilsynet bør revideres på denne måde med dialoger f.eks. 5 års mellemrum for at være sikker på at det lever op til alle parter ønsker bedst muligt
- Diskursen skal skelne imellem Nordiske og andre landes adoptioner. Selv hvis en Nordisk organisation bliver rodet ind i sager med uetiske samarbejdspartnere, så er det i lande hvor den dårlige og uetiske opførsel er fremprovokeret af organisationer som arbejder på en måde vi aldrig ville gøre. Vi gentager derfor at det er altafgørende at tilsynet af formidlingen tager udgangspunkt i hvornår i landets udvikling af deres adoptionssystem organisationen kommer ind, den finansielle situation i landet og at identificere de svage punkter i samarbejde med organisationer og ambassader. Der skal lægges stor vægt på indsigten og forståelse for de lokale forhold.

- Det er helt urealistisk, at et skærpet tilsyn vil fjerne dårlige mediesager, specielt fordi de opstår baggrund af både nye og meget gamle sager. Enkeltsager fortæller en sørgelig historie, af og til på baggrund af reelle adoptionsfejl. Der findes ikke et adoptionssystem uden der begås fejl, det vil et statsligt heller ikke vise sig at være. Men mediesagerne er ikke repræsentative for adoptionssager generelt. Enkeltsager kan ikke bruges til andet end at sætte fokus på et område, de er ikke repræsentative iblandt ca.25.000 danske adoptioner.
- Danske medier har gentagne gange ukritisk brugt et tal på lige under 5 % adoptioner med store problemer hos de unge undersøgte, som bevis på at adoptioner ikke er en succes, og det gentages ukritisk.
- I 2011 publicerede Center for Ungdomsforskning en stor undersøgelse af unge imellem 14-25 år. I den undersøgelse udgør andelen af danske unge med alvorlige problemer, som anoreksi, cutting og depression lige under 5 %. Hvis adoption ikke er generelt til barnets fordel så burde andelen af unge med problemer være større end i de generelle danske undersøgelser hvor alle unge undgår.
- Vi har bestemt ikke alle løsningerne, men vores største bekymring er at der er for mange påstande i omløb som er velformulerede, men ikke dermed velunderbyggede. Børneområdet og adoptionsområdet udmærker sig ved at alle tilsyneladende er eksperter, fordi de en gang selv var børn eller fordi de har børn.
- Vi ser frem til en revidering af adoption i Danmark, men mener at det halter gevaldigt med dokumentationen. De regler vi laver nu, skal være velunderbyggede ikke kun af synspunkter og følelser, men af reel viden.
- Anerkendelse fra os alle af, at i rummet imellem barnets udgangspunkt og det ultimativt lykkelige, er der hvor adoptionerne lever deres liv. Vi ønsker os de bedste mulige børneliv for adopterede og deres familier, men at der er problemer i et adoptionliv som kræver støtte og hjælp, betyder ikke at adoptionen i sig selv ikke forbedrede barnets udgangspunkt væsentligt.

Minutes from the meeting with
the Dutch Central Authority for
international adoptions, the Dutch
Department of Justice and Security,
October 3rd 2013

Meeting with the Dutch Central Authority for international adoptions, the Dutch Department of Justice and Security, October 3rd 2013

October 3d 2013 the task group met the Dutch Central Authority for international adoptions. The Dutch Central Authority was represented by the Head of the Judicial and International Affairs Section, Erwin Bervoets, International Adviser Joël van Andel and Policy Officer Jan Vroomans.

It was informed that 488 children were brought to the Netherlands for adoption in 2012 while the number of international adoptions was reduced by 30 % in 2013. About 20 national adoptions are executed per year.

The Dutch Central Authority informed that a number of the same problems mentioned in the terms of reference in the comprehensive analysis concerning adoption are up for debate in the Netherlands. In 2005 the Dutch Parliament sat up a commission on the adoption area which resulted in a report in 2008 suggesting changes of the existing legislation on adoption. Because of changing governments it has not yet been possible to move a motion to change the legislation.

The Central Authority shortly explained the structure of the Dutch adoption system, which is not completely the same as the Danish. A crucial difference is that participating a preparatory course is the first part of the process of approving the adoptive parents. After the course the adoptive parents' economical situation and state of health will be enlightened.

However, there are certain fundamental, objective requirements that have to be met prior to the course, like the applicants age. About 1/3 of the participants withdraw their application after the course. To participate you have to pay a fee of 1.585 euro.

As something special compared to the Danish courses, it is a part of the course to discuss the opportunity of fostering a child, with regard to a future adoption. The focus on what it means to adopt a special need child is also increasing. In the Netherlands it is the same counsellors that teaches the courses and who offers PAS-counselling. This way the counsellors have experience with and knowledge of the obstacles adoptive families could experience, which is valuable for the participants.

After the course the Dutch Child Protection Agency will look into different matters, including calling the applicants in for 3-4 interviews and home visits as part of the recommendation about the suitability and eligibility to adopt, given to the Dutch Central Authority.

When approved the future adoptive parents will choose an accredited body and from which country they would like to adopt a child. When they have been matched with a child a Dutch paediatrician will go through the health information of special need children to asses the character of the specific special needs. Considering a change of the legislation on adoption it has been discussed if it should be so that a Dutch paediatrician has to go through the health information of every child prior to matching the child and the parents, since it is in everybody's interest to cover all special needs that are not described in the child's papers.

Before the child is proposed to the concrete family the Central Authority goes through the case to asses the grounds of the release and the matching and, in HC-countries, to issue an article 17c

declaration stating that the adoption process can go on. The documents concerning the child's health and psychosocial background, the information concerning the grounds of the release to international adoption, the biological parents' consent to the adoption etc. will be addressed. The Dutch Central Authority has been controlling all cases for about a year and have had a positive experience hereof. The Central Authority does not stop the adoption in many cases, but it is not rare that they ask the accredited bodies to collect more information on the children. Besides being an extra precautionary measure in the specific case, this procedure also lets the Central Authority become aware of any patterns in deficient information in relation to a specific country or collaborator. The procedure is hereby a qualifying factor in relation to the supervision of the adoption area.

In the Netherlands there are 6 different accredited bodies with each their approach to adoption, which has a certain influence on the supervision. The 6 accredited bodies procure adoptions from many different countries which means that there are countries where the accredited bodies experience with the adoption system is limited. The youngest accredited from 2010 only procures children from USA. There is a political desire for the accredited bodies to cooperate more and for some of them to merge.

In the Netherlands it is only possible to adopt children under the age of 7, though it is possible to make an exception, among others when adopting siblings. It is a consideration to raise the age limit by 2 years since it is now a tendency that the children are generally older than before. The age limit was decided in the 1980's and made in regard to the decision that the adoption should be executed before the child begins school.

In the Netherlands there have been some cases where doubt has been raised in regard to the ground of release of adoptions executed in the Netherlands. Even though the adoption is nullified in the country of origin it will not automatically nullify the authorised adoption in the Netherlands since nullification requires that the child wants to do so when it has come of age. There are no prior cases where an adoption has been nullified in the country of origin while being directly recognizable in the Netherlands.

Concerning openness in adoptions the Dutch Central Authority informed that in the Netherlands adopted children have a right of access to their adoption papers. Even though the child has not yet come of age it is not required for the custodial parent(s) to consent. Openness is not discussed as a theme in the Netherlands. It is the experience that more and more adoptees get in touch with their biological family via social medias which should be in mind when regulating the legislation.

In regard to the importance of cooperating due to the Convention, they informed that about 30% of the children brought to the Netherlands for adoption are originally from countries that have not joined the Convention. The Dutch Central Authority has had good experiences working with these countries where the adoption work is performed due to the criteria's and principles in the Hague Convention. The Central Authority also drew the attention to that if the implementation in one country has weaknesses, the joining of the Convention is not a guarantee for the adoption process to be ethical and legal sound. Furthermore could a non-convention country sometimes have systems that to a greater extent comply to the principles of the Convention and a responsible procurement.

The Central Authority informed that the Dutch parliament to some extent is critical towards the adoption system, especially in regard to the accredited bodies. However, there is no political desire for the State to act intermediary but for professional boards in each of the accredited bodies.

For the meeting the Central Authority handed out a document made in cooperation with the accredited bodies for the purpose to list a number of standards for the handling of cases concerning international adoption. The Central Authority informed that the accredited bodies have agreed on sharpen these standards and a new list will be made.

Report of the meeting between
the Danish authorities and
the Permanent Bureau on the
implementation of the 1993 Hague
Convention in Denmark, The Hague, 4
October 2013

Report of the meeting between the Danish authorities and the Permanent Bureau on the implementation of the 1993 Hague Convention in Denmark

The Hague, 4 October 2013, 9h00-12h00

Denmark:

- Ms Carina Fogt-Nielsen, Deputy Head of Department, Ministry of Social Affairs, Children and Integration
- Ms Henriette Braad Olesen, Chief Advisor, Ministry of Social Affairs, Children and Integration
- Ms Lene Conrad, Head of Department, National Social Appeals Board, the Division of Family Affairs
- Mr Robert Jonasen, Lead Consultant, MSc in Psychology, National Social Appeals Board, the Division of Family Affairs
- Ms Jane Vinther Brøndum, Head of Section, Ministry of Social Affairs, Children and Integration (secretary for the working group)
- Ms Karin Rønnow Søndergaard, Special Advisor, National Social Appeals Board, the Division of Family Affairs (secretary for the working group)

Permanent Bureau (PB):

- Ms Laura Martínez-Mora, Principal Legal Officer
- Ms Hannah Baker, Senior Legal Officer
- Ms Emmanuelle Harang, Senior ICATAP Co-ordinator
- Ms Anna Bertram, Intern

SUMMARY OF THE MEETING

There is a debate in Denmark about how to ensure that intercountry adoptions are ethical and respect the rights of all persons involved. This debate has been covered extensively by the media. Therefore, the Danish Minister of Social Affairs and Integration has decided to undertake an in-depth analysis of the Danish adoption system, with a special focus on intercountry adoption, in order to be able to assess whether or not the system is up-to-date and thereby suitable for ensuring ethical, justifiable adoptions in the best interests of the children involved.

A working group was created in order to carry out this analysis. Some of the experts in this working group came to visit the PB in order exchange ideas, experiences and thoughts concerning Denmark's co-operation with other States Parties to the *Hague Convention of 29 May 1993 on the Protection of Children and Co-operation in respect of Intercountry Adoption* (hereafter "1993 Convention" or "Convention").

The agenda consisted of the analysis of 6 main elements proposed by the visitors, although other questions were raised during the meeting. The meeting was very productive and it reflected Denmark's profound engagement with intercountry adoption and their intention to reform their internal system in this regard in the best way possible according to the principles of the 1993 Convention.

1) Co-operation of Denmark with States of origin

Currently Denmark co-operates with States Parties to the Convention but also with States which are not Parties. The PB supported the working group's proposal to limit Denmark's co-operation to those States of origin which are Parties to the Convention since the guarantees of the Convention should, in principle, be applied to these adoptions.

It was noted that States which properly implement the Convention tend to have a more developed child protection system. Therefore, in many cases children in need of intercountry adoption in these States are older children or special needs children. On the contrary, there are countries which are Party to the Convention but face serious challenges with its implementation because they do not have an appropriate child protection system and / or there are problems with corruption. Therefore, it is not a matter of simply being a Party to the Convention: Denmark has to ensure that those States Parties it co-operates with have the legislation and the structures in place to implement the Convention in an ethical manner. The need to provide technical assistance to States facing challenges with implementation was underlined.

2) The approval of prospective adoptive parents (PAPs)

How to better ensure that PAPs are capable of meeting the needs of the child was discussed, as well as how Denmark can ensure that the process of approval is proportionate. In addition to the criteria for determining the eligibility and suitability of PAPs, the debate focused on the need to better inform and counsel PAPs.

3) Financial issues regarding intercountry adoption

The main concern of the Danish working group was whether Danish adoption accredited bodies (AABs) should be permitted to make "contributions" to childcare programmes as part of the intercountry adoption process or whether new rules should be established so that these activities can no longer be linked. The discussion focused on the need to have a clear separation, which is a very specific recommendation from the last Special Commission. However, it was acknowledged by all participants that this is a recommendation which is not always easy to put into practice. In addition, the working group stated that they had concerns regarding the contributions made by Danish adoptive parents to support child institutions in States of origin.

The PB updated the Danish delegation on its current work with the Expert Group on the financial aspects of intercountry adoption. The different tools that are being developed by the Expert Group were explained (the note on the financial aspects of intercountry adoption, the tables of costs and the list of good practices).

4) The task of placing foreign children in adoptive families in an ethical, justifiable manner

A concern of the working group was how to ensure that the adoption process is handled in an ethical and justifiable manner and that the Danish adoption authorities are well-informed, in a timely manner, of the problems in order to be able to react adequately when necessary. The major question was in relation to the role of AABs in the adoption procedure. It would seem that the Danish Central Authority has delegated many of its functions in the

adoption procedure to AABs. However, they are now wondering whether some of these functions should be given back to the Central Authority, or whether, if the functions are retained by the AABs (or partly retained), there should be a higher degree of supervision over the AABs by the Central Authority.

A specific point that was discussed was the agreement that the adoption may proceed, given under Art. 17 c). In Denmark this approval is given by the AABs. However, the working group was thinking about whether to change this and give this role to the Central Authority.

The PB explained that States approach this matter in different ways. In the majority of States the Central Authorities delegate some specific functions in the adoption procedure to private accredited bodies. Other States have created "public" adoption accredited bodies (ARAI in Piemonte (Italy) and AFA in France). Lastly, some States, such as Australia, do not have adoption accredited bodies.

5) Open adoptions

The working group showed interest in open adoptions (full adoptions where the adoptee and his/her family of origin continue to be in contact after the adoption) and asked the PB about their position concerning open adoption. The PB noted that more specific research on this topic needs to be undertaken, and therefore, it has been proposed as a topic for the next Special Commission. The discussion focused on the importance of distinguishing between open adoptions, openness in adoptions and post-adoption contact and the different approaches by States.

6) Decrease in the number of intercountry adoptions

The working group queried what the main reasons are, in the PB's view, for the decrease in the number of intercountry adoptions over the past years. Several factors were mentioned: in some cases it is due to positive developments of the child protection system that leads to more support being given to birth families to keep their children, lower rates of abandonment of children, and the increase of domestic adoptions in the State of origin. All these may be positive consequences of applying the principle of subsidiarity of intercountry adoption.

On the other hand, the decline is also due to some negative factors such as child laundering, the sale of children and other kind of abuses. When countries face such difficult situations in many cases they decide to stop intercountry adoptions completely.

7) Relationship between the 1993 Hague Convention and the UNCRC

The Danish delegation wanted to discuss the different approaches in international instruments regarding what should be the measure of "last resort" for children deprived of parental care: institutionalisation within the State or intercountry adoption. One could interpret the UNCRC as establishing that intercountry adoption should be the last resort. On the contrary, the approach of the 1993 Hague Convention is the following: a permanent family in the State of origin is preferred but, if the choice is between having a permanent family abroad or remaining in an institution, permanent family care abroad is preferable. In any case, the PB explained that the Hague Conference works very closely and co-operates

with the UN Committee on the Rights of the Child, as well as UNICEF and the PB clarified that UNICEF's interpretation of the UNCRC and its approach to ICA is in line with this interpretation of what is the measure of last resort.

Minutes from meeting with UNICEF
and ISS/IRC on 5 December 2013

Meeting with UNICEF and ISS on 5 December 2013

On 5 December 2013 the working group held a meeting with ISS and UNICEF. ISS was represented by Director Hervé Boéchat (HB) and Coordinator Cécile Jeannin (CJ). UNICEF was represented by Senior Regional Advisor Jean-Claude Legrand (JCL) and Consultant Nigel Cantwell (NC).

By way of introduction, JCL from UNICEF explained that it is difficult to decide whether to proceed with intercountry adoptions or if children are best served in another manner. Poverty in itself does not justify putting children up for intercountry adoption, and that solution should always be the last resort. However, that said, JCL did not think that it can be ruled out that some children would benefit from being put up for intercountry adoption. He highlighted children, who, for various reasons, may be socially disadvantaged or have special needs, and whose alternative would be growing up in an institution.

JCL was of the opinion that some countries of origin use intercountry adoption to relieve social problems which should have been solved through necessary national social reforms. In countries where the child care system works, putting up children for intercountry adoption should be the exception. Unfortunately, in JCL's experience, it is symptomatic that when a child care system does not work, a large number of children are put up for intercountry adoption, and this counteracts the establishment of effective child care programmes. Thus, he was of the opinion that intercountry adoption in many countries risk blocking reforms of the social system and the establishment of effective child care programmes.

JCL did not think that intercountry adoptions should be stopped, but the receiving countries should be aware that even though countries strive to do things the right way there is no 100% guarantee. Thus, UNICEF is not of the opinion that Denmark should stop receiving children put up for intercountry adoption, but that Denmark instead should put demands to the countries of origin.

According to NC from UNICEF, receiving countries should not cooperate with countries of origin which have not acceded to the Hague Convention. In his opinion the majority of problems with intercountry adoptions were seen in non-convention countries and receiving countries should therefore demand the accession of the Hague Convention before children were to be adopted from a country of origin.

Furthermore, NC was of the opinion that the key aspect in this context is to investigate sufficiently what is in the best interest of every individual child. The requirements applicable to investigations of the circumstances of unaccompanied refugee children under the "UNHCR Guidelines on Formal Determination of the Best Interests of the Child" could be an inspiration for what should be undertaken to investigate the circumstances of children who are put up for adoption. However, there is a dilemma: in resource-strapped countries of origin diligent investigation of the circumstances of the children would mean diverting scarce professional resources from the work of helping disadvantaged families so they can take care of their own children.

HB from ISS said that intercountry adoption is a child protection measure, which, through conventions, forms part of the Danish legislation, meaning that a discontinuation of intercountry adoptions is not a viable solution. To ensure that intercountry adoptions take place on an ethically justifiable basis, ISS is of the opinion that receiving countries should have the courage to stop adoptions from countries where the adoption system does not work. For the purpose of assessing how the adoption system works in countries of origin, it is not enough for the receiving countries to just wait for information from the countries of origin.

According to UNICEF, there is no consensus among the receiving countries about what is needed to assess that the adoption system in a country of origin does not work properly, and UNICEF recommended that Denmark uses its relations with other receiving countries not only for the exchange of information and development of good practice, but also for reaching such consensus.

As regards to the significance of conventional cooperation, NC from UNICEF stated that, in his opinion, cooperation should only be undertaken with countries having acceded to the Hague Convention. Anything else would be too risky. Moreover, NC thought that we should ask ourselves why a country of origin has not acceded to the convention if the best interests of the children are to be "the paramount consideration". From his point of view, there are many undesirable reasons for a country to seek to maintain the status quo and not accede to the Hague Convention. NC was of the opinion that the Hague Convention should serve as the foundation for a solid adoption system and that the solution of the adoption problems in countries of origin cannot be found outside the framework of the convention.

ISS said that it does not consider it sufficient that a country has ratified the Hague Convention as the key aspect is whether a country actually complies with the convention. By forcing a country to ratify the convention you risk losing many of the good measures already in place in a country without these good measures being replaced with the provisions of the convention.

JCL from UNICEF stated that UNICEF is working to have more countries ratify the convention and incorporate the system. However, UNICEF has yet to decide whether to cooperate exclusively with countries which have acceded to the convention. UNICEF agrees with ISS that it is not in itself sufficient that a country of origin has ratified the Hague Convention.

As regards to the relationship between financial humanitarian aid and adoption, ISS stated that they see this problem as very complex, and ISS referred to the guidelines set out in HCCH's "Guide to Good Practice". However, ISS proposed that, instead of sending money to specific orphanages, a receiving country should support a country of origin in other ways such as support in human resources and training through exchange of professional staff. In order to further control/supervise the adoption process in the country of origin the receiving country could train a staff member from its embassy in the country of origin on child protection and intercountry adoption.

NC from UNICEF said that it should always be remembered that countries of origin are not spontaneously asking for their children to be adopted abroad, which puts into perspective the provision of such support to a country of origin in organising its adoption process.

As regards to the question of whether it would be better to have adoptions arranged by accredited bodies or through government agencies, UNICEF stated that it is not unconditionally

positive that adoptions are arranged by accredited bodies. Not that many children are put up for intercountry adoption so the accredited bodies are in a fierce competition. This means, for instance, that some people are willing to pay in order for them to come first in line.

UNICEF believes that arranging adoption through a government agency would be difficult if only a few countries have this system, and that the competition would remain even if government agencies are introduced. However, UNICEF believes that introducing direct governmental responsibility could reduce the risks in the adoption process.

NC from UNICEF said that in case of adoptions arranged through a government agency in a receiving country, countries of origin might look at the amount of financial humanitarian assistance they would get from the receiving country.

As regards to the question of financial humanitarian aid in connection with intercountry adoption, UNICEF firmly stated that money to humanitarian aid involving children should not be part of the adoption process. Financial humanitarian aid has nothing to do with the best interests of a child who has been put up for adoption. UNICEF does not believe in the argument that financial humanitarian aid supports the remaining children in a country of origin, and UNICEF believes that no financial humanitarian aid should be paid directly to an orphanage.

If a central authority becomes aware that such financial humanitarian aid is needed, the central authority should contact the relevant ministry in its own country and direct the ministry's attention to this need. UNICEF recommends that only relevant authorities in a receiving country offer financial support and humanitarian aid to children in need in the country origin. However, support should never be offered directly to an orphanage as this maintains the adoption system and leads to the expectation of receiving more funds.

UNICEF stated that it is opposed to all types of direct and indirect funds being involved in intercountry adoption. This does not help the Hague Convention system in the country of origin. If receiving countries really want to help countries of origin to improve their Hague Convention systems, they should donate funds to social workers in the countries of origin in order for the social workers to help families staying together.

In this context, ISS proposed that receiving countries, in conjunction with e.g. UNICEF, could enter into agreements with countries of origin on projects underpinning their Hague Convention systems.

As regards to openness in adoptions, UNICEF believed that if openness in adoptions had been easy it would already have been introduced a long time ago. UNICEF was also of the opinion that if openness in adoptions was really called for, intercountry adoption would not be needed at all, as it was then better to support the family in keeping the child or to work for a temporary placement of the child in the country of origin. UNICEF expressed concern that children could become a commodity.

UNICEF said that many adopted children ask about their personal history, and UNICEF believes that all adopted children have a right to know where they come from. People who are adopted are entitled to have their own identities, also while they are children.

NC from UNICEF said that New Zealand is one of few countries using open adoptions, but he believes that they are mostly national adoptions and that the objective of the open adoptions

may be to encourage more birth families to surrender children for adoption. NC also questioned the practicality of openness, including, for instance, how to sanction a breach of contract on openness, particularly when the child and birth parents are living in different countries.

ISS agreed with UNICEF that if a child has a known family who wants to maintain contact with the child, then intercountry adoption is not necessary.

To sum up, UNICEF stated that it is important to make it clear to the receiving countries that the need for intercountry adoption only to a very limited extent concerns healthy babies. In that context, ISS said that some children are in real need of an intercountry adoption, but these children are often not released for adoption as they are children with special needs and the countries of origin often do not believe these children can be adopted due to disabilities or social stigmatisation.

Referat af arbejdsgruppens møde med DanAdopt den 7. maj 2014

Referat af arbejdsgruppens møde med DanAdopt den 7. maj 2014

På mødet deltog fra **DanAdopt** Sten Juul Petersen (formand for bestyrelsen), Lars Ellegaard (næstformand for bestyrelsen), Steffen Seligmann (økonomichef) og Marianne Wung-Sung (direktør).

Fra **arbejdsgruppen** deltog Malene Vestergaard (kontorchef i Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold), Henriette Braad Olesen (chefkonsulent i Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold) og Lene Conrad (kontorchef i Ankestyrelsens Familieretsafdeling). Som sekretærer for arbejdsgruppen deltog Kim Frimor (Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold) og Karin Rønnow Søndergaard (Ankestyrelsens Familieretsafdeling).

DanAdopt indledte mødet med at redegøre for deres overordnede holdning til, hvordan den internationale adoptionsformidling fra Danmark bedst organiseres fremover ud fra organisationens mangeårige og brede erfaring med adoptionsformidling. Da der fortsat er behov for at hjælpe børn i udlandet via international adoption, er det organisationens opfattelse, at der også fortsat bør være internationale adoption i Danmark. Af hensyn til alle implicerede parter er dog vigtigt, at formidlingen for fremtiden er bæredygtig, hvilket ifølge DanAdopt ikke er tilfældet i dag, hvor formidlingen varetages af to formidlende organisationer. Begge organisationer er udfordret af det faldende antal nye ansøgere med stigende omkostninger til følge. Dertil kommer, at der er færre af børn, som de danske ansøgere ønsker at adoptere, til bortadoption, og sagsbehandlingen er stigende grad kompleks. Disse vilkår kræver øget faglig kompetence og solid erfaring i organisationerne og hos myndighederne.

DanAdopt påpegede, at det bagvedliggende hensyn om at bevare et konkurrenceelement i formidlingen ved at lade to organisationer løfte opgaven, ikke længere er hverken tidsvarende eller passende i forhold til det nuværende formidlingsbillede. Formidlingsopgaven bør derfor efter DanAdopts opfattelse fremover varetages af én organisation, som skal være tilpasset det faldende formidlingsbehov og være økonomisk bæredygtig. Ved at samle formidlingen i én organisation, vil man kunne undgå den fordobling af de administrative udgifter, som blandt andet ses i forbindelse med dobbeltrepræsentation i de afgiverlande, hvor begge organisationer har et formidlingsarbejde. Såfremt det alligevel besluttes at videreføre det nuværende system med to formidlende organisationer, opfordrede DanAdopt til, at de to organisationer i stedet pålægges en højere grad af samarbejde.

DanAdopt gav udtryk for, at der fremover også bør formuleres mere præcise krav til, hvilke fagpersoner der skal varetage de typer af opgaver, der er forbundet med adoptionsformidlingen. Der er således behov for personale med viden om børns helbred og vilkår, forholdene i afgiverlandene og erfaring med vejledning af ansøgerne. DanAdopt beskrev desuden, hvordan det faglige ressourcebehov i organisationerne har udviklet sig, sådan at organisationerne i dag har brug for flere forskellige faggrupper end tidligere, hvilket ligeledes øger det økonomiske ressourcebehov i organisationerne.

Arbejdsgruppen spurgte, om DanAdopt så et behov for, at der eventuelt fastsættes specifikke krav til organisationens personale i akkrediteringsaftalen. DanAdopt tilkendegav, at organisationerne i høj grad allerede er bevidste om, hvilke faglige ressourcer der er behov for i organisationerne, men at det vil være hensigtsmæssigt at få beskrevet de konkrete ressourcer, som skal være til stede for, at en organisation kan drives forsvarligt og i overensstemmelse med de krav, de danske myndigheder stiller til organisationerne.

DanAdopt udtrykte samtidig ønske om, at samarbejdet mellem organisationerne og de danske myndigheder udvides, både i Danmark og i udlandet. De danske myndigheder bør ifølge organisationen i højere grad være med til at tage ansvar for, at Danmark har international adoption, som foregår i en virkelighed, der ikke gør det muligt at opstille rammer og regler, der kan føre til en garanti for, at uetisk adfærd aldrig vil kunne forekomme. Myndighedernes krav om øget kontrol med de enkelte sager bør derfor altid stilles på baggrund af en stillingtagen til, hvad man ønsker at kontrollere, hvad der er muligt at kontrollere, samt hvilket formål en øget kontrol skal tjene. Det er derfor nødvendigt at overveje, hvorvidt kontrollen udføres af hensyn til børnene eller af hensyn til et forståeligt politisk ønske om en garanti, som det aldrig vil være muligt at stille.

DanAdopt tilkendegav desuden, at en højere grad af samarbejde med myndighederne også vil være hensigtsmæssig i relation til blandt andet godkendelse af nye samarbejdsparter og samarbejdslande. Man ville med fordel kunne samarbejde i forbindelse med den informationsindsamling, der foretages af både organisationerne og myndighederne i forbindelse med vurderingen af samarbejdet, således at alle ressourcer anvendes optimalt og omfanget af dobbeltarbejde minimeres. Et udvidet samarbejde med myndighederne vil også være relevant i forhold til de danske repræsentationer i afgiverlandene og DANIDA.

Arbejdsgruppen spurgte, hvilke kriterier DanAdopt anvender i relation til nye samarbejdsparter og samarbejdslande, samt hvilke kriterier det ville være hensigtsmæssigt at anvende ved en eventuel reduktion i antallet af samarbejdslande i fremtiden. DanAdopt oplyste, at det allerførst undersøges, om forholdene og adoptionslovgivningen i landet harmonerer med de danske krav. Dernæst indledes arbejdet med at finde en samarbejdspart. Arbejdet er fyldt med dilemmaer. I lande hvor formidlingen varetages af staten, er den legale procedure ofte mere enkel, derimod reduceres organisationens muligheder for at arbejde helhedsorienteret og påvirke arbejdet, da de ofte ikke får direkte kendskab og kontakt til de institutioner, hvor børnene opholder sig. I de lande, hvor samarbejdet foregår med private institutioner, tager organisationen derimod helt ud i felten for at få et nøje indblik i vilkårene og arbejdet på det enkelte børnehjem, inden en samarbejdspart udvælges.

I relation til en eventuel reduktion i antallet af samarbejdslande anførte DanAdopt, at det ud fra deres perspektiv vil være det mest korrekte at selektere ud fra et hensyn om at bevare et formidlings samarbejde med de lande, hvor behovet for international adoption er størst, uanset omfanget af formidlingen og ventetiden. Derudover vil det være relevant at vurdere, hvordan adoptionsformidlingen i landet har udviklet sig. I de lande, hvor der ses en pludselig stigning i antallet af internationale adoptioner, kan der være grund til at være udvise forsigtighed, da disse lande ofte risikerer ikke at kunne opretholde et system, der med et betydeligt øget antal sager, kan sikre en forsvarlig formidling i landet.

Det er DanAdopts opfattelse, at der netop bør arbejdes på en klar reduktion i antallet af samarbejdslande, og at der i dag samarbejdes med for mange lande. Dette vil på sigt give bedre muligheder for at opretholde en tæt relation til de enkelte lande, gøre det muligt at efterkomme kravene fra tilsynsmyndighederne og på sigt reducere formidlingsomkostningerne, da det er yderst ressourcekrævende for en organisation at opretholde en formidling fra et land med meget få formidlinger om året. Også i relation til dette bør der fremover alene være én organisation, der varetager formidlingsopgaven i Danmark.

DanAdopt gav udtryk for, at det vil være nødvendigt med en form for statsstøtte til at dække de udgifter, der er forbundet med formidlingsarbejdet, hvis international adoption fortsat skal være en mulighed i Danmark. De stigende omkostninger forbundet med adoption fører til stigende gebyrer, hvilket er tæt på at skabe en virkelighed, hvor det alene vil være muligt for velstillede ansøgere at adoptere barn fra udlandet, samtidig med at det faldende antal ansøgere som nævnt påvirker organisationernes levedygtighed.

Arbejdsgruppen spurgte DanAdopt, hvilke krav de forskellige afgiverlande stiller til de udenlandske formidlende organisationer om økonomisk støtte. DanAdopt oplyste, at det varierer meget fra land til land. I nogle lande stiller myndighederne i forbindelse med autorisationen blandt andet krav om, at organisationen skal støtte konkrete hjælpeprojekter i landet. I mange af de afgiverlande, hvor adoptionsformidlingen varetages af centralmyndigheden, betales et standardgebyr i forbindelse med adoptionsagens behandling, hvori en generel støtte til hjælpearbejde i landet er inkluderet, og den adoptionsformidlende organisation kan så yde støtte til mindre projekter i landet. I nogle lande stilles der ikke krav om, at den adoptionsformidlende organisation skal yde støtte til hjælpeprojekter, men det er dog velset af myndighederne.

DanAdopt gav udtryk for, at en regulering af donationer i relation til adoptionsformidlingen, bør finde sted på et internationalt niveau, hvor centralmyndighederne og Det Permanente Bureau søger at finde fælles retningslinjer for området.

Arbejdsgruppen spurgte, i hvilken grad det efter DanAdopts vurdering er muligt at få adgang til oplysninger om opgaver, som er afgiverlandets ansvar, eksempelvis oplysninger om baggrunden for frigivelse til adoption. DanAdopt oplyste hertil, at det er organisationens vurdering, at med den rette tilgang og gennem dialog i et møde med afgiverlandets myndigheder er det muligt at få adgang til sådanne oplysninger. Adspurgt om betydningen af at flytte kompetencen efter Haagerkonventionens art. 17 c til en myndighed gav DanAdopt udtryk for, at kompetencen efter denne bestemmelse godt kan placeres hos en myndighed, men at det er afgørende, at sagsbehandlingen er hurtig og smidig, da sagen ikke må gå unødigt i stå, når et barn er stillet i forslag.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk